

Народна банка на Република Македонија

**Квартален извештај
јули, 2010**

СОДРЖИНА

Вовед	3
I. Макроекономски движења	6
1.1. Меѓународно економско окружување	6
Прилог 1 Фискалните и монетарните мерки на земјите-членки на ЕУ за финансиска стабилизација	9
1.2. Домашна понуда	15
Прилог 2 Оцените и очекувањата на деловниот сектор за економскиот циклус анализирани преку анкетите за деловните тенденции	19
1.3. Агрегатна побарувачка	21
1.3.1. Лична потрошувачка	22
1.3.2. Буџет и јавна потрошувачка	23
1.3.3. Инвестициска потрошувачка	24
1.3.4. Нето извозна побарувачка	26
1.4. Вработеност и плати	26
1.5. Биланс на плаќања	31
1.5.1. Тековна сметка	31
Прилог 3 Анализа на надворешнотрговската размена на стоки	32
1.5.2. Капитална и финансиска сметка	36
1.5.3. Бруто надворешен долг	39
1.5.4. Ценовна конкурентност	40
1.6. Инфлација	42
II. Монетарна политика	46
2.1. Монетарни агрегати	50
2.2. Кредитна активност	56
2.3. Каматни стапки	62
III. Пазар на капитал	69
IV. Макроекономски проекции	72
Прилог 4 Претпоставки за егзогените варијабли	73
Прилог 5 Проекции за монетарните и кредитните агрегати	77
Прилог 6 Проекции на движењата на надворешниот сектор	80
Прилог 7 Проблемот на неизвесноста и ревизиите на податоците во контекст на проекциите ...	83
Статистички прилог	87

* Кварталниот извештај содржи анализи на расположливи податоци заклучно со 23.07.2010 година.

Вовед

Оцените за релативно поповолна позиција на надворешниот сектор до крајот на годината во однос на претходните очекувања, условите на девизниот пазар и растот на девизните резерви отворија простор за понатамошно намалување на основната каматна стапка на НБРМ (во мај и јуни), со што нејзиното ниво е сведено на 5%. Поконкретно, на можноста за олабавување на монетарните услови укажаа неколку клучни точки. Прво, ревизијата на макроекономските прогнози, којашто заврши на почетокот на мај, укажа на помалку чувствителна надворешна позиција до крајот на годината, при понизок очекуван дефицит во тековната сметка. Ваквите оценки беа компатибилни со процената за сè уште слаба домашна побарувачка, како и за динамиката на кредитниот пазар. Имено, кредитните текови иако беа подобри од претходната година, сепак се премногу умерени за да можат да се прелеат во растечка надворешна нерамнотежа. Второ, на девизниот пазар, којшто беше стабилен во текот на април, во мај и јуни имаше вишок понуда на девизи. Во овие два месеца НБРМ интервенира со нето-откуп, при значително стеснување на јазот помеѓу приливите и одливите на девизи во банкарскиот систем (особено во мај, кога побарувачката за девизи на корпоративниот сектор беше помала од просечната во претходниот период) и при повторно намалување на нивото на девизни средства на банките (во јуни), како сигнал за стабилни очекувања околу девизниот курс и при стимулативна каматна разлика. Трето, индикативните категории за реалната економија веќе покажаа слаби остварувања во првото тримесечје, а со тоа и веројатност за полоши остварувања од очекуваните за цела година. Од монетарен аспект, ова значи помала домашна побарувачка и помал увоз и следствено, помали притисоци врз девизните резерви.

Стабилните очекувања од аспект на девизниот курс и негативниот производствен јаз јасно го оправдуваат дадениот монетарен стимул. Воедно, тие ја намалуваат веројатноста за повторна промена на насоката на монетарната политика. Но, ова не значи дека неповолните ризици, досега постојано потенцирани, во оваа фаза не постојат. Сè уште бавното глобално закрепнување и проблемите со јавните финансии коишто испливуваат на површина во одделни европски земји, можно е да имаат негативно влијание врз темпото на закрепнување на извозниот сегмент, очекувањата на домашните субјекти, а исто така и врз нивото на капиталните приливи. Последниот фактор има големо значење за финансискиот потенцијал за покривање на јазот во тековната сметка и за големината на девизните резерви. Нивото на капиталните приливи во првото тримесечје е пониско од очекуваното, потврдувајќи ја тешката предвидливост на овие текови и можностите за послаби остварувања во овој домен. Поради ова, спроведувањето на монетарната политика и понатаму е многу неизвесно.

Активноста во реалната економија во првото тримесечје забележа пад и на годишна и на квартална основа, со што се остварија потенцираните надолни ризици околу априлската централна проекција за растот. Со тоа, негативниот производствен јаз продолжи да се продлабочува, намалувајќи ги притисоците врз побарувачката на девизи. Наспроти оцените за умерена позитивна годишна промена на БДП во првиот квартал, првичните податоци покажуваат реален пад на БДП од 0,9%. Структурната анализа покажува негативен придонес на домашната побарувачка, со пад на сите нејзини компоненти и најголемо значење на пониската инвестициска активност, додека придонесот на нето-извозот и понатаму е позитивен. Овие податоци јасно покажуваат дека очекуваното закрепнување на реалниот сегмент ќе започне подоцна од првичните очекувања. Ваквите трендови соодветствуваат со засега слабите импулси коишто доаѓаат од глобалната економија, како и со влошувањето на условите на пазарот на труд. Имено, странската ефективна побарувачка закрепнува со бавно темпо, а последните ревизии на прогнозите до крајот на годината повторно се во надолна насока. Во првото тримесечје, условите на пазарот на труд продолжија засилено да се прилагодуваат. Полошите остварувања на корпоративниот сектор, како и сè уште слабите изгледи за поттикнување на неговата активност преку посилна домашна и извозна побарувачка, на краток рок, наметнаа потреба од прилагодување на трошоците на работењето (преку висината на платите и бројот на вработени). Последните податоци за април покажуваат благо

намалување на нето-платите во однос на крајот на претходната година. Воедно, посилено намалување е забележано кај повеќе различни категории на вработени, со квартален и годишен пад од околу 1% и 0,4%, соодветно. Динамиката со којашто ќе продолжи влошувањето на условите на пазарот на труд е неизвесна. Сепак, извесно е дека перспективите на овој пазарен сегмент на краток рок се неповолни и ќе претставуваат главен ограничувачки фактор за побрзо ревитализирање на личната потрошувачка. Ова секако значи недостаток на побарувачка, а со тоа и помала веројатност за пораст на степенот на искористеност на капацитетите и на новите инвестиции. Иако може да се каже дека најзастапени се надолните ризици околу растот, сепак постои можност и за одделни позитивни импулси, главно од подобрата конјунтура на светскиот пазар на метали. Подобрите услови за размена во овој домен и повисоката побарувачка за извоз може да имаат позитивни ефекти врз економијата.

Годишните промени на вкупната и базичната инфлација во второто тримесечје имаа нагорна патека на движење, одразувајќи ги ефектите на факторите на страната на понудата. Така, вкупната инфлација во вториот квартал забележа годишен раст од 1,1%, наспроти 0,5% во претходниот квартал. Одржувањето на инфлацијата во позитивна зона, главно, произлегува од порастот на администрираните цени од почетокот на годината и растечката динамика на светските цени на енергијата. Од друга страна, забрзувањето на динамиката на годишниот раст во вториот во однос на првиот квартал е очекувана, и во основа се објаснува со забавувањето на падот на цените на храната, при постепено исцрпување на високата споредбена основа. Воедно, имајќи предвид дека ова тримесечје и базичната инфлација излезе од зоната на негативни годишни промени, можни се и секундарни ефекти од порастот на цените на енергијата врз останатите цени. До крајот на годината се очекува понатамошно забрзување на растот на инфлацијата, под влијание на базниот ефект на прехранбената компонента и евентуалните индиректни ефекти од растот на цените на енергијата. Сепак, имајќи го предвид негативниот производствен јаз, силни инфлациски притисоци не се очекуваат, односно се оценува дека просечната годишна инфлација ќе се движи во умерени граници.

Темпото на обновување на домашните извори на финансирање на банките во првите пет месеци на 2010 година постојано се засилуваше, при што се оценува дека стапката на монетарен раст ќе ја надмине проекцијата за крајот на второто тримесечје. Од друга страна, активноста на кредитниот пазар, иако е во рамките на проекцијата, сепак закрепнува со побавно темпо, при што покриеноста на кредитите со депозити и понатаму се одржува на високо ниво. Во првиот квартал на 2010 година депозитната база продолжи да се проширува, а во текот на април и мај овој процес забрза, при што на годишна основа вкупните депозити достигнаа раст од близу 16%. Што се однесува до секторската структура, карактеристичен е значителниот пораст на депозитите на населението во првото тримесечје, додека во првите месеци од второто тримесечје главна улога во креирањето на новите депозити имаа средствата на приватните претпријатија. Постојани, но умерени промени се забележуваат и во валутната структура, со пораст на учеството на денарскиот депозитен потенцијал, на сметка на помалото значење на девизниот потенцијал. Постабилните очекувања во однос на девизниот курс и сè уште стимулативниот каматен диференцијал се фактори со коишто можат да се објаснат овие промени. Сепак, интензитетот на намалување на евроизацијата е значително побавен во споредба со нејзиниот раст во акутната фаза на кризата, укажувајќи на времето потребно за повторно враќање на првичните позиции. Амбиентот на помали ризици и подобрата позиција на изворите на финансирање доведе до пораст **на понудата на кредити.** Истовремено, олеснувањето на кредитните услови доведе до умерен пораст на **побарувачката на должничко финансирање на реалниот сектор преку домашниот банкарски систем.** Ваквото делување на понудата и побарувачката доведе до забрзување на кредитниот раст до 4,4% на годишна основа во мај. Иако, и понатаму, главен двигател на растот е корпоративното кредитирање, сепак во второто тримесечје се забележуваат и знаци на поголема улога на банкарското финансирање и на сегментот на населението, што може да значи умерена поткрепа на личната побарувачка. И покрај овие трендови, сепак може да се каже дека во портфолиото на банките учеството на безриличните пласмани и понатаму се зголемува, покажувајќи изразена одбивност кон ризик на банките. Оттука, премијата за ризик и понатаму

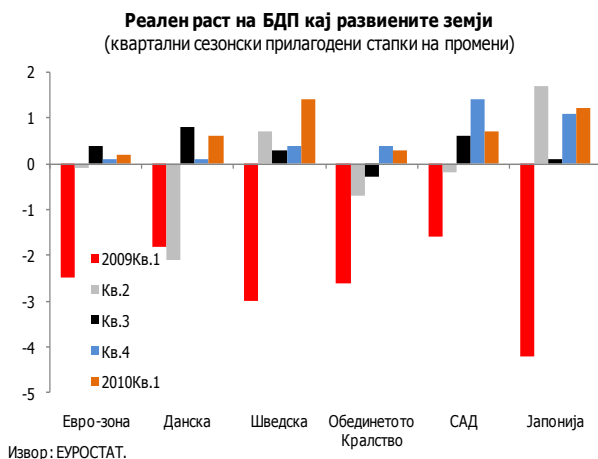
претставува битно ограничување за поголемо забрзување на кредитната активност, односно за посилна финансиска поддршка на реалната економија.

Надворешната позиција на економијата, следена преку билансот на плаќања, во првото тримесечје на 2010 година се одликува со значителна надолна корекција на дефицитот во тековната сметка, предизвикана од намалената трговска нерамнотежа и растот на нето-приливите од приватни трансфери (тековниот дефицит изнесува околу 1% од БДП, или за околу 4 п.п. помалку во однос на истиот период од претходната година). Овие позитивни поместувања беа очекувани со оглед на тоа што минатогодишната рецесија побрзо се одразуваше врз извозот, а со задоцнување врз увозот на стоки. Иста е констатацијата и кај приватните трансфери, коишто во почетните месеци од претходната година беа на исклучително ниско ниво. Сепак, капиталните приливи во овој период беа пониски на годишна основа, а воедно не беа доволни за покривање на тековниот дефицит, со што самиот биланс на плаќања доведе до минимално намалување на девизните резерви. Веќе во второто тримесечје, и покрај знаците за постепено влошување на трговскиот биланс, девизниот пазар се карактеризира со вишок понуда на девизи. Силната динамика на раст на приватните трансфери и евентуално, подобрите текови преку капитално-финансиската сметка се можните причини за ваквите тенденции. Овие движења им овозможува на девизните резерви на крајот на второто тримесечје да достигнат 1,7 милијарди евра и покриеност на увозот од над четири месеци. Но и покрај тоа, треба да се има предвид дека трендовите покажуваат променливи, тешко предвидливи извори на финансирање на дефицитот во тековната сметка, во голема мера условени од надворешните економски случувања. Со тоа доаѓа до израз релативно високата надворешна чувствителност и зависност од фактори коишто не секогаш се условени од домашните економски фундаменти. На таков начин и непрекинатоста на трендовите на девизниот пазар и динамиката на девизните резерви се придружени од ризици, особено во услови на бавно излегување на економиите од последната рецесија. Тоа секако наметнува потреба од внимателно следење на макроекономските параметри, нивните ефекти врз монетарните цели и последиците за монетарната политика.

I. Макроекономски движења

1.1. Меѓународно економско окружување¹

Показателите за глобалната економија укажуваат на тоа дека во текот на првото тримесечје на 2010 година закрепнувањето на економската активност продолжува со поголем интензитет во однос на претходните очекувања. И покрај пооптимистичките остварувања, турбуленциите на финансиските пазари во Европа во мај 2010 година ги потенцираа надолните ризици за закрепнувањето на светската економија. Имено, зголемениот ризик на земјите со висок јавен долг ја намали довербата на инвеститорите и ја покажа сè уште високата чувствителност на пазарите. Оттука, фискалната консолидација, поддржана од монетарната политика и реформите во финансискиот сектор, се клучни за зајакнувањето на довербата и остварувањето стабилен раст во наредниот период. И покрај зголемувањето на цените на енергијата, глобалната инфлација во текот на првото тримесечје на годината се оценува како релативно стабилна со отсуство на значителни инфлациски притисоци.

Најновите податоци² за светската економија упатуваат на подобри остварувања од очекувањата, што доведе до повторна нагорна ревизија на растот на светската економија. Согласно со Европската централна банка (ЕЦБ) и Меѓународниот монетарен фонд (ММФ), се проценува дека растот во 2010 година ќе достигне 4,7% и 4,5%, соодветно, што е за 0,5 процентни поени повеќе во однос на претходните проекции. Закрепнувањето на економската активност и понатаму главно е поддржано од стимулативните мерки на монетарната и фискалната политика и циклусот на залихите, како и од растот на светската трговија, што започна од крајот на 2009 година. Особено охрабрувачки се показателите за глобалната вработеност кај напредните економии, коишто по периодот на масовно намалување на вработените, во последните неколку месеци покажуваат пораст³. Сепак, и покрај ваквите остварувања, последните

¹ Анализата се заснова на Светскиот економски преглед, јануари и април 2010, мартовскиот месечен извештај на ЕЦБ, кварталниот извештај на Европската комисија за евро-зоната и на економскиот квартален извештај на Европската комисија за земјите-кандидатки за влез во ЕУ и претпристапните земји.

² Според Светскиот економски преглед, ажуриран на 8 јули 2010 година и јунскиот месечен извештај на ЕЦБ коишто се засноваат на податоци заклучно со мај 2010 година.

³ Според анализите во Светскиот економски преглед, јули 2010 година од ММФ, показателот за пораст на вработеноста кај напредните економии ги вклучува следниве земји: Австралија, Канада, Република Чешка, Данска, евро-зоната, Хонгконг, Израел, Јапонија, Јужна Кореја, Нов Зеланд, Норвешка, Сингапур, Шведска, Швајцарија, Тајван, Обединетото Кралство и САД.

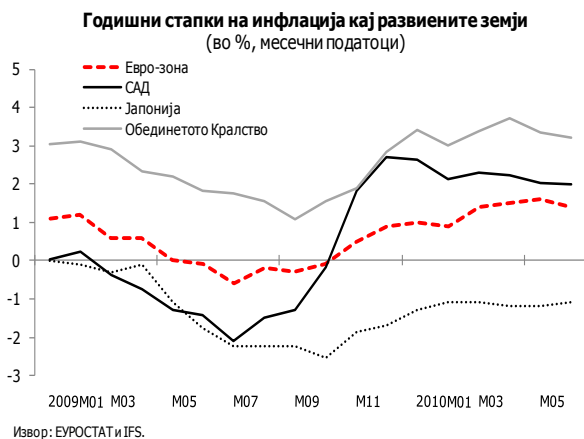

проценки на ММФ укажуваат на можност од зголемување на надолните ризици врз економскиот раст во текот на втората половина на 2010 година, условени од турбулентноста на финансиските пазари, заради фискалните проблеми на земјите од евро-зоната. Имено, во текот на април и мај 2010 година, повисоко оценетиот ризик на земјите (sovereign risk) од евро-зоната⁴ доведе до намалување на рејтинзите на долгот на земјите, пораст на маргината за кредитен ризик (credit default spread) и пораст на приносите на пазарите за обврзници. Тоа услови намалување на цените на акциите и поголема променливост на финансиските пазари. Оттука, кредибилитетот на владите за понатамошна фискална консолидација и спроведувањето на одржливи среднорочни политики, поддржани од монетарната политика со цел да се обезбеди потребната ликвидност на финансиските пазари (прилог 1) и структурните реформи се клучни претпоставки за проекциите во наредниот период.

Анализирано од аспект на одделни групации земји, најголеми двигатели на светскиот економски раст во првиот квартал се земјите во развој, односно брзорастечките економии од Источна и Југоисточна Азија (Кина, Јужна Кореја и групата АСЕАН-5) и земјите од Јужна Америка кај кои најсилен економски раст е забележан во Бразил, Аргентина и Мексико. Придонес за заживување на светскиот економски раст имаат и напредните економии чиешто економско заживување, што започна од претходната година, продолжи и во првото тримесечје на 2010 година, но со различно темпо кај земјите во групата. Во текот на првото тримесечје на 2010 година, економскиот раст се одвива позасилено во однос на претходните очекувања кај економијата на САД, дел од скандинавските земји (Шведска и Данска) и Јапонија. За разлика од нив, кај повеќето од земјите-членки на евро-зоната и Обединетото Кралство, економското закрепнување се одвива релативно послабо.

Се очекува дека светската инфлација и понатаму ќе се задржи на ниско и стабилно ниво, и покрај повисоките цени на примарните производи и нафтата во првиот квартал од 2010 година. Стабилните инфлациски очекувања и сè уште ниското ниво на искористеност на производните капацитети,

⁴ Грција, Португалија, а во помала мера Шпанија, Ирска, Италија и останатите земји.

особено кај напредните економии се главните детерминанти на кои се темелат очекувањата до крајот на 2010 година. Притоа, во напредните економии таа би се движела околу 1,25%-1,5%, со дефлациски ризици, пред сè заради економска активност која сè уште е под потенцијалот. Од друга страна, во земјите во развој и брзорастечките економии, високата домашна побарувачка е главен фактор за очекувањата за повисока инфлација, за која се оценува дека ќе достигне 6,25% во 2010 година.

Закрепнувањето на економската активност во евро-зоната продолжи и во првото тримесечје на 2010 година, што претставува трет квартален раст на БДП.⁵

Притоа, на годишна основа, за првпат по пет квартали евро-зоната оствари годишен квартален раст од 0,9%. Во првиот квартал на 2010 година, кварталната стапка на раст на БДП изнесува 0,2% и во најголем дел го одразува зголемувањето на залихите и повисокиот извоз, предизвикан од повисоката светска побарувачка за извоз, врз што делумно влијаеше и депрецијацијата на еврото. Падот на инвестициите, предизвикан од неповолните временски услови, како и сè уште непроменетата лична потрошувачка доведоа до негативен придонес на домашната побарувачка, и покрај растот на јавната потрошувачка во првиот квартал од годината. Според јунските проекции на ЕЦБ, извршена е нагорна ревизија на годишната стапка на раст на БДП за 2010 година, што главно го одразува ефектот на повисоката глобална економска активност на краток рок, односно до крајот на 2010 година. Процените се дека економската активност во евро-зоната ќе се движи во интервалот од 0,7% до 1,3% во 2010 година и во голема мера ќе зависи од поддршката на монетарната политика и преземените мерки за функционирањето на финансискиот систем. И покрај постојењето на надолни ризици, главно заради турбуленциите на финансиските пазари, ефектите врз довербата на инвеститорите, повисоките цени на примарните производи и нафтата, како и

⁵ Сепак, во рамките на евро-зоната, економскиот раст се одвива со различно темпо помеѓу одделните земји-членки, како резултат на различните преносни ефекти од економската криза врз реалниот и финансискиот сектор. Посилно закрепнување бележат Германија и Франција, чишто економии постојано остваруваат позитивни квартални стапки на раст (сезонски прилагодени) од вториот квартал на 2009 година. За разлика од нив економиите на Грција, Словенија и Финска сè уште официјално не се излезени од рецесијата и во текот на првиот квартал на 2010 имаа негативна стапка на квартален раст на БДП.

заштитни мерки, сепак ЕЦБ ги оценува ризиците за економската активност на евро-зоната како рамнотежни, при што побрзото закрепнување на светската економија и обемот на трговијата се очекуваат како можни позитивни фактори за наредниот период.

Прилог 1

Фискалните и монетарни мерки на земјите-членки на ЕУ за финансиска стабилизација

Како резултат на проблемите со отплатата на грчкиот јавен долг, коишто кулминираа во 2010 година, но и ризикот од појава на слични проблеми и кај други земји-членки на евро-зоната (Шпанија, Португалија и Италија), на почетокот на мај 2010 година земјите-членки на ЕУ воспоставија „Европски механизам за стабилизација“ (European Stabilization Mechanism). Исто така, со цел да се надминат проблемите околу финансирањето на јавниот долг и стабилизирање на финансиските пазари, земјите-членки на ЕУ се обврзаа да го забрзаат процесот на фискална консолидација и да го намалат нивото на буџетските дефицити и јавниот долг во наредните неколку години. Во согласност со ова, во текот на вториот квартал на 2010 година, владите на неколку земји-членки на ЕУ усвоија национални програми за значително намалување на јавните расходи и зголемување на одредени видови јавни приходи со цел да се намалат буџетските дефицити и да се стабилизира јавниот долг на среден рок.

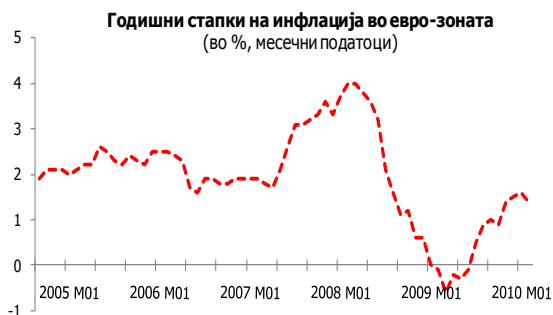
„Европскиот механизам за стабилизација“ претставува договор на земјите од ЕУ, односно евро-зоната, за надминување на финансиските проблеми при задолжувањето и отплатата на јавниот долг со кои може да се соочи одредена земја-членка. Тој се состои од два дела: директен кредитен фонд од страна на сите земји-членки на ЕУ во износ од 60 милијарди евра, и финансиски договор помеѓу владите на земјите-членки на евро-зоната во износ од 440 милијарди евра, наречен „Европски инструмент за финансиска стабилност“ (European Financial Stability Facility, EFSF). Притоа, директниот кредитен фонд ќе биде на располагање на сите земји-членки на ЕУ коишто имаат потреба од финансиска помош за отплата на јавниот долг или нивно понатамошно задолжување. Овој кредитен фонд ќе функционира така, што во случај на потешкотии за некоја земја-членка, Европската унија ќе издава обврзници коишто се гарантирани од буџетот на ЕУ. Од друга страна, ЕФСФ претставува фонд којшто ќе им биде достапен само на земјите-членки од евро-зоната, при што средствата ќе може да се користат по пат на таканаречена Алатка за посебни намени („Special Purpose Vehicle“ (SPV)). Имено, во случај на проблеми на некоја земја-членка, СПВ ќе издава обврзници коишто се гарантирани од земјите-членки на евро-зоната, пропорционално на нивното учество во капиталот на ЕЦБ. Средствата од фондот претставуваат гаранција на задолжувањето, а фактички ќе се потрошат само доколку соодветната земја не ги исплати обврските. Притоа, користењето на овие средства како гаранција на задолжувањето на некоја земја-членка ќе биде условено од прилагодувањето на политиките за обезбедување одржливост на јавните финансии. Покрај ова, во овие финансиски аранжмани учествува и ММФ, со учество од дополнителни 250 милијарди евра. Интервенцијата на ММФ ќе се заснова на соодветниот случај (case-by-case basis) и ќе биде во форма на вообичаената помош од ММФ за земјите-членки.

Во слична насока, соодветни монетарни мерки презема и ЕЦБ. На 10. мај, ЕЦБ ја донесе Програмата за пазари на хартии од вредност („Securities Markets Programme“) со цел да се зголеми ликвидноста на финансиските пазари и да се обезбеди нивно дополнително стабилизирање без да се наруши ценовната стабилност. Така, главните мерки преземени од страна на ЕЦБ вклучуваат директна интервенција од страна на ЕЦБ на секундарните финансиски пазари за тргување со еврообврзници каде што има проблеми со ликвидноста, преку купување државни хартии од вредност (еврообврзници) издадени од земјите-членки на евро-зоната. Дополнителна мерка претставува и воведувањето аукции на тримесечни и шестмесечни инструменти за рефинансирање. Воедно, ЕЦБ заедно со ФЕД воведоа своп-

трансакции со рок на достасување од 7 до 84 дена наменети за одржување на ликвидноста на САД-долари на европскиот девизен пазар.

Извор: Месечен извештај на ЕЦБ, мај и јуни 2010 година.

Извор: ЕУРОСТАТ.

Во текот на првата половина на 2010 година, инфлацијата во евро-зоната се задржа во зоната на умерени позитивни промени. Просечната годишна стапка на инфлација за првите шест месеци на 2010 година изнесува 1,3% и во услови на стабилни инфлациски очекувања, порастот на ценовното ниво е резултат на повисоките цени на нафтата и храната (преработена и непреработена) во однос на цените од претходната година (базен ефект). Порастот на цените на непреработената храна, заради неповолните временски услови на почетокот на годината, исто така, делуваше во насока на зголемување на потрошувачките цени. Повисоките цени на примарните производи изразени во евра придонесоа за нагорно ревидирање на долната граница на инфлацијата, којашто ќе се движи во интервал од 1,4%-1,6%, во просек, за 2010 година, што е во рамките на среднорочната инфлациска цел на ЕЦБ од 2%.

Американската економија остана на патеката на позитивен економски раст и во првите три месеци од 2010 година. Во текот на првиот квартал, годишната стапка на раст на БДП достигна 2,5%, додека на квартална основа таа изнесува 0,7%. Така, растот на БДП, во услови на бавно прилагодување на личната потрошувачка, е предизвикан главно од инвестициската активност и зголемување на залихите. Намалената јавна потрошувачка, како и остварениот негативен нето-извоз, имаа негативен придонес во растот на економската активност. Очекувањата на економските субјекти, сумирани во јунските проекции на „Консензус форкаст“, покажуваат задржување на овој тренд до крајот на годината и очекување за годишен раст на БДП од околу 3,1%. Во однос на ценовните движења, просечната годишна инфлација изнесува 2,2% заклучно со април 2010 година, како резултат на повисоките цени на енергијата. И покрај тоа што американската економија бележи посилен ценовен пораст во однос на евро-зоната, сепак малата надолна ревизија на економскиот раст за 2010 и 2011 година⁶, може да доведе до

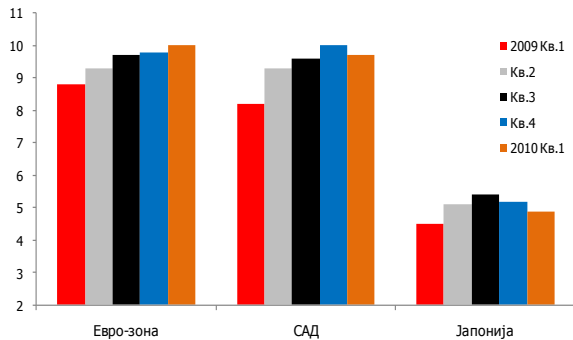
⁶ Според податоците од „Консензус форкаст“ април и јули 2010 година.

надолни притисоци на инфлацијата во наредниот период.

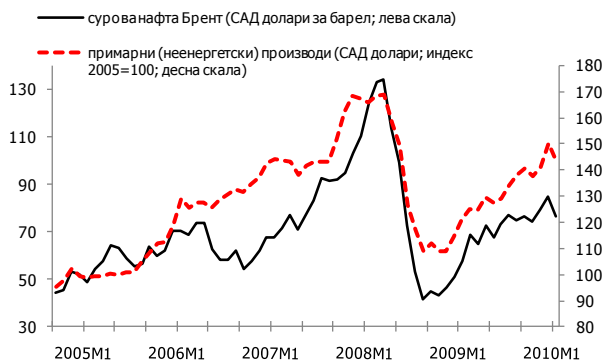
Позитивни придвижувања кај пазарот на работна сила се забележани во американската економија. Имено, во првиот квартал на 2010 година дојде до намалување на стапката на невработеност за 0,3 процентни поени, во споредба со претходниот квартал⁷, така што просечната стапка на невработеност изнесува 9,7%. Во евро-зоната и понатаму продолжува надолното прилагодување на пазарот на труд. Така, во текот на првиот квартал на 2010 година, сезонски прилагодената просечна стапка на невработеност се зголеми за 0,2 процентни поена во однос на четвртиот квартал на 2009 година и достигна 10%.

Стапки на невработеност кај дел од развиените земји
(во %, квартални сезонски прилагодени)

Извор: јунскиот месечен извештај на ЕЦБ.

Движење на цените на суровата нафта и примарните производи
(месечни податоци)

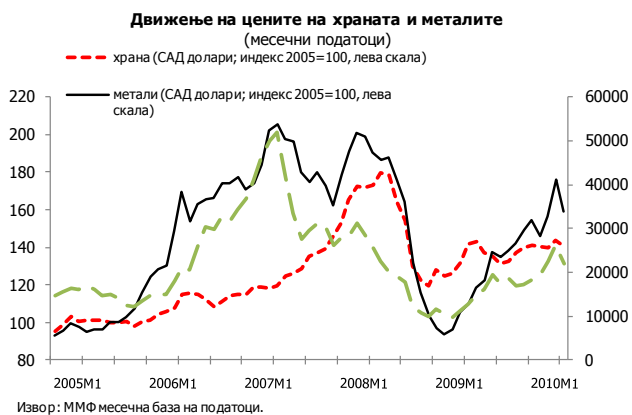
Извор: ММФ месечна база на податоци.

Во текот на првата половина на 2010 година, монетарните политики во евро-зоната и САД, следени преку промените во основните каматни стапки и натаму остана непроменети и во насока на поддршка на економскиот раст. Во услови на бавно економско закрепнување и стабилни инфлациски очекувања ЕЦБ и ФЕД ги задржаа клучните каматни стапки на непроменето ниво во текот на првата половина на 2010 година и тие изнесуваа 1% и 0,25%, соодветно. И покрај непроменетото ниво на референтната каматна стапка, поради турбуленциите на финансиските пазари (заради високите фискални дефицити и јавниот долг кај дел од земјите-членки), на 10. мај ЕЦБ повторно донесе низа неконвенционални мерки за зголемување на понудата на ликвидни средства (прилог 1), заради дополнително стабилизирање на финансиските пазари.

Растечкиот тренд на цените на суровата нафта и на примарните (неенергетски) производи⁸, што започна од втората половина на 2009 година, продолжи во текот на првите пет месеци на 2010 година. Цената на суровата нафта од типот „брент“ постојано се зголемуваше во текот на првите четири месеци на годината достигнувајќи го максималното ниво од 85 САД-долари за барел во април 2010 година, а потоа почна постепено да се намалува сведувајќи се на ниво од 76,3 САД-долари за барел. Тоа

⁷ Според „Консензус форкаст“, јуни 2010, веројатно станува збор за привремена појава.

⁸ Ценовниот индекс на примарните производи ги вклучува: цените на храната, пијалациите, земјоделските сировини и металите.

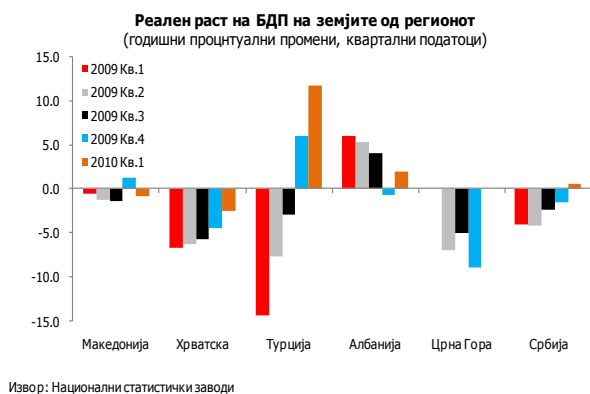
услови забавување на збирниот и на годишниот раст на цената на нафтата, коишто во мај 2010 година изнесуваа 60,5% и 31,6%, соодветно, наспроти 69,5% и 67,1%, соодветно во април 2010 година. Растот на просечната цена на суровата нафта, во најголем дел, се должи на порастот на побарувачката како резултат на посиленото закрепнување на економската активност кај брзорастечките економии на земјите од Источна Азија. Дополнително, според најновите процени на Меѓународната агенција за енергија и во наредниот период се очекува пораст на побарувачката за нафта. **Просечниот ценовен индекс на примарните неенергетски производи** за првите пет месеци на годината бележи пораст за 26,2%, во споредба со истиот период од претходната година, додека на годишна основа се зголеми за 18%. Најголем придонес во порастот на индексот имаат цените на металите, додека цените на храната бележат поумерен раст. Имено, за првите пет месеци на 2010 година, цените на металите пораснаа за 57,7% во просек, во споредба со истиот период од 2009 година, додека во мај 2010 година се зголемија за 44,5%, на годишна основа. Нивниот силен годишен пораст се должи на зголемената побарувачка за метали, како резултат на закрепнувањето на светската економија, како и на исцрпувањето на резервите. Од друга страна, во услови на висока неизвесност околу идните случувања, како и заради забавувањето на побарувачката на Кина за увоз на метали, во вториот квартал на годината, цените на металите бележат месечен пад во мај и во јуни 2010 година. За разлика од цените на металите, цените на храната за првите пет месеци на 2010 година се зголемија за 8,2%, во просек, во однос на истиот период на претходната година, додека во мај на годишна основа се намалија за 0,9%. Негативните придвижувања во мај во голема мера се предизвикани од падот на цените пченката, оризот, сојата и житото.

Во текот на вториот квартал на 2010 година, номиналниот девизен курс на еврото во однос на САД-доларот продолжи постојано да депрецира, при што на 8. јуни го достигна најниското ниво во последните четири години. Така, во вториот квартал на 2010 година, просечниот девизен курс на еврото во однос на САД-доларот изнесуваше 1,27 долари за едно евро, што во споредба со претходниот квартал претставува депрецијација од 8,1%. Ваквите промени кај номиналниот девизен курс на

еврото во однос на САД-доларот може да се објаснат со проблемите околу фискалната позиција на дел од земјите-членки на евро-зоната (особено Грција) поради проблемите и неизвесноста со финансирањето на јавниот долг. Воедно, депрецијацијата на европската валута во однос на САД-доларот е и резултат на побавното закрепнување на економијата во евро-зоната во однос на американската економија.

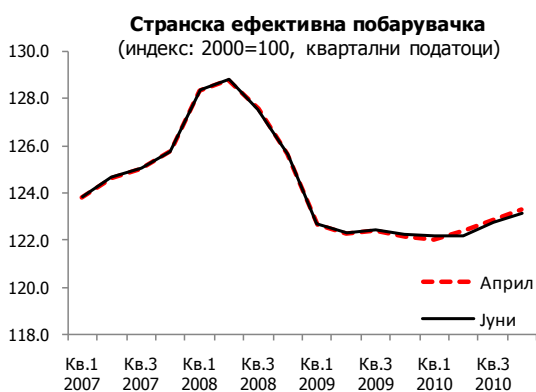

Економската активност кај земјите-кандидати за членство во ЕУ од Западен Балкан и Турција сè уште бавно закрепнува, со различна динамика кај одделните земји. Со исклучок на Турција, која бележи високи стапки на раст на БДП и во голем дел го надомести падот на производството од 2009 година, во првиот квартал од 2010 позитивен годишен раст остварија Србија и Албанија. Согласно со високофреквентните податоци, скромно но сепак позитивни придвижувања се очекуваат и кај економската активност во Босна и Херцеговина. Економијата на Турција, отскокнува од анализираната група на земји. Имено, како континуитет на закрепнувањето од четвртиот квартал на 2009 година, кога економијата порасна за 6% на годишна основа, од почетокот на 2010 година интензитетот на економски раст дополнително се засили и достигна 11,7% годишно, со очекувања за задржување на овој тренд. Како главни двигатели на економскиот раст се личната и инвестициската потрошувачка, додека придонесот на нето-извозот беше негативен како резултат на зголемувањето на увозот и продлабочувањето на дефицитот во тековната сметка. Во позитивна насока се движи и српската економија. Така, и покрај сè уште слабата домашна побарувачка, економијата на Србија водена од извозната побарувачка забележа квартален раст од 0,6%. Најновите податоци за економиите на Албанија, Босна и Херцеговина и Црна Гора се дивергентни. Во Албанија, по падот на економската активност во последниот квартал од 2009 година (што не се одрази на забележаниот раст во 2009 година), во првиот квартал на 2010 година е остварена годишна стапка на раст од 2%. Економиите на Босна и Херцеговина и Црна Гора, сè уште бавно се прилагодуваат, при што порастот на индустриското производство, којшто е позначителен во Босна и Херцеговина, укажува на можно отпочнување на период на заживување. Од друга страна, економската

активност во Хрватска, сè уште не покажува знаци на економско закрепнување. Во текот на првиот квартал на 2010 година, БДП се намали за 2,5% на годишна основа, што претставува петто квартално намалување на реалниот раст на БДП. Заради заживување на анемиичната домашна побарувачка, хрватската влада на крајот на април донесе „Програма за економско закрепнување“ којашто вклучува низа фискални мерки и мерки во доменот на структурните реформи.

Ценовното ниво кај земјите од Западен Балкан во првите пет месеци од почетокот на 2010 година се оценува како стабилно без присуство на засилени инфлациски притисоци. Тенденција за пораст на инфлацијата е забележана во април и мај како резултат на порастот на цените на примарните производи и нафтата. Во рамките на земјите од Западен Балкан, поизразени инфлациски притисоци се забележани во Турција, како резултат на порастот на цените на примарните производи и пораст на дел од администрираните цени. Постојаното намалување на трговските салда продолжи и во првиот квартал од годината. Карактеристично е тоа што наспроти 2009 година, кога намалувањето беше резултат на пониската побарувачка за увоз, стеснетиот трговски дефицит е резултат на повисокиот извоз, што е случај во сите земји, освен Турција. Во однос на пазарите на труд, тие и натаму бележат надолно прилагодување во сите земји, освен во Босна и Херцеговина, каде што стапката на невработеност за периодот јануари-април е стабилизирана.

Извор: Еуростат, Консензус Форкест (Consensus Forecast) и пресметки на НБРМ.

Во првиот квартал на 2010 година, индексот на странската ефективна побарувачка⁹ за македонската економија е во согласност со претходно очекуваниот. Најновите податоци и ревизии за претходниот период за економскиот раст на нашите најзначајни трговски партнери не се разликуваат значително, во споредба со априлската проекција, освен што се очекува

⁹ Странската ефективна побарувачка е пресметана како збир од пондерираните индекси на бруто домашниот производ на најзначајните трговски партнери на Република Македонија. Пондерите се пресметани врз основа на учеството на овие земји во македонскиот извоз. Податоците за бруто домашниот производ за земјите-трговски партнери на Македонија се од базата на податоци на Еуростат (New Cronos database), додека проектираните податоци се од публикацијата „Консензус форкаст“, април 2010 година и јуни 2010 година. Во пресметката на индексот се вклучени Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија, Шпанија, Србија, Хрватска и Бугарија.

дека растот, наместо во вториот, ќе отпочне во третиот квартал од годината. Во однос на очекувањата за периодот до крајот на 2010 година, податоците укажуваат на минимална надолна ревизија за втората половина на 2010 година од 0,1 процентен поен и релативно непроменети ефекти врз најновите проекции.

1.2. Домашна понуда

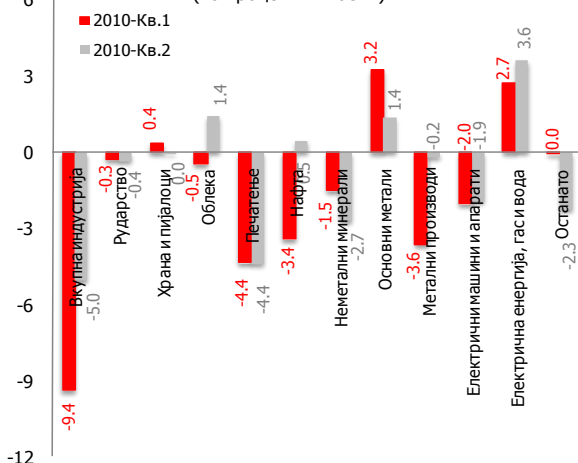
Според првичните проценки на ДЗС, вкупната економска активност во првото тримесечје на 2010 година има реален годишен пад од 0,9%. Иако странската ефективна побарувачка бележи постепено закрепнување, што доведе до пораст на македонскиот извоз, сепак депрецираната домашна побарувачка, во услови на негативни движења на пазарот на труд, доведе до негативна динамика на бруто домашниот производ. Најголем негативен придонес во создавањето на БДП има падот на индустриското производство. Во првите два месеца од вториот квартал, падот во индустријата е намален како резултат на подобрената побарувачка за извоз, што укажува на тоа дека динамиката на домашното индустриско производство значително зависи од интензитетот на закрепнувањето на глобалната економија, како и на натамошниот тек на цените на металите, како главен извозен производ.

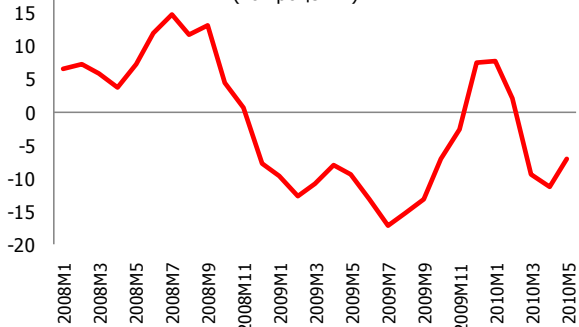
Иако во последниот квартал на 2009 година домашната економија оствари годишен раст, во првото тримесечје на 2010 година економската активност повторно навлезе во негативната зона, со пад од 0,9%¹⁰. Во споредба со претходниот квартал, сезонски прилагодените податоци покажуваат пад на БДП од 2,1%. Притоа, во услови на постепено закрепнување на странската ефективна побарувачка за домашните извозни производи, особено за производите од железо и челик, годишниот пад на БДП се должи на депрецираната домашна апсорпција, во услови на посилно влошување на пазарот на труд и раст на невработеноста.

Индустријата има најголем придонес за падот на економската активност, со годишен пад од 4,6%. Покрај индустријата, негативен придонес бележат и угостителството и сообраќајот и врските, коишто ја задржаа негативната динамика од минатата година (годишен пад од 13,3% и 1,2%, соодветно). Наспроти тоа, останатите гранки продолжуваат со позитивните стапки на раст. Притоа, годишниот раст кај земјоделството (5,0%), градежништвото (7,7%) и јавната управа (4,0%) бележи забрзување, додека трговијата и финансиското посредување, активностите со

¹⁰ Податоците за БДП за 2009 година и за првиот квартал од 2010 година се проценети податоци на ДЗС.

Придонеси на одделни дејности кон порастот на индустриското производство
(во процентни поени)

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ.

Годишни стапки на тримесечен подвижен просек на индустриското производство
(во проценти)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Производство на основни метали и цена на никел
(индекси, 2005=100)

Извор: Државен завод за статистика, ММФ и Блумберг.

недвижен имот и други деловни и услужни активности остварија забавен раст (1,1% и 3,7%, соодветно). **Споредбената анализа со земјите од регионот** покажува дека Македонија не е единствената со негативна стапка на раст. Пад на економијата, но со забавена динамика бележат Хрватска (2,5%), Романија (2,6%) и Бугарија (3,6%). Од друга страна, Србија за првпат по кризната 2009 година, бележи раст на економската активност (од 0,6%), Албанија оствари раст од 2%, додека Турција остварува најдобри резултати, забрзувајќи го економскиот раст од 6% на 11,7% на годишна основа¹¹.

Наспроти растот во претходниот квартал, во првото тримесечје на 2010 година, додадената вредност во индустријата се намали за 4,6%¹², на годишна основа, што повторно ја потврдува тезата за високата варијабилност на нашето индустриско производство. Споредбата со земјите од регионот е слична со споредбата на БДП¹³. Анализата по одделни гранки укажува на пад на производството во шеснаесет од вкупно дваесет и четири индустриски гранки, коишто претставуваат околу половина од вкупното индустриско производство (51,2%). Притоа, намалената индустриска активност во најголем дел се должи на годишниот пад кај издавачката дејност, заради високата споредбена основа од 2009 година. Значителен пад бележи и производството на метални производи (во услови на намалена извозна побарувачка) и на нафтени деривати (заради ремонт на производствените капацитети). Наспроти тоа, позитивни остварувања во насока на забрзан раст и понатаму бележи производството на основни метали. Зголемениот количински извоз на железо и челик, во услови на нагорен тренд на цените на металите, особено на никелот, се фактори коишто го условија годишниот раст во оваа гранка (48,1%). Слична динамика бележи и производството на електрична енергија, во услови на подобрена хидросостојба во земјата што овозможи натамошно намалување на увозот на електрична енергија. **Во првите два**

¹¹ Извор: „Еуростат“, заводите за статистика на одделните земји.

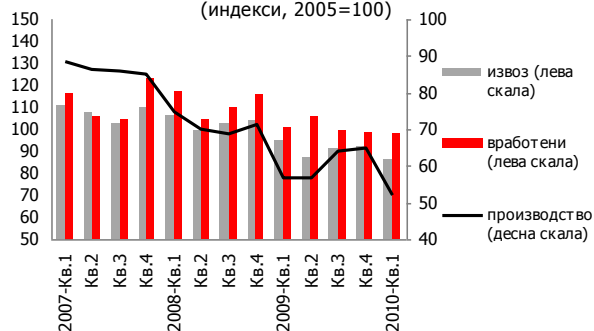
¹² Во исто време, годишниот пад кај физичкиот обем на индустриско производство во првиот квартал изнесуваше 9,4%.

¹³ Турција и натаму бележи висок годишен раст на индустриското производство (17,2%), а забрзување на растот бележи и Романија (4,3%), додека Србија влезе во позитивната зона на раст (2,7%). Негативни стапки, но со опаѓачки тренд сè уште бележат Црна Гора, Бугарија и Хрватска (-14,4%, 3,1% и 0,5%, соодветно). Извор: „Еуростат“, заводите за статистика на одделните земји.

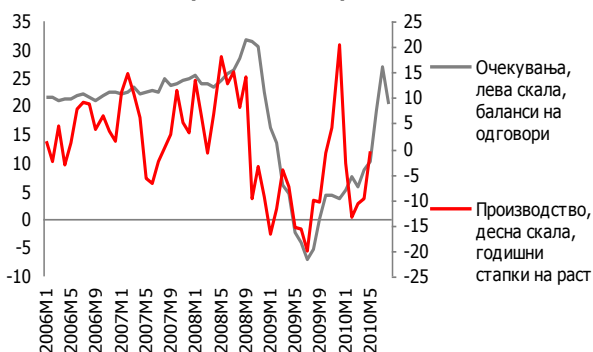

Производство и извоз на текстил и вработени во текстилна индустрија (индекси, 2005=100)

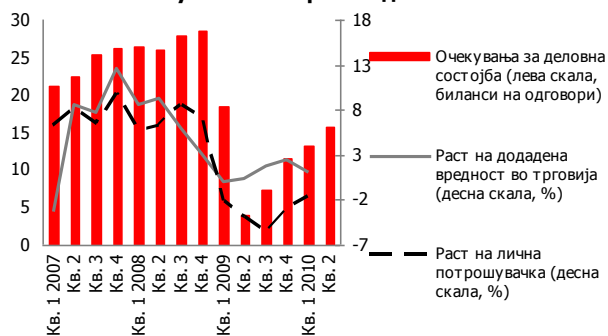
Извор: Државен завод за статистика.

Индустриско производство и очекувања на менаџерите за идно производство

Извор: Државен завод за статистика.

Трговијата, личната потрошувачка и очекувањата на раководителите

Извор: Државен завод за статистика.

месеца од второто тримесечје на 2010 година, индексот на физички обем на индустриското производство го забави годишниот пад од 9,4% на 5%, при што остварувањата во април и мај го надминуваат производството во првиот квартал за 15,8%. Битен фактор за поповолните движења во индустријата претставува производството на основни метали коешто продолжи да расте. Дополнително, зголемената активност во оваа гранка услови раст на домашното производство на електрична енергија, коешто бележи засилување на годишниот позитивен придонес (3,6 п.п.). Текстилната индустрија (облека и текстилни ткаенини), исто така, бележи позитивен придонес на годишна основа (од 1,5 п.п.), при годишен раст на произведените количини за 20,7%. Истовремено, производството на облека и ткаенини во април и мај ги надмина количините од првиот квартал на 2010 година за значителни 22,1%. Ваквите движења соодветствуваат со постепено закрепнување на странската побарувачка и со забавувањето на годишниот пад на извезените количини на облека и текстилни производи, забележани во периодот април-мај 2010 година. И во вториот квартал, најголемо негативно влијание има издавачката дејност (негативен придонес од 4,4 п.п.), а потоа следуваат производството на производи од неметални минерали и на тутунски производи (со индивидуален придонес од 2,7 п.п. и 1,8 п.п., соодветно), коишто воедно бележат и намалување кај извозот. Подобрувањето во индустријата е во согласност со оцените на раководителите на индустриските капацитети, коишто од март наваму очекуваат значително подобрување во вториот квартал, а особено во наредниот квартал¹⁴.

Во првото тримесечје на 2010 година, додадената вредност во трговијата се зголеми за 1,1% на годишна основа, што претставува забавување на растот, во услови на индикации за значително забавување на растот на расположливиот доход, реален пад на личната потрошувачка, вработеноста, кредитирањето на населението и на домашното производство на производи за широка потрошувачка. Позитивните трендови во трговијата продолжуваат, имајќи ги предвид најновите движења кај трговијата на мало и на големо во април 2010 година (реален годишен пораст од 3,6% и 5,5%, соодветно). Позитивната динамика е поддржана од

¹⁴ Од Анкетата за деловните тенденции во преработувачката индустрија на ДЗС од мај 2010 година.

годишниот пораст на кредитната активност во периодот април-мај 2010 година и од зголемените нето-приливи од приватни трансфери во април. Во иста насока се оцените на раководителите на трговските субјекти дадени во првиот квартал за деловната состојба во наредните шест месеци, коишто се поповолни и пооптимистички од очекувањата дадени во претходниот квартал¹⁵. Притоа, значително подобрување очекуваат и во сите сегменти на продажбата (порачки, цени и број на вработени). Истовремено, резултатите од Анкетата за мислењето на потрошувачите укажуваат на подобрување кај показателот на доверба¹⁶, којшто иако е негативен, почнувајќи од март 2010 година покажува нагорен тренд.

Во првото тримесечје на 2010 година, градежната активност оствари реален годишен раст од 7,7%.

Ваквите движења се во согласност со зголемената вредност на извршените градежни работи (реален годишен раст од 7,1%) и со зголемениот број вработени (за 2,5% на годишна основа). Истовремено, оцената на раководителите е во насока на подобрување на тековната деловна состојба на градежните претпријатија, при што недоволната побарувачка сè помалку ја оценуваат како ограничувачки фактор¹⁷. Притоа, висок годишен пораст е остварен кај високоградбите (без станбени згради) и кај станбените згради (заради ниската споредбена основа под влијание на кризата од почетокот на 2009 година). Државните капитални инвестиции претставуваа значаен поттик за градежната активност, со годишен реален раст од 24%. Очекувањата на раководителите за вториот квартал на 2010 година се поповолни од аспект на порачките и вработувањата, а тоа се потврдува со расположливите податоци за вредноста на извршените градежни работи во април 2010 година (реален годишен пораст од 28,3%). Сепак, податоците за државните капитални расходи, производството на производи од неметални минерали и на метални производи во металопреработувачката фаза во периодот април-мај 2010 година бележат реален годишен пад (од 20,8%, 26,7% и 5,2%, соодветно), што укажува на ризик од помало остварување во однос на очекувањата.

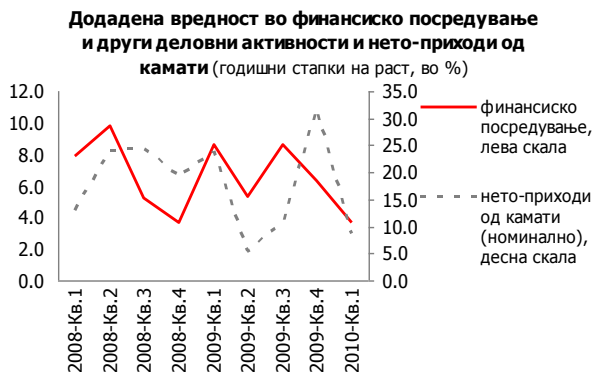

Извор: Државен завод за статистика и Министерство за финансии.

¹⁵ Од Анкетата за деловните тенденции во трговијата на мало на ДЗС за првото тримесечје на 2010 година.

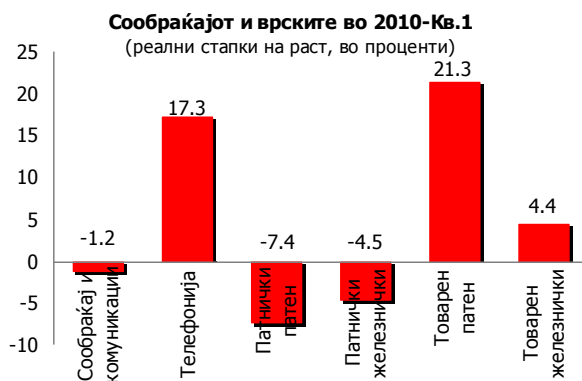
¹⁶ Од Анкетата за мислењето на потрошувачите на ДЗС од јуни 2010 година, којашто започна да се објавува од мај 2010 година.

¹⁷ Од Анкетата за деловните тенденции во градежништвото на ДЗС за првото тримесечје на 2010 година.

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ.

Активноста кај дејноста „финансиско посредување, активности со недвижен имот и други деловни и услужни активности“ и натаму бележи забавена динамика на раст, така што во првите три месеци на 2010 година оствари годишен раст од 3,7%. Од аспект на показателите за финансиското посредување (коешто сочинува една третина од вкупната дејност¹⁸), во првиот квартал на 2010 година е забележана забавена кредитна активност и соодветно на тоа, помал номинален годишен раст кај нето-приходите на банките од камати (8,4%, наспроти 31,8% во претходното тримесечје). Сепак, при постепено зајакнување на кредитната поддршка од страна на банките во второто тримесечје (особено кон корпоративниот сектор), податоците за нето каматните приходи за мај 2010 година покажуваат одржување на темпото на раст.

Извор: Државен завод за статистика.

Во првото тримесечје на 2010 година, додадената вредност кај дејноста „сообраќај, складирање и врски“ оствари годишен пад од 1,2%. Во првиот квартал на 2010 година е забележан пад кај превозот на патници и кај сообраќајот во фиксната телефонија. Најновите расположливи податоци за април 2010 година покажуваат пораст кај речиси сите видови на сообраќај, особено кај железничкиот товарен превоз и кај мобилната телефонија. Покрај тоа, постепено закрепнување на индустриското производство и зголемениот извоз на стоки во периодот април-мај 2010 година, упатува на очекувања за пораст на оваа дејност во второто тримесечје на 2010 година.

Прилог 2

Оцените и очекувањата на деловниот сектор за економскиот циклус анализирани преку анкетите за деловните тенденции

Показателите за економската активност коишто се добиваат од различните анкети за деловните тенденции нудат богат сет на информации директно од корпоративниот сектор. Информациите од деловниот сектор се доста важни, како од аспект на нивнитевидувања за тековната економска состојба, така и од аспект на очекувањата коишто ги имаат за идните движења во економијата. Преку споредба на одговорите од анкетите и движењата во соодветната област ќе се обидеме да согледаме колку согледувањата на корпоративниот сектор се поклопуваат со остварувањата, колку се тие индикативни за идните движења во економијата и какви се нивните очекувања за наредниот период. Со оглед на фактот дека сите дејности од реалниот сектор, помалку или повеќе, беа погодени од глобалната финансиска и економска криза, посебно внимание ќе биде насочено кон анализата на тој период.

¹⁸ Податокот се однесува на учеството пресметано врз основа на податоците на ДЗС за БДП за 2008 година.

Во овој прилог ги анализираме движењата во индустријата, градежништвото и во трговијата, и тоа преку споредба на остварувањата со оцените за тековната состојба во претпријатијата и очекувањата за идните движења од анкетите¹⁹. Споменатите дејности учествуваат во создавањето на БДП со околу 40%.

Анализата кај *индустриското производство* покажува дека одговорите од анкетата главно имаат иста насока на движење со остварувањата, но дадените оценки и очекувања се опесимистички. Имено, во периодот на експанзија (2007 - 2008 година), нивото на индустриското производство е далеку поголемо од она што го покажуваат оцените на раководителите во анкетите, а во периодот на рецесија оцените и очекувањата за тој период се понегативни од остварувањето. Притоа, доколку се анализира периодот кога индустријата беше погодена од кризата, остварувањата во индустриското производство покажуваат дека оваа дејност беше погодена во последниот квартал на 2008 година. Меѓутоа, очекувањата за тој квартал беа сè уште стабилни, а надолната корекција на очекувањата започна со задоцнување од еден квартал. Иако очекувањата на раководителите од крајот на 2009 година се во нагорна линија, остварувањето во истиот период сè уште не покажува сигурни знаци на подобрување. Следствено, може да се заклучи дека иако од очекувањата на раководителите потешко може да се оценат пресвртните точки, сепак тие имаат големо значење за согледувањето на идните трендови во оваа дејност. За третиот квартал на 2010 година, раководителите очекуваат значително закрепнување во индустријата.

Кај *трговијата*, очекувањата главно се во согласност со остварувањата за додадената вредност во трговијата. Што се однесува до периодот на кризата, раководителите благовремено го предвиделе, но очекувале поголем негативен ефект од она што е остварено. Воедно, раководителите очекувале дека благото закрепнување коешто започна од втората половина на 2009 година ќе биде со поголем интензитет. Ова упатува на тоа дека раководителите прилично добро ја оценуваат состојбата и добро ги предвидуваат остварувањата преку своите очекувања, што ја оправдува корисноста на оваа анкета. Очекувањата дадени во првиот квартал на 2010 година за деловната состојба во наредните шест месеци покажуваат натамошно закрепнување, а очекувањата за порачки за наредниот квартал бележат значаен пораст.

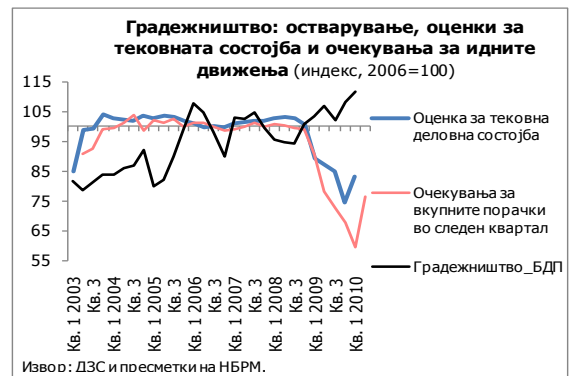

Додадената вредност во *градежништвото* во периодот 2003-2010 година главно има нагорен тренд. Од друга страна, оцените за деловната состојба и очекувањата за вкупните порачки на раководителите во градежништвото главно се стабилни, сè до почетокот на 2009 година, кога економијата почна поизразено да го чувствува ефектот од глобалната криза. Имено, раководителите за целата 2009 година очекувале голем негативен ефект од кризата, а воедно неповолно ја оценувале и тековната состојба на своите претпријатија. Оттука, додадената вредност во градежништвото не соодветствува со оцените и очекувањата на раководителите.

¹⁹ Сите податоци од анкетите за деловните тенденции (оцените и очекувањата) и остварувањата во наведените области се преземени од ДЗС, со дополнителна наша пресметка. Имено, за остварените износи се користат сезонски прилагодени податоци и сите серии се на квартална основа, сведени во индекси со базен период (2006=100).

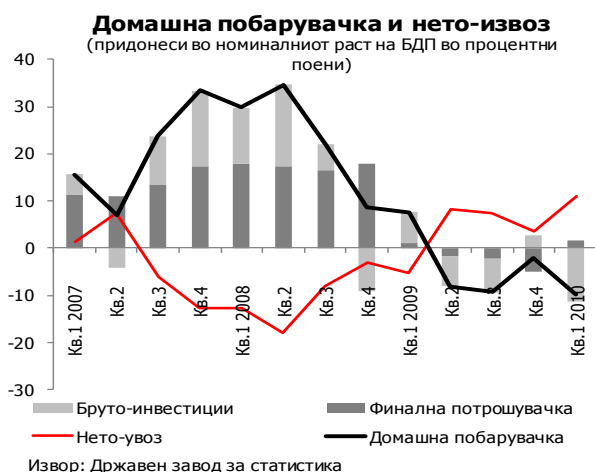
Земајќи ги предвид оцените на раководителите во првиот квартал на 2010 година за зголемување на порачките, во вториот квартал на 2010 година, раководителите, по подолг период, очекуваат заживување на градежништвото, што би можело да се протолкува како продолжување на веќе забележаните позитивни трендови во градежништвото.

Врз основа на направената анализа, може да се заклучи дека оцените и очекувањата главно ја следат насоката на остварувањата, но се разликуваат во интензитетот на промените и може да се користат за предвидување на идните движења. Сепак, ова не е случај со анкетата за градежништвото, посебно за периодот на кризата. Според последните анкети, деловниот сектор во анализираниите дејности очекува подобрување на деловната состојба во наредниот период (3-6 месеци).

1.3. Агрегатна побарувачка

Во првото тримесечје, вкупната побарувачка забележа пад, главно воден од намалената инвестициска активност во економијата. Имајќи предвид дека нивото на инвестиции во овој период не отстапува значително од просечното ниво во претходните три квартали, ваквиот годишен пад се објаснува со споредбената основа, односно невообичаено високите инвестиции во првиот квартал од претходната година. Негативен придонес кон промената на БДП има и личната потрошувачка, чиешто намалување претставува последица на веќе започнатото влошување на условите на пазарот на труд, а со тоа и понеповолни очекувања и за идниот доход. Намалената домашна побарувачка се пренесе и во намалена побарувачка за увоз, што во комбинација со растот кај извозот, доведе до позитивен придонес на нето-извозот кон растот на БДП и во првиот квартал. Иако од вториот квартал се очекуваат поповолни трендови од аспект на економската активност, сепак оцените се придружени со неповолни ризици. Ова главно се однесува на сè уште неизвесниот глобален економски амбиент и бавното економско закрепнување. Тоа создава ризици околу закрепнувањето на извозот, што секако има и негативни преносни ефекти врз домашната побарувачка.

По процените за закрепнување на економијата во последниот квартал на 2009 година, бруто домашниот производ забележа реален годишен пад од 0,9% во првото тримесечје на 2010 година (пад од 2,1% на квартална основа, сезонски прилагодено). Падот на БДП се јавува во услови на сè уште слаба странска побарувачка, влошување на пазарот на труд и бавно заживување на кредитната активност. Анализирани според структурата, падот во најголема мера се должи на високиот реален годишен пад кај инвестициите, од 46,6%, при негативни движења и кај личната и јавната потрошувачка. Во согласност со падот на домашната побарувачка, пад во првиот

квартал се забележува и кај увозот. Од друга страна, извозот, по осум квартали на негативни годишни стапки, во првиот квартал на 2010 година забележа годишен раст од 12,4%. Со тоа, во првиот квартал повторно беше забележан позитивен придонес на нето-извозот кон растот на БДП, којшто само делумно го ублажи негативниот придонес на домашната побарувачка.

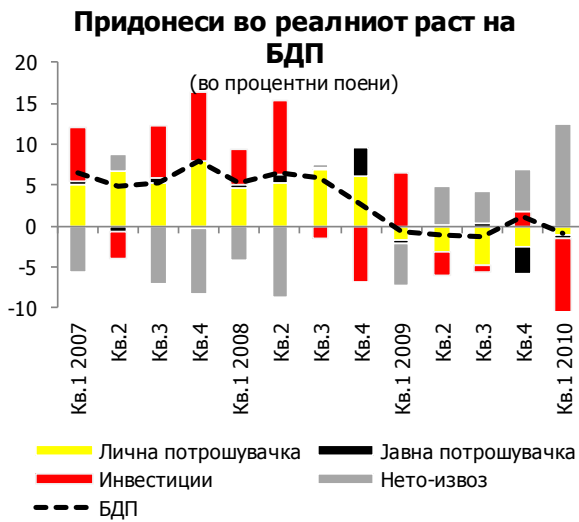
Годишни стапки на реален раст (во %)

	2008-Кв.1	2008-Кв.2	2008-Кв.3	2008-Кв.4	2008	2009-Кв.1	2009-Кв.2	2009-Кв.3	2009-Кв.4	2009	2010-Кв.1
Лична потрошувачка	5.7	6.2	8.5	7.2	7.4	-2.1	-3.8	-5.6	-2.9	-3.6	-1.5
Јавна потрошувачка	3.0	6.4	0.8	21.4	10.6	-2.0	0.6	2.2	-16.6	-4.7	-2.3
Бруто инвестиции	24.6	49.9	-2.9	-19.5	5.4	39.0	-11.2	-7.6	1.5	2.8	-46.6
Извоз на стоки и услуги	-11.2	-12.5	-2.0	-2.9	-6.3	-15.9	-7.2	-7.3	-3.5	-8.3	12.4
Увоз на стоки и услуги	-0.8	4.5	-2.0	-1.6	0.8	-0.8	-11.8	-11.9	-10.0	-8.8	-14.6
Домашна потрошувачка	7.9	13.6	6.1	2.8	7.5	4.6	-4.9	-4.7	-4.2	-2.5	-11.3
Нето-извоз*	18.7	46.6	-2.0	0.6	14.7	20.4	-18.6	-23.9	-20.7	-10.1	-41.1
БДП	5.2	6.5	5.9	2.5	5.0	-0.6	-1.2	-1.4	1.2	-0.5	-0.9

* намалување на нето извозот означува стеснување на дефицитот

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

1.3.1. Лична потрошувачка

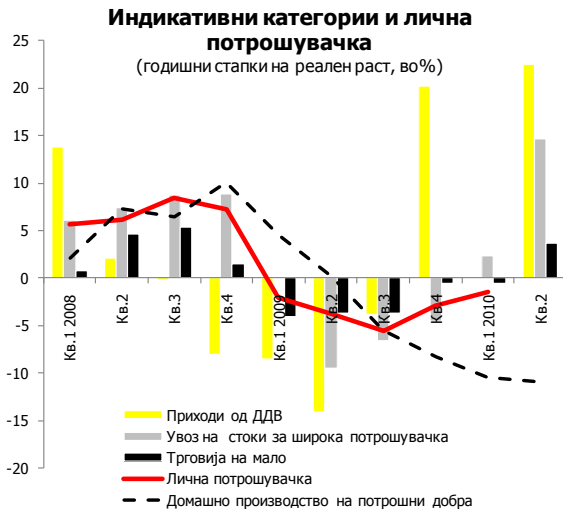

Под влијание на поизразеното прилагодување на пазарот на труд и на сè уште слабо кредитирање, личната потрошувачка во првиот квартал на 2010 година забележа годишен пад од 1,5%, реално. На квартална основа, сезонски прилагодено, по растот од 2,3% во претходното тримесечје, личната потрошувачка имаше висок реален пад од 3,1% во првите три месеци на 2010 година. Падот на потрошувачката се јавува во услови на забавување на растот кај расположливиот доход²⁰ на населението, којшто во првото тримесечје се сведе на најниското ниво во последните четири квартали (9,8%, годишно). Растот на доходот, сепак, во најголема мера, е предизвикан од високиот раст на трансферите од странство (54%), додека изразени негативни трендови се забележуваат кај постојаната компонента на доходот. Така, годишниот раст на платите се сведе на 2,8%, реално (најниско ниво во последните шест квартали), додека вработеноста забележа годишен пад од 0,4% во првиот квартал, за првпат во последниот петгодишен период. Во услови на влошување кај доходот, економските агенти вообичаено тежнеат да ја финансираат потрошувачката

²⁰ Пресметка на НБРМ.

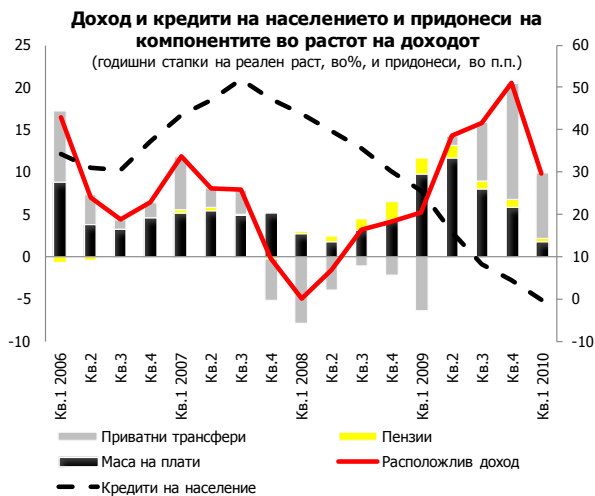
преку задолжување. Меѓутоа, во првиот квартал изостана придонесот и од оваа форма на финансирање, бидејќи годишниот раст на кредитите кон населението навлезе во негативна зона (-0,2%, реално).

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и НБРМ.

Падот на личната потрошувачка во првиот квартал се совпаѓа со движењето кај индикативните категории за потрошувачката. Прометот во трговијата на мало во соодветниот период има реален годишен пад од 0,6% (исто како во претходниот квартал), слично како и приходите од ДДВ (пад од 0,1%), при мало влошување кај домашното производство на потрошни добра (пад од 10,4%). Мало подобрување во првото тримесечје, во однос на претходните периоди, се забележува кај увозот на потрошни добра (раст од 2,4%).

Во второто тримесечје се очекува дека потрошувачката ќе забележи мал годишен пад. Очекуваното благо намалување е во согласност со натамошното влошување на состојбата на пазарот на труд. Имено, платите во април реално стагнираат, што укажува на натамошно влошување на доходот на населението. Индикативните категории²¹ укажуваат на дивергентни движења. Покрај неповолните очекувања за идниот расположлив доход, домашното производство на стоки за широка потрошувачка, исто така, бележи пад од 10,9%. Од друга страна, увозот на стоки за широка потрошувачка бележи реален годишен раст од 14,7%, прометот во трговијата на мало за 3,6%, а кредитирањето на населението бележи реален годишен раст од 1,4%. Подобрувањето на довербата на потрошувачите во последните неколку месеци²² може да се протолкува како индикација за зголемување на склоноста кон потрошувачка во наредниот период.

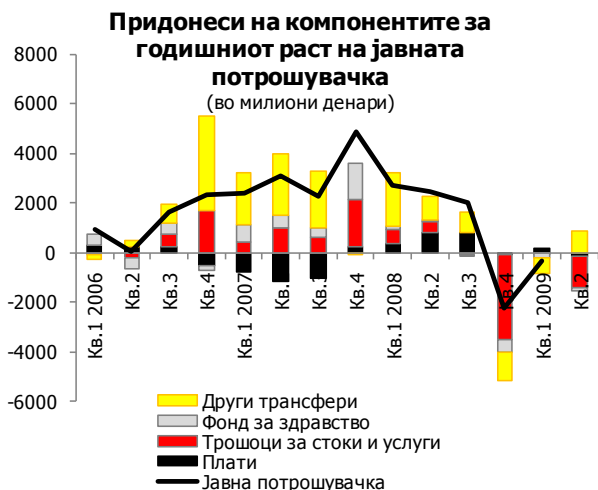
Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и НБРМ.

1.3.2. Буџет и јавна потрошувачка

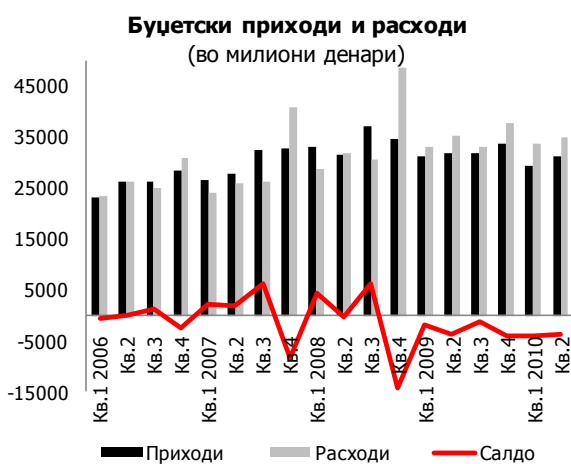
Во првиот квартал на 2010 година, втор квартал по ред, беше забележан реален годишен пад кај јавната потрошувачка од 2,3% (квартален пад од 2,4%, сезонски прилагодено). Во истиот период беше забележан и дефицит во

²¹ Податоците за домашното производство на стоки за потрошувачка, за увозот на потрошни добра и кредити на населението се заклучно со мај, додека податоците за трговијата се заклучно со април.

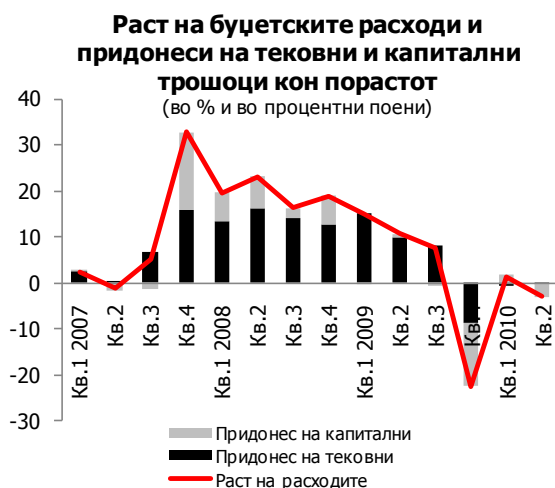
²² Анкета за мислењето на потрошувачите на ДЗС, од јуни 2010.

Извор: Министерство за финансии

Извор: Министерство за финансии

Извор: Министерство за финансии

консолидираниот буџет, од 4,1 милијарда денари, односно 4,4% од БДП, што претставува највисок дефицит во последните пет квартали. Дефицитот се јавува во услови на номинален пад на приходите во буџетот (5,7%, годишно) при номинален пораст на расходите (1,2%, годишно). На страната на приходите, пад се забележува и кај даноците (пред сè кај данокот на добивка) и кај придонесите. Растот на буџетските расходи се должи на повисоките капитални вложувања од страна на државата (24,6%). Тековните трошоци, како најзначајна расходна ставка, втор квартал по ред бележат пад (0,8%), првенствено заради падот кај „другите трансфери“.

Во второто тримесечје од годината консолидираниот буџет повторно е во дефицит, при раст на приходите и пад на страната на расходите. Притоа, растот кај приходите од 1,7% (номинално, годишно), којшто е прв во последните четири квартали, најмногу се должи на повисоките даночни приходи (8%), пред сè на приходите од ДДВ (25%) и на увозните давачки (35%)²³. Од друга страна, неданочните приходи, заради високата споредбена основа од претходната година (исплатена дивиденда на едно претпријатие во делумна државна сопственост во 2009 година во мај), имаат пад во вториот квартал од 41%. Кај расходите, падот од 3% се должи на помалите расходи за капитални трошоци (пад од 26%), при пад и на тековните расходи (0,4%). **Согласно со ваквите движења, во второто тримесечје се очекува пад на јавната потрошувачка и негативен придонес на државните капитални вложувања кон вкупните инвестиции.**

1.3.3. Инвестициска потрошувачка

Инвестициите се главниот двигател на падот на БДП во првиот квартал, со пад од 46,6% (реално, годишно). Високиот пад во одредена мера се објаснува со високата споредбена основа, односно инвестициите во првиот квартал на 2009 година имаа висок годишен раст (39%). Сепак, вложувањето на инвестициската активност може да се согледа и

²³ Порастот на увозните давачки е во согласност со зголемениот увоз од овој период (номинален годишен раст од 20,2%), при што се забележува голем пораст и кај увозот на автомобили, од 68% (што во голема мера се објаснува со одлуката на Владата за измена и дополнување на Законот за акцизи).

преку кварталната динамика, при сезонски прилагоден квартален пад од 12,8%.

Пониската инвестициска активност, може да се објасни со однесувањето и на странските и на домашните инвеститори. Имено, бавното глобално закрепнување и изразената одбивност кон ризик, надополнети со неизвесноста околу динамиката на домашниот економски раст, придонесоа за реален годишен пад на СДИ од 14,5%. Воздржаноста е изразена и кај домашните економски субјекти, во услови на отежнат пристап до капитал, односно бавно заживување на кредитирањето (забавување на кредитниот раст на 4,5% на крајот од март, во споредба со 8,6% на крајот од декември 2009 година), како и висока неизвесност околу идната динамика на побарувачката. Во првото тримесечје, одреден позитивен ефект имаа државните капитални инвестиции, коишто забележаа раст од 24%.

Извор: Државен завод за статистика и Министерство за финансии

Извор: Државен завод за статистика и Министерство за финансии

Влошувањето кај инвестициите соодветствува со движењата кај индикативните категории. Значителното забавување на стапката на раст на извршените градежни работи во првиот квартал на 7,1% (реално, годишно) претставува влошување во однос на претходните периоди (просечен раст од 15,9% во претходните десет квартали). Влошување се забележува и кај домашното производство и увозот на инвестициски добра (годишен пад од 36% и 34% во првиот квартал, соодветно, во споредба со падот од 20% и 6,8%, соодветно, во претходниот квартал).

Во вториот квартал од годината, под влијание на подобрувањето кај странските директни инвестиции и на домашното кредитирање, може да се очекува забавување на падот на инвестициската активност. Така, странските директни инвестиции, по осум квартали пад, во април 2010 година имаат реален годишен раст од 26,4%. Дополнително, мало заживување се забележува и на кредитниот пазар, каде што растот на кредитите за претпријатијата, иако бавно, сепак се засилува (6,2%). Подобрувањето е видливо и од движењето на индикативните категории. Извршените градежни работи во второто тримесечје имаат реален годишен раст од 28,3%, највисок во последните осум квартали. Забавување на падот се забележува кај увозот на средства за работа (18,6%), додека влошување има кај домашното производство на средства за работа,

коишто имаат пад од 36,5%²⁴. Приходите од данок на добивка, поради изедначувањето на споредбената основа²⁵, во овој период имаат раст од 0,3%, за првпат во последните шест квартали.

1.3.4. Нето извозна побарувачка

Извор: Државен завод за статистика

Извор: Државен завод за статистика

Позитивен придонес на нето-извозот кон економскиот раст се забележува и во првиот квартал на 2010 година, веќе четврти квартал последователно. Притоа, за првпат по две години, извозот има позитивен придонес, што соодветствува со подобрата конјунктура на извозните пазари. Сепак, на квартална основа извозот и понатаму бележи пад (1,1%), а високиот годишен раст (15,2%, номинално и 12,4%, реално), во голема мера може да се објасни со ниската споредбена основа. Од друга страна, во согласност со влошената домашна побарувачка, пад во првиот квартал се забележува и кај увозот, како на годишна (пад од 8,2%, номинално и 14,6%, реално), така и на квартална основа (пад од 6,8%, сезонски прилагодено).

Податоците за надворешнотрговската размена за второто тримесечје покажуваат продлабочување на дефицитот во размената, на годишна основа, при силен номинален раст и на извозот и на увозот (23,2% и 20,2%, соодветно). На квартална основа, коригирано за сезонските ефекти, номиналниот раст кај извозот и увозот во вториот квартал изнесува 6,7% и 13,3%, соодветно. Силниот номинален квартален раст на увозот во вториот квартал е во согласност со оцените за мало заживување на домашната побарувачка во овој период. **Според реалните показатели, би се очекувало продолжување на позитивниот придонес на нето-извозот кон кварталниот раст на БДП, но со послаб интензитет.**

1.4. Вработеност и плати

Надолното прилагодување на пазарот на труд, коешто започна кон крајот на минатата година, продолжи и во првото тримесечје на 2010 година,

²⁴ Податоците за извршените градежни работи и за странските директни инвестиции се заклучно со април, податоците за данок на добивка се заклучно со јуни, додека останатите податоци се заклучно со мај.

²⁵ Од почетокот на 2009 година е направена промена во регулативата за данокот на добивка, според која не се плаќа данок на нераспределената добивка.

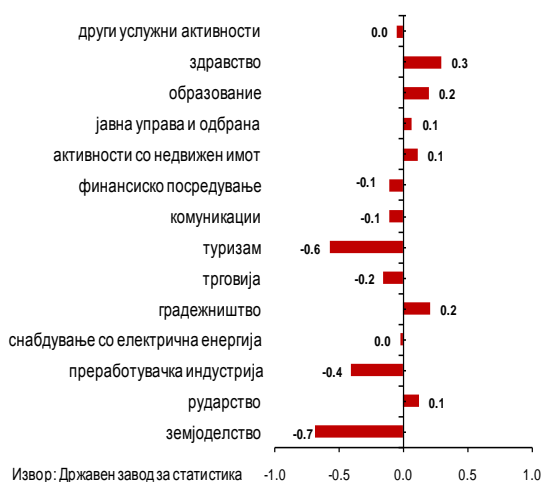

како последица на влошувањето на севкупната економска активност од почетокот на 2009 година. Негативните квартални стапки се пресликаа во годишната динамика предизвикувајќи, за првпат од почетокот на економската криза, годишен пад на бројот на вработените и на стапката на вработеност, од една страна, и пораст на бројот на невработените и на стапката на невработеност, од друга страна. Во прилог на надолните поместувања на пазарот на труд е и натамошното забавување на годишниот раст на номиналните просечни плати и на трошоците за труд по единица производ. Негативните поместувања на пазарот на труд најверојатно ќе продолжат и во наредното тримесечје, имајќи го предвид падот на економската активност во првиот квартал на годината, временското задоцнување со кое реагира пазарот на труд, како и очекувањата на економските агенти за наредните дванаесет месеци.

*На графиконот позитивна промена кај невработените лица значи намалување на невработеноста и влијае во насока на пораст на вработеноста
Извор: Државен завод за статистика, Анкета за работна сила

Придонеси на најзначајните сектори кон кварталниот пад на вкупниот број на вработени лица во Кв.1 2010 година (во процентни поени)

Влошувањето на состојбата на пазарот на труд, што започна од крајот на претходната година продолжи и во првото тримесечје на 2010 година. Анализата на кварталната динамика укажува на натамошен пад на вработеноста, но и на раст на невработеноста во однос на претходниот квартал²⁶. Така, во првиот квартал на 2010 година бројот на вработени лица се намали за 1,1% (7.037 лица), во однос на претходното тримесечје. Притоа, за разлика од претходниот квартал кога невработеноста сè уште се намалуваше, падот на вработеноста во првите три месеци од годината беше проследен со пораст на невработеноста. Бројот на невработените лица се зголеми за 2,7% (8.057 лица), во најголем дел, како резултат на намалувањето на вработеноста, додека помал дел од растот на невработеноста се објаснува со зголемувањето на работната сила, односно со приливот на лица во работната сила кои во овој период започнале да бараат работа. Ваквото движење на невработеноста дополнето со зголемувањето на вкупната работна сила доведе до раст на стапката на невработеност.

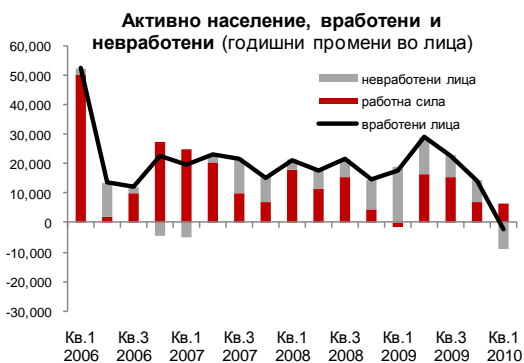
Квартален пад на лицата кои работат е забележан во поголем дел од дејностите. Притоа, имајќи го предвид структурното учество на секоја дејност во вкупниот број вработени лица, падот на вкупната вработеност во економијата во голема мера се објаснува со намалувањето на вработеноста во земјоделството (квартален пад од 3,7%), во преработувачката индустрија (квартален пад од 2%) и во туризмот (квартален пад од 17,7%).

²⁶ Анализата на кварталната динамика на вработеноста и невработеноста е направена со сезонски прилагодени податоци. Сезонско прилагодување не е направено единствено кај вкупното работоспособно население.

Во првиот квартал на 2010 година, за првпат од почетокот на економската криза е забележан годишен пад на вработеноста и пораст на невработеноста.

Во однос на истиот период од претходната година, вработеноста се намали за 0,4% (2.227 лица), додека невработеноста се зголеми за 2,9% (8.814 лица). За споредба, во претходниот квартал сè уште не можеше да се види надолно прилагодување на пазарот на труд на годишна основа, односно вработеноста се зголемуваше, а невработеноста се намалуваше. Промената во трендовите на основните категории на пазарот на труд предизвика промена во насоката на движење на стапката на вработеност и стапката на невработеност. Во првиот квартал на 2010 година стапката на вработеност бележи годишен пад од 0,3 п.п. и изнесува 37,5%. Стапката на невработеност во истиот период е зголемена за 0,8 п.п. на годишна основа и изнесува 33,5%.

*На графиконот позитивна промена кај невработените лица значи намалување на невработеноста и влијае во насока на пораст на вработеноста
Извор: Државен завод за статистика, Анкета за работна сила

Извор: Државен завод за статистика, Анкета за работна сила

Придонеси на најзначајните сектори кон годишниот пад на вкупниот број на вработени лица во Кв.1 2010 година (во процентни поени)

Извор: Државен завод за статистика

Годишниот пад на вработеноста главно се објаснува со намалениот број на лицата вработени во земјоделството (годишен пад од 8,6%), во туризмот (годишен пад од 24,9%) и во сообраќајот и комуникациите (годишен пад од 12,5%).

Пад на вработеноста на годишна основа е забележан уште во рударството и во дејноста „снабдување со електрична енергија, гас и вода“. Во останатите економски дејности вработеноста расте на годишна основа. Сепак, во дел од дејностите (трговија, финансиско посредување и во дејноста „други услужни активности“) негативните квартални движења доведоа до забавување на годишниот раст.

Состојбата на пазарот на труд во наредниот квартал, сепак, тешко може да се процени.

Веројатноста за нејзиното влошување е голема, имајќи го предвид падот на економската активност во првиот квартал на годината и временското задоцнување со кое реагира пазарот на труд. Во прилог на ваквите очекувања се и неповолните очекувања на потрошувачите во поглед на идните движења на пазарот на труд²⁷. Имено, според Анкетата за мислењето на потрошувачите, во април 2010 година економските агенти очекуваат пораст на невработеноста во наредните дванаесет месеци. Нивните песимистички очекувања преовладуваат и во мај, кога тие се изјасниле дека очекуваат продлабочување на растот на невработеноста. Но, од друга страна,

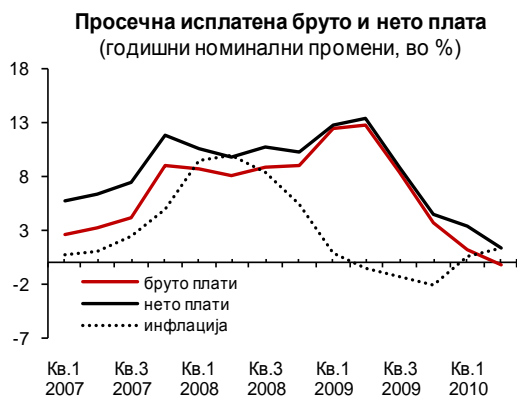
²⁷ Извор: Државен завод за статистика, Анкета за мислењето на потрошувачите.

очекувањата на компаниите од преработувачката индустрија, градежништвото и трговијата на мало за бројот на вработените во наредниот квартал се пооптимистички и даваат позитивни сигнали за случувањата на пазарот на труд во наредниот период²⁸.

Како и во претходната година, така и во првите три месеци на 2010 година продолжи забавениот годишен раст на платите. Имено, во првиот квартал на 2010 година повторно се забележува забавување на годишниот раст на номиналните нето и бруто-плати во економијата. Номиналната нето-плата е повисока за 3,3%, додека номиналната бруто-плата е повисока за 1,1% во однос на истиот период од минатата година²⁹. За споредба годишниот раст на нето и на бруто-платата во претходниот квартал изнесуваше 4,5% и 3,7%, соодветно.³⁰ Забавувањето на годишниот раст е уште посилено доколку се изолира ефектот од порастот на цените, односно преку анализа на реалните нето и бруто-плати коишто на годишна основа бележат раст од 2,8% и од 0,6%, соодветно.

Слични движења се забележуваат и доколку се анализираат исплатените плати во рамки на индивидуалните економски дејности - годишните промени во најголем дел од дејностите се сè уште позитивни, но се значително пониски во однос на претходниот квартал. Највисок годишен пораст на номиналната нето-плата е забележан во рударството и во преработувачката индустрија. Дополнително, во градежништвото и во дел од услужните дејности (туризам, активности со

Извор: Државен завод за статистика

Извор: Државен завод за статистика

²⁸ Извор: Државен завод за статистика, анкети за деловните тенденции во градежништвото, во преработувачката индустрија и во трговијата на мало.

²⁹ Разликата во стапката на раст на нето и бруто-платите се должи на натамошно намалување на придонесите од задолжителното социјално осигурување. Така, придонесот за пензиско осигурување од постојните 19% во 2009 година се намалува на 18% во 2010 година, придонесот за здравствено осигурување се намалува од 7,5% на 7,3%, додека придонесот за вработување останува на нивото од 2009 година (1,4%). Со овие промени оптоварувањето на бруто-платата со придонесите за задолжително социјално осигурување се сведе на 26,5% од 27,9% во 2009 година („Службен весник на РМ“ бр. 156 од 25.12.2009 година).

³⁰ Заради промената во начинот на пресметување на платите од 2009 година (концепт на бруто-плата, односно вклучување на надоместоците за храна и превоз во основицата на која се плаќа персоналниот данок), со цел да се постигне повисок степен на меѓугодишна споредливост на податоците, е извршена корекција со претпоставување дека платата во декември 2008 година е на нивото на платата во јануари 2009 година, а за месеците на назад (пред декември 2008 година), овој износ се коригира за месечните промени на платите објавени од ДЗС.

недвижен имот, јавна управа и одбрана и во дејноста „други услужни активности“) се забележува намалување на номиналните нето-плати во однос на истиот период од претходната година.

Кварталната анализа укажува на благ пораст на номиналните нето-плати од 0,6%, додека бруто-платите бележат пад од 1%. Ваквото зголемување на нето-платата во првите три месеци од годината главно се објаснува со порастот на платите во земјоделството и во индустријата, додека платите во услужниот сектор бележат пад. Највисок квартален пад на номиналните нето-плати е забележан во туризмот (за 8,5%). Реалните нето и бруто-плати, коишто се показател за куповната моќ на економските субјекти, во првото тримесечје на годината се пониски за 1% и за 2,6%, соодветно.

Забавувањето на годишниот раст на номиналните нето-плати продолжува и во април 2010 година, кога растот се сведе на 1,4%, додека бруто-платите се намалија за 0,2%. Реалната нето-плата во април е на нивото од истиот месец од претходната година, додека бруто-платата е пониска за 1,6%.

Продолжи трендот на годишен пад на продуктивноста, иако со поумерен интензитет. Како резултат на повисокиот пад на бруто домашниот производ во однос на намалувањето на бројот на вработени лица, продуктивноста на трудот е пониска за 0,4% на годишна основа и за 0,9% на квартална основа. По дејности, пониска продуктивност (на квартална и на годишна основа) се забележува во индустријата, трговијата, во дејноста „финансиско посредување и други деловни активности“ и во јавната управа и одбрана.

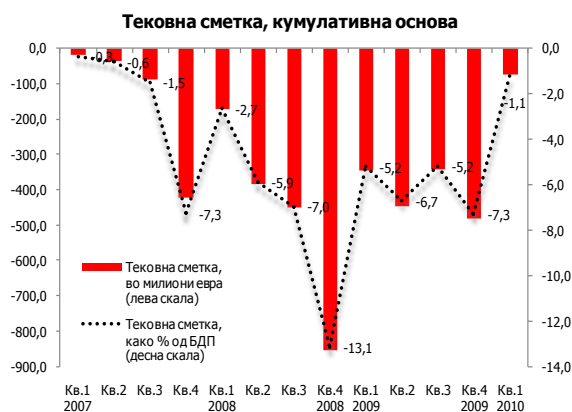
Трошоците за труд по единица производ, исто како и платите, бележат забавен раст, по високиот пораст во 2009 година од 14%. Имено, и покрај негативните промени кај продуктивноста на трудот, во првиот квартал на 2010 година продолжува намалувањето на годишниот раст на трошоците за труд по единица производ како резултат на забавениот раст на бруто-платите. Растот забавува од 5% во претходниот квартал, на 1,6% во првите три месеци на годината. Забавувањето на годишниот раст на трошоците за труд по единица производ, во голема мера, може да се објасни со падот на трошоците за

труд по единица производ во дел од економските дејности. Притоа најголем пад на трошоците за труд по единица производ има во туризмот. Пониски трошоци за труд по единица производ на годишна основа се забележуваат во секторот на разменливи производи, каде што намалувањето започна од претходниот квартал, но и во секторот на неразменливи производи³¹. На квартална основа, трошоците за труд по единица производ на ниво на целата економија се релативно стабилни (минимален пад од 0,1%), така што пониските трошоците за труд по единица производ во повеќето економски дејности главно се неутрализираат со порастот на трошоците за труд во трговијата, индустријата и во јавната управа.

1.5. Биланс на плаќања

Дефицитот во тековната сметка продолжи да се стеснува и во првото тримесечје на 2010 година, при надолна корекција на трговскиот дефицит и растечка динамика на приватните трансфери. Стабилизирањето на странската ефективна побарувачка, по длабокиот пад во поголемиот дел од претходната година, како и подобрата конјunktура на пазарот на метали имаа позитивни ефекти врз извозните остварувања. Од друга страна, падот на домашната побарувачка делува дестимулативно врз увозот, што заедно со повисоката споредбена основа, доведува до негово понатамошно намалување. И покрај помалиот тековен дефицит и подобрата надворешна позиција од овој аспект, капиталните нето-приливи беа незначително пониски од јазот во тековната сметка. Ова укажува на сè уште неповолните видувања на странските инвеститори, коишто со оглед на последните турбуленции на меѓународните финансиски пазари, малку веројатно е дека значително ќе се подобрат на краток рок. Прашањето на финансирањето уште повеќе добива на значење со најновите податоци од април и мај 2010 година, коишто ги покажуваат првите сигнали за влошување на трговската сметка. Иако високиот нето-откуп на девизи на менувачкиот пазар продолжува, а поместувањата на девизниот пазар и динамиката на девизните резерви во второто тримесечје беа поволни, темпото на закрепнување на капиталните приливи и понатаму создава ризици во надворешниот сектор во наредниот период.

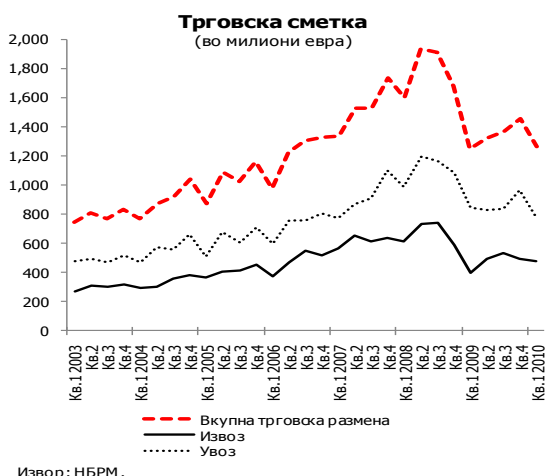
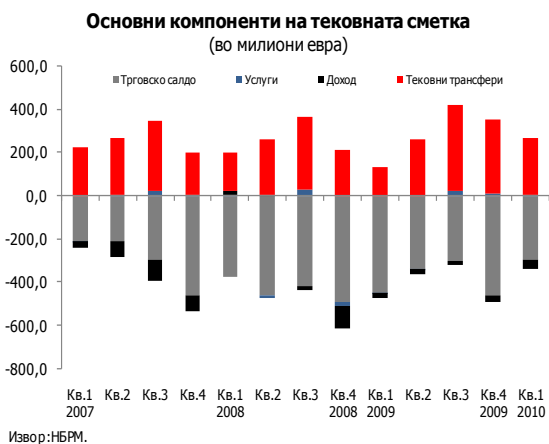

Извор: НБРМ.

1.5.1. Тековна сметка

Во првото тримесечје на 2010 година, дефицитот на тековната сметка изнесуваше 74 милиони евра или 1,1% од БДП. Во споредба со претходниот квартал, негативното салдо на тековната сметка се

³¹ Во секторот на разменливи производи се вклучени секторите: земјоделство, лов и шумарство, рибарство, рударство и вадење камен, преработувачка индустрија, и секторот снабдување со електрична енергија, гас и вода. Сите останати дејности се вклучени во секторот на неразменливи производи.

намали за 1 п.п. од БДП, што претставува вообичаено сезонско намалување, коешто во најголем дел се должи на стеснетиот трговски дефицит (за 2,6 п.п. од БДП). Под влијание на сезоната, забавена беше и динамиката на приливите од тековни трансфери, додека кај доходот беше остварен позначаен дефицит, а кај услугите суфицитот се намали на квартална основа. На годишна основа, стеснувањето на негативниот јаз на тековната сметка беше поизразено и достигна 4 п.п. од БДП. Позитивната годишна корекција во голем дел се должи на базниот ефект, односно на високата споредбена основа од претходната година. Во тој период, тенденциите во надворешната размена сè уште беа во полза на увозот, при веќе намален извоз, а динамиката на приватните трансфери беше исклучително неповолна. Следствено, придонесот на размената на стоки со странство во годишното стеснување на дефицитот во тековната сметка е позитивен и изнесува 2,3 п.п. од БДП, додека на приватните трансфери изнесува 1,9 п.п. од БДП.

Дефицитот на **трговската сметка** во првите три месеци од годината изнесуваше 296,7 милиони евра, или 4,3% од БДП. На квартална основа, во услови на посилен пад на увозот во однос на падот на извозот на стоки, трговскиот дефицит забележа намалување за 36,1%. Во споредба со првиот квартал од 2009 година, негативното трговско салдо исто така се намали за 33,6%, но подобрувањето произлезе од заживувањето на извозот (годишен раст од 20,4%), при сè уште присутно намалување на увозот на стоки (за 8% на годишна основа).

Прилог 3

Анализа на надворешнотрговската размена на стоки³²

Трендот на квартален раст на надворешнотрговската размена на стоки, што започна од вториот квартал на 2009 година, беше прекинат во првото тримесечје на 2010 година. Надворешнотрговската размена на стоки се намали за 207,1 милион евра на квартална основа, при посилен пад на увозот на стоки од извозот на стоки. Ова доведе до квартално стеснување на негативното трговско салдо за 176,8 милиони евра. Сепак, доколку се анализираат сезонски прилагодените податоци, извозот на стоки и во првиот квартал на 2010 година забележа зголемување на квартална основа, со што продолжи позитивниот тренд, што

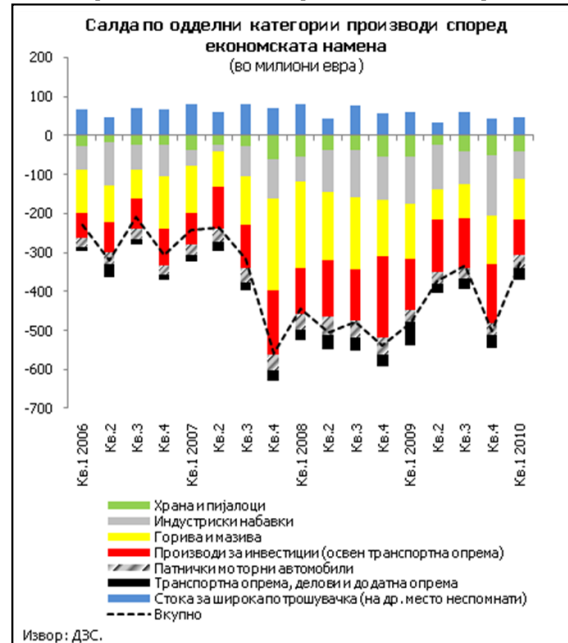
³² Според Методологијата за надворешнотрговска размена, податоците за извозот на стоки се објавуваат на ф.о.б., а за увозот на стоки на ц.и.ф.-основа.

започна од вториот квартал од претходната година, додека падот на увозот беше со поумерен интензитет. На годишна основа, за првпат од почетокот на кризата, надворешнотрговската размена забележа зголемување, коешто се должи на растот на извозот (од 82,2 милиони евра), додека увозот на стоки и понатаму бележи намалување на годишна основа (од 72,3 милиони евра). Ваквите тенденции условија стеснување на трговскиот дефицит за 154,4 милиони евра на годишна основа.

Најголем дел од кварталното стеснување на трговскиот дефицит во првото тримесечје на 2010 година се објаснува со намалениот дефицит во размената на индустриски набавки и на инвестициски стоки, додека за годишното стеснување, покрај подобрената размена кај овие групи на производи, дополнителен ефект има и подобриот енергетски биланс.

Позитивните тенденции во размената на **индустриските набавки** особено се забележани кај железото и челикот, металната руда и металните отпадоци и кај хемиските материји и производи. Годишниот раст на извозот на железо и челик достигна 48,5%, што делумно се должи на ниската споредбена основа. Сепак, високиот количински извоз на овие метали дава индикации за постепено закрепнување на странската инвестициска активност. Поволните ценовни движења кај металите имаа дополнителен позитивен ефект врз извозот. Извозот на метална руда и метални отпадоци беше за 2,5 пати повисок од минатогодишниот и имаше значителен придонес кон заживувањето на вкупниот извоз. Во првото тримесечје, до пресврт во размената дојде кај хемиските материји и производи, односно од зоната на дефицити, размената на овие производи влезе во зоната на суфицити³³. Овие промени се објаснуваат со поголемата извозна активност на една релативно нова компанија на пазарот, со странски капитал. Сепак, наспроти поволните остварувања кај размената на индустриските набавки, коишто укажуваат на постепено закрепнување на домашната и странската економска активност, индикациите од размената на **инвестициските стоки** се неповолни и укажуваат на намалена домашна инвестициска активност. Намалувањето на дефицитот на квартална, но и на годишна основа во размената на разните типови машини, апарати и транспортна опрема ја потврдуваат оваа констатација. Воедно, се забележуваат и знаци за послаба домашна лична потрошувачка, при помал дефицит на квартална основа во размената на **стоките за широка потрошувачка**. Од друга страна, на годишна основа е забележано умерено проширување на негативното салдо кај оваа група производи, во најголем дел заради понискиот извоз на облека, што укажува на присуството на сè уште ниска и незакрепната странска лична потрошувачка. Што се однесува до размената на **енергентите**, кварталното подобрување на трговско салдо произлезе од понискиот увоз на нафта и производи од нафта што, во услови на раст на цената на нафтата, е одраз на количинскиот ефект³⁴. Сепак, подобрувањето на размената на енергенти е уште поизразено на годишна основа, заради намалениот увоз на електрична енергија (во услови на зголемена домашна понуда) и повисокиот извоз на нафта и производи од нафта (во услови на повисока цена на нафтата).

³³ Извозот на овие производи во првите три месеци достигна 16,4 милиони евра, наспроти 0,8 милиони евра во истиот период од 2009 година.

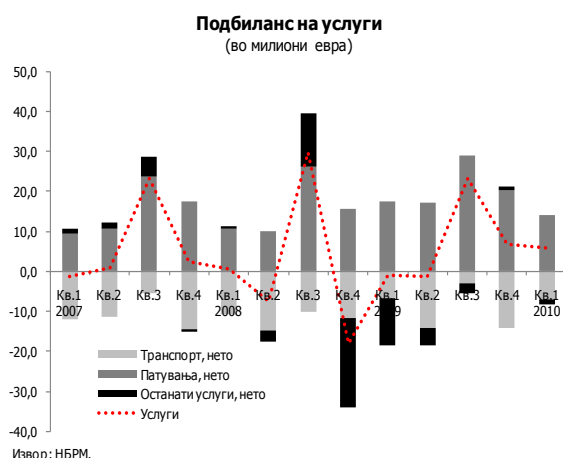
³⁴ Во март е забележан низок количински увоз на нафта и нафтни деривати заради прекин на работата на домашната рафинерија (заради ремонт).

Податоците од април и мај 2010 година покажуваат дека надворешнотрговската размена на стоки го надминува просекот од првиот квартал од годината, главно заради посилното заживување на увозот. Воедно, размената со странство продолжува да расте и на годишна основа, при речиси идентичен процентуален раст на извозот и увозот (за околу 20%). Сепак, во апсолутни показатели, во овој период годишниот раст на увозот (од 120,8 милиони евра) беше двојно поголем од растот на извозот. Така, негативното трговско салдо бележи проширување на годишна основа (за 58,6 милиони евра), што во најголем дел се должи на зголемените дефицити во размената на енергенти, стоки за широка потрошувачка и индустриски набавки. Повисокиот увоз на нафта и производи од нафта услови зголемување на дефицитот кај енергентите и во поголем дел претставува ценовен ефект (заради ниската споредбена основа). Истовремено, во овој период одлуката за намалување на увозните давачки за употребувани возила³⁵ делуваше во насока на зголемен увоз на друмски возила (за 25,1 милион евра) на годишна основа, што пак доведе до зголемување на негативното салдо во размената на стоки за широка потрошувачка. Проширениот дефицит кај индустриските набавки е воден главно од повисокиот увоз на неорганиско-хемиски производи и обоени метали. Од друга страна, кај инвестициските стоки продолжува стеснувањето на дефицитот.

Анализата на размената на Република Македонија (РМ) според трговски партнери за првиот квартал на 2010 година укажува на значително подобрена размена со Европската унија (ЕУ). Дефицитот во размената на стоки со ЕУ е стеснет за 78,8 милиони евра на годишна основа, односно од вкупно дваесет и седум членки на ЕУ, РМ оствари суфицит со осум земји-членки. Во услови на значително заживување на извозот беше вратена позицијата на нето-извозник со Бугарија, а со Германија и Белгија дојде до значително проширување на позитивното салдо. Дефицитот во размената со Грција во првиот квартал на 2010 година, во споредба со истиот период од 2009 година забележа минимално проширување од 0,5 милиони евра. Во дадениот период е забележано значително забавување на годишниот пад на извозот кон Грција (започнат во последното тримесечје на 2008 година), така што падот беше незначителен (1,6% на годишна основа). Кај увозот на стоки од Грција, беше забележан минимален пад (од 0,2% на годишна основа) по растот во претходниот квартал (од 4,6%).

Во периодот април-мај 2010 година, дефицитот во размената на стоки со ЕУ бележи благо проширување на годишна основа (од 4,7 милиони евра), додека суфицит е остварен со шест земји-членки. Позначително годишно зголемување на дефицитот е забележано во стоконата размена со Велика Британија, во услови на остварен увоз на благородни метали и платина од страна на една релативно нова компанија на македонскиот пазар. Од друга страна, салдото со Шпанија и Белгија, коешто беше негативно во април-мај 2009 година, во анализираниот период помина во суфицит, додека негативното трговско салдо со Грција се прошири за 12,7 милиони евра на годишна основа (при пораст на увозот од 7,6 милиони евра и намалување на извозот од 5,1 милион евра).

Кај размената на **услуги** со странство, во првите три месеци на 2010 година е забележан суфицит од 6 милиони евра, што е спротивно на вообичаениот тренд на остварување на дефицити во првите квартали од претходните години (со исклучок на 2008 година). Ова главно се должи на повисоките приливи од патниот транспорт и останатите деловни активности, коишто го надминуваат историскиот просек. Од аспект на кварталната

³⁵ Со измените на Законот за акцизи од 11.03.2010 година се намалуваат и се менуваат прогресивно стапките на акциза на патнички автомобили, соодветно на нивната вредност. Воедно, со измените на Законот за царинска тарифа од 12.03.2010 година се намалуваат царинските давачки при увоз на употребувани патнички возила од постојните 10% на 5%, односно се врши изедначување на царинската давачка за нови и стари патнички автомобили.

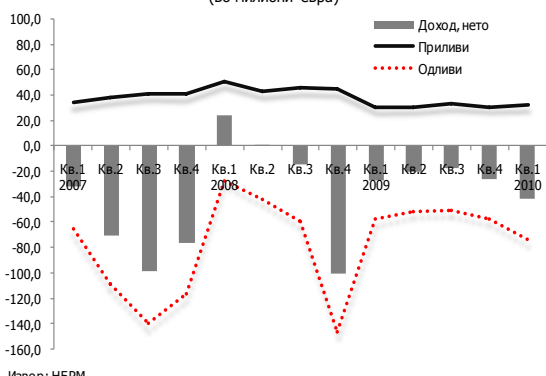

динамика, остварениот суфицит кај услугите е понизок за 13,5%, главно како резултат на помалиот суфицит кај градежните услуги и кај патувањата (намален број на странски туристи и странски ноќевања за 12,1% и 12,6%, соодветно на квартална основа). На годишна основа, салдото кај услугите е значително подобро, во голем дел заради зголемените нето-приливи од градежни услуги. Воедно, повисок годишен износ на нето-приливи беа остварени и со извршување на компјутерски и информатички услуги, како и на други деловни услуги. Наспроти овие повољни тенденции, пониско позитивно салдо има кај патувањата и повисок дефицит кај транспортните услуги.

Во првиот квартал на 2010 година, во рамки на подбилансот на **доход** е забележан дефицит од 42,1 милион евра. Во услови на забележани нето позитивни надоместоци за труд, дефицитот е резултат на нето-одливите остварени врз основа на директни инвестиции и останати инвестиции (камати³⁶). На квартална основа, дефицитот кај доходот е продлабочен за 60,4%, додека во споредба со истиот период од претходната година, проширувањето на негативното салдо изнесува 53,5%. И во двата случаи, зголемувањето на негативниот јаз е резултат на повисокото ниво на нето-одливи кај доходот од останати инвестиции.

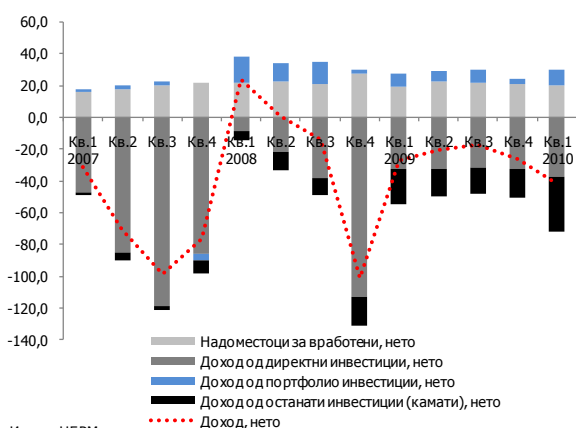
Кај основната суфицитна категорија во тековната сметка, **тековните трансфери**, во првите три месеци од годината беа остварени нето-приливи во износ од 258,9 милиони евра или од 3,7% од БДП. Во однос на кварталната динамика, тековните трансфери втор квартал по ред бележат намалување (од 24,7%), што во голем дел претставува сезонски ефект. Анализирани на годишна основа, растот на тековните трансфери, што започна од второто тримесечје на 2009 година продолжи и во првите три месеци на 2010 година. Остварените нето-приливи од тековни трансфери беа двапати повисоки на годишна основа, што делумно се должи на ниската споредбена основа од претходната година, кога склоностите на домашните субјекти за поседување ефективни девизни средства беа високи. Во рамки на тековните трансфери, официјалните трансфери забележаа годишен пад од 57,5%. Од друга страна, приватните трансфери, беа повисоки за 2,1 пат на годишна основа. Зголемениот суфицит кај приватните трансфери овозможи висока покриеност на

Подбиланс на доход (во милиони евра)

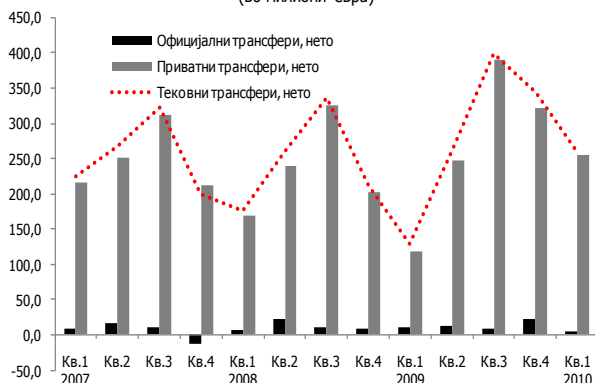
Извор: НБРМ

Компоненти на подбилансот на доход (во милиони евра)

Извор: НБРМ.

Составни компоненти на тековните трансфери (во милиони евра)

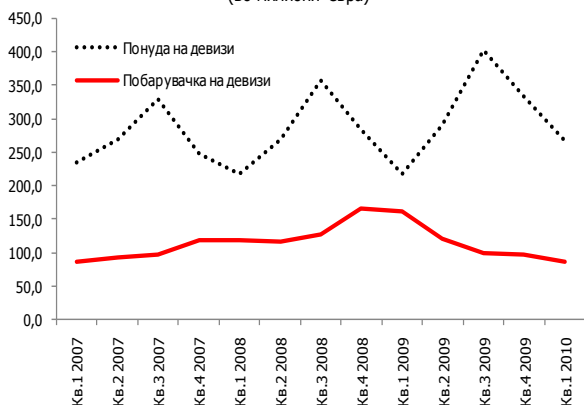

Извор: НБРМ.

³⁶ Се однесува на капитализација на каматата.

Трансакции на менувачки пазар
(во милиони евра)

Извор: НБРМ.

дефицитот во размената на стоки со странство (од 85,8%). Според најновите податоци, повољните тенденции кај приватните трансфери продолжија и во второто тримесечје на 2010 година. Во периодот 01.04.2010 - 20.06.2010 година, збирниот нето-прилив од менувачкиот пазар достигна 217,2 милиона евра, што претставува зголемување од 48% на годишна основа.

Согласно со најновите податоци од билансот на плаќања, во април 2010 година, дефицитот на тековната сметка изнесува 39,1 милион евра и во однос на претходниот месец е повисок за 25,6 милиони евра. Најголем дел од проширувањето се должи на продлабочениот трговскиот дефицит (за 39,7 милиони евра), заради месечниот раст на увозот (од 10,4%), заради месечниот пад на извозот на стоки (за 4%). На годишна основа, и понатаму, дефицитот на тековната сметка е понизок (за 42,7 милион евра), но во споредба со претходните месеци ова намалување значително забавува. Тоа се должи на исцрпувањето на базниот ефект од првите три месеци на 2009 година, кога извозот бележеше значително намалување, а увозот сè уште не беше прилагоден на кризата. Така, по тримесечниот годишен пад, трговското негативно салдо забележа проширување за 10% на годишна основа. Од друга страна, зголемениот суфицит кај тековните трансфери (за 56,6% на годишна основа) и понатаму останува фактор на повољната годишна динамика на тековната сметка. Во април 2010 година, кај услугите е забележано зголемување на суфицитот (за 4,3 пати на годишна основа), додека дефицитот кај доходот е продлабочен (за 87,5% на годишна основа).

1.5.2. Капитална и финансиска сметка

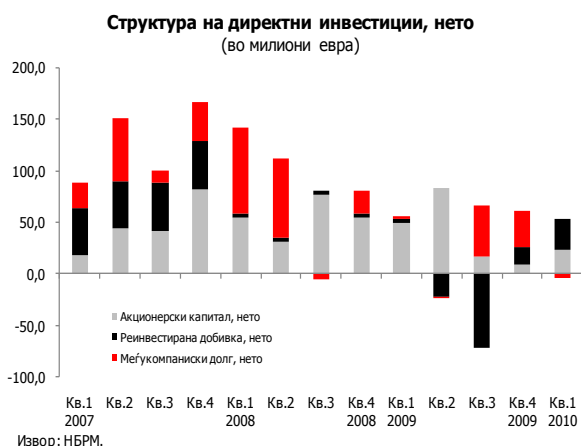
Во првото тримесечје на 2010 година, на капиталната и финансиска сметка беа остварени нето-приливи во износ од 56,1 милион евра, или 0,8% од БДП и овозможија финансирање на поголем дел од дефицитот на тековната сметка. Најголем дел од капиталните приливи беа остварени врз основа на странски директни инвестиции, на валути и депозити и на останати инвестиции, додека нето-одливи имаше кај заемите, трговските кредити и портфолио инвестициите. Сепак, капиталните нето-приливи беа пониски на квартална основа (за 69,8%) и на годишна основа (за 24,7%). Со тоа, се потенцира сè уште присутниот висок степен

Извор: НБРМ.

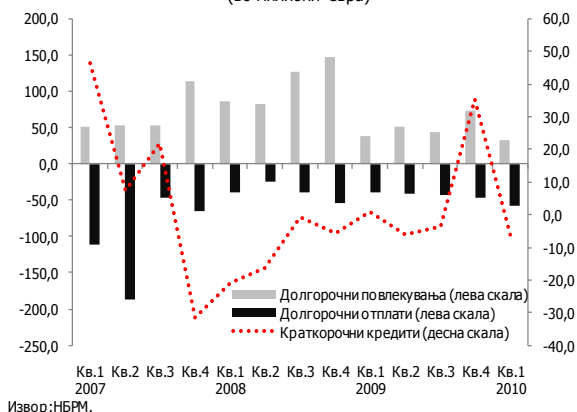
на воздржаност на странските економски субјекти за инвестирање во други земји, и на ниската меѓународна ликвидност.

Во првиот квартал на 2010 година, нето-приливите од **странски директни инвестиции** изнесуваа 48,7 милиони евра, што е за 20% пониско ниво од претходниот квартал. Нето-приливи беа остварени врз основа на реинвестирана добивка и акционерски капитал. Кај меѓукомпанискиот долг беа забележани нето-одливи, заради повисокиот износ на дадени кредити од страна на домашните фирми со странски капитал на директните инвеститори, од примените кредити од матичните фирми. На годишна основа, и покрај ниската споредбена основа, директните инвестиции се сè уште ниски и бележат пад од 13,7%. Ваквата динамика, пред сè се должи на намалените приливи на акционерски капитал и на остварените одливи кај меѓукомпанискиот долг. Остварениот годишен пад би можел да биде уште поголем доколку тој во голема мера не беше неутрализиран од страна на зголемените приливи од реинвестираната добивка. Кај категоријата **валути и депозити**, беа забележани нето-приливи во износ од 29,4 милиони евра (наспроти остварените нето-одливи од 62,1 милион евра во претходниот квартал). Ваквите движења се резултат на повлечените девизни средства на банките од сметките во странство, и покрај негативната промена кај „валутите и депозитите“ на населението.

Паралелно со остварените нето-приливи од странски директни инвестиции и врз основа на валутите и депозитите, во првото тримесечје на 2010 година нето-приливи се забележани и кај **останатите инвестиции**, и тоа во износ од 23,9 милиони евра.

Обврски врз основа на долгорочни и краткорочни кредити
(во милиони евра)

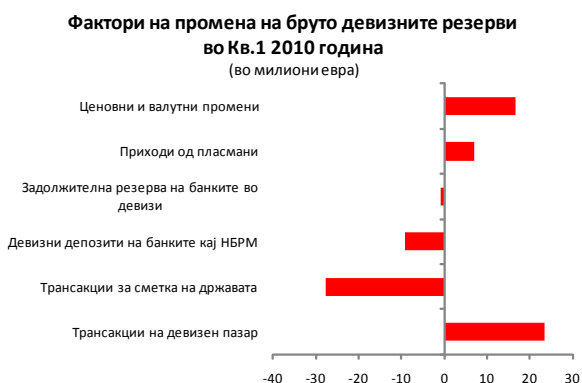

Во првото тримесечје на 2010 година, најголем дел од капиталните нето-одливи беа остварени врз основа на заеми. Вкупните нето-отплати на **заеми** достигнаа 29,7 милиони евра (спротивно на нето-приливите врз оваа основа од 59,4 милиони евра во последното тримесечје на 2009 година). Причина за ова се повисоките отплати од користења на заеми. Имено, значителна отплата на долгорочни кредити имаше корпоративниот сектор, при што кварталниот износ беше речиси двојно повисок од просечниот износ од 2003 година па наваму. Од друга страна, повлечените средства од заемите на долг рок беа во невообичаено низок износ како кај претпријатијата, така и кај банките. На годишна основа, нето-отплатите на

заемите се зголемија за 10,7 пати. Кај **трговските кредити** нето-одливите изнесуваа 16,1 милион евра, со што започна отплатата на овие краткорочни кредити, коишто беа кумулирани во претходниот квартал (126,4 милиони евра). Врз основа на **портфолио-инвестициите** во овој период беа остварени нето-одливи од 1 милион евра. И покрај забавената динамика, портфолио-инвестициите сè уште бележат пад и на квартална и на годишна основа.

Во рамки на капиталната и финансиска сметка, во април 2010 година, се забележани нето-приливи од 66 милиони евра (наспроти нето-одливите од 6,3 милиони евра од претходниот месец). Најголемиот дел од капиталните приливи потекнуваат од задолжувањето во странство, трговските кредити и од странските директни инвестиции. Кај нето-заемите (во износ од 52,3 милиони евра) најзастапени се користењата на јавниот сектор (конкретно, повлечените средства од околу 20,5 милиони евра од заемот за развојни политики од страна на државата), но и кредитите користени од страна на корпоративниот сектор на краток рок. Од друга страна, високи нето-одливи се забележани врз основа на валутите и депозитите (53,4 милиони евра), главно како резултат на кумулирање девизни средства од страна на банките на своите сметки во странство, при истовремено продолжување на преминувањето од девизно во денарско штедење. На годишна основа, нето-приливите од капиталната и финансиска сметка остварија пораст од 5,2 пати, којшто произлегува од зголемените нето-повлекувања кај заемите и повисокото ниво на кумулирани трговски кредити.

Извор: НБРМ

Високиот откуп на девизи на девизниот пазар од страна на НБРМ и позитивните курсни разлики (поради депрецијацијата на еврото во однос на САД-доларот), во првиот квартал на годината условија раст на **девизните резерви**³⁷ од 9,1 милион евра. Така, на 31.03.2010 година, бруто девизните резерви изнесуваа 1.606,6 милиони евра, што овозможи покриеност на увозот на стоки и услуги од наредната година од 4,1 месец. Поволната динамика продолжи и во второто тримесечје, при што состојбата на девизните резерви на

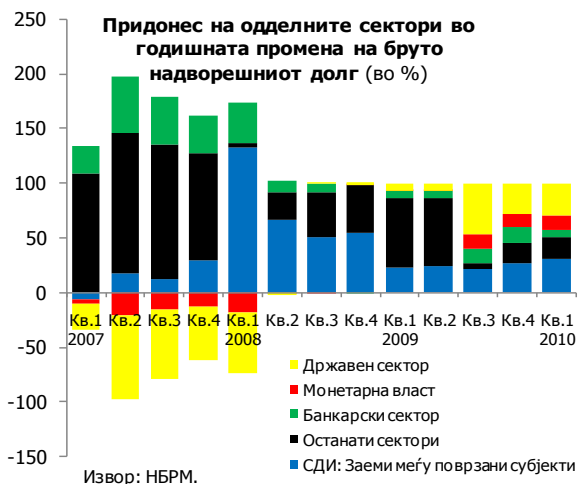
³⁷ Во девизните резерви е вклучено монетарното злато и курсните разлики. Во методологијата на билансот на плаќања, девизните резерви се прикажуваат без вклучување на овие две ставки.

крајот на јуни достигна 1.708,3 милиони евра, што во споредба со крајот на 2009 година претставува пораст од 110,8 милиона евра. Ова ниво на девизните резерви обезбедува покриеност на увозот на стоки и услуги од наредната година од 4,3 месеци.

1.5.3. Бруто надворешен долг

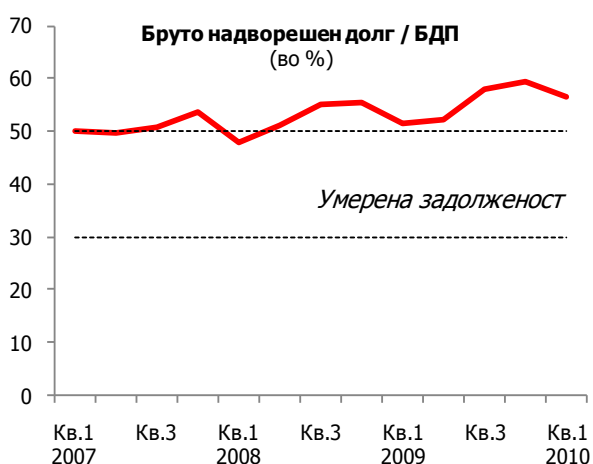
На 31.03.2010 година, **бруто надворешниот долг**³⁸ достигна износ од 3.833,2 милиона евра и на квартална основа забележа минимален пад од 6,2 милиона евра, или за 0,2%. Во споредба со 31.03.2009 година, состојбата на бруто надворешниот долг е повисока за 493,9 милиони евра, или за 14,8%. Околу една третина од годишниот раст на надворешниот долг се должи на зголемените заеми помеѓу поврзани субјекти, односно на зголемените долгорочни обврски кон директните инвеститори. Речиси идентичен придонес има и задолжувањето на државата на меѓународните финансиски пазари, преку издавањето на втората емисија на еврообврзницата (јули 2009 година). Од останатите сектори, придонес за растот има долгот на небанкарскиот сектор, каде што најголем пораст имаат краткорочните комерцијални кредити и достасаните неплатени обврски (за околу 60 и 45 милиони евра, соодветно). Состојбата на бруто надворешниот долг на монетарната власт е речиси непроменет на квартално ниво и се состои од распределбата на СПВ од Меѓународниот монетарен фонд остварена од третото тримесечје во 2009 година. Надворешното задолжување на банкарскиот сектор е зголемено за 38,1 милион евра на годишна основа, при раст на долгорочните валути и депозити и долгорочните заеми (за 34,1 и за 24 милиони евра, соодветно) и истовремен пад на обврските врз основа на краткорочни валути и депозити кон нерезиденти.

Од аспект на структурното учество на **секторите** во бруто-долгот, корпоративниот сектор³⁹ и понатаму е најзастапен. Учеството на овој сектор во бруто-долгот во првиот квартал на 2010 година изнесува околу 60%. Во рамки на овој сектор, учеството на заемите меѓу поврзани субјекти (меѓукомпаниското

³⁸ Од 2007 година, НБРМ започна да изготвува и да објавува податоци за бруто надворешниот долг. Анализата на бруто надворешниот долг е направена врз основа на податоците за бруто надворешниот долг изразен по пазарна вредност.

³⁹ Ги вклучува и јавните претпријатија и вкупниот меѓукомпаниски долг.

Извор: НБРМ.

задолжување) е во постојан раст во последните три години, додека задолжувањето на корпоративниот сектор преку финансиски заеми во последните неколку квартали е релативно стабилно.

Од аспект на **инструментите**, најзастапен облик на задолжување во странство се заемите⁴⁰ со 64,4% учество во бруто-долгот. Сепак, во споредба со крајот на 2008 година, структурното учество на заемите е намалено (за 3 процентни поени), колку што е зголемено учеството на должничките хартии од вредност (заради издадената втора еврообврзница). Од аспект на **рочноста**, 67,5% од бруто надворешниот долг е на долг рок, со тенденција на зголемување, што укажува на подобрена и помалку чувствителна структурата на надворешни и домашни шокови.

Во првото тримесечје на 2010 година, учеството на бруто надворешниот долг во номиналниот БДП⁴¹ на РМ изнесува 56,6%, што во споредба со истиот период од 2009 година е раст за 5,0 п.п. Тоа, тековно ја става РМ во групата земји со висока задолженост. Сепак, останатите показатели за степенот на надворешна задолженост⁴² (односот помеѓу бруто надворешниот долг и приливите од извозот на стоки и услуги, односот помеѓу сервисирањето на долгот и приливите од извозот на стоки и услуги и односот помеѓу отплатите на камата и приливите од извозот на стоки и услуги), укажуваат на помала надворешна задолженост на РМ.

	Кв.1 2007				Кв.1 2008				Кв.1 2009				Кв.1 2010
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2010
Бруто надворешен долг / БДП (критериум: умерена задолженост 30-50%)	50.0	49.5	50.6	53.7	47.9	51.2	55.1	55.3	51.6	52.1	57.9	59.3	56.6
Бруто надворешен долг / Извоз на стоки и услуги (критериум: помала задолженост 0-165%)	95.3	94.5	96.5	102.4	87.6	93.7	100.9	101.3	100.3	101.5	112.7	115.3	118.2
Сервисирање на долг / Извоз на стоки и услуги* (критериум: умерена задолженост 18-30%)	19.0	28.2	7.9	8.4	5.4	3.7	6.5	10.9	7.0	14.7	7.7	7.1	7.2
Отплати на камата / Извоз на стоки и услуги* (критериум: помала задолженост 0-12%)	2.1	2.2	2.1	2.9	1.5	1.2	1.9	2.8	2.0	1.6	1.6	2.3	1.9

*Податоците за сервисирањето на долгот и отплатите на камата не се ревидирани.

Извор: НБРМ.

1.5.4. Ценовна конкурентност

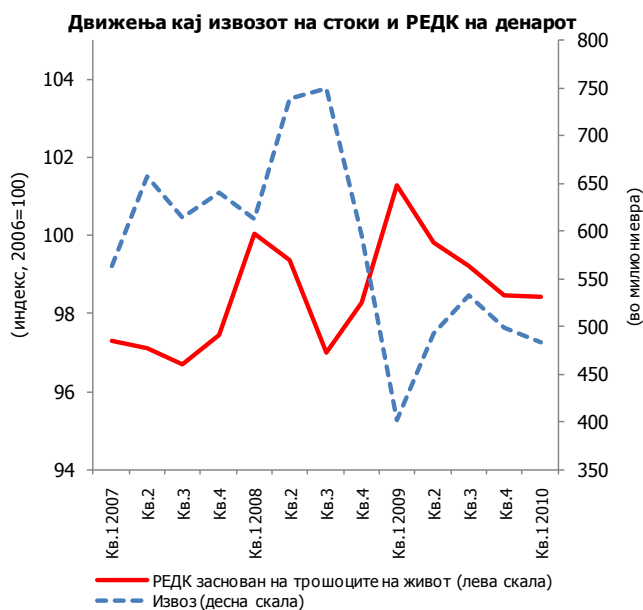
Динамиката на РЕДК, главно, укажува на релативно подобрување на

⁴⁰ Се однесува на заемите од меѓународните билатерални и мултилатерални кредитори и меѓукомпаниските заеми.

⁴¹ Тригодишен просек, според методологијата на Светската банка.

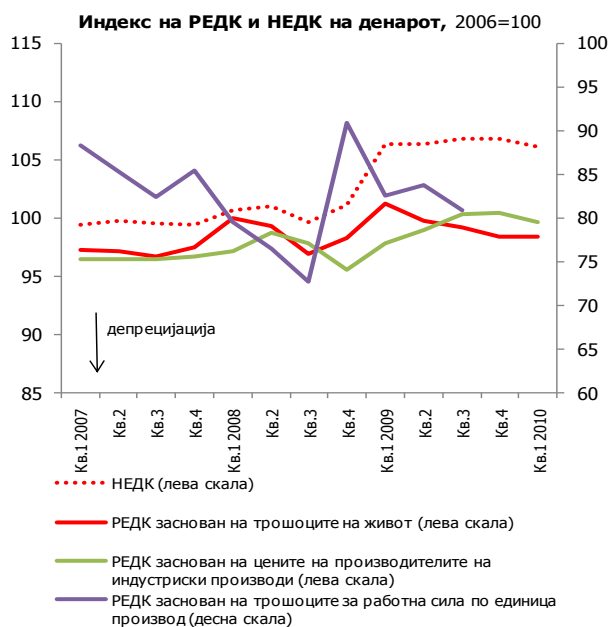
⁴² Според Методологијата на Светската банка.

Извор: НБРМ и ДЗС.

ценовната конкурентност на домашната економија. Во првото тримесечје на 2010 година, номиналниот ефективен девизен курс (**НЕДК**) забележа минимална депрецијација од 0,6% на квартална основа, додека реалниот ефективен девизен курс (**РЕДК**) пресметан според трошоците на живот беше непроменет, а РЕДК според цените на индустриските производители забележа блага депрецијација. На годишна основа, РЕДК пресметан според трошоците на живот, за првпат по осум тримесечја на апрецијација, забележа депрецијација од 2,8%. Тоа во поголем дел се должи на поволниот ценовен однос, односно на побрзиот раст на странската од домашната инфлација (за 3,1%, наспроти 0,4%), и во помал дел на депрецијацијата на НЕДК (за 0,2% на годишна основа). Од друга страна, во првото тримесечје на 2010 година, РЕДК дефлациониран со индексот на цените на производителите на индустриски производи апрецира со забавено темпо (за 1,9% на годишна основа), што во услови на депрецијација на НЕДК се должи на повисокиот раст на домашните од растот на странските цени на производителите на индустриски производи (за 7,5%, наспроти 5,3%).

Извор: НБРМ.

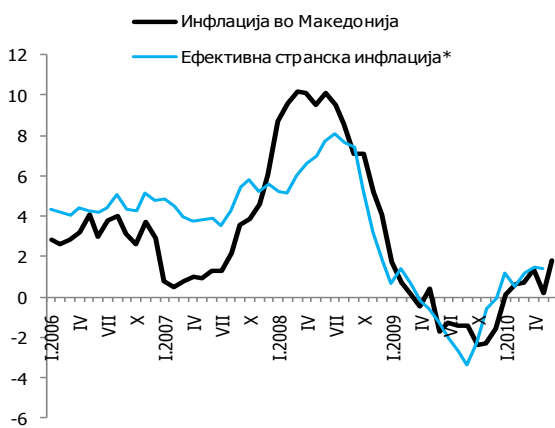
Во април и мај 2010 година, во споредба со првото тримесечје на 2010 година, НЕДК бележи депрецијација од 1,2%. Ова се должи на депрецијацијата на денарот во однос на руската рубља, САД-доларот, турската лира и хрватската куна. Депрецијацијата на денарот во овој период го претставува ефектот од депрецијација на еврото во однос на овие валути. Оваа депрецијација на НЕДК, заедно со посилен раст на странските цени од домашните цени, се одрази со зголемување на ценовната конкурентноста на македонската економија. Од друга страна, депрецијацијата на НЕДК предизвика забавување на апрецијацијата на РЕДК пресметан според цените на производителите на индустриски производи.

Од почетокот на годината до мај 2010 година, во однос на истиот период од 2009 година, РЕДК дефлациониран според трошоците за живот бележи депрецијација од 3,2%, што во поголем дел се должи на поволниот ценовен однос, и во помал дел на депрецијација на НЕДК (за 0,7%). Од друга страна, РЕДК дефлациониран со цените на производителите на индустриски производи апрецира за 1,8% на годишна основа, што се должи на неповолниот ценовен однос.

1.6. Инфлација

Во второто тримесечје на 2010 година се забележува засилување на годишната инфлацијата во однос на првото тримесечје, при што таа достигна 1,1%. Движењето кај домашната инфлација главно соодветствува со движењето кај странската инфлација, при што странската ефективна инфлација и во вториот квартал ја надминува домашната. Главните фактори за инфлацијата во второто тримесечје повторно се повисоките цени на енергентите, заради административното поскапување на електричната и топлинската енергија од почетокот на годината и заради растот на цената на нафтата на светските берзи. Сепак, главниот фактор за засилувањето на инфлацијата во однос на првото тримесечје претставува исцрпувањето на дефлациските притисоци од страна на цената на храната, којашто во овој период има раст во однос на претходниот квартал. Базичната инфлација во вториот квартал, по два квартала негативни стапки, се врати во позитивната зона, а пораст има и кај цените на производителите на индустриски производи. Оттука, како последица на сите овие фактори, во периодот што следува се очекува натамошно благо засилување на инфлацијата, којашто сепак би останала во рамките на проекциите.

Домашна инфлација и странска ефективна инфлација
(годишни стапки на раст, во %)

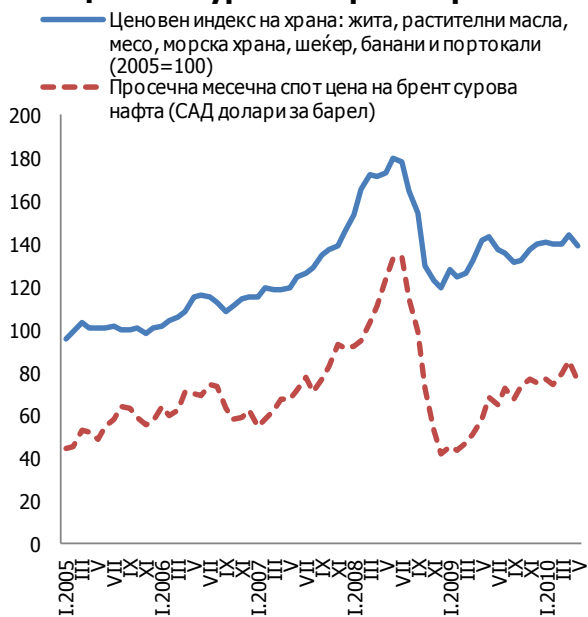
* Ефективната странска инфлација е добиена како пондериран збир од инфлациите во земјите најзначајни трговски партнери на РМ.
Извор: ДЗС, Еуростат и пресметки на НБРМ.

Под влијание на повисоките увозни цени, пред сè цената на нафтата, како и на порастот на регулираните цени (цената на струјата и на парното греење), во вториот квартал на 2010 година, трошоците на живот беа за 1,1% повисоки во однос на истиот период од претходната година. Во споредба со стапката од 0,5% којашто беше забележана во првиот квартал, ова претставува засилување на инфлацијата. При сличен придонес од страна на цената на енергентите во вториот квартал, како и во првиот, засилувањето на инфлацијата се јавува како последица на исцрпувањето на дефлацискиот ефект од страна на цената на храната. Имено, придонесот на храната во вториот квартал изнесуваше -0,4 п.п., за разлика од првиот, кога беше -1 п.п. Движењето кај домашната инфлација се совпаѓа со глобалните трендови, каде што исто така се забележува пораст на инфлацијата, под влијание на базните ефекти, односно на ниската инфлација од 2009 година. Така, годишната странска ефективна инфлација во вториот квартал изнесуваше 1,5%, во споредба со 1% во првиот квартал. Нагорни движења во второто тримесечје се забележуваат и кај цените на производителите на индустриски производи и кај базичната инфлација.

Трендот на забавување на дефлациските притисоци од цената на

Цена на сурова нафта и храна

Извор: ММФ - цени на примарни производи (IMF Primary Commodity Prices).

храната продолжи и во второто тримесечје, кога цените на прехранбените производи имаа годишен пад од 0,9%, најмал во последните пет квартали. Како и во првиот квартал, најголем придонес кон пониските цени на храната во вториот квартал имаа житните производи, овошјето и зеленчукот. Од друга страна, забавувањето на падот кај цените на храната во вториот квартал се должи пред сè на цените на **млекото и млечните производи**, коишто во овој период имаа пораст. **Гледано на квартална основа**, цената на прехранбените производи во вториот квартал, прилагодена за сезонските ефекти, има висок раст од 1,4%. Сепак, растот на цената на храната во најголем дел е резултат на повисоките цени на зеленчукот (квартален раст од 6,9%, сезонски прилагодено), што најверојатно се должи на поместувањето на вообичаениот сезонски пад кај цените, заради временските услови. Имено, цените на овошјето и зеленчукот во јуни, сезонски прилагодени, имаат месечен пораст од 8,9% и 7,4%, соодветно. Оттука, оцените се дека порастот на цената на храната од последниот период е привремен и дека веќе во третото тримесечје може да се очекува надолна корекција кај цената на храната.

Најголем придонес кон годишниот пораст на цените во вториот квартал имаа енергентите, со годишен раст од 11,9%, односно придонес од 1,4 п.п., што е на приближно исто ниво како и во првиот квартал. Притоа, растот на цената на нафтните деривати од 23,2% е резултат на порастот на цената на нафтата на светските берзи, заради базните ефекти, додека растот на цената на електричната енергија (9,8%) и парното греење (5,3%) се должи на зголемувањето на цената на овие две категории од јануари 2010 година.

Табела 1
Одделни категории цени (годишни промени во %)

	Кв.1 2008	Кв.2 2008	Кв.3 2008	Кв.4 2008	2008	Кв.1 2009	Кв.2 2009	Кв.3 2009	Кв.4 2009	2009	Кв.1 2010	Кв.2 2010
Инфлација(CPI)	9.5	9.9	8.4	5.4	8.3	0.8	-0.6	-1.4	-2.1	-0.8	0.5	1.1
Храна	19.0	19.5	14.7	8.5	15.4	0.9	-1.0	-2.2	-4.2	-1.6	-2.4	-0.9
Свежа храна	26.4	25.2	16.0	11.0	19.7	1.0	1.9	-0.2	-5.3	-0.6	-3.0	-2.0
Преработена храна	13.3	15.2	13.2	6.3	12.0	1.4	-3.0	-3.4	-3.6	-2.2	-1.8	0.4
Енергија	7.4	9.2	12.5	8.3	9.3	-1.6	-1.9	-3.4	-1.1	-2.0	12.9	11.9
Нафтени деривати	18.6	22.6	23.6	-6.2	14.6	-27.1	-27.7	-24.6	-4.0	-20.9	25.9	23.2
Електрична енергија	1.6	0.0	0.0	8.7	2.6	13.1	13.1	13.1	4.0	10.8	9.9	9.8
Топлинска енергија за греење	4.6	10.9	23.2	25.3	16.0	4.2	3.6	-4.9	-6.2	-0.9	6.4	5.3
Храна и енергија (волатилни цени)	16.1	16.9	14.1	8.5	13.9	0.3	-1.2	-2.5	-3.4	-1.7	1.3	2.2
Стоки	11.0	11.4	9.0	5.4	9.2	0.8	-0.7	-1.3	-2.0	-0.8	0.6	1.4
Услуги	3.9	4.5	6.1	5.8	5.1	1.2	0.0	-1.8	-2.4	-0.7	-0.2	-0.2
Базична инфлација (без храна и енергија)	2.9	2.8	2.5	2.2	2.6	1.5	0.3	0.1	-0.6	0.3	-0.2	0.1
Цени на производители на индустриски производи	10.5	13.6	15.1	2.2	10.4	-6.2	-8.8	-10.1	-0.5	-6.4	7.5	9.7

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Табела 2
Придонеси кон инфлацијата (во п.п.)

	Кв.1 2008	Кв.2 2008	Кв.3 2008	Кв.4 2008	2008	Кв.1 2009	Кв.2 2009	Кв.3 2009	Кв.4 2009	2009	Кв.1 2010	Кв.2 2010
Инфлација(CPI)	9.5	9.9	8.4	5.4	8.3	0.8	-0.6	-1.4	-2.1	-0.8	0.5	1.1
Храна	7.3	7.5	5.6	3.3	5.9	0.4	-0.4	-0.9	-1.7	-0.7	-1.0	-0.4
Свежа храна	4.7	4.5	2.8	2.0	3.5	0.2	0.4	0.0	-1.0	-0.1	-0.6	-0.4
Преработена храна	2.7	3.1	2.7	1.3	2.5	0.3	-0.6	-0.7	-0.8	-0.5	-0.4	0.1
Енергија	0.9	1.2	1.6	1.1	1.2	-0.2	-0.2	-0.4	-0.1	-0.3	1.5	1.4
Нафтени деривати	0.7	0.9	0.9	-0.2	0.6	-1.1	-1.1	-1.0	-0.2	-0.9	0.7	0.7
Електрична енергија	0.1	0.0	0.0	0.5	0.2	0.7	0.7	0.7	0.2	0.6	0.6	0.6
Топлинска енергија за греење	0.1	0.3	0.7	0.8	0.5	0.1	0.1	-0.2	-0.2	0.0	0.2	0.2
Храна и енергија (волатилни цени)	8.2	8.6	7.2	4.3	7.1	0.2	-0.6	-1.3	-1.8	-0.9	0.5	1.1
Базична инфлација (без храна и енергија)	1.4	1.4	1.2	1.1	1.3	0.7	0.2	0.0	-0.3	0.2	-0.2	0.1

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Инфлација и базична инфлација (годишни промени, во %)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.
(придонеси во годишниот раст, во процентни поени)

*CPI- Consumer price index (Индекс на потрошувачки цени) претставува мерка за инфлацијата.

**Останато ги инкорпорира категориите: облека и обувки, хигиена и здравје, образование култура и разонода, ресторани и хотели и останати услуги неспоменати на друго место.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Наспроти негативните стапки на промена во последните два квартала, долгорочната компонента на инфлацијата во второто тримесечје имаше минимален годишен раст од 0,1%. Порастот на базичната инфлација се јавува како последица на повисоките цени на сообраќајните средства (1,4% во вториот квартал, наспроти -2,3% во првиот), како и на облеката и обувките (1% во вториот квартал, наспроти -0,4% во првиот). Иако минимален, порастот на базичната инфлација може да се должи на преносните ефекти од поскапувањето на енергентите.

Трошоците на живот во вториот квартал имаат умерен раст и на квартална основа, од 0,7% (иста стапка и кај сезонски прилагодените податоци). За разлика од претходниот квартал, кога главниот фактор за кварталната инфлација од 1,7% беше поскапувањето на струјата и на парното греење, во ова тримесечје главен фактор за порастот на трошоците на живот беа повисоките цени на храната (раст од 1,1%, неприлагодено, односно 1,4%, сезонски прилагодено), пред сè на овошјето и зеленчукот. Притоа, како што веќе беше нагласено, повисоките цени на храната во вториот квартал најверојатно се јавуваат заради поместување на вообичаениот сезонски ефект, за којшто се очекува дека ќе дојде до израз во третиот квартал.

Движењата кај инфлацијата во вториот квартал главно се совпаѓаат со очекувањата на економските субјекти. Така, според резултатите од Анкетата за инфлациските очекувања на НБРМ од април, најголем дел од испитаниците очекувале просечната инфлација во вториот квартал да ја надмине инфлацијата од првиот квартал (49%), 35% очекувале таа да остане непроменета, а 9% очекувале таа да се намали. Главните фактори коишто условиле очекувања за пораст

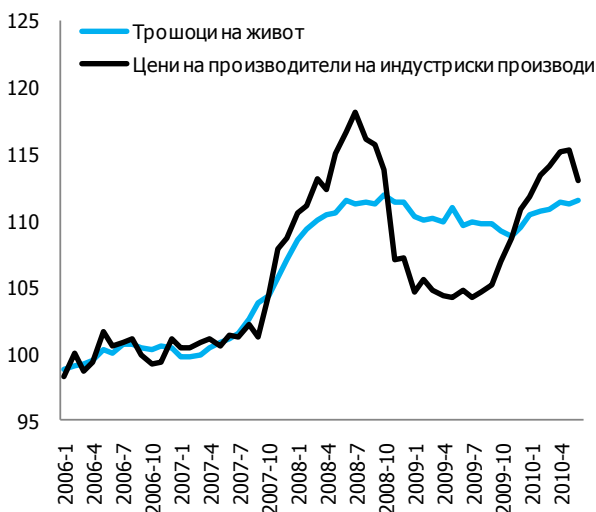

на инфлацијата во вториот квартал биле преносните ефекти од поскапувањето на струјата од почетокот на годината и олабавувањето на монетарната политика, односно заживувањето на побарувачката. Сепак, економските агенти очекувале дека годишната инфлација во јуни ќе изнесува 0,9%, што е помалку од остварената инфлација од 1,8%. Очекувањата за движењето на инфлацијата до крајот на годината, исто така, се во насока на нејзин пораст (60% од испитаниците)⁴³, под влијание на намалувањето на каматните стапки и заживувањето на домашната побарувачка, излегувањето на глобалната економија од рецесија и глобалниот пораст на цените, како и заради преносните ефекти од апрецијацијата на американскиот долар врз увозните цени. Испитаниците очекуваат дека просечната инфлација во 2010 година ќе изнесува околу 1%, што е во линија со проекциите на НБРМ.

Под влијание на порастот на цените на нафтените деривати, на електричната енергија и на основните метали, цените на производителите на индустриски производи во вториот квартал на 2010 година имаат годишен раст од 9,7%, што претставува засилување во однос на растот од 7,5% од првиот квартал. При стабилен придонес на енергентите, засилувањето се јавува како резултат на повисоките цени на основните метали, коишто во вториот квартал имаат годишен раст од 21,4%, за разлика од падот од 4,1% од првиот квартал. Во вториот квартал, цените на производителите на индустриски производи имаат релативно висок пораст и на квартална основа, од 4,7%, сезонски неприлагодено, односно 1,2%, сезонски прилагодено, повторно заради повисоките цени на основните метали (квартален раст од 20,7%). Од аспект на производствените цени коишто влијаат врз домашната компонента на потрошувачките цени, пораст е забележан и кај цените на енергијата (25%) и кај цените на производите за широка потрошувачка (0,3%)⁴⁴. Ова упатува на потенцијални инфлациски притисоци, пред сè од страна на цените на произведената енергија, имајќи предвид дека споменатите

Трошоци на живот и цени на производителите на индустриски производи

(десезонирани базни индекси, 2006=100)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

⁴³ Од вкупниот број испитаници, 14% очекуваат дека инфлацијата ќе се задржи на постојното ниво, 7% очекуваат дека таа ќе се намали, а 19% сметаат дека е тешко да се одреди.

⁴⁴ Трајните производи за широка потрошувачка имаат пад од 3,4%, но нетрајните, коишто имаат поголем пондер, имаат раст од 0,4%.

производи се составен дел на потрошувачката на домаќинствата.

Трошоци за труд по единица производ (годишни стапки на раст, во %)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Како резултат на забавувањето на падот кај продуктивноста и забавувањето на растот кај платите, растот кај трошоците за труд по единица производ во првото тримесечје се сведе на 1,6%, од 13,8%, колку што изнесуваше во просек во 2009 година. Воедно, растот кај трошоците за труд по единица производ од првиот квартал е на најниско ниво во последниот тригодишен период. Со оглед на очекуваното надолно прилагодување кај платите и вработените во остатокот од 2010 година и извесното заживување на економската активност, може да се очекува надолно движење кај трошоците за труд по единица производ и во периодот што следува.

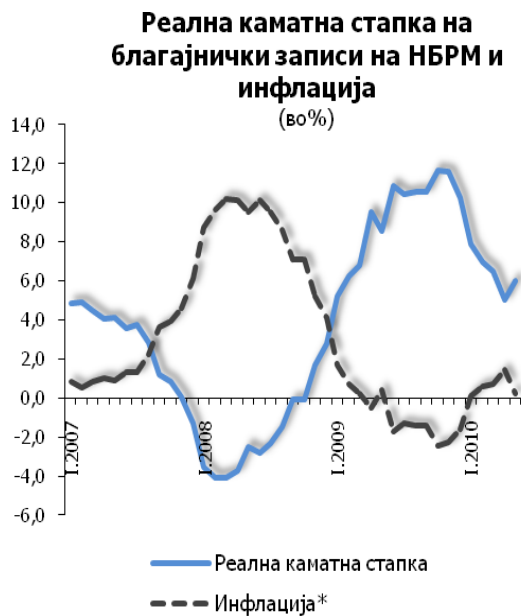
Сумирано, за втората половина на 2010 година се очекува натамошен умерен пораст во нивото на потрошувачките цени. Како последица на ова, но и заради базните ефекти, се очекува мало засилување кај годишната стапка на инфлација, посебно во последниот квартал на годината. Сепак, се очекува дека просечната стапка на инфлација во 2010 година ќе се задржи во првично проектираната рамка од околу 1,5%.

II. Монетарна политика

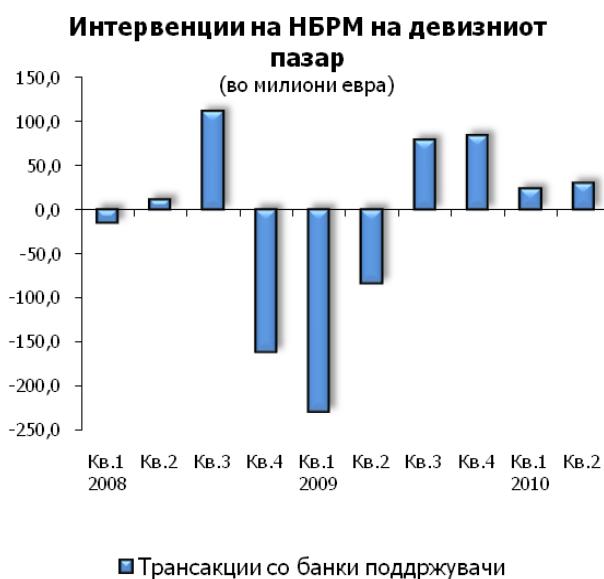
Во периодот јануари-јуни 2010 година, НБРМ во неколку наврати, изврши постепено намалување на основната каматна стапка, коригирајќи ја за вкупно 350 базични поени, на збирна основа. Со тоа, каматната стапка на благајничките записи на НБРМ во јуни 2010 година се сведе на 5%, што претставува најниско ниво на оваа каматна стапка од јануари 2008 година. Намалувањето на основната каматна стапка беше овозможено од натамошното задржување на континуитетот на поволни движења на девизниот пазар и е во прилог на полесно надминување на негативните последици од кризата врз реалниот сектор од економијата, без притоа да се загрози основната монетарна цел – одржување на ценовната стабилност преку одржување на стабилноста на девизниот курс. Имено, при оцени за релативно стабилни очекувања за девизниот курс и инфлацијата и сè уште ранливо закрепнување на домашната економска активност, се очекува дека ваквата монетарна реакција ќе придонесе за намалување на трошоците на заемање, односно поактивно раздвижување на кредитниот пазар и постепено враќање на оптимизмот кај инвеститорите и потрошувачите, создавајќи поволни услови за одржлив излез на домашната економија од фазата на рецесија. И во следниот период, се очекува дека амбиентот за спроведување на монетарната политика ќе остане релативно стабилен.

Сепак, ризиците не се исцрпени и тие првенствено се поврзани со неизвесните случувања на глобален план, особено по ескалацијата на грчката должничка криза. Имајќи ја предвид непредвидливоста на идниот развој на настаните, НБРМ продолжува да ги следи движењата на постојана основа.

*Тековен месец во однос на истиот месец од претходната година.
Извор: ДЗС и НБРМ.

Извор: НБРМ.

Од почетокот на годината, трендовите во домашната економија главно ги потврдија очекувањата за постабилен амбиент за спроведување на монетарната политика во 2010 година и намалени ризици во поглед на стабилноста на девизниот курс и инфлацијата. Така, согласно со стабилизирањето на глобалната економија и подобрувањето на условите на размена, побарувачката за домашниот извоз, во првите пет месеци на годината оствари висок годишен раст, што во услови на послаб пораст на увозот, придонесе за стеснување на трговското салдо на годишна основа. Истовремено, продолжи растот кај приливите од приватни трансфери, и тоа со посилна динамика од очекуваната, овозможувајќи натамошно одржување на главно стабилни движења на девизниот пазар. Така, во рамки на периодот јануари-јуни 2010 година, НБРМ на девизниот пазар интервенира со вкупен нето-откуп на девизи од околу 53 милиони евра. Одржувањето на поволни трендови на девизниот пазар од почетокот на годината, заедно со помалите согледани ризици за надворешниот сектор во следниот период, укажаа на постоење простор за дополнително олабавување на монетарната политика. Аргументи во прилог на олабавување на монетарната политика дојдоа и од реалниот сектор на економијата, имајќи предвид дека остварувањата од првиот квартал укажаа на сè уште криво закрепнување на економската активност и простор за поактивна кредитна поддршка од страна на банкарскиот сектор. Имено, во услови на слаба домашна побарувачка, засилувањето на кредитната активност на банките не се оценува како позначителен фактор на ризик за макроекономската стабилност во следниот период. Позицијата на монетарната политика беше дополнително олеснета од задоволителното ниво на девизни резерви, како клучен амортизер на потенцијалните шокови во иднина. Во вакви услови, во рамки на периодот јануари-јуни 2010 година, основната каматна стапка на НБРМ беше намалена во пет наврати, со што во јуни 2010 година, таа се сведе на 5%.

Намалувањето на основната каматна стапка на НБРМ, во услови кога

**Каматен диференцијал помеѓу
благајнички записи на НБРМ - 28 дена
и основната каматна стапка на ЕЦБ**
(во процентни поени)

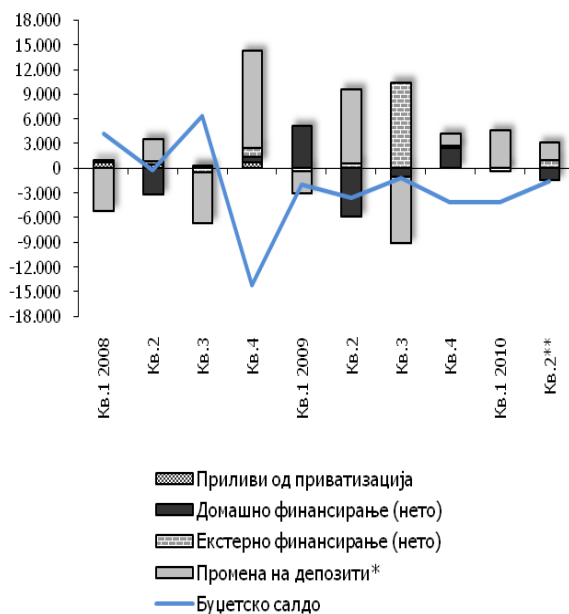

Извор: НБРМ и ЕЦБ (www.ecb.int).

ЕЦБ ја задржа својата каматна политика непроменета, придонесе за значително стеснување на каматниот распон помеѓу основните каматни стапки на НБРМ и ЕЦБ во периодот јануари-јуни 2010 година, иако тој се одржува на солидно ниво. Така, во јуни 2010 година, каматниот распон помеѓу овие две каматни стапки изнесуваше 4,5 процентни поени, наспроти 6,3 процентни поени во март и 7,5 процентни поени во декември 2009 година. На домашниот финансиски пазар, едномесечниот СКИБОР⁴⁵ ги следеше промените кај основната каматна стапка на НБРМ бележејќи постојано намалување во рамки на анализираниот период. На европскиот финансиски пазар пак, едномесечниот ЕУРИБОР беше релативно стабилен. Во вакви услови, каматниот распон помеѓу едномесечниот СКИБОР и едномесечниот ЕУРИБОР од 8,4 процентни поени, колку што изнесуваше во декември 2009 година, во март 2010 година се сведе на 7,1 процентен поен, а во јуни дополнително се намали на 5,4 процентни поени.

Во првиот квартал на 2010 година, во консолидираниот државен буџет беше остварен дефицит од 4.097 милиони денари, со монетарен ефект од 4.382 милиона денари. Буџетскиот дефицит во првиот квартал речиси во целост беше финансиран преку повлекување депозити од НБРМ, и тоа од девизната сметка на државата, додека денарските депозити остварија пораст на квартална основа. И во текот на првите два месеци на вториот квартал, државниот буџет продолжи да остварува дефицити, но во помал обем (1.571 милион денари во периодот април-мај). Притоа, покрај депозитите на државата кај НБРМ (со ефект од 2.108 милиони денари), позначителен придонес во финансирањето на буџетското салдо во овој период имаа и приливите врз основа на странски заеми (од 1.406 милиони денари), а беа забележани и одливи врз основа на отплата на домашен долг (исплатена редовната рата од обврзницата за старо девизно штедење во април).

Финансирање на буџетското салдо
(во милиони денари)

* Позитивна промена - повлекување депозити; негативна промена - кумулирање депозити.

** Се однесува на април и мај 2010 година.

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија

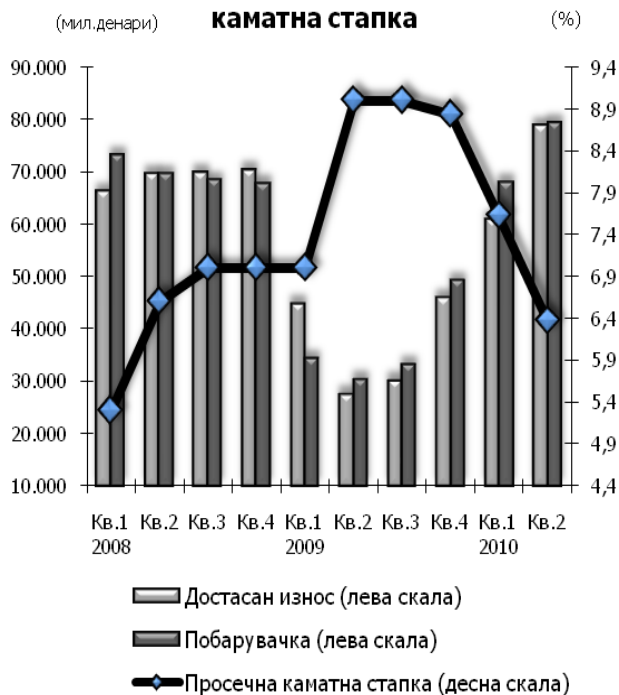
Во услови кога девизните трансакции на НБРМ и депозитите на државата кај НБРМ креираа ликвидност, благајничките записи на НБРМ претставуваа главен фактор на повлекување ликвидност во првиот квартал. Така, и покрај започнатиот процес на

⁴⁵ Меѓубанкарска каматна стапка за денарски депозити, пресметана од котациите на референтните банки.

Аукции на благајнички записи и каматна стапка

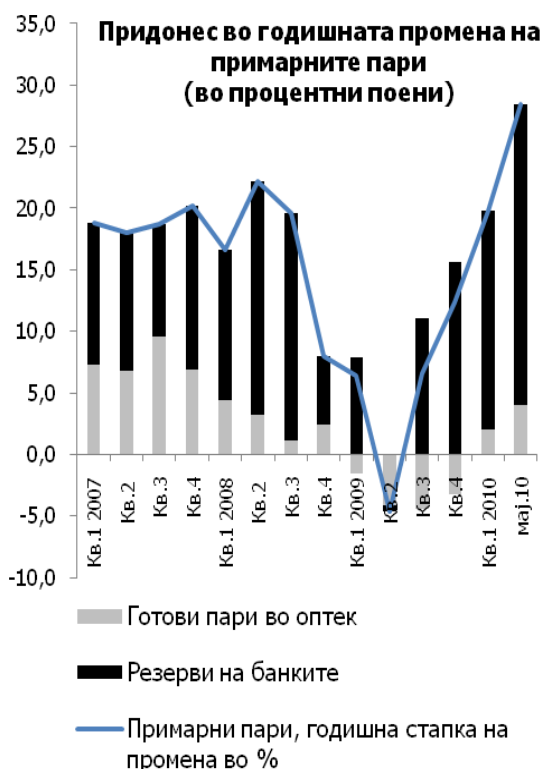

Извор: НБРМ.

олабавување на монетарната политика, банките продолжија со засилено инвестирање на своите слободни средства во безризичните инструменти на НБРМ, при што во првиот квартал побаруваа износ повисок од достасаниот за 11,7%. Тоа придонесе во првите три месеци на 2010 година, преку благајничките записи на НБРМ, да бидат повлечени вкупно 7.092 милиона денари. Веќе од вториот квартал, беа видливи знаци на прилагодување на банките на пониската каматна стапка на НБРМ, преку значително намалување на побарувачката за благајнички записи (износ повисок од достасаниот за само 0,6%), а со тоа и на вкупната повлечена ликвидност (од 521 милион денари). Притоа, имајќи предвид дека монетарните мерки дејствуваат со одредено временско задоцнување, веројатно е прилагодувањето на банкарскиот сектор да продолжи и во следниот период.

Просечната ликвидност на банкарскиот сектор во текот на првиот квартал на 2010 година забележа пораст на квартална основа од 13%. Во првиот квартал, вишокот издвоени ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)⁴⁶ изнесуваше 2,7%, во просек, наспроти 3,2% во последниот квартал на 2009 година. Во однос на првиот квартал на 2009 година, вишокот над обврската за задолжителна резерва е повисок за 0,7 процентни поени. Во текот на вториот квартал на 2010 година просечната дневна ликвидност на банките беше релативно стабилна и на квартална основа се зголеми за 0,7%. Притоа, вишокот издвоени ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва во периодот април-мај изнесуваше 1,1%, во просек. Во мај 2010 година, годишната стапка на раст на примарните пари⁴⁷ изнесуваше 28,4%, наспроти 19,8% во март и 12,4% на крајот на претходната година.

Придонес во годишната промена на примарните пари (во процентни поени)

Извор: НБРМ.

Согласно со постојните трендови и очекувања, амбиентот на спроведување на монетарната политика и во следниот период може да се оцени како релативно поволен. Сепак, ризици сè уште постојат и тие првенствено се поврзани со неизвесноста околу изгледите за надворешниот сектор, како клучна

⁴⁶ За период на одржување (исполнување) на обврската за задолжителна резерва на банките се смета периодот од 11. ден во тековниот месец до 10. ден во следниот месец.

⁴⁷ Ја вклучува и задолжителната резерва во девизи.

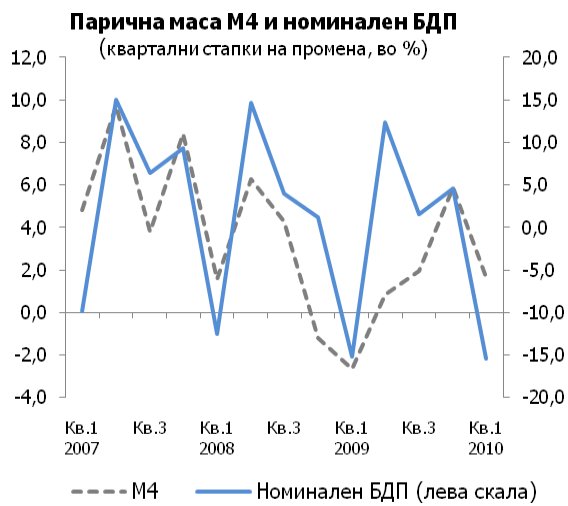
точка при водењето на монетарната политика на принципот на фиксен девизен курс. Имено, закрепнувањето на глобалната економска активност продолжи и во текот на првиот квартал, што од аспект на македонската економија секако претставува позитивен сигнал. Но, она што загрижува е што ова закрепнување и натаму останува географски нерамномерно распределено, при што најголемата ранливост е лоцирана токму во ЕУ, којашто е и најголем трговски партнер на Македонија. Тука е и ефектот од ескалацијата на грчката должничка криза, којашто ги нагласи ризиците од можни „ефекти на прелевање“ во уште неколку земји-членки со поголема фискална ранливост (fiscal vulnerability), дополнително подгревајќи ги сомнежите околу одржливоста на глобалниот економски раст. Сепак, обемните интервенции на ЕУ и ММФ во насока на финансиска поддршка на грчката економија се охрабрувачки, иако ризикот за македонската економија е сè уште присутен, имајќи ја предвид позицијата на земја-сосед, со висок степен на трговска и финансиска интегрираност со Грција. Иако ефектите од грчката криза врз македонската економија засега се оценуваат како ограничени, сепак, постоењето на кризата во една земја-членка на ЕУ е доволен показател за задржувањето на нивото на претпазливост при носењето на монетарните одлуки во следниот период. НБРМ ќе продолжи внимателно да ги следи случувањата и доколку е потребно соодветно ќе реагира, со што би се обезбедило одржување на стабилноста на девизниот курс, а со тоа и на целокупната макроекономска стабилност.

2.1. Монетарни агрегати

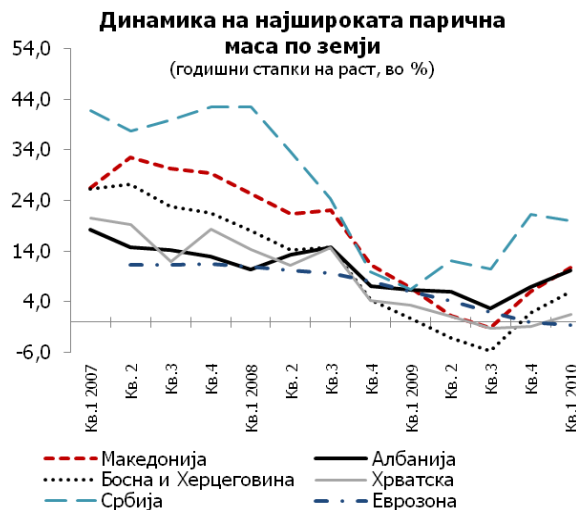
Во текот на првиот квартал на 2010 година најшироката парична маса M4 продолжи да расте на квартална основа. Стабилниот макроекономски амбиент, поволните тенденции кај приватните трансфери и во трговската размена со странство, како и зголемената кредитна активност се фактори што придонесоа за раст на новото штедење во банкарскиот сектор. Придонес кон растот на вкупната понуда на пари во економијата може да се лоцира и кај секторот „држава“, преку зголемената јавна потрошувачка. Растот на паричната маса продолжи и во текот на април и мај, при што во овој период беше забележано умерено забавување на стапката на штедење на домаќинствата. Ваквите поместувања може да упатат на одредени ефекти од забележаните неповолни прилагодувања на пазарот на труд врз капацитетот за штедење на овој сектор. Сепак, се работи за многу краток период во кој штедењето на домаќинствата забавува, што не ја исклучува и веројатноста да станува збор за само привремена промена. Од

друга страна, депозитите на претпријатијата остварија висок раст во текот на април и мај, што може да се протолкува како показател за одредено заживување на економската активност, имајќи предвид дека промените во реалниот сектор од економијата со релативно најмало временско задоцнување се пренесуваат врз готовинските текови на корпоративниот сектор. Од аспект на следниот период, општите оценки се во насока на натамошно проширување на паричната маса, при што интензитетот на ваквата промена во голема мера ќе биде условен од капацитетот на домашната економија за создавање дополнителен доход, односно од темпото на закрепнување на домашната економска активност.

Извор: НБРМ и ДЗС.

Извор: Интернет страници на централните банки.

Во првиот квартал на 2010 година, најшироката парична маса М4 забележа квартален раст од 1,7%, што претставува забавување во однос на растот од претходниот квартал (од 5,9%). Сепак, станува збор за вообичаена сезонска динамика на паричната маса, поврзана со ефектот на нормализирање на повисоката побарувачка за најликвидни парични средства (готови пари во оптек и депозитни пари) од крајот на претходната година, пред сезоната на новогодишните и божиќните празници. Од аспект на штедењето на приватниот сектор, тенденциите и натаму се позитивни што, во голема мера, може да се објасни со влијанието на стабилниот макроекономски амбиент, поволните трендови во надворешниот сектор, како и зголемената кредитна активност на банките во овој период. Истата комбинација на фактори придонесе кон тоа растот на вкупната понуда на пари во економијата да продолжи и во првите два месеци на вториот квартал. Така, на крајот на мај 2010 година, најшироката парична маса беше повисока за 4,1%, во однос на крајот на првиот квартал, при остварени дополнителни приливи на сметките на домаќинствата врз основа на исплатата на редовната рата од обврзницата за старо девизно штедење во април. Притоа, за овој период беше карактеристична промена во структурата на создавање на банкарските депозити по одделни институционални сектори, односно депозитите на претпријатијата остварија позначителен придонес кон растот на вкупниот депозитен потенцијал. Анализирани на годишна основа, растот на најшироката парична маса во мај 2010 година достигна 15%, наспроти 10,7% во март 2010 година (6% во декември 2009 година).

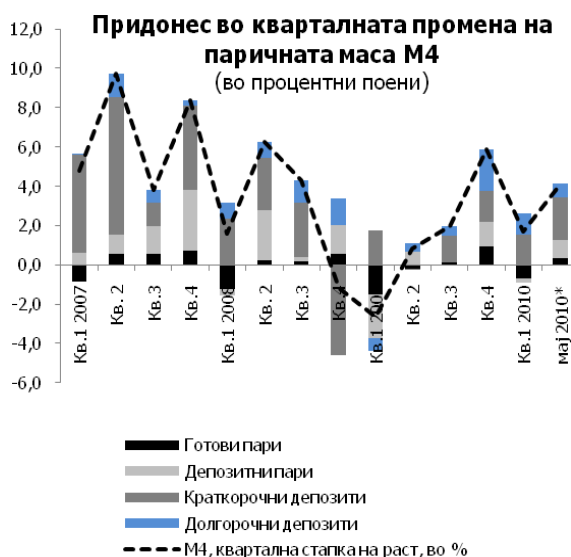

Главни компоненти на најшироката парична маса М4

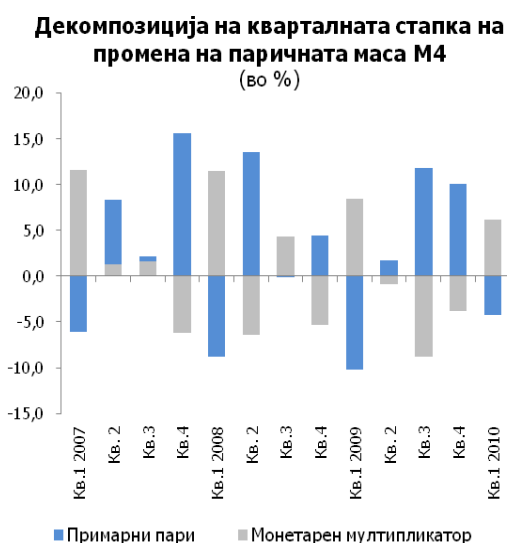
	мај 2010	квартални стапки на раст (во %)					
		Учество во М4	Кв.1 2009	Кв. 2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2010
Готови пари во оптек	7,1	-16,8	-3,0	1,7	12,5	-8,7	4,5
Депозитни пари	17,1	-12,0	4,0	0,1	7,5	-1,5	5,7
М1	24,1	-13,5	1,8	0,6	9,0	-3,7	5,3
Вк. краткорочни депозити	64,5	2,7	0,0	2,0	2,4	2,3	3,3
М2	88,6	-2,2	0,5	1,6	4,1	0,6	3,9
Вк. долгорочни депозити	11,4	-7,3	5,0	5,9	24,2	10,8	6,2
М4	100	-2,6	0,8	2,0	5,9	1,7	4,1

* се однесува на промена во однос на март 2010 година.

Извор: НБРМ.

*промена во однос на март 2010 година.
Извор: НБРМ.

*Се однесува на промената во однос на март 2010 година.
Извор: НБРМ.

Анализата на монетарните показатели во земјите од регионот во основа упатува на закрепнување на монетарниот раст, иако со различен интензитет од земја до земја. Така, најслаб монетарен раст е забележан во Хрватска (од 1,6% во март 2010 година, на годишна основа), што сепак претставува позитивно поместување во однос на крајот на претходната година, кога беше остварена негативна годишна стапка на промена на најшироката парична маса (од 0,9%). Од друга страна, најсилно проширување на паричната маса бележи Србија, со остварена годишна стапка на раст од речиси 20% во март. Позитивни поместувања се забележани и во Босна и Херцеговина и Албанија, каде што на крајот на првиот квартал се остварени годишни стапки на раст на најшироката парична маса од 5,9% и 10,2%, соодветно. Од друга страна, во евро-зоната и натаму е карактеристичен тренд на намалување на најшироката парична маса на годишна основа, којашто во март 2010 година изнесува 0,7%.

Расчленувањето на паричната маса М4 по одделни компоненти укажува на натамошно најзначајно учество на краткорочните депозити во првиот квартал, со квартален пораст од 2,3%. Значителен придонес во растот имаа и депозитите орочени на долг рок, коишто остварија висок релативен раст од 10,8% на квартална основа. Од друга страна, согласно со вообичаеното сезонско прилагодување, готовите пари во оптек остварија квартален пад од 8,7%, во првиот квартал, а пад од 1,5%, имаше и категоријата „депозитни пари“.

Во текот на првиот квартал, и забрзаниот процес на монетарна мултипликација го поддржа растот на паричната маса. Така, во март 2010 година, монетарниот мултипликатор на најшироката парична маса M4 изнесуваше 4,8, наспроти 4,5 во декември 2009. Ваквото движење во голема мера е условено од сезонски предизвиканото намалување на побарувачката на готови пари, што придонесе за пад на примарните пари на квартална основа. Зајакнатиот процес на монетарна мултипликација е карактеристичен и за следниот квартал, при забележана вредност од 4,8 на монетарниот мултипликатор во мај 2010 година, како одраз на посилен раст на најшироката паричната маса.

Под влијание на стабилниот макроекономски амбиент и поповолните движења во надворешниот сектор од економијата, од почетокот на 2010 година, вкупниот депозитен потенцијал на банките⁴⁸ продолжи да се зголемува, остварувајќи квартален раст од 3,5% во март 2010 година (4,9% во претходниот квартал). Притоа, исто како и во претходниот квартал, и во првите три месеци на 2010 година, денарските депозити⁴⁹ продолжија да растат со посилна динамика (од 6,2%), во однос на растот на депозитите во странска валута (од 2%) и за првпат по речиси две години имаа повисок придонес во кварталниот раст на вкупниот депозитен потенцијал (од 62,7%). Со тоа и степенот на евроизација⁵⁰ од 53,6% во декември 2009 година (54,6% во септември 2009 година), во март 2010 година се намали на 53,3%, што е јасен показател за стабилни очекувања на домашните субјекти во однос на девизниот курс во следниот период. Ова се потврдува и со промените од април и мај, кога повторно беше забележан посилен раст на депозитите во домашна валута и натамошно намалување на степенот на евроизација (до 52,5% во мај). Анализирани од аспект на рочната структура, поголем придонес за растот на вкупните депозити во периодот јануари-мај 2010 година имаа депозитите орочени на краток рок, за разлика од последниот квартал

⁴⁸ Се однесува на вкупните депозити без депозитните пари. Доколку се вклучат депозитните пари, кварталниот раст на вкупните депозити во март 2010 година изнесува 2,6%, наспроти 5,4% во претходниот квартал.

⁴⁹ Се однесува на денарските депозити без депозитните пари.

⁵⁰ Мерен преку учеството на девизните депозити во вкупниот депозитен потенцијал.

на 2009 година, кога позначителен придонес во растот имаше долгорочната компонента. На годишна основа (мај 2010 година / мај 2009 година), вкупните депозити (со депозитни пари) се повисоки за 15,7%, што претставува дополнително забрзување во однос на остварената годишна стапка на раст во март од 11,4% (7,1% во декември 2009 година).

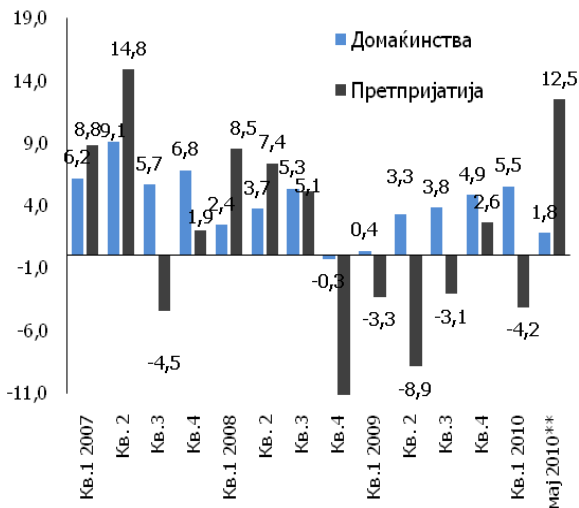
Структурно учество во вкупните депозити*, во %

	2008				2009				2010	
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	мај
Вкупни денарски депозити	54.8	55.2	53.8	52.1	48.3	47.5	45.4	46.4	46.7	47.5
Домаќинства	26.8	26.1	25.5	25.4	22.6	21.6	21.4	23.1	24.7	25.1
Претпријатија	25.3	26.4	25.8	24.0	21.7	21.6	19.4	18.4	17.0	17.4
Вкупни девизни депозити	45.2	44.8	46.2	47.9	51.7	52.5	54.6	53.6	53.3	52.5
Домаќинства	33.5	33.3	34.7	36.2	40.5	42.9	44.2	43.2	43.2	41.4
Претпријатија	11.5	11.3	11.3	11.4	10.5	8.8	9.7	9.6	9.2	10.5
Вкупни депозити	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* Вкупните депозити и денарските депозити вклучуваат депозитни пари.

Извор: НБРМ.

Квартални промени на депозитите* на домаќинствата и претпријатијата (во %)

*Депозитите не вклучуваат депозитни пари.

**Промена во однос на март 2010 година.

Извор: НБРМ.

Во првиот квартал на 2010 година, депозитите на домаќинствата (без депозитните пари)⁵¹ остварија раст од 5,5% на квартална основа, наспроти 4,9% во претходниот квартал. Засилувањето на кварталниот раст, беше проследено со натамошно задржување на повољните тенденции од аспект на валутната структура на вкупниот депозитен потенцијал на домаќинствата. Така, денарските депозити⁵² на квартална основа се зголемија за 13,5% (9,8% во претходниот квартал), придонесувајќи со 67% во растот на вкупните депозити на домаќинствата. Од друга страна, стапката на раст на девизните депозити продолжи да забавува и од 3,1%, на квартална основа, во последниот квартал на 2009 година, во првиот квартал на 2010 година се сведе на 2,5%. Од аспект на рочната структура, околу 70% од новото штедење на домаќинствата во првите три месеци на 2010 година беше распределено во форма на депозити на краток рок, што претставува промена во однос на структурата од претходниот квартал, кога долгорочните депозити во речиси исто толкав обем учествуваа во промената на вкупните депозити

⁵¹ Со вклучени депозитни пари, кварталната стапка на раст на вкупните депозити на домаќинствата во март 2010 година изнесува 5%, наспроти 6,5% во претходниот квартал.

⁵² Се однесува на денарските депозити, без депозитните пари. Со вклучени депозитни пари, кварталниот раст изнесува 9,8%, наспроти 13,6% во претходниот квартал.

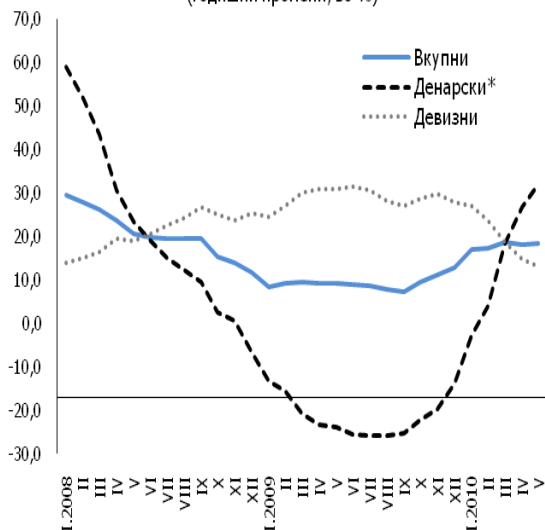
Депозити* на домаќинствата и претпријатијата (во милиони денари)

*Не вклучуваат депозитни пари.

Извор: НБРМ.

Депозити на домаќинства (годишни промени, во %)

*Денарските депозити не вклучуваат депозитни пари.

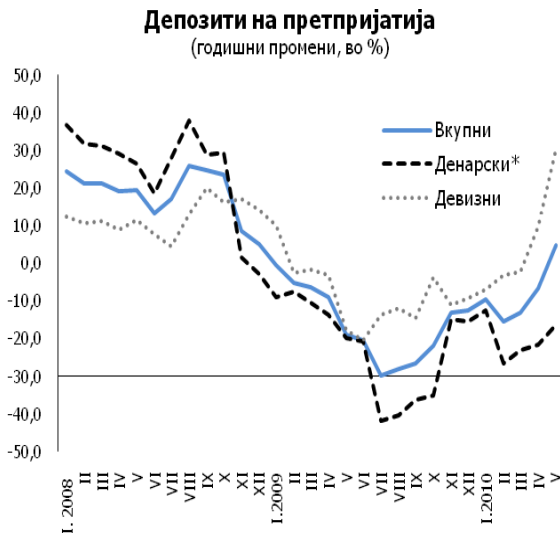
Извор: НБРМ.

на домаќинствата. Првите два месеца на вториот квартал беа обележани со забавување на месечната стапка на раст на вкупните депозити на домаќинствата. Така, и покрај исплатата на редовната рата од обврзницата за старо девизно штедење во април, остварениот збирен раст на вкупните депозити на домаќинствата во периодот април-мај 2010 година беше речиси тројно понизок во однос на растот од претходниот квартал (1,8%, наспроти 5,5% во претходниот квартал). Ваквите поместувања кај депозитите на домаќинствата може да се протолкуваат како последица на неповолните тенденции на пазарот на трудот од почетокот на годината бидејќи капацитетот за штедење на домаќинствата е клучно и првенствено условен од расположливоста на приливи врз основа на личен доход. Дополнително, растот на платите (номинални и реални) во првите четири месеци на 2010 година постојано забавуваше на годишна основа. Сепак, се работи за многу краток период во кој штедењето на домаќинствата забавува (што значи дека може да станува збор за привремена промена). Анализирани на годишна основа, во мај 2010 година, вкупните депозити⁵³ на домаќинствата се повисоки за 18,3%, што претставува мало забавување во однос на годишната стапка на раст од март од 18,6%.

Во текот на првиот квартал на 2010 година, вкупните депозити на претпријатијата⁵⁴ на квартална основа се намалија за 4,2%, наспроти растот од 2,6% во претходниот квартал. Ваквата промена во најголем дел беше условена од пониското ниво на денарски депозити (за 6,9% на квартална основа, наспроти растот од 0,7% во претходниот квартал), коешто објаснува речиси 80% од падот на вкупните орочени депозити. И кај девизните депозити промената беше надолна, но со помал интензитет од 1,7% (наспроти растот од 4,5% во претходниот квартал). Сепак, следните два месеца беа обележани со значително кумулирање средства на банкарските сметки на претпријатијата, при што стапката на раст на вкупните депозити на претпријатијата (без депозитни пари) во мај 2010 година во однос на крајот на претходниот квартал, беше двоцифрена и изнесуваше

⁵³ Се однесува на вкупните депозити без депозитните пари. Со вклучување на депозитните пари годишната стапка на раст во мај 2010 година изнесува 19,3%, наспроти 19,9% во март.

⁵⁴ Се однесува на вкупните депозити без депозитните пари. Со вклучени депозитни пари, кварталниот пад изнесува 4,1%, наспроти растот од 1,7% во претходниот квартал.

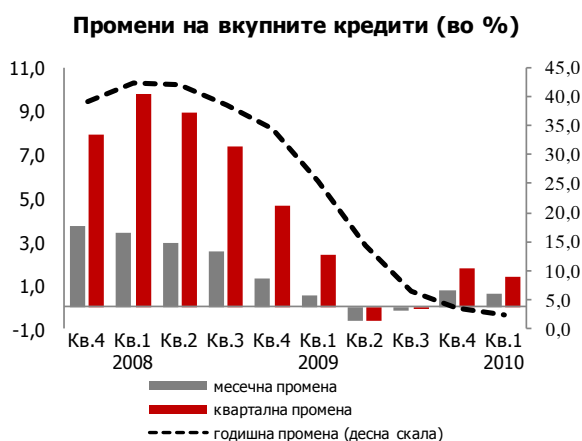

*Денарските депозити не вклучуваат депозитни пари.
Извор: НБРМ.

12,5%. Ваквите поместувања соодветствуваат со подобрувањето на остварувањата во трговијата и индустриското производство во овој период, како и поволните остварувања во извозниот сектор. Притоа, закрепнувањето на готовинските текови на корпоративниот сектор може да се протолкува како позитивен сигнал за умерено раздвижување на економската активност во вториот квартал. Согласно со изразено позитивните остварувања кај депозитите на претпријатијата во април и мај, а делумно и како резултат на базниот ефект⁵⁵, по цели шеснаесет месеци, годишната стапка на раст на вкупните депозити на претпријатијата (без депозитни пари)⁵⁶ во мај 2010 година за првпат беше позитивна и изнесуваше 4,9% (наспроти 13,2% колку што изнесуваше годишниот пад во март 2010 година).

2.2. Кредитна активност

Стабилниот макроекономски амбиент, постојаното проширување на депозитната база и подобрите очекувања на банкарскиот и приватниот сектор се факторите коишто овозможуваат заживување на кредитната понуда во првите пет месеци на 2010 година. Преземените монетарни мерки, заедно со подобрените изгледи за економијата, дадоа определен позитивен ефект врз кредитните услови на банките, изразен преку намалување на агрегатната каматна стапка за корпоративните и кредитите на домаќинствата. Поместувања во нагорна линија се забележани и кај кредитната побарувачка, што е во согласност со започнатата фаза на ревитализирање на економијата. Очекувањата за идната кредитна активност се во насока на натамошен пораст, при што од големо значење е остварувањето на претпоставките за постојан раст на изворите за финансирање на банките, како и непрекинато ревитализирање на глобалната економска активност, а со тоа и побрзо заживување на домашната економија. Надолните ризици се отсликани во евентуалното влошување на кредитната побарувачка и кредитното портфолио, во услови на можно остварување на задоцнетото влијание на кризата врз пазарот на труд.

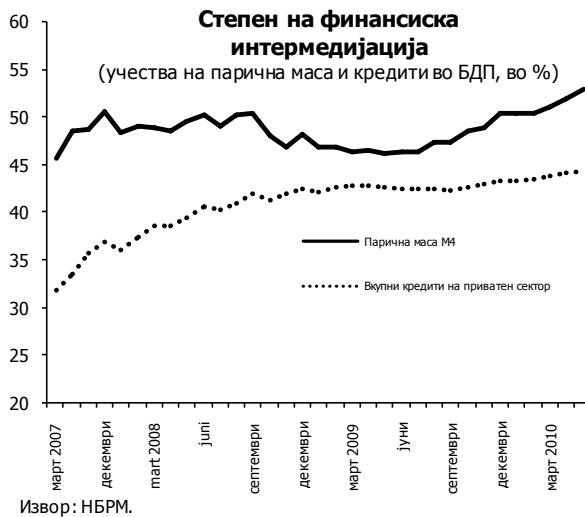
Извор: НБРМ.

Наспроти надолниот тренд карактеристичен за 2009 година, кредитната активност во првите пет месеци на 2010 година растеше во континуитет, што укажува на почеток на нова фаза во кредитниот циклус во насока на зголемена поддршка на економијата. Така, само во првите пет месеци, банките

⁵⁵ Во мај 2009 година беше забележано позначително намалување на вкупните депозити на претпријатијата на месечна основа во услови на исплата на поголем износ на дивиденда кон државата.

⁵⁶ Со вклучување на депозитните пари, годишната стапка на раст на вкупните депозити на претпријатијата во мај 2010 година изнесува 5,2%, наспроти падот од 9,4% во март.

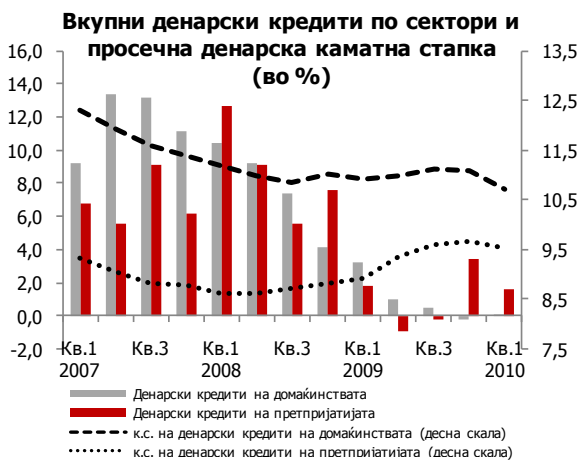
пласираа околу 5,5 милијарди денари во економијата во форма на кредити, што е блиску до износот пласиран во целата 2009 година (околу 6 милијарди денари). На квартална основа, кредитниот раст изнесуваше 1,4% (1,8% во четвртиот квартал на 2009 година). На годишна основа, забрзување на растот е забележано во април и мај, при што годишната стапка во мај изнесуваше 4,2%. Заживувањето на кредитирањето доаѓа во услови на подобрен макроекономски амбиент, пред сè поповолни движења во надворешниот сектор, раст на депозитната база и подобри очекувања, како на банкарскиот, така и на приватниот сектор. Во насока на раздвигување на кредитните текови, позитивен импулс даде и неколкукратното олабавување на монетарната политика, но сепак, имајќи предвид дека монетарните промени се пренесуваат со задоцнување, се очекува дека позначителен ефект од нив ќе има во следниот период. Позитивни движења се забележливи и кај кредитната побарувачка⁵⁷, што е во согласност со започнатиот циклус на ревитализирање на економијата.

И покрај просторот за побрзо заживување на кредитирањето во анализираниот период, прашањето околу одржливоста на тековните позитивни трендови, при неизвесност за јачината и траењето на посткризното заздравување на глобалната и домашната економија, предизвика натамошно претпазливо однесување на банките и внимателен и селективен пристап при одобрувањето кредити. На ваква насока упатуваат и согледувањата на банките дадени во Анкетата за кредитната активност за првиот квартал на 2010 година каде што, и покрај позитивните поместувања кон поповолни кредитни услови, најголемиот дел од банките укажуваат на главно непроменета кредитна политика. Премијата за ризик и понатаму се одржува на високо ниво, при што интересот за инвестирање во безризични хартии од вредност (благајнички записи) и покрај намалениот принос, и натаму е висок. Од друга страна, во првите три месеци на 2010 година е забележан негативен годишен тренд кај функционалното кредитно портфолио на банките, во услови кога кредитните текови од банките кон приватниот сектор забавуваа, а истовременото „зреење“ на кредитните портфолија, при мален финансиски капацитет на приватниот

⁵⁷ Анкета за кредитната активност на банките во првиот квартал на 2010 година.

Вкупни кредити на домаќинства и претпријатија (квартална промена, во %)

Извор: НБРМ

сектор, значително го зголеми процентот на ненаплатливост на кредитните обврски⁵⁸.

Од аспект на валутната структура, позитивни квартални промени остварија и денарските и девизните кредити. Притоа, за разлика од претходниот квартал, поголем придонес (од 52,7%) во порастот на вкупните кредити имаа девизните кредити чијашто квартална стапка на раст изнесуваше 3,4% (2,6% во претходниот квартал). Истовремено, денарските кредити се зголемија за 0,9% (1,6% во претходниот квартал).

На годишна основа, позабрзан раст бележат девизните кредити (8,4% во мај наспроти 1,4% во декември 2009 година), додека кредитирањето во денари се одвиваше со побавно темпо (2,9% раст во мај наспроти 4,1% во декември). Ваквите трендови придонесоа за постојано намалување на учеството на денарските кредити во вкупниот кредитен раст, коешто во мај изнесуваше 54,4% (91,3% во декември 2009 година).

Од аспект на рочноста⁵⁹, за одбележување е кварталниот раст на краткорочните кредити (од 1,3%), којшто доаѓа по три последователни квартали на пад (1,7%, 2,6% и 0,4%, во вториот, третиот и четвртиот квартал на 2009 година, соодветно). Истовремено, движењата кај долгорочните кредити беа доста умерени во текот на целиот квартал што придонесе за одржување на нивниот квартален раст околу нулата. На годишна основа, краткорочните кредити од март наваму бележат забавување на падот (од 4,6% во февруари на 1,5% во мај), при засилување на стапката на раст на долгорочните кредити (од 0,8% во февруари на 3,2% во мај).

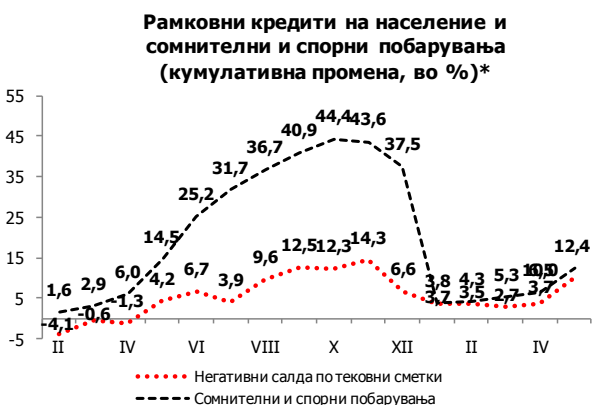
Од аспект на секторската структура, порастот на вкупните кредити во првиот квартал и натаму е предизвикан главно од корпоративните кредити, но за разлика од претходниот квартал, позитивен придонес имаа и новопласираните кредити кон домаќинствата. Имено, по тримесечниот пад

⁵⁸ Податоците за учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити од почетокот на 2009 година ја потврдуваат оваа констатација. Така, учеството од 6,7% колку што изнесуваше на крајот на 2008 година порасна на 8,9% на крајот на 2009 година, а во првиот квартал на 2010 година дополнително се зголеми на 9,7%.

⁵⁹ Од рочната анализа на кредитите исклучени се сомнителните и спорни побарувања и пресметана камата.

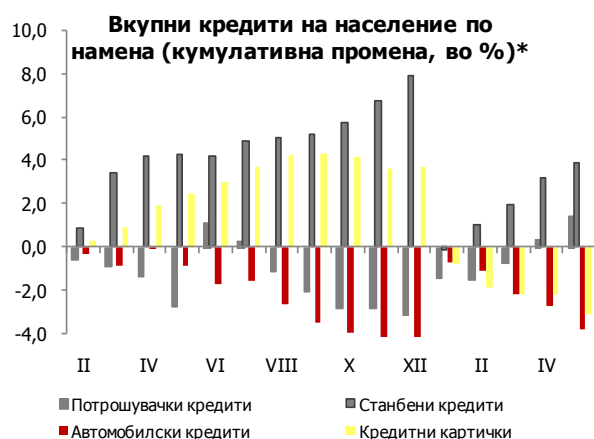

Извор: НБРМ

*До декември 2009 кумулативна промена во однос на јануари 2009. Од јануари 2010 година кумулативната промена е во однос на декември 2009 година.

Извор: НБРМ.

*До декември 2009 кумулативна промена во однос на јануари 2009. Од јануари 2010 година кумулативната промена е во однос на декември 2009 година.

Извор: НБРМ.

на **кредитите на домаќинствата**, во март банките повторно почнаа да пласираат кредити на овој сектор, при што кварталната стапка на раст изнесуваше 0,1% (наспроти падот од 0,4% во четвртиот квартал на 2009 година). Позитивната промена во најголем дел (85,9%) е предизвикана од растот на денарските кредити, коишто се зголемија за 0,1%. Кај растот на девизните кредити, негативниот тренд карактеристичен за изминатите пет квартала беше прекинат, при што овие кредити пораснаа за 0,3%. Од аспект на рочноста, долгорочните кредити остварија пад од 0,2% (наспроти растот од 0,4% во претходниот квартал), при натамошно, но сепак поумерено намалување на краткорочните кредити (1,1% наспроти 2,1% во претходниот квартал).

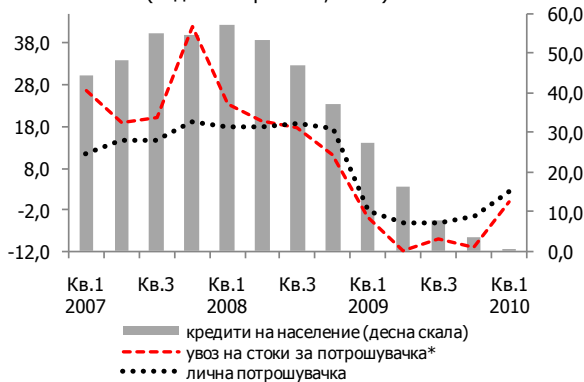
Од аспект на одделните типови кредити на домаќинствата, станбените кредити продолжија да растат и во првиот квартал на 2010 година, со стапка на раст од 1,9%, во услови на зголемена доверба на потрошувачите и подобрени перспективи на пазарот за станбена изградба⁶⁰. Генерално, и интересот на банките за одобрување на овие обезбедени кредити е поголем во однос на останатите кредитни производи со повисок ризик (како на пример негативните салда на тековните сметки и потрошувачките кредити), на што во првиот квартал на 2010 година позитивно делуваше и порастот на цените на становите (што влијае на раст на пазарната вредност на обезбедувањето на овие кредити)⁶¹. Нагорни поместувања се видливи и кај кредитните картички коишто се зголемија за 5,3%. Од друга страна, негативни беа промените кај потрошувачките кредити (квартален пад од 0,7%), но сепак нивниот пад беше послаб во однос на претходните два квартала. Посилен пад (од 2,2%) на квартална основа имаа автомобилските кредити и кредитните картички (0,7% и 0,6%, соодветно, во претходниот квартал). Во однос на квалитетот на кредитното портфолио, забележано е влошување на квалитетот на квартална основа. Така, сомнителните и спорни побарувања се зголемија за 2,7% (наспроти падот од 5,3% во претходниот квартал).

⁶⁰ Анкета за кредитната активност на банките, јануари 2010 година.

⁶¹ Според хедоничкиот индекс на цени на станови којшто се пресметува во НБРМ, цените на становите во првиот квартал на 2010 година забележаа квартален раст (5,2%) за разлика од 2009 година кога имаа надолан тренд.

Кредити на население и фактори што влијаат врз нивните движења
(годишна промена, во %)

* Увозот вклучува храна и пијалоци, патни моторни автомобили и стоки за широка потрошувачка.
Извор: НБРМ.

По стагнацијата на **годишната стапка на кредитен раст** на домаќинствата во првите три месеци на 2010 година (на историски најниското ниво по 1999 година од 0,5%), во април и мај кредитниот раст на годишна основа се засилуваше, достигнувајќи 1,9% во мај. На страната на понудата, негативните ризици во поглед на билансните позиции на банките, изворите за финансирање и изгледите за реалната економија се помалку присутни при донесувањето на одлуките на банките за кредитирање, што позитивно се одразува на подготвеноста на банките да кредитираат и на кредитните услови, пред сè каматната стапка⁶². Согласно со анкетите спроведени во јануари и април 2010 година, позитивен тренд е забележан и на страната на побарувачката, при што враќањето на довербата на потрошувачите и помалата воздржаност од потрошувачка се јавуваат како главни фактори за зголемената побарувачка.

Пооптимистичките очекувања на банките и подобрените очекувања на домаќинствата⁶³, даваат индикации за можно стабилизирање и заживување на овој сегмент од кредитниот пазар во наредниот период. Во секој случај, ова не упатува на брзо и силно закрепнување на кредитирањето на домаќинствата, имајќи ги предвид ризиците околу евентуалното задоцнето влошување на пазарот на труд (каде што во првиот квартал на 2010 година веќе се забележува намалување на вработеноста од 1% на квартална основа).

Кредити на претпријатија
(квартална промена, во %)

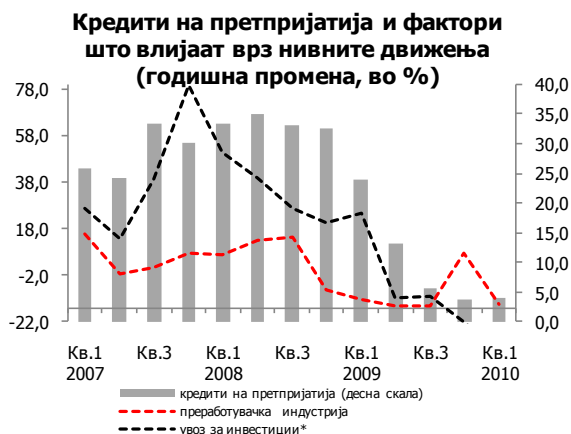

Извор: НБРМ.

Банките го зголемија кредитирањето на корпоративниот сектор за 2,3% на квартална основа, при позасилено пласирање на кредити во странска валута и на краток рок. Така, девизните кредити се зголемија за 3,7% и учествуваа со 54,3% во растот на вкупните корпоративни кредити, во услови кога денарските кредити растеа со послаба динамика од 1,6%. Од рочен аспект, растот на

⁶² Според Анкетата за кредитната активност во првиот квартал на 2010 година, речиси сите банки укажале на делумно намалување на каматната стапка на кредитите насочени кон домаќинствата.

⁶³ Според анализите на Државниот завод за статистика, показателот за доверба на потрошувачите во јуни 2010 година се зголемил во однос на мај. Овој показател ги вклучува очекувањата за финансиската состојба на домаќинствата во наредните дванаесет месеци, очекувањата за економската состојба во земјата и веројатноста да се заштеди, за кои потрошувачите се пооптимисти. Сепак, во однос на невработеноста, оцената на потрошувачите е понеповолна во однос на претходниот период.

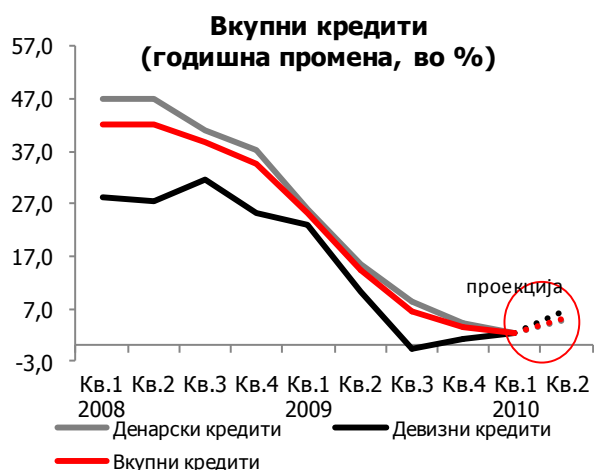

*Увоз за инвестиции вклучува увоз на производи за инвестиции и и транспортна опрема, делови и додатна опрема.

Извор: НБРМ.

долгорочните кредити се движеше околу нулата (0,3%), додека краткорочните кредити пораснаа за 2,5%. Зголеменото краткорочно кредитирање на претпријатијата во оваа фаза на економскиот циклус, ја одразува потребата од обртен капитал и краткорочни приливи за исплаќање на достасаните обврски. Резултатите од Анкетата⁶⁴ укажуваат и на зголемени потреби на претпријатијата за инвестирање во основни средства, но со оглед на слабото искористување на капацитетот и кумулирањето резерви за време на кризата, позначителни потреби за финансирање врз оваа основа се очекуваат откако ваквите состојби кај претпријатијата ќе се надминат.

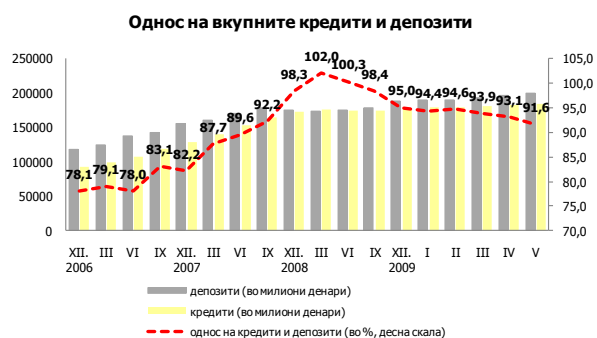
На годишна основа, кредитниот раст на корпоративните кредити се засилуваше до 5,9% во мај. Девизните кредити, чијашто стапка на раст изнесуваше 10,3%, и на годишна основа беа главен двигател на растот. Денарските кредити се зголемија за 3,8%, што укажува на забавена динамика на раст од почетокот на годината (во јануари, годишниот раст изнесуваше 7,3%). Од рочен аспект, кредитите на краток рок останаа на надолната патека, но сепак нивниот пад (од 2%) е помал во споредба со крајот на 2009 година. Долгорочните кредити, по благогo забавување на растот во првите три месеци, во април и мај се вратија на нивото од декември 2009 година (од 7%).

Извор: НБРМ

Сумирано, податоците за кредитните текови во анализираниот период укажуваат на позитивни трендови и кај понудата и кај побарувачката на кредити. Според анкетите за кредитна активност, заострувањето на кредитните услови траеше до последниот квартал на 2009 година, од кога почнаа да се јавуваат и знаци за нивно олабавување. Еден од главните фактори за воздржаност на банките во изминатиот период беше неизвесниот макроекономски амбиент, но земајќи ги предвид релативно подобрите тековни движења, како и помалата неизвесност за иднината, притисокот од овој фактор се намали. Дополнително, според Анкетата за кредитната активност во првиот квартал на 2010 година, притисокот од конкуренцијата помогна за делумно олеснување на кредитните услови, што укажува на тоа дека банките, по периодот на високи неизвесности, веќе ги стабилизираат согледувањата за ризиците и повторно се пренасочуваат кон зголемена

⁶⁴ Анкета за кредитната активност за првиот квартал на 2010 година.

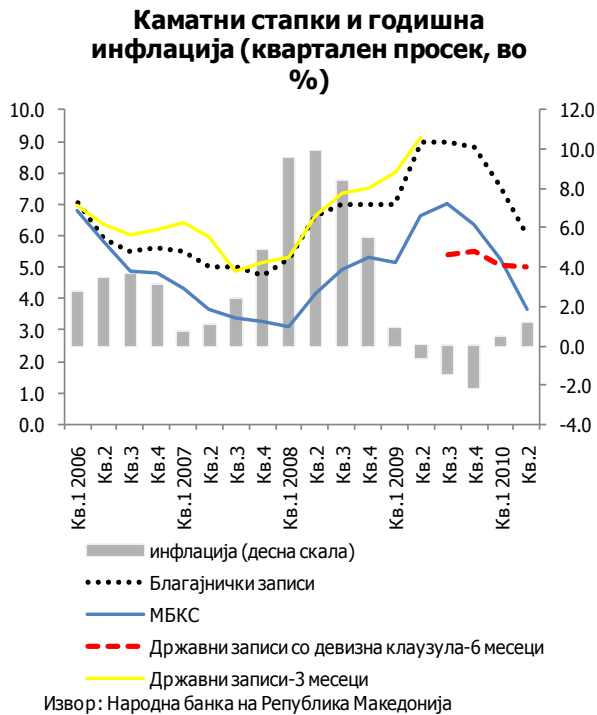
активност и јакнење на пазарното учество на кредитниот сегмент. Во иста насока, постојаниот депозитен раст од почетокот на 2010 година го подобри финансискиот капацитет на банките, што отвора простор за поактивно кредитирање (односот меѓу кредитите и депозитите, во просек, во првите пет месеци на 2010 година изнесува 93,5%, додека во истиот период минатата година тој изнесуваше 101%). **Во вакви услови, очекувањата за наредниот период се во насока на посилна поддршка на економската активност преку кредитниот канал, притоа имајќи го предвид и задоцнетиот ефект којшто се очекува од преземените монетарни мерки.** Сепак, сè уште присутните согледувања за висока ризичност на приватниот сектор и постојаниот, иако умерен раст на нефункционалното кредитно портфолио на банките, и натаму ги става квалитетот на кредитната побарувачка и финансискиот капацитет на клиентите како главни ограничувачки фактори за посилно кредитирање. Степенот до кој надолните ризици ќе влијаат на кредитните движења секако зависи од тековното закрепнување на светската и домашната економија и неговата одржливост.

2.3. Каматни стапки

Првиот квартал од 2010 година беше обележан со намалување на каматните стапки на финансиските пазари и на банкарскиот пазар на кредити и депозити, како реакција на промените во монетарната политика и постабилните очекувања на домашните финансиски институции за трендовите во домашната економија во следниот период. Таквите движења беа присутни и во текот на вториот квартал. Така, неколкукратното намалување на основната каматна стапка на НБРМ (за вкупно 3,5 процентни поени во првите шест месеци на годината) со најголем интензитет се пренесе врз каматните стапки на финансиските пазари, како прва алка во процесот на трансмисија на монетарните сигнали. Од друга страна, натамошното одржување на кредитниот ризик на релативно повисоко ниво од вообичаеното, согласно со уште неизвесното темпо на закрепнување на реалниот сектор, во одредена мера ја ограничи монетарната трансмисија до банкарските каматни стапки. Така, и покрај постабилниот макроекономски амбиент и постојаното проширување на депозитната база како основен извор на финансирање, намалувањето на активните каматни стапки на банките во овој период беше поумерено, во споредба со промената на основната каматна стапка на НБРМ. Сепак, она што е значајно е што цената на кредитите во овој период бележеше речиси постојан пад, укажувајќи на олеснета пристапност до кредити за приватниот сектор. Паралелно со намалувањето на активните каматни стапки, надолно прилагодување беше забележано и кај каматните стапки на пазарот на депозити. Во наредниот период се очекува понатамошно олабавување на каматната политика на

банките, иако оваа оцена и натаму е проследена со ризици, коишто првенствено се поврзани со темпото на закрепнување на домашната економија, како клучна детерминанта на еволуцијата на квалитетот на банкарските портфолија и на финансискиот капацитет на банките и кредитокорисниците.

Олабавувањето на монетарната политика, што започна при крајот на 2009 година, продолжи и во првата половина на 2010 година. Така, во услови на натамошно одржување на претежно стабилни движења на девизниот пазар и оцени за намалени ризици врз монетарната политика во следниот период, во првото тримесечје на 2010 година, НБРМ во три наврати изврши намалување на основната каматна стапка за вкупно два процентни поена. Во текот на второто тримесечје, основната каматна стапка беше дополнително намалена уште во два наврати за вкупно 1,5 процентни поени, со што во јуни беше сведена на 5%, што е блиску до историски најниското ниво на оваа каматна стапка (од 4,66% во ноември 2007 година). Согласно со промените на основната каматна стапка, каматната стапка на ломбардниот кредит⁶⁵, исто така, беше намалена во пет наврати, со што од 10% во декември 2009 година, во јуни 2010 година беше сведена на 6,5%. Намалувањето на основната каматна стапка се пренесе врз динамиката на каматните стапки на пазарот на депозити и иако во помал интензитет, ефекти беа видливи и врз динамиката на банкарските активни каматни стапки. Притоа, позначително намалување беше забележано кај каматните стапки на кредитите на населението, што во еден дел може да се објасни со потребата од прилагодување на банките на Законот за изменување и дополнување на Законот за облигациони односи⁶⁶, којшто почна да се применува од 1 февруари 2010 година. Со овој закон, се изврши промена во начинот на утврдување на казнената каматна стапка, а воедно е утврдена обврска договорните каматни стапки на банкарските кредити да не ја надминуваат казнената каматна стапка⁶⁷.

⁶⁵ Според Одлуката за каматни стапки на НБРМ којашто се применува од август 2009 година, каматната стапка на ломбардниот кредит се добива со додавање 1,5 процентни поени на каматната стапка налагајничките записи.

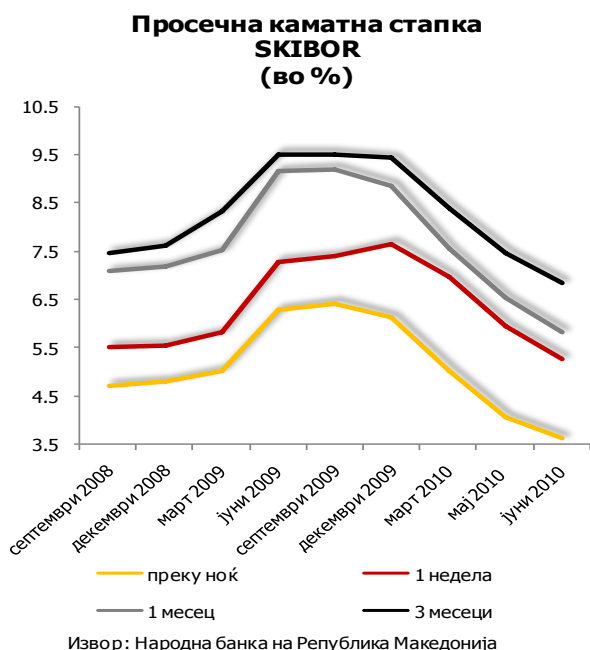
⁶⁶ „Службен весник на РМ“ бр. 161/2009.

⁶⁷ Стапката на казнената камата на кредитите се определува за секое полугодие, и тоа во висина на каматната стапка на основниот инструмент на операциите на отворен пазар на НБРМ (референтна стапка) што важела на последниот ден од полугодие што му претходело на тековното полугодие, зголемена за десет процентни поени во трговските договори и договорите меѓу трговци и лица на јавното

Имајќи предвид дека дел од каматните стапки што банките ги наплаќаа на кредитите на населението во овој период беа повисоки од казнената каматна стапка, тие беа принудени да ги прилагодат согласно со новите прописи.

Повеќекратното намалување на основната каматна стапка на НБРМ придонесе за намалување на останатите каматни стапки на финансискиот пазар. Така, **меѓубанкарската каматна стапка (МБКС)⁶⁸** од 6,15% во декември 2009 година, се намали на 3,27% во јуни 2010 година, што преставува најниска стапка во последниве две години. Во вакви услови, во првата половина на 2010 година е забележан пораст на прометот на меѓубанкарскиот пазар на депозити од 8,9% во однос на прометот остварен во истиот период на претходната година. **Меѓубанкарската каматна стапка за склучени трансакции преку ноќ (МКДОНИА)** од почетокот на годината бележеше надолен тренд и во јуни го забележа своето историски најниско ниво од 3,23% (наспроти 4,45% во март и 6,05% во декември 2009 година).

Во првата половина на 2010 година е забележан тренд на речиси постојано намалување на котираната меѓубанкарска каматна стапка на пазарот на депозити (СКИБОР). Така, во првото тримесечје, на квартална основа е забележан пад на меѓубанкарската каматна стапка (СКИБОР), во интервал од 0,7-1,3 процентни поени во зависност од рочноста. Ваквиот тренд на намалување на СКИБОР продолжи и во второто тримесечје на 2010 година, со позасилено темпо, кога е забележан пад на меѓубанкарската каматна стапка на пазарот на депозити СКИБОР во интервал од 1,4-1,7 процентни поени (во зависност од рочноста),

право, односно зголемена за осум процентни поени во договорите во кои барем едното лице не е трговец (претходно оваа каматна стапка се утврдуваше според есконтната каматна стапка на НБРМ). НБРМ е должна на секој 2 јануари и на секој 1 јули да ја објави референтната стапка на својата интернет-страница и таа се применува за тековните шест месеци (до крајот на полугодieto). Исто така, се ограничуваат и каматните стапки на банкарските кредити, коишто нема да смеат да бидат повисоки од казнената каматна стапка. Кога кредитната обврска е изразена или определена во странска валута, стапката на казнената камата се определува за секое полугодие, и тоа во висина на едномесечна стапка на Еурибор што важела на последниот ден од полугодieto што му претходело на тековното полугодие, зголемена за десет, односно за осум процентни поени, соодветно како погоре.

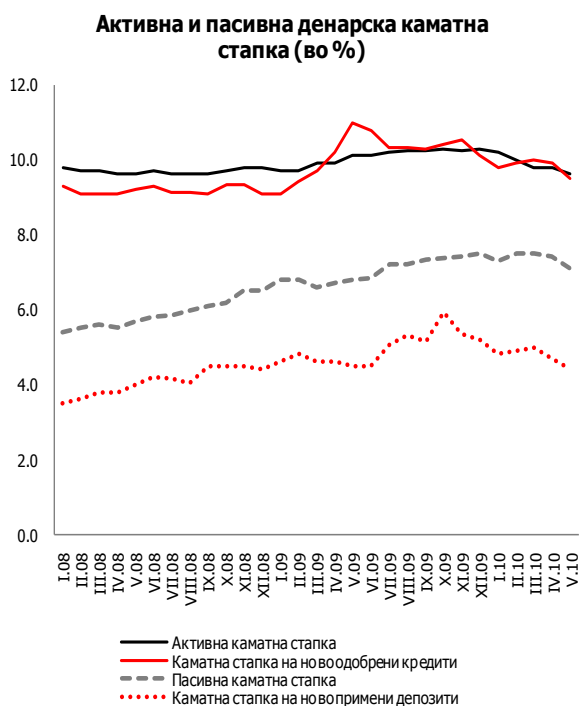
⁶⁸ МБКС- просечна каматна стапка на меѓубанкарскиот пазар на пари.

при што највисокиот пад се однесува на рачноста од една недела и еден месец.

Во првата половина на 2010 година на примарниот пазар на државни хартии од вредност беа издадени само шестмесечните државни записи со девизна клаузула, за разлика од 2009 година кога беа понудени сите рачности на државни хартии од вредност со и без девизна клаузула. Притоа, Министерството за финансии продолжи да ги организира аукциите на принципот „тендер со износи и фиксна каматна стапка“, намалувајќи ја каматната стапка во три наврати од почетокот на годината до 4,99% во март, ниво коешто остана непроменето до крајот на вториот квартал (на крајот од 2009 година каматната стапка на шестмесечните државни записи со девизна клаузула изнесуваше 5,5%). Интересот за овие финансиски инструменти и натаму е висок, со степен на остварување на понудените износи во просек од 97%, имајќи предвид дека преставуваат безризични хартии од вредност, коишто истовремено нудат заштита од валутен ризик.

Извор: Народна банка на Република Македонија

Извор: Народна банка на Република Македонија

По првичните знаци на намалување на каматните стапки кон крајот на 2009 година, банките и во првите пет месеци на 2010 година продолжија со нивно благо намалување, следејќи ги сигналите на монетарната политика. Иако умерено, ваквото намалување е во прилог на постепено олеснување на пристапноста до кредити. Анализата на каматната стапка на новоодобрените кредити покажува дека во првите пет месеци на 2010 година, банките главно беа насочени кон намалување на цената на кредитите, при истовремено зголемување на обемот на пласирани банкарски кредити (збирен пораст од 3,1% за периодот јануари-мај). Притоа, каматната стапка на новоодобрените денарски кредити од 10,1% во декември 2009 година, се намали на 10% во март 2010 година, а во наредните два месеци продолжи со исто темпо и во мај изнесуваше 9,5%. Ваквите движења на активната каматна стапка се во согласност со резултатите од Анкетата за кредитната активност⁶⁹, коишто покажуваат сè поголема склоност на банките кон олеснување на кредитните услови во првото тримесечје. Воедно, движењата на каматните стапки во април и мај се во согласност со очекувањата на банките за вториот квартал за натамошно олабавување на

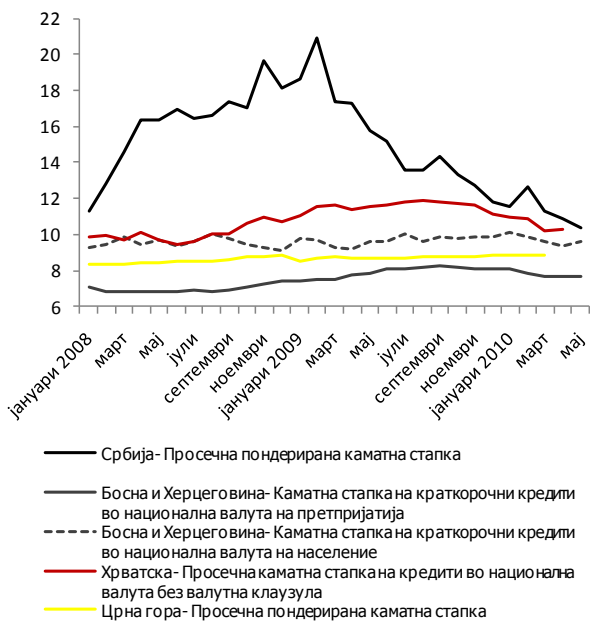
⁶⁹ Анкета за кредитна активност, НБРМ, мај 2010 година

кредитните услови. **Кај каматната стапка на новопримените денарски депозити**, забележан е пад од 0,2 процентни поена во првото тримесечје на 2010 година, при што во март изнесува 5%, а во следните два месеци продолжи да се намалува и достигна до нивото од 4,4% во мај. Од аспект на каматните стапки на вкупните денарски кредити и депозити, во првите месеци на 2010 година забележан е нивен надолан тренд. **Така, каматната стапка на вкупните денарски кредити** се движеше по надолан линија, и тоа од 10,3% во декември 2009 година, на 9,8% во март 2010 година, а во наредните два месеци продолжи да се намалува и достигна до 9,6% во мај. Промени во иста насока беа забележани и кај **вкупните каматни стапки на денарските депозити**, но со позабавено темпо. Пасивната каматна стапка на квартална основа остана непроменета и во март изнесуваше 7,5%, а во мај се намали на 7,1%.

Слична динамика на активните и пасивните каматни стапки во овој период е забележана и во земјите од регионот. Во *Србија* е забележан надолан тренд на активната и пасивната каматна стапка, во услови на повеќекратно намалување на основната каматна стапка, како резултат на позитивните економски движења во земјата (првпат по ескалацијата на кризата, во првото тримесечје на 2010 година е забележан меѓугодишен пораст на БДП)⁷⁰. Кај *Босна и Херцеговина* како и кај *Хрватска* е забележано селективно намалување на активните и пасивните каматни стапки, при што кај некои категории е забележан и пораст. Во *Хрватска*, во услови на подобрена ликвидност на финансискиот систем, намалувањето на активната каматна стапка коешто започна од средината на 2009 година, продолжи и во првото тримесечје на 2010 година, и тоа во најголем дел кај каматната стапка на краткорочните кредити.⁷¹ Од друга страна, пак, кај *Црна Гора* вниманието на банките е насочено кон зголемување на пасивните каматни стапки, посебно кај населението, со цел да се поттикне штедењето, а намалувањето на каматните стапки на меѓународниот финансиски пазар не предизвикало пад на активната каматна стапка заради сè уште

Активни каматни стапки во земјите од регионот (во %)

Извор: интернет страници на централните банки

⁷⁰ Актуелни монетарни и макроекономски движења, презентација, мај 2010 година, НБС.

⁷¹ Билтен 159, мај 2010 година, Народна банка на Хрватска.

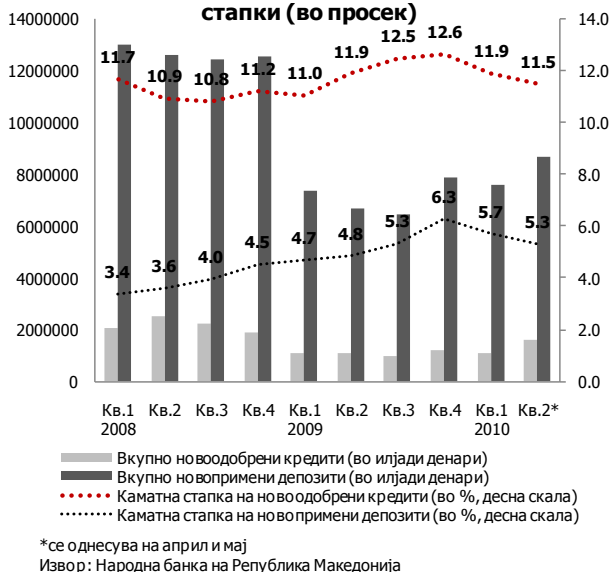
присутната ограниченост до изворите на финансирање и високата премија на ризик.⁷²

Новоодобрените кредити и новопримените депозити на претпријатијата и нивните каматни стапки (во просек)

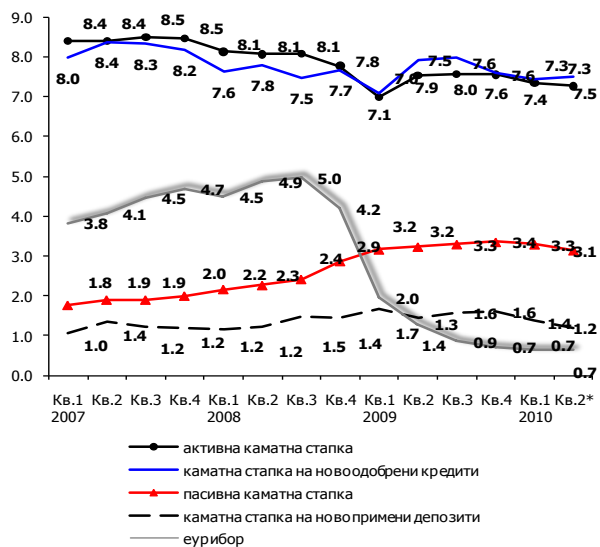
Кај корпоративниот сектор, во првото тримесечје на 2010 година, е забележан умерен пад на просечната агрегирана каматна стапка на новоодобрените кредити од 9,8% на 9,5%, во просек, на квартална основа. Намалување во овој период првенствено е забележано кај каматните стапки на краткорочните кредити без валутна клаузула и кај долгорочните кредити со валутна клаузула. Според Анкетата за кредитната активност, ликвидносната позиција на банките, како и факторите поврзани со согледувањето на ризиците (очекувања за вкупната економска активност и очекувања за перспективите на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието) придонесоа кон делумно олеснување на кредитните услови во овој период. Движењата на каматната стапка на новоодобрените кредити во првите два месеци на вториот квартал укажаа на материјализација на очекувањата на банките за понатамошно олеснување на кредитните услови за корпоративниот сектор. Така, каматната стапка на новоодобрените кредити продолжи да се намалува и во првите два месеци на второто тримесечје, при што изнесуваше 9,1%, во просек. Од аспект на пасивните каматни стапки, забележан е надолен тренд на каматната стапка на новопримените депозити (од 4,8% во последниот квартал на 2009 година, на 4,2% во првиот квартал на 2010 година и дополнително на 3,9% во првите два месеци на вториот квартал).

Новоодобрените кредити и новопримените депозити на населението и нивните каматни стапки (во просек)

Кај каматните стапки на населението, забележан е исто така надолен тренд кај каматната стапка на новоодобрените кредити и на новопримените депозити. Така, во првото тримесечје е забележан скроман квартален пад од 0,7 процентни поени на просечната агрегирана каматна стапка на новоодобрените кредити, при што во просек изнесува 11,9%. Квартално намалување на каматните стапки е забележано кај сите категории кредити наменети за населението. Според Анкетата за кредитната активност, намалувањето на каматната стапка главно е концентрирано во сегментот на потрошувачките кредити, додека кај станбените кредити не се забележани поголеми промени во условите за одобрување

⁷² Извештај на главниот економист, прв квартал 2010, Квартален извештај, Централна банка на Црна Гора.

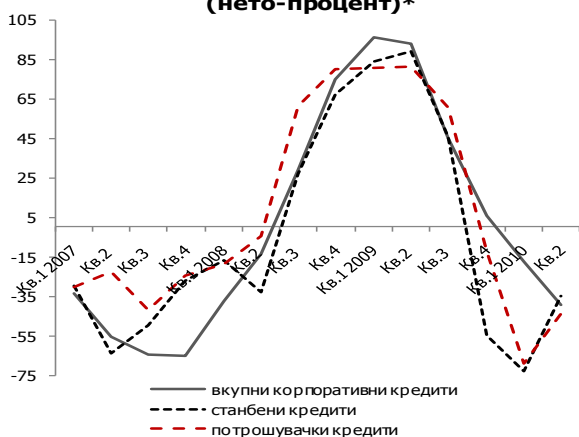
Каматна стапка на девизни кредити и депозити и меѓународна тримесечна каматна стапка Еурибор (квартален просек, во %)

* се однесува на април и мај
Извор: Народна банка на Република Македонија

на кредитите. Во прилог на ваквите поместувања говори и фактот за пораст на потрошувачките кредити од почетокот на 2010 година. Притоа, конкуренцијата од другите банки, како и очекувањата за вкупната економска активност, се фактори коишто придонесуваат кон полагања на каматна политика на банките. За вториот квартал, дел од банките пријавија очекувања за натамошно олеснување на каматните кредитни услови, што соодветствува со пониското ниво на просечната агрегирана каматна стапка на новите кредити во првите два месеци на второто тримесечје од 11,5%, во просек. **Агрегираната каматна стапка на новопримените депозити** во текот на 2010 година бележи намалување за еден процентен поен (од 6,3% во последниот квартал на 2009 година, на 5,3% во првите два месеци на 2010 година).

Кај каматната стапка на новоодобрените девизни кредити во првото тримесечје е забележан квартален пораст, а од друга страна пак кај **каматната стапка на новопримените девизни депозити** е забележан минимален пад. Во наредниот период се забележува надолно движење на каматните стапки на новоодобрените девизни кредити и новопримените девизни депозити, при што во мај изнесуваат 7,7% и 1,1%, соодветно. **Кај каматните стапки на вкупните девизни кредити и депозити**, забележан е надолен тренд на квартална основа. Така, кај девизните кредити, каматната стапка од 7,6% во декември 2009 година, се намали на 7,3% во март 2010 година, а во наредните два месеца се задржа на истото ниво. Кај девизните депозити, каматната стапка во првото тримесечје се намали за 0,2 процентни поена, на 3,2% во март, а во наредниот период продолжи да се намалува до 3,1% во мај.

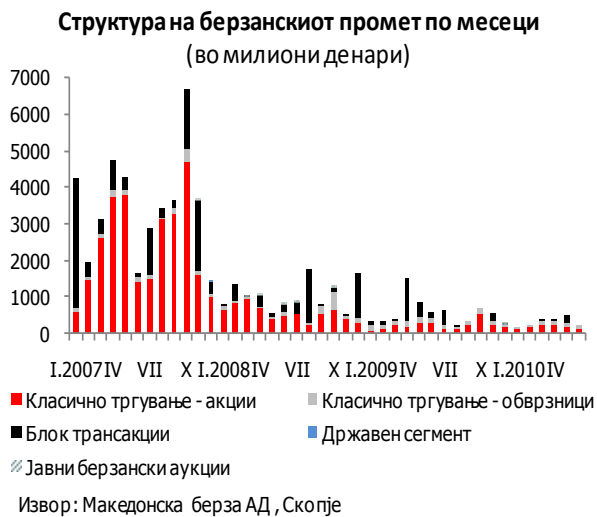
Во наредниот период се очекува понатамошно олабавување на каматната политика на банките. Овие очекувања се делумно оправдани со постојаното проширување на депозитната база како основен извор на финансирање и сè поголемата заинтересираност на банките за реструктурирање на своето портфолио кон посилно кредитирање на приватниот сектор. Сепак, движењата на каматните стапки во голем дел ќе зависат од динамиката на подобрување на финансиската состојба на кредитокорисниците и еволуцијата на квалитетот на кредитните портфолија.

Одговори на банките за очекувањата за промена на кредитните услови (нето-процент)*

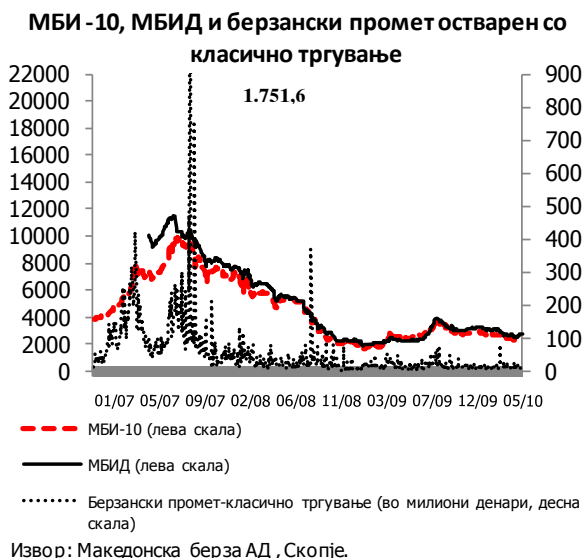
*Нето-процент е разлика помеѓу збирот на процентите значително ќе се заострат и делумно ќе се заострат и збирот на процентите делумно ќе се олеснат и значително ќе се олеснат. Негативниот нето-процент претставува дека поголем број на банки очекуваат олеснување на кредитните услови, како и обратно.
Извор: Народна банка на Република Македонија

III. Пазар на капитал

Во првиот квартал на 2010 година изостанаа знаците на раздвижување на Македонската берза. Значително намален интерес за тргување покажаа како домашните, така и странските инвеститори. Истовремено, придобивките од намалената одбивност кон ризик и од подобрената меѓународна ликвидност, во текот на првото тримесечје беа главно распределени кај земјите од централна и источна Европа, коишто покажаа знаци на стабилизација на нивните економии. Ваквата ситуација, но со помал интензитет, беше преликана на Загрепската и на Белградската берза, коишто на регионално ниво беа согледани како берзи со потенцијал за раст.

Првиот квартал од годината се карактеризира со висока берзанска летаргичност. Негативните остварувања кај домашното индустриско производство, како и влошувањето на пазарот на трудот влијаеја во насока на натамошно одржување на одбивноста кон ризик и следствено во насока на негативни пазарни поместувања на Македонската берза. Врз активноста на Берзата влијаеја и информациите што зависат од цените, како и информациите за загуби и пад на профитите на македонските компании на Берзата. Следствено, нагорната патека на МБИ-10 од првата половина на кварталот се прелика во речиси симетрична надолна патека до крајот на кварталот, кога индексот се постави на ниво коешто е пониско за 1,5% од нивото на крајот на 2009 година. Индексот на јавно поседувани друштва (МБИД) забележа минимален пораст (0,3%).

Во текот на првото тримесечје, позитивното расположение од светските пазари на капитал предизвикано од очекувањата за забрзано закрепнување на глобалната економија, особено нагласено се преlea врз земјите од централна и источна Европа. Предводник на растот и натаму е романскиот индекс ВЕТ (27,2%), којшто го продолжи високиот раст од 2009 година. Двоцифрен раст оствари и унгарскиот ВУХ (14,2%). Имено, со релативно ниските нивоа на јавен долг (којшто е значително помал или еднаков на просекот на евро-зоната), овие земји го одбегнаа товарот на општата загриженост за стабилноста на европскиот финансиски систем, којашто произлезе од фискалните политики на јужноевропските земји-членки на евро-зоната. Благодарение на ваквата состојба, дојде до прилив на институционални инвеститори и

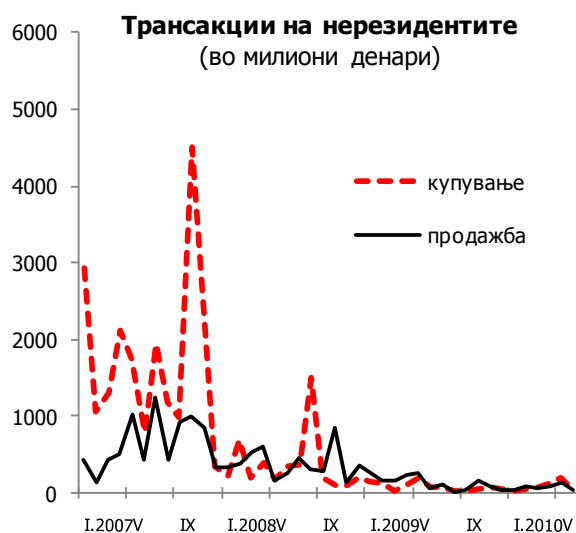
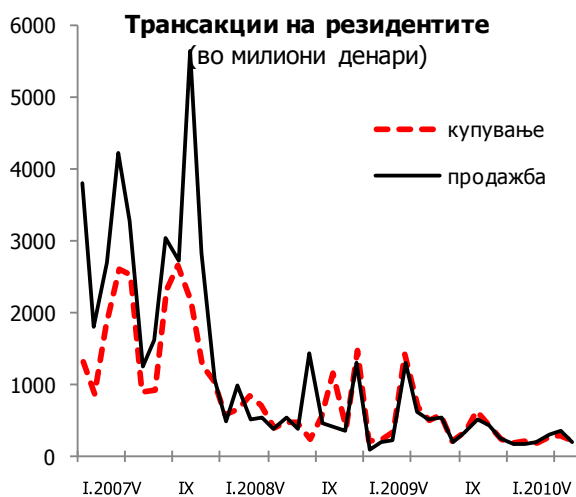

јакнење на позициите на инвеститорите со висока изложеност на овие берзи. Ваквата ситуација, но со помал интензитет (пред сè заради пониските нивоа на ликвидност) беше преликана на Загребската и на Белградската берза, (раст на CROBEX и на BELEX-15 за 6,9% и 3,2%, соодветно), коишто на регионално ниво беа согледани како берзи со потенцијал за раст. Меѓу индексите коишто забележаа надолна корекција на вредноста на квартална основа се издвојуваат подгоричкиот MOCTE (пад од 5,4%), сараевскиот SASX-10 (2,9%) и љубљанскиот СБИТОП (со пад од 1,7%).

Вкупниот промет на Македонската берза во првото тримесечје (вклучувајќи ги блок-трансакциите и државниот сегмент) изнесува 706,6 милиони денари, што претставува пад од 52,5%, на квартална основа. Имено, пад во однос на претходното тримесечје бележи, како прометот остварен со класично тргување (пад за 46,2%), така и прометот остварен преку блок-трансакции (пад за 87,1%). Со тоа, се покажа дека благото закрепнување на Берзата од крајот на 2009 година е краткотрајно (пред сè бидејќи во голем дел произлезе од мали инвестирања на домашни физички лица).

Тргувањето на берзата и понатаму во најголем дел произлегува од домашните инвеститори, за сметка на странските, чишто инвестиции се мали и во насока на излез од домашниот пазар на капитал. Во текот на првото тримесечје, нерезидентите на нето-основа продаваа хартии од вредност на Македонската берза во износ од 45,3 милиони денари. На 31.03.2010 година, странските инвеститори учествуваа со 26,86% во вкупната главница на друштвата и 3,54% во вкупната номинална вредност на обврзниците (26,91% и 3,57%, соодветно, на крајот на претходното тримесечје)⁷³.

Во првиот квартал, остварениот промет со обврзници⁷⁴ на официјалниот пазар на Берзата изнесува 168 милиони денари, што претставува пад од 43% во однос на претходниот квартал. Во рамки на анализираното тримесечје, ОМБ не забележа позначителни флукуации, со исклучок на март, кога нагорната корекција на вредноста на индексот постигната во текот на првата декада од месецот, беше целосно неутрализирана во

Извор: Македонска берза АД, Скопје и НБРМ.

⁷³ Извор: ЦДХВ.

⁷⁴ Во април 2010 година беше реализирана нова деветта емисија на обврзници за денационализација.

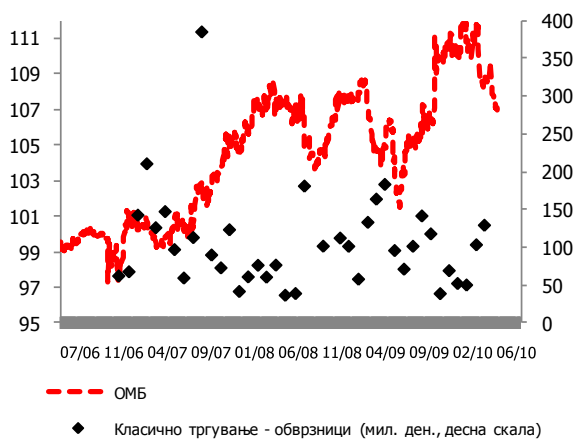

последните две декади. На крајот на кварталот ОМБ се сведе на нивото на кое беше на крајот од претходната година.

Во текот на првото тримесечје, на пазарот преку шалтер беа остварени пет трансакции со државни записи во номинална вредност од 133,7 милиони денари и четири трансакции со благајнички записи во номинален износ од 250 милиони денари, при што не беа остварени трансакции со државни обврзници. Вкупното секундарно тргување на наведените хартии од вредност на овој пазарен сегмент бележи зголемување за 60,4% во споредба со претходното тримесечје.

Во второто тримесечје, динамиката на домашниот пазар на капитал е во насока на натамошно опаѓање на македонскиот берзански индекс, при извесно заживување на прометот. Така, на крајот на јуни, македонскиот берзански индекс МБИ-10 се постави на ниво коешто е пониско за 10,5% во однос на 31.03.2010 година. Во анализираниот период, берзанскиот промет од класично тргување бележи раст од 26,6% во споредба со претходното тримесечје (заради ниската споредбена основа), додека ОМБ загуби дополнителни 3,1% од вредноста на која беше поставен на 31.03.2010 година. Истовремено, во текот на вториот квартал, странските инвеститори за првпат по шест квартала на постојано дезинвестирање, на нето-основа инвестирале 89,1 милион денари. Иако по усвојувањето на пакетот-мерки за стабилизација на финансиската состојба во евро-зоната, пазарните тензии на пазарите на централна и источна Европа значително се намалија, сепак, сите анализирани регионални берзански индекси на крајот од вториот квартал се поставија на нивоа пониски од оние на 31.03.2010 година.

Индекс на обврзниците на Македонската берза (ОМБ) и класично тргување со обврзници

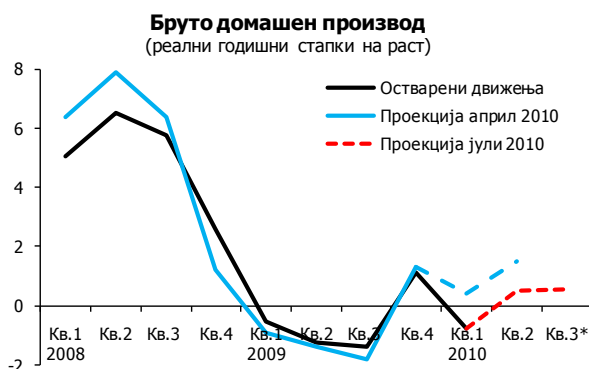

Извор: Македонска берза АД, Скопје.

Се очекува дека импулсите за раздвижување на активноста на домашниот пазар на капитал, во голема мера, ќе бидат условени од одлуките на странските инвеститори. Засега нивната активност на Македонската берза е релативно слаба, што укажува на потребно време за подобрување на согледувањата и зголемување на ликвидноста. Случувањата на регионалните берзи покажаа дека Македонската берза сè уште не е перципирана од странските инвеститори како берза со потенцијал за раст на краток рок.

IV. Макроекономски проекции⁷⁵

Значителните ревизии на податоците за клучните компоненти на економскиот раст за 2009 година, заедно со негативните остварувања во првиот квартал и процените за надолна ревизија на растот во вториот квартал на 2010 година, упатуваат на бавно закрепнување на економијата во втората половина на годината. Очекуваните понегативни движења на домашниот пазар на труд ќе предизвикаат воздржаност на населението и пролонгирање на закрепнувањето на потрошувачката. Исто така, исклучително негативните остварувања кај инвестициите и очекуваното бавно и неизвесно закрепнување на домашната и странската побарувачка ќе доведат до помала инвестициска активност на претпријатијата. Со оглед на остварувањата и очекувањата за овие фактори, извршена е надолна ревизија на проектираниот економски раст за 2010 година, и се очекува дека тој ќе изнесува не повеќе од 0,6% (1% во претходната проекција). За вториот квартал се оценува умерен раст на економската активност од 0,5% на годишна основа, којшто ќе се задржи со иста годишна стапка и во третиот квартал. Ризиците за проекцијата, според сегашните претпоставки, се претежно надолни и во најголем дел се поврзани со ризиците околу закрепнувањето на глобалната економија и движењата на пазарот на трудот. Во однос на инфлацијата, и покрај умереното зголемување во првата половина од годината, заради администрираните цени, врз основа на сегашните претпоставки, се очекува дека таа ќе се задржи во рамки на проекциите за 2010 година, односно дека ќе изнесува 1,5% на годишна основа.

Извор: Државен завод за статистика и проценки на НБРМ
* Проекции на НБРМ

Наспроти априлските оцени за постепено закрепнување на домашната економија (раст од 0,4%), во првото тримесечје на 2010 година активноста во реалниот сектор забележа годишен пад од 0,9%, односно квартален пад од -2,1%. Остварените негативни економски остварувања, во споредба со претходните очекувања се должат на сè уште депрецираната домашна побарувачка, при што понегативни остварувања се забележани кај сите нејзини компоненти, со најизразен пад кај инвестициите. Неизвесниот економски амбиент во земјата, придружен со намалениот прилив на странски директни инвестиции и намалени државни капитални расходи условија поизразен пад на инвестициската активност. Воедно, ваквиот амбиент, негативните промени на пазарот на работна сила, забавениот раст на расположливиот доход на населението и пониската кредитна поддршка, доведоа до дополнителна воздржаност на населението од потрошувачка. Во текот на првото тримесечје на 2010 година, личната потрошувачка

⁷⁵ Во контекст на интерпретацијата на макроекономските проекции и на споредбите со претходната проекција, треба да се имаат предвид и ревизиите на податоците за БДП од страна на ДЗС. Иако тие не значат голема ревизија на вкупниот БДП, сепак значат голема промена во патеката на движење на одделните компоненти и со тоа, поголема ревизија во структурата на БДП.

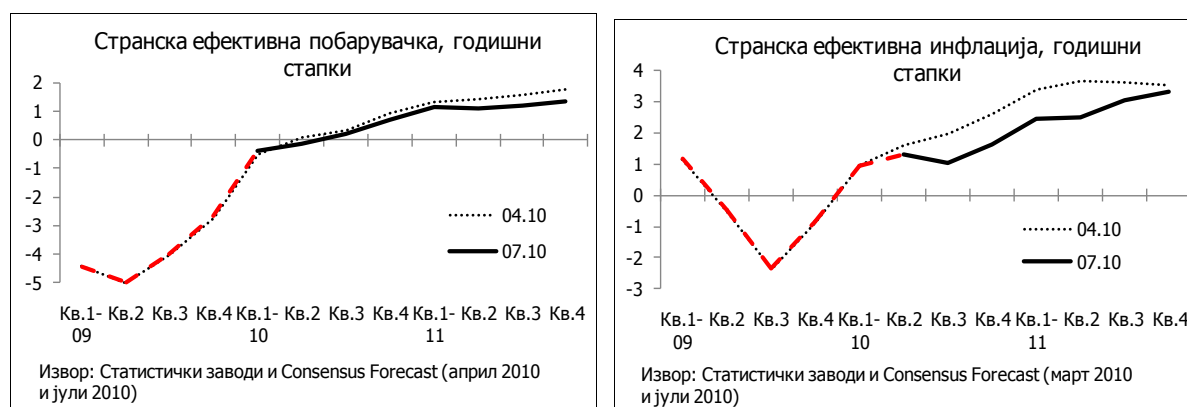

дополнително се намали за 1,3%, наспроти претходните оцени за нејзино постепено закрепнување. Понатаму, намалената домашна побарувачка доведе до дополнително намалување на увозот во споредба со претходните оцени. Од друга страна, како резултат на поволниот глобален амбиент на почетокот на годината и раздвижувањето на пазарите на нашите најважни извозни производи, беше забележан значително повисок раст на извозот во споредба со претходните оцени. Во согласност со тоа, придонесот на нето-извозот и во текот на првото тримесечје на годината остана позитивен, наспроти понегативниот придонес на домашната побарувачка.

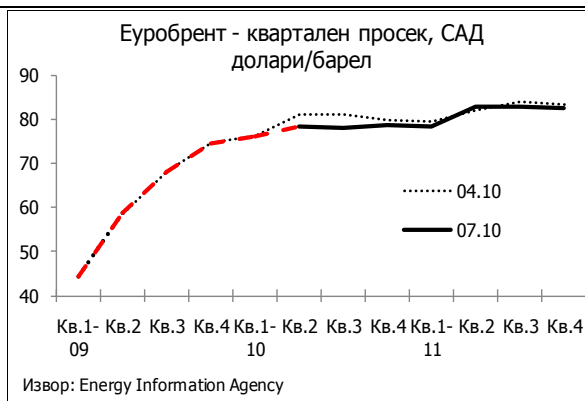
Прилог 4 Претпоставки за егзогените варијабли⁷⁶

Според најновите очекувања за **странската ефективна побарувачка⁷⁷**, во текот на 2010 и 2011 година економските движења кај најзначајните извозни пазари за Македонија ќе бидат минимално понегативни, отколку претходните проекции. Имено, се очекува дека странската ефективна побарувачка во 2010 година ќе се зголеми за 0,1%, наспроти претходно очекуваниот раст од 0,2%, при променета квартална динамика. Наспроти претходните процени, растот на странската побарувачка остана негативен и во вториот квартал на 2010 година (-0,1%) и се очекува дека ќе стане позитивен во третиот квартал (годишен раст од 0,2%). Понатаму, позначителна надолна ревизија е направена за странската побарувачка во 2011 година, па сега се очекува дека таа ќе забележи стапка на раст од 1,2%, наспроти 1,5% претходно. Притоа, променетите очекувања се должат пред сè на понатамошните надолни ревизии на проектираниот економскиот раст на Грција, додека очекувањата за повеќето други земји се главно исти како и во априлската проекција.

⁷⁶ Во графиконите за егзогените варијабли, со црвено се означени остварените движења заклучно со вториот квартал на 2010 година (првиот квартал за побарувачката). Како извори на историските податоци за странската побарувачка, за странската инфлација и за курсот САД-долар/евро се користи Еуростат и државните статистички заводи на земјите, а за цените на нафтата се користи Управа за информации за енергетиката (Energy Information Agency - EIA) на САД. Проекциите на странската побарувачка, на странската инфлација и на курсот на САД се засноваат на „Консензус форкаст“, додека проекциите на цените на нафтата се засноваат на проекциите на ЕИА.

⁷⁷ Овој показател се пресметува како збир од пондерирани индекси на БДП на најзначајните земји-увозници од Република Македонија, преку нормализираното учество на овие земји во извозот во периодот 2006-2009 година. Во пресметката на овој показател се вклучени следните земји: Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија, Шпанија, Србија, Хрватска и Бугарија. Извор: „Консензус форкаст“, април и јули 2010 година.

Во вториот квартал, просечната **цена на нафтата** беше пониска од проектираната во април (78,5 наспроти 81 САД-долари за барел). Понатаму, беа извршени умерени надолни ревизии на проекциите за останатиот дел од 2010 година. Притоа, се очекува дека цената на нафтата ќе се задржи на ниво коешто е слично со досегашното, со што просечната цена за целата година би изнесувала 77,9 САД-долари за барел. Сепак, со оглед на процените за апрецијација на доларот во текот на 2010 година (во просек), се очекува дека цените на нафтата изразени во евра во 2010 година ќе бидат просечно повисоки.

Очекувањата за движењето на **странската ефективна инфлација**⁷⁸ во 2010 година се ревидирани во надолна насока како резултат на послабите остварувања во вториот квартал и на надолните ревизии на странската побарувачка. Имено, во вториот квартал на 2010 година беше забележан раст на странските цени од 1,3%, наспроти проектираниот раст од 1,6%. Според најновите проекции, се очекува дека странските цени во 2010 година ќе растат со значително побавно темпо, односно растот ќе изнесува 1,2%, наспроти претходно проектираните 1,8%. Побавниот раст на цените во текот на 2010 година и очекувањата за побавно закрепнување на странската побарувачка условуваат надолна ревизија на очекуваниот раст на цените и за 2011 година (од 3,6% на 2,8%). Меѓутоа, согласно со најновите движења на цените на храната (пченицата⁷⁹) и очекувањата за нивен раст и во иднина, можна е нагорна корекција на очекуваната вкупна странска ефективна инфлација.

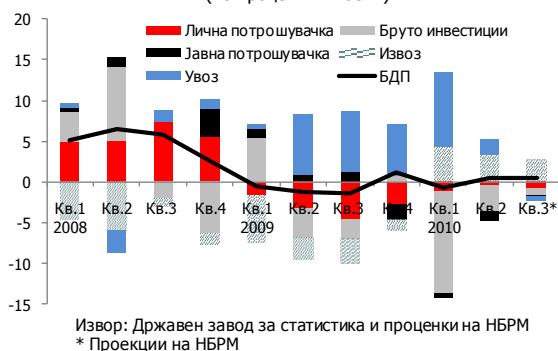
Во второто тримесечје, исто како и во априлската проекција, се очекуваат подобри остварувања во реалната економија. Сепак, имајќи ги предвид пониските остварувања во првиот квартал, се очекува дека интензитетот на закрепнување ќе биде помал и дека растот ќе изнесува 0,5%, наспроти априлските проекции од 1,5%. Структурната анализа укажува на значителна промена во оцените за домашната побарувачка и трендовите во надворешниот сектор. Наспроти претходните оцени за значителен позитивен придонес на домашната побарувачка, сегашните очекувања се во насока на нејзино понатамошно одржување во негативната зона, гледано од аспект на годишната динамика. Надолна ревизија е направена кај сите

⁷⁸ Овој показател се пресметува како збир од пондерираниите ценовни индекси на најзначајните земји-извозници на производи за широка потрошувачка во Република Македонија, преку нормализираното учество на овие земји во увозот во периодот 2006-2009 година. Во пресметката на овој показател се вклучени Бугарија, Германија, Грција, Франција, Италија, Австрија, Словенија, Хрватска, САД и Србија. Извор: „Консензус форкаст“, април и јули 2010 година.

⁷⁹ Според „Блумберг“, проектираните цени на пченицата за третиот квартал изнесуваа 233 САД-долари за тон, наспроти остварувањето во јуни, кога цената изнесуваше 158 САД-долари за тон.

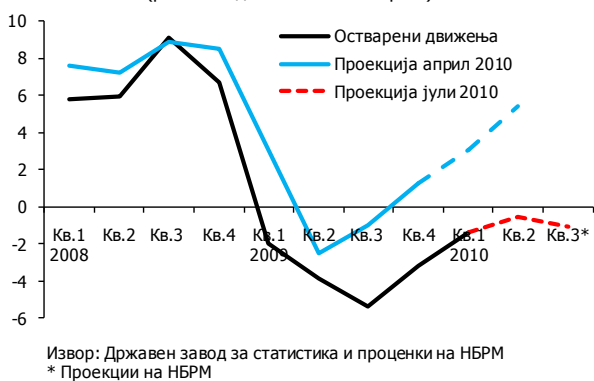

компоненти на домашната побарувачка. Големiot пад на инвестициската активност во претходниот квартал услови **значителна надолна ревизија кај инвестициите, коишто во најголем дел го условуваат падот на домашната побарувачка.** Ова, заедно со неповолните трендови во реалната економија, пониското ниво на јавни инвестиции, релативно ниската кредитна поддршка од страна на банките и нецелосно стабилизираниот глобален финансиски пазар, делуваа неповолно врз новите инвестиции во вториот квартал. Во согласност со најновите процени, се очекува пад на инвестициската активност за 15,2%, наспроти очекуваниот раст од 10,5% според априлските оценки. **Значителна надолна ревизија е направена и кај личната потрошувачка.** Според најновите процени, се очекува нејзин пад од 0,5% на годишна основа, спротивно на априлските очекувања за засилено заживување и проектиран раст од 5,4%. Ваквите ревизии на личната потрошувачка се целосно усогласени со трендовите на пазарот на труд, коишто од аспект на побарувачката на труд се полоши во споредба со нашите претходни очекувања. Во вакви услови, забавениот раст на расположливиот доход, тековната позиција на пазарот на труд и неповолните очекувања имаат негативни преносни ефекти врз потрошувачката. Пониската апсорпција во домашната економија доведе до значителна надолна ревизија на увозот. Наспроти претходните очекувања за раст на увозот од 9,4%, сега се очекува дополнителен пад на увозот од 3,5%. Во услови на надолна ревизија на увозот и нагорна ревизија на извозната активност (проектиран годишен раст од 9% наспроти 2,9 во април), спротивно на претходните оценки, се очекува дека придонесот на нето-извозот за годишниот раст на БДП ќе биде позитивен во второто тримесечје. **На квартална основа, во второто тримесечје исто така се очекува закрепнување на економијата, со квартална стапка на раст од 1,2%. При стабилна лична потрошувачка, ова се должи на оцените за умерен квартален раст на инвестициската побарувачка (по постојаниот пад во четири квартали).** Притоа, закрепнувањето на инвестициите е предизвикано главно од позитивните импулси од извозната побарувачка. Оттука, се очекува дека придонесот на домашната побарувачка ќе биде главниот двигател на кварталниот раст на БДП.

Придонеси на компонентите во реалниот раст на БДП
(во процентни поени)

Во третиот квартал се очекува раст на БДП од 0,5% на годишна основа, со што ќе продолжи умереното закрепнување на економската активност. Растот ќе се должи на нето-извозот, поточно на релативно високиот позитивен придонес на извозот. Од друга страна, се очекува дека придонесот на компонентите на домашната побарувачка, особено личната и инвестициската побарувачка, ќе биде и понатаму негативен.

Се очекува дека и во третиот квартал ќе продолжи негативниот тренд на **личната потрошувачка**, но со поумерени стапки на пад отколку во претходната година. Главни фактори коишто го условуваат однесувањето на домаќинствата се движењата на пазарот на труд, како и очекувањата на населението. **Во третиот квартал на 2010 година, личната потрошувачка ќе забележи реален годишен пад од 1,1%**, со што ќе има негативен придонес врз растот. Таа ќе забележи пад и на квартална основа (стапка од -0,3%), првенствено како одраз на постојаните негативни движења на вработеноста на квартална основа. За разлика од претходните квартали, кога главен фактор за падот беа очекувањата на домаќинствата за идниот доход, се проценува дека сега главна улога имаат неповолните остварувања на пазарот на труд. Имено, иако со релативно големо временско задоцнување, кон крајот на 2009 година пазарот на труд започна да се приспособува на економскиот циклус, преку забавување на растот и потоа преку пад на платите и особено на вработеноста. Се очекува дека ова приспособување и во иднина ќе биде главен двигател на личната потрошувачка. Притоа, се претпоставува дека неповолните движења на пазарот на труд ќе продолжат со слична динамика и во втората половина на 2010 година, и тоа најмногу преку намалување на вработеноста. Дополнително, несигурноста на работните места и можната стагнација или пад на платите би предизвикале понатамошно влошување на очекувањата, што ќе делува негативно врз личната потрошувачка во наредниот период. Исто така, се очекува дека останатите извори на финансирање ќе имаат инхибирачки ефект врз однесувањето на домаќинствата. Имено, почнувајќи од третиот квартал, се претпоставува дека ќе се исцрпат позитивните ефекти од движењата на приватните трансфери (поради споредбената основа), односно и тие ќе забележат годишен пад, а кредитите на населението како

Лична потрошувачка
(реални годишни стапки на раст)

дополнителен извор на финансирање, и понатаму ќе имаат слаб позитивен ефект. Имено, и покрај намалените камати, во услови на нестабилни финансиски пазари и песимистички очекувања околу вработеноста и платите, банките и понатаму ќе бидат претпазливи при кредитирањето на населението. **Ризиците за личната потрошувачка и понатаму се главно негативни и се состојат во понатамошно надолно прилагодување на платите и на вработеноста и побавно заживување на кредитната поддршка на населението.**

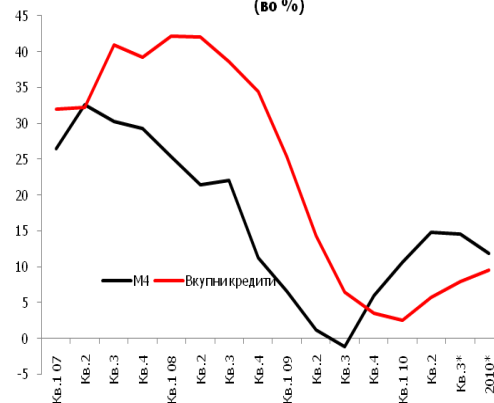
Прилог 5

Проекции за монетарните и кредитните агрегати во третиот квартал на 2010 година

Во услови на стабилен макроекономски амбиент, поповолни движења во екстерниот сектор и умерено заживување на кредитната активност, вкупната понуда на пари во економијата во текот на вториот квартал на 2010 година продолжи да се зголемува. Во јуни 2010 година, годишниот раст на најшироката парична маса М4 изнесуваше 14,8% што упатува на натфрлање во однос на априлската проекција, којашто предвидуваше годишен раст од 12,7%. Оценувајќи дека овие фактори ќе продолжат да делуваат позитивно на понудата на пари и во наредниот период, се очекува дека растот на паричната маса ќе продолжи и во втората половина на годината. Во третиот квартал се очекува дека годишната стапка на раст на паричната маса М4 ќе изнесува 14,5%, наспроти 12,8% колку што се претпоставуваше со априлската проекција. За крајот на 2010 година се очекува дека годишната стапка на монетарниот раст ќе изнесува 11,9%⁸⁰ (10,1% согласно со априлската проекција). Секако, динамиката на натамошното проширување на паричната маса во голема мера е условено од темпото на заздравување на домашната економија, односно од капацитетот на економијата за создавање дополнителен доход. Надолните ризици во оваа насока се лоцираат во можното засилување на неповолните прилагодувања на пазарот на труд, како резултат на задоцнетото влијание на кризата врз вработеноста и платите. Ова би предизвикало намалување на капацитетот за штедење на населението, имајќи го предвид високиот придонес на платите во вкупните расположливи финансиски средства на населението. Исто така, послабото заздравување на домашната економија би се одразило и со послабо закрепнување на готовинските текови кај претпријатијата, што поставува дополнителен ризик за очекуваниот монетарен раст. Во секој случај, имајќи ги предвид очекувањата за позитивни преносни ефекти од поволните тенденции во надворешниот сектор врз паричната понуда, оценуваме дека позитивните ризици од натамошно забрзување на монетарниот раст преовладуваат над можноста за забавување до крајот на годината.

Постојаното проширување на депозитното портфолио на банките, како и попозитивните очекувања на банкарскиот и приватниот сектор овозможува натамошни позитивни движења на

Годишна стапка на промена на паричната маса М4 и на вкупните кредити (во %)

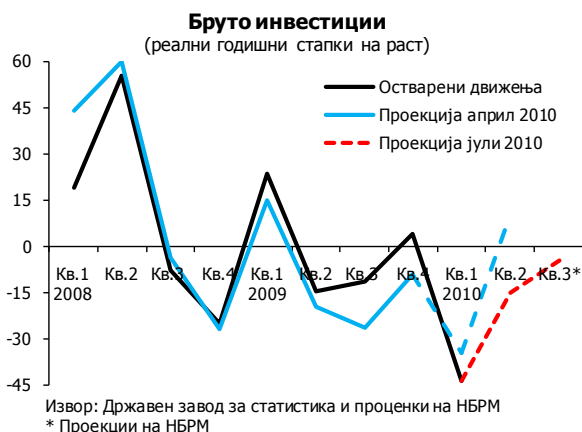

* Проекција.
Извор: НБРМ.

⁸⁰ Имено, во текот на последниот квартал на 2009 година, најшироката парична маса М4 забележа висок квартален раст од 5,9% (наспроти 0,8% и 2%, за колку што растеше во вториот и третиот квартал, соодветно) што доведе до повисока споредбена основа за крајот на 2010 година. Следствено, побавниот годишен раст на паричната маса на крајот на 2010 година во однос на третиот квартал на 2010 година во целост го одразува овој базен ефект.

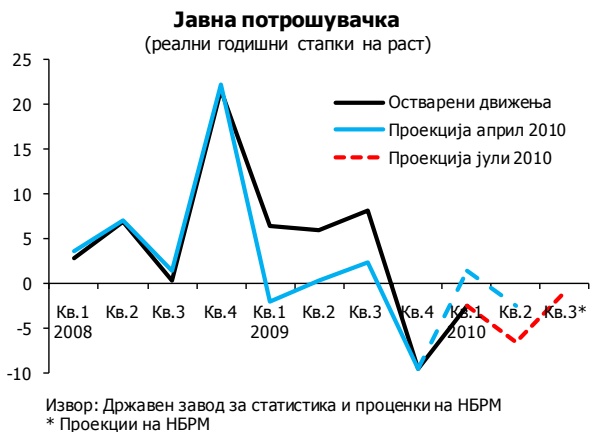
вкупните кредити и во вториот квартал на годината. На крајот од вториот квартал, годишната стапка на кредитен раст изнесува 5,8% и е малку повисока од нивото проектирано со априлската проекција од 5,3%. Ваквиот кредитен раст е остварен во услови претпазливо однесување на банките, заради сè уште присутната неизвесност за интензитетот на заздравување на глобалната и домашната економија и ризикот од влошување на финансискиот капацитет на клиентите, што беше и очекувано според априлската проекција. Со оглед на сè уште крвкото и неизвесно закрепнување на домашната економска активност и неизвесната еволуција на идните остварувања на пазарот на труд, може да се очекува дека внимателното определување на големината на кредитната понуда, заради задоволување на квалитетната кредитна побарувачка од страна на приватниот сектор, ќе биде карактеристика на кредитната политика на банките и во следниот период. Ризиците поврзани со капацитетот на приватниот сектор за редовно сервисирање на обврските врз основа на кредити и потенцијалното натамошно влошување на квалитетот на кредитните портфолија на банките веројатно и натаму бидат исклучително важни при носењето на кредитните одлуки. Во прилог на ваквите очекувања говори и Анкетата за кредитната активност (од јули 2010 години), согласно со која банките се повоздржани во однос на нивните очекувања за натамошно олеснување на кредитните услови и зголемување на кредитната побарувачка во наредниот период. Во вакви услови, се очекува дека кредитниот раст ќе достигне 8% на крајот на третиот квартал, на годишна основа, а дека до крајот на годината годишната стапка на раст умерено ќе се засилува до 9,5% (10,1% во априлската проекција).

Бруто-инвестициите ќе забележат реален годишен пад од 4,6% во третиот квартал, што претставува значително забавување на годишната стапка на пад. Постепеното закрепнување на инвестициската побарувачка се потврдува и преку очекуваната квартална стапка на раст од 3,3% во третиот квартал. Во одредена мера, умереното закрепнување на инвестициите е одраз на започнувањето на стабилизација на глобалната економија и извозната побарувачка. Имено, релативно брзиот раст на извозот во првата половина на годината и очекувањата за продолжување на овој тренд до крајот на оваа година влијаат позитивно врз инвестициските одлуки на претпријатијата. Исто така, се очекува дека растот на странските директни инвестиции ќе има позитивен ефект врз бруто-инвестициите, во втората половина на 2010 година. Понатаму, се очекува дека значителна поддршка на корпоративните инвестиции ќе доаѓа и од растот на кредитирањето од страна на банките во третиот квартал, којшто ќе се задржи до крајот на годината. Од друга страна, се проценува дека досегашните остварувања на државните капитални инвестиции и најновите информации за движењето на оваа категорија во втората половина на 2010 година ќе придонесат за воздржување на претпријатијата од инвестирање. **Ризиците за инвестициите се главно негативни и се совпаѓаат со ризиците за глобалната економија, коишто се значително истакнати за**

втората половина на 2010 година и за 2011 година (особено за дел од нашите главни трговски партнери од ЕУ и еврозоната). Остварувањето на овие ризици може да значи враќање на нестабилноста на финансиските пазари, повисока неизвесност и посилен пад на побарувачката, што сигурно би имало силен негативен ефект врз нашиот извоз и врз приливите на СДИ, а со тоа и врз бруто-инвестициите.

Се очекува дека јавната потрошувачка ќе има релативно умерен негативен придонес врз растот во третиот квартал. Врз основа на остварувањата во првите шест месеци на годината и на податоците од ребалансот на буџетот, **се очекува дека реалниот годишен пад на јавната потрошувачка ќе изнесува 0,9% во третиот квартал.** На квартална основа, се очекува дека јавната потрошувачка во третиот квартал ќе забележи реален годишен раст од 4,6%.

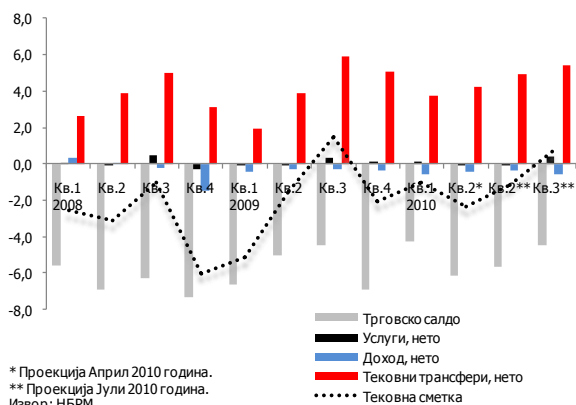
Очекуваната позитивна стапка на економски раст во третиот квартал се должи целосно на позитивниот придонес на нето извозната побарувачка, при очекувања за релативно силен раст на извозот и умерен раст на увозот. **Се очекува дека реалниот раст на извозот во третиот квартал ќе изнесува 7,7% на годишна основа.** Растот на извозот во најголем дел ќе се должи на зголемениот извоз на метали, на руди и на хемиски производи. Притоа, ризиците околу закрепнувањето на извозот се во најголем дел негативни, и се поврзани со неизвесноста околу закрепнувањето на глобалната економија. Остварувањето на овие ризици би предизвикало стагнација на странската побарувачка и забавување на растот на цените на металите и суровините. Од друга страна, **се очекува дека увозот во третиот квартал ќе забележи реален годишен раст од 0,8%,** што се должи целосно на растот на извозот. Врз овие очекувања за побавно закрепнување на увозот влијаат и последните објавени податоци за првиот квартал и процените за вториот квартал, коишто укажуваат на продолжен тренд на реален пад на увозот. Ризиците за увозот се исто така претежно негативни (односно постои можност за помал увоз) и во најголем дел се поврзани со можноста за продолжени и подлабоки негативни движења на личната побарувачка и на инвестициите на претпријатијата, како и со можноста за прекин на закрепнувањето на извозот поради ризиците поврзани со глобалната економија.

Прилог 6 Проекции на движењата на надворешниот сектор

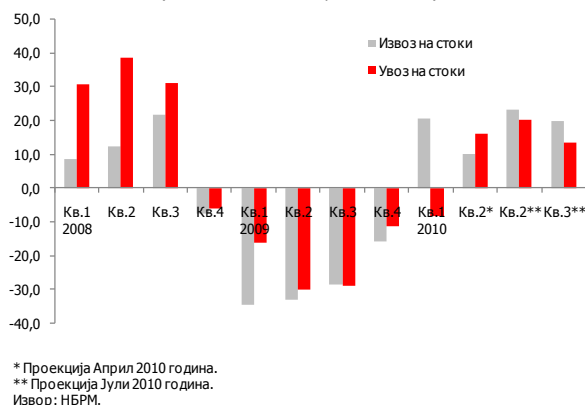
Во второто тримесечје на 2010 година, се очекува дека тековната сметка на билансот на плаќања ќе оствари дефицит од 1,2% од БДП, што претставува двојно стеснување на негативниот јаз на тековната сметка во однос на априлската проекција (2,4% од БДП). Во најголем дел, ревизијата кај салдото на тековните трансакции произлегува од зголемени приливи врз основа на тековни трансфери, за коишто се предвидува дека ќе изнесуваат 4,9% од БДП (повисоки за 0,6 п.п. од БДП во споредба со априлската проекција). Имено, нето-откупот на менувачкиот пазар во вториот квартал оствари позитивна годишна стапка на промена од 46,3%, наспроти очекуваниот годишен пораст од 17,3% според априлската проекција, одразувајќи ги ниската базна основа и постабилните очекувања на економските субјекти. Значителен придонес за надолната корекција на негативното салдо на тековната сметка имаше и остварената размена на стоки со странство, според која во вториот квартал на годината трговскиот дефицит забележа проширување од 16,2% на годишна основа (наспроти очекуваното за посилно продлабочување од 23,6%, согласно со априлската проекција). Ваквите движења кај трговското салдо се условени од поголемото позитивно отстапување кај извозот на стоки во однос на отстапувањето кај увозот на стоки. Извозот на стоки во анализираниот период забележа годишна стапка на пораст од 23,2% (во споредба со проектираниот пораст од 10% на годишна основа). Ова се должи на подобрите остварувања кај сегментот од извозот којшто е воден од закрепнувањето на глобалната економска активност, односно на повисокиот извоз на руди и на железо и челик и нивни производи. Истовремено, во вториот квартал на 2010 година, увозот на стоки порасна за 20,2% (во споредба со планираниот пораст од 15,9% на годишна основа). Повисокиот остварен увоз главно се должи на зголемениот увоз на железо и челик и нивни производи (заради зголемениот извоз) и зголемениот увоз на возила (ефект од преземената административна мерка на Владата).

Графикони

Тековна сметка и нејзините составни компоненти
(во % од БДП)

Извоз и увоз на стоки
(годишни стапки на промени, во %)

Во третиот квартал на 2010 година, кај тековната сметка на платниот биланс се очекува остварување на позитивно салдо од 0,8% од БДП, наспроти остварениот суфицит од 1,5% од БДП во истиот период на 2009 година. Ваквата проекција главно се заснова на проектираното годишно намалување на приливите врз основа на тековните трансфери, како и очекувани повисоки нето-одливи кај подбилансот на доход (исплата на каматата за втората еврообврзница). Кај тековните трансфери се очекува годишен пад од 5,8%, како резултат на високата споредбена основа од минатата година и истовремено задржување на конзервативна претпоставка за оваа неизвесна суфицитна ставка на тековната сметка. Во рамките на размената на стоки со странство, кај извозот на стоки се проектира годишен раст од 19,7%, за кој се очекува дека ќе биде условен од релативно стабилното високо ниво на светските цени на метали (главно никелот) и закрепнувањето на странската ефективна побарувачка, што би

довело до зголемен извоз на руди и хемиски производи. Кај увозот на стоки се предвидува нагорна траекторија или раст од 13,5%, на годишна основа, којшто се заснова на очекувањата за постепено закрепнување на домашната побарувачка и зголемениот увоз на енергенти, конкретно нафтата и нафтениите деривати (зголемени цени на суровата нафта на светските берзи).

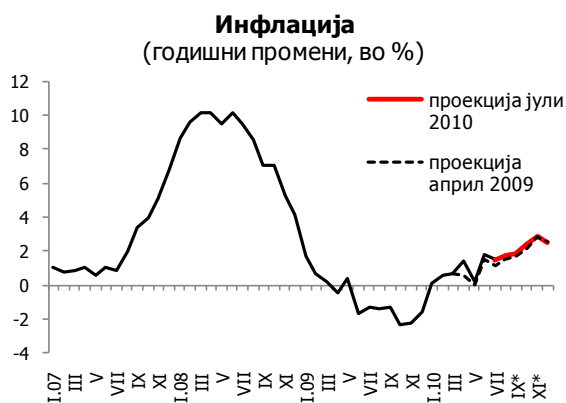
Во согласност со најновите ревизии на проекциите на билансот на плаќања, се очекува дека дефицитот на тековната сметка ќе изнесува 3,9% од БДП во 2010 година (наспроти 6,4% според априлската проекција), што претставува подобрување од 3,2 п.п. од БДП во однос на 2009 година. Се очекува дека стеснувањето на дефицитот на тековната сметка ќе биде предизвикано од стеснувањето на дефицитот на трговската сметка (намалување на неенергетското салдо од 15,8% на 13,5% од БДП) и проширувањето на суфицитот кај приватните трансфери. Се очекува дека негативното трговско салдо ќе изнесува 20,7% од БДП во 2010 година (наспроти 22,4% од БДП според априлската проекција), што претставува стеснување од 2,3 п.п. од БДП на годишна основа.

Од аспект на девизните резерви, како клучна варијабла на монетарната политика, во услови на очекувања за подобри остварувања на тековната сметка и послаби приливи кај капитално-финансиската сметка, се очекува дека тие и понатаму ќе се задржат на соодветно ниво и ќе обезбедат покриеност на увозот од околу четири месеци во следната година.

Врз основа на последните достапни податоци и најновите проекции, направена е надолна ревизија на економскиот раст во 2010 година и се очекува дека тој ќе изнесува најмногу 0,6% (наспроти 1% во претходната проекција). Се проценува дека главен фактор на растот ќе биде нето-извозот, којшто ќе има релативно висок придонес, наспроти негативниот придонес на домашната побарувачка. Ова значи променета структура на растот во однос на претходната проекција, кога се очекуваше позитивен придонес. Анализирани по компоненти, се очекува дека негативните движења на пазарот на труд, коишто најверојатно ќе продолжат и во иднина, и претежно неповолните очекувања на населението, ќе доведат до понатамошни негативни движења на **личната потрошувачка**. Понатаму, исклучително високиот пад на инвестициите во првиот квартал и процените за пад и во вториот квартал, заедно со надолните ревизии на странските директни инвестиции и на државните капитални инвестиции, укажуваат на послаба **инвестициска активност** на претпријатијата во текот на целата година. Надолната ревизија на домашната апсорпција условува очекувања за **годишен реален пад на увозот**, наспроти очекуваниот **посилен реален раст на извозот**. Воедно, ризиците на проекцијата остануваат претежно надолни (види табела) и произлегуваат главно од прилагодувањето на пазарот на труд и движењата во глобалната економија.

	Нагорни ризици за економскиот раст	Надолни ризици за економскиот раст
Лична потрошувачка	- Поголем раст на приватните трансфери.	- Поголем пад на вработеноста и платите; - Поголемо забавување на приватните трансфери; - Посилен ефект на падот на расположливиот доход врз очекувањата на домаќинствата.
Инвестиции	- Повисока кредитна поддршка од страна на банките.	- Забавување или пад на глобалната економска активност, што би предизвикало помала извозна побарувачка и помали приливи на странски капитал; - Нестабилност на глобалните финансиски пазари, што би влијаело на странските инвестиции и на кредитната поддршка од домашните банки; - Послабо закрепнување на домашната побарувачка; - Нецелосно остварување на планираните јавни инвестиции.
Извоз	- Посилен раст на извозната побарувачка и цените на металите, предизвикан од побрзиот раст на брзорастечките економии и земјите во развој.	- Понегативни движења на странската побарувачка, како резултат на комбинираниот ефект на воздржаноста на домаќинствата и претпријатијата од потрошувачка и инвестиции и на заостреноста на фискалната политика (особено во развиените земји); - Понизок раст на цените на металите, како одраз на понегативните движења на глобалната економија.
Увоз	- Помало закрепнување на домашната и извозната побарувачка, коешто би предизвикало побавен раст или дури и пад на увозот.	- Посилен раст на извозната побарувачка, предизвикан главно од побрзиот раст на брзорастечките економии и земјите во развој.

Извор: Државен завод за статистика.
* Проекции на НБРМ.

Административното покачување на цената на електричната и топлинската енергија од почетокот на годината и високиот годишен раст на цената на нафтата на светските берзи условија умерено засилување на инфлацијата на годишна основа. Годишната стапка на инфлација од 1,1%, остварена во второто тримесечје на 2010 година, отстапува за 0,4 п.п. во однос на проекцијата (раст од 0,7%). Притоа, гледано по компоненти, отстапувањето во најголем дел произлегува од повисокото остварување кај цените на непрехранбените производи, но и заради помалиот пад кај цените на храната, во однос на проектираниот.

Проекцијата на стапката на инфлација за третиот квартал на 2010 година укажува на годишен пораст на општото ценовно ниво за 1,7%.

Засилувањето произлегува пред сè од ефектот на нагорните корекции на администрираните цени, важечки од почетокот на 2010 година и дополнителното поскапување на услугите за парно греење (важечко од август 2010 година). Покрај тоа, сè уште повисокото ниво на цената на суровата нафта, во однос на истиот период од претходната година, како и очекувањата за повисоки цени на храната придонесуваат за дополнително зголемување на општото ниво на потрошувачките цени.

Се очекува дека просечната годишна инфлација за целата 2010 година ќе се движи околу 1,5%, стапка којашто претставуваше горна граница според априлската проекција, согласно со остварувањето на очекуваните нагорни ризици во претходната проекција. Сепак, ризиците за изгледот на инфлацијата во третиот квартал и за целата 2010 година повторно се во нагорна насока. Ризиците главно произлегуваат од очекувањата за инфлациски притисок врз цените на храната, поврзани со нискиот принос на земјоделски производи (во најголем дел кај пченицата) во земјата и во регионот, како и со порастот на светските цени на храната и на енергентите, што ќе услови повисоки увозни цени. Дополнителен извор на нагорни ризици се евентуалните преносни ефекти од порастот на администрираните цени врз цените на останатите производи и услуги.

Прилог 7 Проблемот на неизвесноста и ревизиите на податоците во контекст на проекциите

Според модерната економска теорија, одлуките на монетарната политика се носат врз основа на проекциите за економските движења во иднината, коишто, по дефиниција, се неизвесни. Проекциите се условени од податоците за движењата во минатото, коишто честопати се предмет на ревидирање од статистичките заводи, што се должи главно на прибирањето нови подетални и поточни информации, како и на подобрувањето на статистичките методи⁸¹.

Како резултат на оваа неизвесност кај податоците, носителите на политиките се соочуваат со потребата да ја идентификуваат фундаменталната состојба во економијата, прочистена од т.н. „шумови“ (noise)⁸² во податоците коишто можат да предизвикаат висока променливост на податоците и следствено, понекогаш значителни отстапувања во однос на патеката условена само од фундаментите. Фундаменталните економски движења се оние коишто треба да ја движат проекцијата за иднината, на која треба да реагира монетарната политика. Доколку при

⁸¹ Cunningham, A. и Jeffery, C., „Extracting a better signal from uncertain data“, *Bank of England Quarterly Bulletin*, Vol. 47, No. 3, pp: 364-75.

⁸² Шумовите претставуваат разлика меѓу објавените статистички податоци и нивната фундаментална вредност. Тие најчесто се должат на неколку фактори: задоцнето собирање на попрецизни информации за одредени категории, промени на опфатот, еднократни фактори коишто довеле до прекумерни движења, методолошки промени и грешки во мерењето и обработката на податоците.

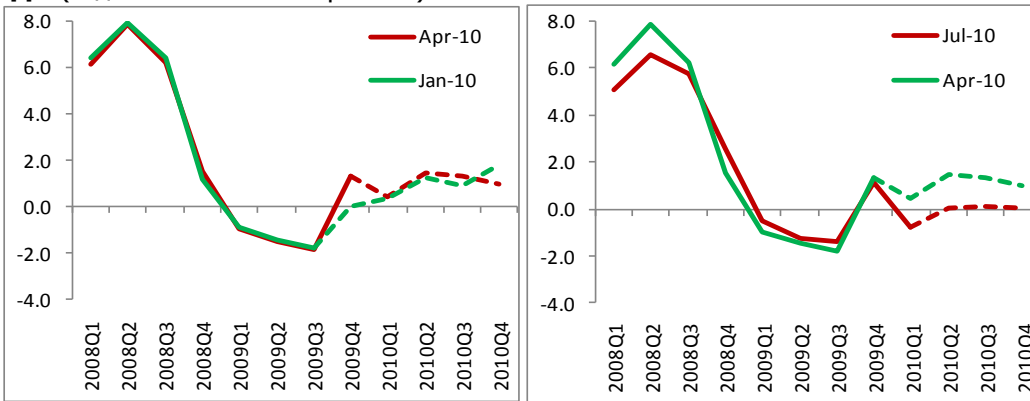

проекциите се користат податоци коишто содржат „шумови“ и висока променливост⁸³, проекциите неминовно ќе бидат непрецизни, што може да влијае и на квалитетот на монетарните одлуки. Овој ефект е особено изразен при користењето неревидирани податоци за најблиското минато, коишто најмногу подлежат на идни ревизии, односно содржат најмногу „шум“. Последните расположливи официјални податоци имаат најголемо влијание врз проекцијата, а со тоа претставуваат и најголем фактор на ризик за движењето на проекцијата во погрешна насока.

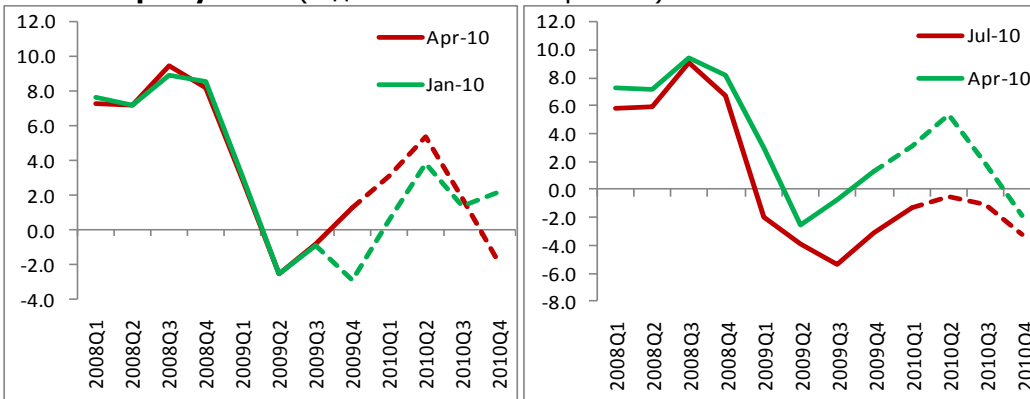
Постоењето на оваа „неизвесност на податоците“ им ја наметнува потреба на централните банки да користат различни пристапи за да ги намалат ризиците од користење податоци со неизвесност, со што би се подобрил квалитетот на проекциите, а со тоа и на монетарните одлуки. Практичните начини на корекција на податоците за минатото коишто се користат во централните банки се различни, меѓутоа тие главно се комбинација на три основи. Прво, се користат шемите од минатите ревизии од статистичките заводи, како на пример општата тенденција за нагорни или надолни ревизии или неутрализирање на ревизиите во последователни квартали. Второ, се користат други мерки на активноста, како што се анкетите и останатите високофреквентни податоци (за трговијата, индустриското производство и сл.). Трето, се користат статистичките карактеристики на податоците, како на пример фактот што екстремните вредности се ретки или вообичаената поголема стабилност на одредени категории. Притоа, поразвиените централни банки користат модели осмислени за отстранување на неизвесноста кај податоците (на пр. моделот на Банката на Англија за екстракција на сигналите од неизвесните податоци) или неизвесноста ја отстрануваат со моделите за проектирање (на пр. Централната банка на Чешка).

Ревизиите на официјалните податоци за БДП, личната потрошувачка и инвестициите за Република Македонија, помеѓу два последователни периода (во април, во однос на јануари, и во јули, во однос на април), како и ефектите од ревизиите врз проекциите се прикажани на графиконите подолу. Ефектите се особено изразени кај личната потрошувачка и инвестициите во јули, во однос на април. На истите графикони може да се воочи и значењето на последниот расположлив податок за проекциите, коешто е особено изразено кај БДП во јули во однос на април, како и кај личната потрошувачка во април, во однос на јануари.

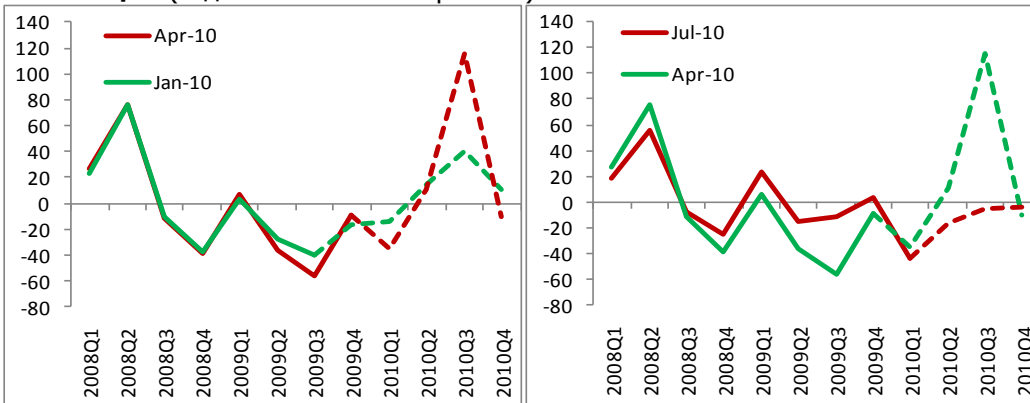
⁸³ Променливоста е особено присутна во статистичките податоци за Македонија. За повеќе, види прилог 2 во Кварталниот извештај на НБРМ од април, 2010 година.

БДП (годишни стапки на промена)

* полните линии се однесуваат на остварувања, испрекинатите на проекции

Лична потрошувачка (годишни стапки на промена)

* полните линии се однесуваат на остварувања, испрекинатите на проекции

Инвестиции (годишни стапки на промена)

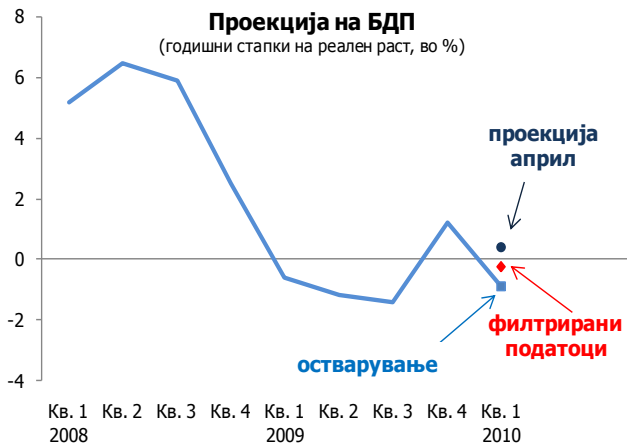
* полните линии се однесуваат на остварувања, испрекинатите на проекции

Заради овие причини, слично како и другите централни банки, и НБРМ започна да прави „филтрирање“ на првичните процени на ДЗС за БДП и одделните компоненти на БДП. Филтрирањето на официјалните податоци е направено за периодот за кој ДЗС објавува процени на БДП (2009 - квартал 1 - 2010 - квартал1). Притоа, применето е чешкото искуство, односно филтрирањето е направено врз основа на моделот којшто се користи во НБРМ за проектирањето на БДП.

Моделот којшто се користи за проекциите е мал структурен модел којшто секоја расходна компонента на БДП ја изразува како функција од економски детерминанти, коишто произлегуваат од економската теорија. За илустрација, личната потрошувачка е определена од платите, бројот на вработени, приватните тековни трансфери и каматната стапка на кредитите,

додека инвестициите зависат од странските директни инвестиции, државните капитални вложувања, индустриското производство и извозот. **Филтрираните вредности, оттука, претставуваат процени за компонентите на БДП коишто се во согласност со економската теорија и со остварените вредности за макроекономските варијабли** вклучени во моделот (платите, вработените, трансферите, каматните стапки, СДИ, државните инвестиции, индустриското производство, странската ефективна побарувачка и извозните цени). Филтрираните податоци се многу помалку променливи од официјалните, заради што претставуваат подобра основа за проектирање, што се потврдува на примерот на проекциите за првиот квартал од 2010 година (види графикон).

Статистички прилог**Табели од реалниот сектор**

Табела 1: Бруто домашен производ	88
Табела 2: Цени	89
Табела 3: Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата	90
Табела 4: Вработеност и продуктивност во целата економија	91
Табела 5: Плати	92
Табела 6: Државен буџет	93

Табели од монетарниот сектор

Табела 7: Биланс на Народната банка	94
Табела 8: Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници	96
Табела 9: Преглед на депозитните институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)	100
Табела 10: Кредити на недржавниот сектор дадени од банки и штедилници	102
Табела 11: Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)	104
Табела 12: Побарувања на останатите депозитни институции (банки и штедилници)	106
Табела 13: Обврски на останатите депозитни институции (банки и штедилници)	110
Табела 14: Пондерираны каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити	112
Табела 15: Каматни стапки на Народната банка на Република Македонија	114
Табела 16: Задолжителна резерва на банките и штедилниците	115
Табела 17: Каматни стапки на државните хартии од вредност	116

Табели од надворешнотрговскиот и девизен сектор

Табела 18: Платен биланс на Република Македонија - агрегатни податоци	117
Табела 19: Платен биланс на Република Македонија - агрегатни податоци	118
Табела 20: Платен биланс на Република Македонија - услуги	119
Табела 21: Платен биланс на Република Македонија - доход	120
Табела 22: Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери	121
Табела 23: Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка	121
Табела 24: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена	123
Табела 25: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји	124
Табела 26: Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори	125
Табела 27: Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по дејности - 1997 - 2008	127
Табела 28: Меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија - состојби	128
Табела 29: Меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија - состојби	129
Табела 30: Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба	130
Табела 31: Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба	131
Табела 32: Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба	132
Табела 33: Девизни резерви	133
Табела 34: Девизен курс на денарот (просек за периодот)	134
Табела 35: Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)	135
Табела 36: Индекси на ефективен девизен курс на денарот	136

Методолошки објаснувања**137**

Табела 1

Бруто домашен производ

во милиони денари (1997=100) и годишни стапки на реален раст (во %)

Година	БДП вкупно		Земјоделство, лов, шумарство и рибарство		Вадење руди и камен, преработувачка индустрија и снабдување со елек. енергија, гас и вода		Градежништво		Трговија на големо и трговија на мало		Хотели и ресторани		Сообраќај, складирање и врски		Финансиско посредување, активности во врска со недвижен имот и други деловни и службени дејности		Јавна управа и одбрана				
	БДП	%	А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	З	И	Л	Љ	С	И	Н	О	П	К	Л	Х
1997	186018	1,4	20411		45317		9867		21297		2819		11372		26002		27067				
1998	192308	3,4	21083	3,3	45969	1,4	10626	7,7	21377	0,4	3025	7,3	14385	26,5	26002	0,0	27395	1,2			
1999	200669	4,3	21273	0,9	46750	1,7	11732	10,4	22025	3,0	3771	24,7	16854	17,2	26499	1,9	28519	4,1			
2000	209777	4,5	21489	1,0	51122	9,4	12037	2,6	22695	3,0	3345	-11,3	18282	8,5	27215	2,7	28546	0,1			
2001	200284	-4,5	19169	-10,8	48786	-4,6	10300	-14,4	22505	-0,8	3195	-4,5	16761	-8,3	27783	2,1	27876	-2,3			
2002	201993	0,9	18779	-2,0	48390	-0,8	10364	0,6	23725	5,4	3726	16,6	16467	-1,8	26758	-3,7	28843	3,5			
2003	207690	2,8	19686	4,8	50845	5,1	11741	13,3	24146	1,8	4085	9,6	16539	0,4	25787	-3,6	30262	4,9			
2004	216164	4,1	20908	6,2	50439	-0,8	12610	7,4	27933	15,7	3623	-11,3	15745	-4,8	28817	11,8	30068	-0,6			
2005	225035	4,1	20941	0,2	51803	2,7	12725	0,9	29243	4,7	3675	1,4	17387	10,4	28283	-1,9	31476	4,7			
2006 ^{1/2}	233819	3,9	21994	5,0	53033	2,4	14369	12,9	31378	7,3	3951	7,5	19222	10,6	30947	9,4	32185	2,3			
2007	248143	6,1	21663	-2,9	59750	12,6	14786	3,3	33363	6,6	4290	8,5	21233	10,5	32211	4,1	32951	2,4			
2008	260533	5,0	22941	5,7	61202	2,4	13934	-5,5	35556	6,5	4544	5,9	23824	12,2	34324	6,6	34435	4,5			
2009 ³	259240	-0,5	23815	3,8	56516	-7,6	15222	9,2	35971	1,2	4198	-7,7	23405	-1,8	36788	7,2	35691	3,7			
2005 Кв.1	51487	3,0	5064	1,2	11358	0,6	2003	-4,1	6500	2,7	783	-1,3	3988	10,7	7010	-2,9	7847	3,7			
Кв.2	56655	5,1	5251	0,7	13210	8,7	3337	-3,3	7328	5,0	905	3,2	4343	11,8	7042	-2,4	7834	3,4			
Кв.3	57353	4,2	5341	-0,1	13112	1,8	3684	3,0	7225	5,4	1056	3,2	4517	12,4	7058	-1,9	7847	5,1			
Кв.4	59540	4,0	5285	-1,0	14123	0,0	3701	6,0	8190	5,4	931	0,1	4539	7,1	7173	-0,3	7948	6,5			
2006 Кв.1	54937	6,7	5186	2,4	11267	-0,8	2728	36,2	8054	23,9	832,3	6,3	4734	18,7	7346	4,8	8035	2,4			
Кв.2	58581	3,4	5697	8,5	13302	0,7	4331	29,8	7277	-0,7	984,6	8,8	4712	8,5	7711	9,5	7936	1,3			
Кв.3	60106	4,8	5699	6,7	13846	5,6	3990	8,3	7948	10,0	1136	7,6	4793	6,1	7848	11,2	8004	2,0			
Кв.4	60195	1,1	5412	2,4	14617	3,5	3320	-10,3	8100	-1,1	998	7,2	4984	9,8	8041	12,1	8210	3,3			
2007 Кв.1	58508	6,5	5559	7,2	13498	19,8	2633	-3,5	7788	-3,3	855	2,7	5008	5,8	7596	3,4	8156	1,5			
Кв.2	61393	4,8	5760	1,1	14659	10,2	4305	-0,6	7895	8,5	1119	13,6	5089	8,0	7842	1,7	8134	2,5			
Кв.3	63292	5,3	5408	-5,1	15397	11,2	4189	5,0	8559	7,7	1264	11,2	5214	8,8	8241	5,0	8212	2,6			
Кв.4	64950	7,9	4936	-8,8	16196	10,8	3658	10,2	9120	12,6	1053	5,5	5921	18,8	8531	6,1	8448	2,9			
2008 Кв.1	61550	5,2	5637	1,4	14699	8,9	2443	-7,2	8450	8,5	970	13,5	5750	14,8	8196	7,9	8474	3,9			
Кв.2	65384	6,5	6163	7,0	15568	6,2	4043	-6,1	8629	9,3	1153	3,1	5985	17,6	8611	9,8	8468	4,1			
Кв.3	67026	5,9	6111	13,0	15921	3,4	3720	-11,2	9064	5,9	1325	4,9	5861	12,4	8669	5,2	8614	4,9			
Кв.4	66574	2,5	5029	1,9	15014	-7,3	3728	1,9	9412	3,2	1095	4,0	6229	5,2	8847	3,7	8879	5,1			
2009 ³ Кв.1	61181	-0,6	5789	2,7	13171	-10,4	2634	7,8	8450	0,0	929	-4,2	5715	-0,6	8901	8,6	8754	3,3			
Кв.2	64599	-1,2	6416	4,1	14058	-9,7	4597	13,7	8664	0,4	1081	-6,3	5811	-2,9	9067	5,3	8849	4,5			
Кв.3	66087	-1,4	6405	4,8	14153	-11,1	3988	7,2	9219	1,7	1239	-6,5	5849	-0,2	9415	8,6	8916	3,5			
Кв.4	67373	1,2	5205	3,5	15134	0,8	4004	7,4	9638	2,4	948	-13,4	6029	-3,2	9404	6,3	9172	3,3			
2010 ³ Кв.1	60630	-0,9	6078	5,0	12565	-4,6	2836	7,7	8543	1,1	806	-13,3	5646	-1,2	9231	3,7	9104	4,0			

^{1/1} Национална класификација на дејности.

^{1/2} Реалната вредност на БДП и додадената вредност по сектори од 2006 наваму е пресметана врз база на годишните стапки на раст.

^{1/3} Проценети податоци.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 2
Цени
годишни стапки на раст (во %)

	Индекс на трошоци на живот (стапки на раст)														Индекс на цени на производителите на индустриски производи (стапки на раст)							
	Вкупно			По категории																		
				Исхрана			Тугун и пијалаци			Облека и обувки			Домување			Хигиена и здравје		Култура и разонода		Сообраќајни средства и услуги		Ресторани и хотели /1
	Вкупно	Стоки	Услуги	Вкупно	Стан (станарина, вода, услуги)	Огрев и осветление	Покуќнина	Хигиена и здравје	Култура и разонода	Сообраќајни средства и услуги	Ресторани и хотели /1	Останати услуги /1	Индекс на цени на производителите на индустриски производи (стапки на раст)									
Тугун и пијалаци														Облека и обувки	Вкупно	Стан (станарина, вода, услуги)	Огрев и осветление	Покуќнина	Хигиена и здравје	Култура и разонода	Сообраќајни средства и услуги	Ресторани и хотели /1
1997	2,6	2,2	3,8	4,2	-3,9	-1,6	1,7	0,3	3,8	1,6	-0,5	-8,6	19,4	-	-	-	4,2					
1998	-0,1	0	-0,4	-0,2	3,6	2,4	0,4	0	0,4	2	0,1	-10,3	2,4	-	-	-	4					
1999	-0,7	-1,1	0,5	-1,6	0,2	1,2	0,3	0,1	1,1	-1,9	-1,4	-2,2	-0,8	-	-	-	-0,1					
2000	5,8	5,2	8,9	-0,4	13,9	-2,3	19,3	8,8	27,4	1,7	-1,7	-1,6	22,4	-	-	-	8,9					
2001	5,5	4,5	10,9	6,9	2,3	1,3	5,5	11,3	3,9	0,1	-0,7	1,9	9,5	-	-	-	2					
2002	1,8	1,2	5	1,8	1	6,8	1,7	4,1	1	-0,6	-3,8	3,6	2,1	-	-	-	-0,9					
2003	1,2	0,3	5,9	-1,4	3,4	2,2	3,9	3,9	4,4	1,1	3,9	2,2	4,2	-	-	-	-0,3					
2004	-0,4	-1,1	3,3	-3,1	1,1	0,9	2,2	-0,3	3	4,2	0,4	1,3	4	-	-	-	0,9					
2005	0,5	0,3	1,3	-1,2	5,5	2,2	0,4	0,3	1	-1,2	-3,5	0,9	3,7	-	-	-	3,2					
2006	3,2	3,7	1,3	2,2	17,8	0,2	2	-0,7	3,7	-0,8	2	6,4	1,8	-	-	-	7,3					
2007	2,3	3	-0,3	3,9	1,8	1,8	4,7	6,3	5,8	-0,7	0,3	2,4	-3,1	4,7	8,6	-	2,6					
2008	8,3	9,2	5,1	15,3	4	1,8	6	6,1	7,3	1,4	1,5	0,2	3,2	11,4	2,2	-	10,3					
2009	-0,8	-0,8	-0,8	-1,6	4	0	4,5	2	6,3	1,7	2,1	-3,8	-7,9	2,2	-5,8	-	-6,5					
2006 Кв.1 ²	2,7	3,2	0,9	1,6	17,7	-0,5	0,9	-0,2	1,6	-0,5	0,3	6	2,6	-	-	-	7,7					
Кв.2	3,4	3,8	2	2,3	17,5	0,3	1,1	0,2	1,9	-0,5	1,9	6,8	3,8	-	-	-	9,1					
Кв.3	3,6	4	1,9	2,9	17,9	0,5	1,7	-0,6	3,2	-0,9	2,7	6,9	2,3	-	-	-	7,6					
Кв.4	3,1	3,7	0,4	2,1	17,9	0,6	4,2	-2,2	7,9	-1,1	2,9	5,7	-1,5	-	-	-	4,9					
2007 Кв.1	0,7	1,3	-1,1	0,7	0,1	1,8	5,1	1,6	8,8	-1,8	0	3,5	-5	3	-2,8	-	1,1					
Кв.2	1,1	1,6	-0,5	0,7	2,2	1	5,9	6,6	7,8	-0,9	0,5	3,1	-4,3	3,6	11,6	-	0,7					
Кв.3	2,4	3	0,2	3,8	2,3	1,1	5,2	7,5	6	-0,1	0,9	3,6	-3,1	3,9	12,5	-	1,4					
Кв.4	4,9	6,2	0,4	10,4	2,4	3,5	2,8	9,6	1,1	0	0	-0,5	-0,6	8	13	-	7					
2008 Кв.1	9,5	11	3,9	19	4,2	1,6	3,6	8,5	2,7	0,4	1,5	-0,3	4,4	11,8	16,7	-	10,5					
Кв.2	9,9	11,4	4,5	19,5	3,5	3,6	3,4	4,7	3,7	1	1,1	0,5	5,8	12	1,9	-	13,6					
Кв.3	8,4	9	6,1	14,7	4,1	1,9	6,3	5,7	7,9	1,6	1,2	-0,2	5,1	13,1	-1,1	-	15,2					
Кв.4	5,5	5,4	5,8	8,6	4,3	0,3	10,4	5,8	14,4	2,7	2,1	0,9	-2,4	8,9	-6,6	-	2,2					
2009 Кв.1	0,9	0,8	1,2	0,9	4,5	1,6	7,4	3,8	9,9	3,8	2,1	-1,7	-9,1	5,1	-7,3	-	-6,2					
Кв.2	-0,6	-0,7	0	-1	4,2	-0,9	6,7	2,4	9,7	2,4	2,7	-2,3	-10,9	3,1	-8,6	-	-8,8					
Кв.3	-1,4	-1,3	-1,8	-2,2	3,8	0,2	4,1	1,3	6,2	1	2,3	-4,4	-9,1	1	-5,8	-	-10,1					
Кв.4	-2,1	-2	-2,4	-4,2	3,3	-0,8	0,2	0,6	0,3	-0,3	1,4	-6,9	-2,1	-0,1	-0,9	-	-0,5					
Јануари	1,7	1,5	2,7	2,3	4,9	1,5	7,9	5,5	10,1	4	1,8	-0,6	-8,4	6,5	-6,4	-	-5,8					
Февруари	0,7	0,6	0,9	0,4	4,5	1,9	7,1	3,2	9,7	3,6	2,4	-2	-8,9	4,6	-7,6	-	-5,1					
Март	0,2	0,2	0,1	-0,1	4,1	1,3	7,2	2,7	10	3,8	2,1	-2,6	-10,1	4,2	-7,8	-	-7,6					
Април	-0,5	-0,5	0	-1,2	4,1	0	6,8	2,6	9,6	2,8	2,3	-2,7	-9,7	3,8	-8,2	-	-7,1					
Мај	0,4	0,4	0,3	1,3	4,3	-1,5	6,8	2,6	9,8	2,4	3	-1,7	-11	3	-8,8	-	-9,3					
Јуни	-1,7	-2	-0,3	-3	4,3	-1,2	6,4	1,9	9,6	2	2,9	-2,4	-12,1	2,4	-8,8	-	-9,9					
Јули	-1,3	-1,5	-0,4	-2,1	4,2	0	6,2	1,5	9,5	1,5	2,6	-3	-11,5	1	-8,1	-	-11,5					
Август	-1,4	-1,2	-2,7	-2	3,7	0,1	3,2	1,4	4,6	1	2,5	-3,4	-9,6	0,8	-8,1	-	-9,8					
Септември	-1,4	-1,2	-2,2	-2,5	3,5	0,4	3	0,9	4,5	0,4	1,7	-6,7	-6,1	1,2	-1,2	-	-9					
Октомври	-2,4	-2,4	-2,2	-5	3,4	0	2,9	0,8	4,6	-0,1	1,6	-6,5	-6	0,8	-0,8	-	-5,9					
Ноември	-2,3	-2,2	-2,8	-4,1	3,3	0	-1,7	0,7	-2,9	-0,3	1,3	-7,6	-1,5	-0,6	-1	-	1,4					
Декември	-1,6	-1,5	-2,3	-3,4	3,3	-2,5	-0,5	0,4	-0,8	-0,5	1,2	-6,5	1,1	-0,6	-1	-	3,2					
2010 Кв.1	0,5	0,6	-0,2	-2,4	1,2	-0,4	4,9	0,3	8,7	-0,2	1,2	-0,1	4	-0,4	-2,3	-	7,5					
Кв.2	1,1	1,4	-0,2	1,1	0,1	1,0	4,7	-0,2	8,2	0,2	-0,3	0,8	5,2	-0,1	-7,1	-	-					
Јануари	0,1	0,1	0,2	-3,5	2,4	-1,2	5,4	0,4	9,5	-0,2	1,2	-0,5	3,7	-0,4	-0,2	-	6,5					
Февруари	0,6	0,8	-0,3	-1,9	0,7	-0,3	4,8	0,3	8,6	-0,3	0,9	-0,3	4	-0,4	0,8	-	7,4					
Март	0,7	0,9	-0,6	-1,9	0,5	0,4	4,5	0,3	7,9	-0,2	1,6	0,4	4,2	-0,5	-7,6	-	8,7					
Април	1,4	1,8	-0,5	-0,3	0,3	0,7	4,7	0,0	8,3	0,0	0,2	1,1	5,4	-0,5	-7,4	-	10,5					
Мај	0,2	0,3	-0,7	-3,4	0,0	1,2	4,7	-0,3	8,3	0,2	-0,3	0,0	5,7	-0,1	-6,9	-	10,9					
Јуни	1,8	2,0	0,7	0,9	0,0	1,0	4,6	-0,4	8,2	0,4	-0,6	1,2	4,5	0,3	-6,9	-	-					

^{1/} Почнувајќи од 2007 година, структурата на индексот на трошоците на животот (ЦПИ) е проширена за категориите: ресторани и хотели и за категоријата останати услуги неспомнати на друго место.

^{2/} Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 3

Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата
годишни стапки на раст (во %)

	Вкупно	По сектори			По група на производи				
		Вадење руди и камен	Преработувачка индустрија	Електрична енергија, гас и вода	Енергија	Интермедиијарни производи, освен енергија	Капитални производи	Трајни производи за широка потрошувачка	Неграјни производи за широка потрошувачка
2002	-5,3	-24,5	-4,7	-3,8	-16,8	-8,0	53,3	-22,6	-2,4
2003	4,7	-39,1	5,9	9,8	28,7	-12,1	-9,0	36,9	19,0
2004	-2,2	-5,0	-2,1	-2,6	-1,8	0,9	-20,1	9,1	-3,4
2005	7,0	40,4	7,3	2,5	4,6	14,2	-3,2	-14,9	3,8
2006	2,5	28,0	2,4	0,6	1,5	7,3	8,2	-5,0	-2,2
2007	3,7	9,8	5,2	-9,5	-6,9	12,9	19,7	8,8	-2,0
2008	5,5	9,9	6,3	-3,1	-0,1	7,7	-1,3	64,2	4,0
2009	-7,7	-12,3	-9,3	8,8	2,5	-14,3	-24,5	-20,7	-1,4
2005 Кв.1 ^{1/}	5,2	-18,9	6,4	3,8	2,3	14,8	-0,9	-18,2	1,8
Кв.2	13,5	17,0	16,3	-0,5	6,5	24,6	-1,2	4,8	8,9
Кв.3	6,0	62,9	5,5	2,0	4,0	9,8	-2,5	-11,1	5,4
Кв.4	4,2	97,1	2,5	4,3	7,4	9,5	-5,3	-24,8	-0,1
2006 Кв.1	0,5	111,6	-0,9	-0,9	3,0	5,6	-2,5	10,5	-6,1
Кв.2	1,7	53,2	1,3	-2,0	-3,0	5,1	17,0	-6,5	-0,3
Кв.3	4,3	13,1	4,9	0,1	0,7	12,0	0,1	2,1	-0,7
Кв.4	3,5	4,8	4,0	1,9	5,7	6,3	26,3	-12,5	-1,1
2007 Кв.1	11,6	13,9	16,0	-9,1	-2,1	25,0	39,0	10,3	6,2
Кв.2	-2,8	16,2	-1,5	-20,8	-16,6	7,9	-4,4	25,3	-7,8
Кв.3	1,1	15,4	1,5	-8,7	-4,5	7,5	27,3	-3,0	-5,8
Кв.4	6,2	-3,3	7,8	-1,1	-6,2	15,3	24,7	6,5	1,8
2008 Кв.1	5,8	11,9	6,6	-0,8	1,7	8,8	26,6	77,3	-1,3
Кв.2	12,0	13,6	12,8	1,9	15,8	13,1	28,0	77,0	3,9
Кв.3	13,0	3,4	14,6	1,9	3,4	28,0	-15,9	55,1	4,3
Кв.4	-7,7	11,2	-8,0	-12,2	-15,3	-18,7	-31,3	51,5	7,9
2009 Кв.1	-10,8	-12,6	-12,1	-1,6	-0,1	-29,8	-24,9	-16,3	6,2
Кв.2	-13,2	-19,2	-15,4	15,6	-0,9	-25,9	-40,1	-32,4	2,8
Кв.3	-13,1	-11,3	-15,1	10,4	-5,2	-21,1	-19,3	-15,3	-4,9
Кв.4	7,5	-6,5	7,4	14,2	16,2	27,8	-6,8	-17,3	-7,6
Јануари	-16,7	-23,7	-18,7	-4,6	-1,6	-41,4	-20,8	-15,7	0,5
Февруари	-11,3	-21,9	-11,4	-6,5	-6,2	-26,0	-44,8	-16,7	9,6
Март	-4,8	8,7	-7,2	7,0	8,2	-23,0	-1,7	-16,6	7,8
Април	-7,7	-8,2	-8,5	-0,3	-3,9	-23,0	-30,8	-29,2	14,9
Мај	-15,3	-18,1	-18,7	26,1	-8,1	-26,3	-42,1	-25,8	0,0
Јуни	-16,2	-30,8	-18,4	25,5	10,0	-28,3	-46,0	-41,1	-4,4
Јули	-19,8	-24,0	-21,6	5,7	-0,2	-39,2	-38,2	-29,2	-1,6
Август	-9,9	-6,2	-12,7	21,2	0,4	-13,4	-27,8	-2,3	-7,5
Септември	-9,8	-2,5	-11,4	4,6	-16,4	-12,9	11,7	-12,6	-5,8
Октомври	-1,0	-6,5	-2,3	13,8	5,5	13,3	-12,8	-7,7	-14,1
Ноември	4,3	-4,0	3,6	14,8	15,9	14,2	-9,9	-15,0	-4,4
Декември	20,0	-8,9	22,7	14,0	28,9	62,7	3,0	-27,9	-4,8
2010 Кв.1	-9,4	-5,8	-14,6	19,0	-3,2	-7,7	-34,1	-13,8	-10,2
Јануари	-2,9	11,4	-8,2	16,7	5,6	0,8	-40,0	-9,7	-5,3
Февруари	-13,1	0,9	-20,7	31,2	6,4	-15,7	-33,5	-19,0	-18,3
Март	-11,2	-23,2	-13,9	10,6	-21,1	-6,4	-30,3	-12,6	-6,2
Април	-9,6	-14,2	-14,1	29,5	1,9	-6,7	-35,6	4,7	-14,3
Мај	-0,4	-1,1	-5,3	37,5	53,7	-5,8	-37,4	-5,2	-8,7

^{1/} Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 4
Вработеност и продуктивност во целата економија

	Бруто плати:						Нето плати:					
	Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:			Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:		
				Земјоделство	Индустрија	Услуги				Земјоделство	Индустрија	Услуги
1999	16.941	3,6	-	12.944	16.306	19.684	10.029	2,9	3,6	8.667	8.380	10.720
2000	17.958	6,0	-	15.733	17.785	20.968	10.526	5,5	-0,3	9.294	8.883	11.354
2001	17.893	-0,4	-5,6	14.739	18.304	20.467	10.592	3,5	-1,9	8.754	10.348	11.852
2002	19.030	6,4	4,5	14.437	19.243	21.648	11.550	6,9	5,0	8.833	11.415	12.791
2003	19.957	4,9	3,7	14.100	19.854	22.955	11.955	4,8	3,6	8.522	11.782	13.549
2004	20.779	4,1	4,5	17.287	20.692	23.748	12.534	4,0	4,4	10.337	12.290	13.999
2005	21.335	2,7	2,2	19.128	21.450	24.737	13.125	2,5	2,0	11.419	12.738	14.548
2006	23.037	8,0	4,6	19.485	23.570	25.624	13.854	7,3	4,0	11.660	13.983	15.036
2007	24.139	4,8	2,4	17.755	23.965	26.520	14.586	7,9	5,5	10.766	14.585	16.080
2008	25.349	8,7	0,3	17.342	25.478	28.492	16.095	10,3	1,9	10.693	15.780	17.581
2009	29.923	9,4	10,3	19.331	29.068	33.056	19.958	9,9	10,8	13.096	19.316	22.136
2006 Кв.1	22.559	7,6	4,9	19.179	22.969	25.184	13.207	6,9	3,7	11.466	13.606	14.757
Кв.2	22.923	8,5	5,1	19.600	23.340	25.444	13.428	7,7	4,2	11.681	13.820	14.910
Кв.3	23.214	8,7	5,1	19.719	23.967	25.835	13.584	7,7	3,9	11.779	14.184	15.125
Кв.4	23.451	7,1	4,0	19.440	24.003	26.035	13.854	7,2	4,0	11.712	14.321	15.351
2007 Кв.1	23.139	2,6	1,9	17.809	23.414	25.635	13.962	5,7	5,0	10.802	14.230	15.516
Кв.2	23.651	3,2	2,1	18.396	23.569	26.020	14.287	6,4	5,3	11.161	14.335	15.746
Кв.3	24.193	4,2	1,8	17.524	24.043	26.510	14.604	7,5	5,1	10.652	14.608	16.086
Кв.4	25.574	9,1	4,2	17.291	24.836	27.917	15.490	11,8	6,9	10.451	15.167	16.971
2008 Кв.1	25.146	8,7	-0,8	16.983	24.571	27.429	15.430	10,5	0,9	10.315	15.220	16.934
Кв.2	25.566	8,1	-1,6	16.679	25.126	27.899	15.697	9,9	0,0	10.295	15.559	17.228
Кв.3	26.337	8,9	0,4	16.779	25.610	28.561	16.171	10,7	2,1	10.479	15.860	17.628
Кв.4	27.863	9,0	3,3	18.928	26.604	30.080	17.081	10,3	4,5	11.684	16.480	18.534
Јануари	25.349	10,2	1,4	17.355	25.456	27.398	15.555	12,0	3,1	10.453	15.757	16.918
Февруари	24.799	7,4	-2,0	16.599	24.265	27.165	15.207	9,1	-0,4	10.169	15.019	16.771
Март	25.289	8,4	-1,6	16.994	23.993	27.724	15.529	10,4	0,2	10.325	14.884	17.114
Април	25.412	7,5	-2,3	16.379	24.735	27.808	15.605	9,2	-0,8	10.042	15.315	17.176
Мај	25.612	7,9	-1,4	16.379	25.337	27.843	15.728	9,8	0,2	10.104	15.691	17.198
Јуни	25.673	8,8	-1,1	17.279	25.307	28.047	15.759	10,7	0,5	10.741	15.672	17.311
Јули	25.739	8,6	-0,8	16.653	24.907	28.100	15.808	10,5	1,0	10.493	15.415	17.355
Август	25.758	7,7	-0,8	16.811	25.413	28.078	15.820	9,5	0,8	10.438	15.739	17.333
Септември	27.513	10,2	2,9	16.873	26.510	29.505	16.884	12,1	4,6	10.505	16.425	18.196
Октомври	27.758	7,2	0,1	20.034	26.800	29.855	17.020	9,0	1,8	12.364	16.621	18.404
Ноември	27.507	8,3	3,0	17.223	25.889	29.603	16.859	10,0	4,6	10.687	16.029	18.238
Декември	28.323	11,4	7,0	19.527	27.125	30.784	17.363	11,7	7,3	12.001	16.791	18.960
2009 Кв.1*	29.540	12,5	11,5	19.127	28.496	32.764	19.653	12,7	11,8	12.973	18.774	21.885
Кв.2*	30.137	12,8	13,5	19.489	29.156	33.394	20.116	13,4	14,1	13.191	19.414	22.423
Кв.3*	29.833	8,4	9,9	19.453	29.248	32.861	19.891	8,9	10,4	13.171	19.496	21.973
Кв.4*	30.183	3,7	5,9	19.254	29.372	33.207	20.172	4,5	6,8	13.051	19.579	22.261
Јануари*	29.586	11,7	9,9	19.610	28.815	32.608	19.616	11,6	9,8	13.241	18.752	21.767
Февруари*	29.433	13,6	12,8	18.840	27.834	32.929	19.598	14,1	13,3	12.811	18.490	21.973
Март*	29.602	12,1	11,8	18.930	28.841	32.753	19.746	12,6	12,3	12.869	19.081	21.913
Април*	30.139	13,5	14,1	19.129	29.367	33.683	20.167	14,4	15,0	12.931	19.530	22.723
Мај*	30.100	12,5	12,1	19.831	28.249	33.603	20.112	13,2	12,7	13.431	18.810	22.561
Јуни*	30.171	12,5	14,4	19.507	29.851	32.896	20.070	12,7	14,7	13.211	19.903	21.987
Јули*	29.730	10,6	12,0	18.930	29.137	32.725	19.763	10,7	12,1	12.879	19.420	21.806
Август*	29.767	10,6	12,2	19.841	29.139	32.850	19.867	11,2	12,7	13.421	19.430	21.975
Септември*	30.002	4,4	5,9	19.589	29.469	33.009	20.044	5,1	6,6	13.213	19.636	22.137
Октомври*	30.110	3,8	6,4	19.618	29.173	32.919	20.116	4,6	7,2	13.306	19.449	22.051
Ноември*	29.829	3,8	6,3	19.434	29.644	32.640	19.918	4,6	7,0	13.173	19.732	21.855
Декември*	30.611	3,5	5,1	18.710	29.300	34.061	20.483	4,4	6,1	12.676	19.555	22.877
2010 Кв.1	29.879	1,1	0,6	19.358	29.223	32.467	20.303	3,3	2,8	13.234	19.774	22.136
Јануари 2010	29.947	1,2	1,1	19.844	29.370	32.586	20.330	3,6	3,5	13.651	19.850	22.196
Февруари	29.751	1,1	0,5	19.205	28.801	32.659	20.240	3,3	2,7	13.155	19.565	22.324
Март	29.938	1,1	0,4	19.026	29.500	32.157	20.338	3,0	2,3	12.897	19.907	21.889
Април	30.081	-0,2	-1,6	19.723	29.249	32.481	20.449	1,4	0,0	13.551	19.760	22.155

*Од јануари 2009 година настана структурна промена во податоците за платите, заради примената на концептот на "бруто плата". Оттука, износите за нето и бруто плата од јануари 2009 година се значајно повисоки во однос на претходниот период. Од друга страна, стапките на раст на нето и бруто платите се однесуваат на податоците кои се коригирани за структурната промена. Промената е направена од страна на НБРМ, така што е претпоставено дека платата во јануари 2009 година е непроменета во однос на платата од декември 2008 година, а потоа на овој износ се надворзани месечните стапки на раст објавени од ДЗС.

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 5
Плати
износ (во денари), промена (во %)

	Вкупно работоспособно население	Активно население:			Број на вработени лица по економски дејности:			Продуктивност /1
		Вкупно	Вработени	Невработени	Земјоделство	Индустрија	Услуги	
1996	1.436.602	789.081	537.591	251.489	100.067	193.975	243.548	-
1997	1.489.625	800.513	512.301	288.213	84.256	163.988	264.056	-
1998	1.503.365	823.826	539.762	284.064	107.249	190.674	241.839	-
1999	1.518.250	806.674	545.222	261.452	115.361	185.283	244.580	-
2000	1.534.256	811.557	549.846	261.711	119.971	187.066	242.809	-
2001	1.554.420	862.504	599.308	263.196	131.094	190.458	277.755	-
2002	1.566.953	824.824	561.341	263.483	134.293	186.917	238.868	-
2003	1.579.450	860.976	545.108	315.868	120.132	184.855	238.583	-
2004	1.594.557	832.281	522.995	309.286	88.050	171.390	261.810	-
2005	1.607.997	869.187	545.253	323.934	106.533	175.868	261.523	-0,1
2006	1.618.482	891.679	570.404	321.274	114.777	186.085	268.117	-0,7
2007	1.628.635	907.138	590.234	316.905	107.717	184.928	294.305	2,2
2008	1.633.341	919.424	609.015	310.409	119.749	190.530	297.189	2,2
2009	1.638.869	928.775	629.901	298.873	116.668	187.077	324.410	-4,0
2005 Кв.1	1.603.675	827.428	507.397	320.030	76.546	181.450	251.307	4,5
Кв.2	1.606.833	883.522	552.797	330.724	126.194	174.588	251.112	2,9
Кв.3	1.609.071	889.725	564.880	324.845	135.712	170.157	257.804	-2,1
Кв.4	1.612.410	876.074	555.938	320.136	87.921	180.089	286.837	-6,2
2006 Кв.1	1.615.584	877.798	559.702	318.096	103.319	190.355	264.550	-2,6
Кв.2	1.617.423	885.609	566.293	319.316	128.519	189.630	246.842	0,6
Кв.3	1.619.447	899.732	576.813	322.919	125.322	187.760	262.480	2,4
Кв.4	1.621.475	903.576	578.810	324.766	101.948	176.592	298.599	-2,3
2007 Кв.1	1.624.611	902.588	579.301	323.287	95.384	186.975	293.629	2,8
Кв.2	1.627.216	906.199	589.254	316.944	112.982	184.622	288.104	0,4
Кв.3	1.630.010	909.466	598.327	311.139	117.531	181.993	294.863	1,3
Кв.4	1.632.702	910.301	594.054	316.247	104.975	186.122	300.622	5,5
2008 Кв.1	1.635.058	920.512	600.593	319.919	121.238	178.848	298.110	1,5
Кв.2	1.633.339	917.566	607.125	310.441	129.711	186.184	289.783	3,2
Кв.3	1.631.646	925.073	619.802	305.271	119.149	198.499	301.415	2,2
Кв.4	1.633.321	914.547	608.541	306.006	108.896	198.590	299.451	0,1
2009 Кв.1	1.634.986	919.026	618.189	300.837	120.186	181.567	314.199	-3,4
Кв.2	1.637.828	933.878	636.156	297.722	122.958	188.433	322.983	-5,7
Кв.3	1.640.302	940.661	642.541	298.120	119.474	189.239	333.028	-4,8
Кв.4	1.642.360	921.534	622.720	298.814	104.055	189.069	327.428	-1,2
2010 Кв.1	1.644.423	925.613	615.962	309.651	109.821	182.562	321.505	-0,4

/1 Годишни стапки на раст во (%). Пресметките се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.
Извор: Државен завод за статистика. Анкета за работна сила.

Табела 6

Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)
во милиони денари

	2008				јан.- дек. 2008	2009				јан.- дек. 2009	2010		
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	Април	Мај
ВКУПНИ ПРИХОДИ	33.134	31.688	37.073	34.516	136.411	31.298	31.780	31.785	33.635	128.498	29.522	11.266	10.501
Даночни приходи и придонеси	28.002	28.105	29.329	29.667	115.103	26.554	26.033	27.774	29.499	109.860	25.268	9.967	8.829
Даночни приходи (ССП)*	135	31	66	63	295	37	58	63	111	269	177	59	49
Даноци приходи	19.046	19.006	19.658	18.849	76.559	17.327	16.248	18.234	18.945	70.754	16.009	6.590	5.857
Персонален данок на доход	2.075	2.134	1.988	2.499	8.696	2.029	2.198	2.141	2.342	8.710	2.111	752	660
Данок на добивка	2.823	2.075	1.747	1.934	8.579	1.996	614	997	827	4.434	879	41	316
ДДВ	8.857	9.145	9.697	8.474	36.173	8.175	7.817	9.205	9.976	35.173	8.204	3.883	2.976
Акцизи	3.291	3.389	3.870	3.726	14.276	3.124	3.662	3.991	3.756	14.533	3.140	1.097	1.145
Увозни давачки	1.320	1.675	1.666	1.614	6.275	1.304	1.316	1.235	1.374	5.229	953	565	471
Други даноци	680	588	690	602	2.560	699	641	665	670	2.675	722	252	289
Придонеси	8.821	9.068	9.605	10.755	38.249	9.190	9.727	9.477	10.443	38.837	9.082	3.318	2.923
Фонд за ПИОМ	5.954	6.024	6.481	7.127	25.586	6.185	6.650	6.412	7.034	26.281	6.162	2.241	1.979
Завод за вработување	416	425	436	513	1.790	439	450	457	502	1.848	400	141	124
Фонд за здравство	2.451	2.619	2.688	3.115	10.873	2.566	2.627	2.608	2.907	10.708	2.520	936	820
Неданочни приходи	4.552	3.035	7.189	3.624	18.400	4.160	5.173	3.533	3.536	16.402	3.662	1.102	934
Неданочни приходи (ССП)*	1.882	1.543	1.764	1.971	7.160	1.832	1.436	1.740	1.851	6.859	1.864	559	416
Профит од јавни финансиски институции	1.338	46	3.839	323	5.546	1.197	2.406	101	103	3.807	495	0	50
Народна банка на Република Македонија	1.289	0	0	0	1.289	1.161	0	0	0	1.161	408	0	0
Агенција за управување со средства	0	0	0	260	260	0	0	60	72	132	40	0	28
Други приходи од имот	4	0	3	3	10	2	0	1	0	3	37	0	0
Камати од депонирани средства во НБРМ	44	44	44	50	182	34	23	24	30	111	8	0	22
Дивиденди	1	2	3.792	10	3.805	0	2.383	16	1	2.400	2	0	0
Административни такси	472	453	456	477	1.858	446	464	495	492	1.897	448	149	150
Партиципација за здравствени услуги	121	119	83	67	390	76	77	74	85	312	85	27	25
Други административни такси	121	143	127	170	561	137	128	110	139	514	133	47	44
Други неданочни приходи	147	179	406	210	942	125	216	509	415	1.265	275	63	111
Надоместоци за Фондот за патишта	471	552	514	406	1.943	346	446	504	451	1.747	358	160	137
Капитални приходи	336	282	373	399	1.390	414	238	194	321	1.167	336	50	189
Странски донации	191	237	162	737	1.327	114	268	204	247	833	201	52	496
Приходи од наплатени заеми	53	29	20	89	191	57	68	80	32	237	56	96	53
ВКУПНИ РАСХОДИ	28.874	31.945	30.710	48.693	140.222	33.231	35.357	33.008	37.797	139.393	33.619	11.924	11.413
Тековни трошоци	26.274	28.499	27.733	37.654	120.160	30.639	31.687	30.216	33.423	125.965	30.391	10.572	10.949
Плати и надоместоци	5.220	4.971	4.879	5.757	20.827	5.570	5.782	5.650	5.697	22.699	5.751	1.898	1.860
Стоки и услуги	3.165	4.075	3.724	7.781	18.745	3.757	4.481	3.631	4.351	16.220	3.723	1.279	864
Трансфери	17.469	18.771	18.743	22.959	77.942	20.809	20.699	20.593	22.500	84.601	20.694	7.170	8.057
Трансфери (ССП)*	320	452	326	185	1.283	221	255	416	613	1.505	264	98	101
Социјални трансфери	<i>13.848</i>	<i>14.275</i>	<i>14.453</i>	<i>15.528</i>	<i>58.104</i>	<i>15.132</i>	<i>15.430</i>	<i>15.368</i>	<i>15.812</i>	<i>61.742</i>	<i>15.621</i>	<i>5.475</i>	<i>5.230</i>
Фонд за ПИОМ	<i>7.792</i>	<i>8.163</i>	<i>8.513</i>	<i>8.898</i>	<i>33.366</i>	<i>8.932</i>	<i>9.047</i>	<i>9.147</i>	<i>9.329</i>	<i>36.455</i>	<i>9.232</i>	<i>3.140</i>	<i>3.096</i>
Завод за вработување	<i>368</i>	<i>407</i>	<i>386</i>	<i>465</i>	<i>1.626</i>	<i>435</i>	<i>500</i>	<i>590</i>	<i>746</i>	<i>2.271</i>	<i>495</i>	<i>189</i>	<i>159</i>
Социјална помош	<i>1.004</i>	<i>1.022</i>	<i>986</i>	<i>978</i>	<i>3.990</i>	<i>957</i>	<i>1.114</i>	<i>1.144</i>	<i>1.090</i>	<i>4.305</i>	<i>1.267</i>	<i>453</i>	<i>456</i>
Здравствена заштита	<i>4.684</i>	<i>4.683</i>	<i>4.568</i>	<i>5.187</i>	<i>19.122</i>	<i>4.808</i>	<i>4.769</i>	<i>4.487</i>	<i>4.647</i>	<i>18.711</i>	<i>4.627</i>	<i>1.693</i>	<i>1.519</i>
Други трансфери	3.284	4.030	3.953	7.221	18.488	5.446	4.997	4.793	6.060	21.296	4.800	1.589	2.722
Бегалци	17	14	11	25	67	10	17	16	15	58	9	8	4
Каматни плаќања	420	682	387	1.157	2.646	503	725	342	875	2.445	224	224	168
Камати по домашен долг	141	408	48	346	943	139	479	161	232	1.011	99	151	79
Камати по надворешен долг	279	274	339	811	1.703	364	246	181	643	1.434	124	74	89
Гаранции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Капитални трошоци	2.600	3.446	2.977	11.039	20.062	2.592	3.670	2.792	4.374	13.428	3.229	1.352	464
Инвестиции во постојани средства	2.136	1.872	1.881	7.579	13.468	2.286	2.049	2.125	2.993	9.453	2.387	829	344
Капитални трансфери	464	1.574	1.096	3.460	6.594	306	1.621	667	1.381	3.975	842	523	120
БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ / СУФИЦИТ	4.260	-257	6.363	-14.177	-3.811	-1.933	-3.577	-1.223	-4.162	-10.895	-4.097	-658	-913
Финансирање	-4.260	257	-6.363	14.177	3.811	1.933	3.577	1.223	4.162	10.895	4.097	658	913
Прилив	-3.737	3.419	-5.662	16.767	10.787	2.908	6.891	2.049	7.091	18.339	4.641	2.648	1.284
Приходи од приватизација	661	377	0	602	1.640	0	0	0	0	0	0	0	1
Странски заеми	355	678	136	1.497	2.666	185	1.038	11.088	729	13.040	175	117	1.262
Депозити	-5.151	2.769	-6.104	11.832	3.345	-2.751	9.059	-8.062	1.480	-274	4.544	2.324	-189
Државни записи	379	-475	305	2.829	3.038	5.424	-3.206	-978	4.858	6.098	-78	208	209
Продажба на акции	19	70	1	7	97	50	0	1	24	75	0	0	0
Одлив	523	3.162	701	2.590	6.976	975	3.314	826	2.929	8.044	545	1.990	371
Отплата на главница	523	3.162	701	2.590	6.976	975	3.314	826	2.929	8.044	545	1.990	371
Надворешен долг	392	317	701	468	1.878	593	554	695	514	2.356	545	250	211
Домашен долг	131	2.845	0	2.122	5.098	382	2.760	131	2.415	5.688	0	1.740	160

*Сметки за сопствени приходи.

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Табела 7
Биланс на НБРМ 1,2,3,4
во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007		2008											
	XI	XI	XII	XII	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
А. ВКУПНИ СРЕДСТВА	52223	51352	75272	95647	101704	99990	100006	100544	98510	97154	97441	99435	100296	102261	107770	107245	101893	96111
1. Девизни средства	46078	44831	69588	88102	96604	94979	94978	95488	93530	92181	92431	94492	95338	97898	103371	102821	97688	91908
1.1. Девизни резерви	44178	44423	68698	86664	94822	93291	94332	94847	93085	91726	92357	94414	95263	97838	103314	102750	97584	91808
1.2. Останати девизни средства	1900	408	890	1438	1782	1688	646	641	445	455	73	78	75	60	57	71	104	100
2. Побарувања од државата	3890	3495	3549	2519	1306	1271	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1294	1304
2.1. Во денари	3815	3495	3549	2505	1299	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1264	1286	1296
2.2. Во странска валута	75	0	0	14	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
3. Други средства	2254	3025	2135	5025	3794	3740	3756	3784	3708	3701	3738	3671	3686	3090	3127	3152	2911	2898
Б. ВКУПНИ ОБВРСКИ	52223	51352	75272	95647	101704	99990	100006	100544	98510	97154	97441	99435	100296	102261	107770	107245	101893	96111
1. Монетарна база	22345	22683	28374	34018	38427	41468	39386	40317	38826	40481	40310	44247	45792	45563	46424	48556	44403	48035
1.1. Готови пари во оптик	15010	15071	15813	17732	17982	19894	18333	18124	17792	18508	18421	18454	19892	18776	18894	18963	18179	20799
1.2. Останати депозитни институции	6018	6043	10307	13769	16066	17966	16939	17772	16718	17566	17396	20716	20542	19910	21740	23624	20185	21619
1.2.1. Трансферабилни депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во денари	3248	2677	4984	7396	8868	10689	9518	9343	8158	8865	8580	11700	11400	9447	10514	11931	8394	10288
1.2.2. Останат и депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во денари							0	0	0	0	0	0	0	1149	1467	1773	2019	1528
1.2.3. Останат и депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	2770	3366	5323	6373	7198	7277	7421	8429	8560	8701	8816	9016	9142	9314	9759	9920	9772	9803
1.3. Локална самоуправа	0	0	679	635	1883	1602	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823
1.3.1. Трансферабилни депозит и - Локална самоуправа, во денари	0	0	679	635	1883	1602	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823
1.4. Останати финансиски институции	1317	1569	1575	1882	2496	2006	2223	2383	2363	2374	2450	2508	2853	4209	2932	3029	3051	2794
2. Готови пари кај останати депозитни институции	844	921	1389	1545	1721	1986	1948	1916	2074	2191	2041	2303	3155	2426	2369	2381	2355	3198
3. Останати депозитни институции - останати обврски	4581	4713	8945	9480	19206	21040	21616	22218	21738	20653	23252	21641	19979	20759	20096	18436	16879	17451
3.1. Трансферабилни депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	193	147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. Хартии од вредност, исклучени од монетарните агрегати, во денари	4388	4566	8945	9480	19206	21040	21616	22218	21738	20653	23252	21641	19979	20759	20096	18436	16879	17451
4. Ограничени депозити	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	3	11
5. Девизни обврски	3982	3457	3863	3249	590	555	560	560	560	560	560	560	944	943	943	945	945	955
6. Депозити на државата	12348	12865	24025	34648	28468	20833	21431	20262	22929	21256	19287	18749	19193	21034	24584	23346	21679	12334
6.1. Во денари	3997	6584	8399	16962	24587	15313	15928	14910	17830	16385	14645	13343	14005	15977	19936	19034	16393	9208
6.2. Во странска валута	8351	6281	15626	17686	3881	5520	5503	5352	5099	4871	4642	5406	5188	5057	4648	4312	5286	3126
7. Останати обврски	8967	7634	10065	14252	15013	16094	17013	17187	14458	14204	14031	14237	14387	13961	15722	15961	17984	17324

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Август 2008 година, депозитните банки и штедилниците издвојуваат задолжителен депозит кај НБРМ, согласно Одлуката за задолжителен депозит кај НБРМ, бр. 02-15/VI-1/2008 од 12.06.2008 година.

3) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

4) Согласно препораките на ММФ, променет е третманот на СПВ алокацијата така што наместо да биде дел од капиталните сметки претставува девизна обврска на НБРМ. Извршена е ревизија на целата

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на НБРМ^{1,2,3,4}
во милиони денари

	2009												2010		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
А. ВКУПНИ СРЕДСТВА	93073	91373	82366	78467	76168	78057	89571	96341	97643	98975	101631	102010	103709	103882	103114
1. Девизни средства	88888	87201	78197	74290	72012	73904	85428	92219	93538	94889	97499	97807	99515	99697	98935
1.1. Девизни резерви	88543	86814	77859	73928	71658	73618	85235	92066	93387	94760	97380	97725	99435	99595	98837
1.2. Останати девизни средства	345	387	338	362	354	286	193	154	151	129	119	83	80	102	99
2. Побарувања од Државата	1309	1305	1305	1306	1306	1305	1306	1306	1301	1294	1319	1327	1337	1347	1347
2.1. Во денари	1297	1297	1297	1297	1297	1297	1297	1297	1293	1286	1311	1318	1328	1338	1338
2.2. Во странска валута	12	8	8	9	9	9	9	9	8	8	8	9	9	9	9
3. Други средства	2876	2867	2864	2872	2850	2847	2837	2815	2804	2792	2813	2876	2857	2838	2832
Б. ВКУПНИ ОБВРСКИ	93073	91373	82366	78467	76168	78057	89571	96341	97643	98975	101631	102010	103709	103882	103114
1. Монетарна база	45654	45915	42550	42717	42016	44035	49041	49542	48875	52287	51188	51892	52672	51077	50046
1.1. Готови пари во оптек	18484	17856	17267	17388	17144	16822	18094	17599	17170	17243	17449	19482	18431	17949	17995
1.2. Останати депозитни институции	21246	22026	19686	19678	18742	20850	24377	25356	24860	28055	27171	26639	28044	27090	26001
1.2.1. Трансферабилни депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во денари	10550	10787	8823	8444	7279	9281	12815	13470	12612	15759	14881	14245	15704	14919	13761
1.2.2. Останати депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во денари	895	847	240	331	275	324	310	281	269	239	186	169	150	0	0
1.2.3. Останати депозит и, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	9801	10392	10623	10903	11189	11245	11252	11605	11978	12058	12104	12225	12189	12171	12240
1.3. Локална самоуправа	3080	3185	2655	2646	2992	3219	3157	3290	3467	3596	3241	2361	2896	2622	2592
1.3.1. Трансферабилни депозит и - Локална самоуправа, во денари	3080	3185	2655	2646	2992	3219	3157	3290	3467	3596	3241	2361	2896	2622	2592
1.4. Останати финансиски институции	2844	2848	2942	3006	3137	3143	3414	3296	3379	3392	3327	3410	3300	3415	3459
2. Готови пари кај останати депозитни институции	2569	2515	2621	2627	2700	2613	2795	2834	2714	2639	2979	3216	2906	2862	3151
3. Останати депозитни институции - останати обврски	13593	14103	7511	10502	9923	12489	8391	13054	15247	14830	17846	16676	18194	21033	23201
3.1. Трансферабилни депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	0	418	602	663	1557	2835	2110	3781	2618	2496	2526	814	417	215	246
3.3. Хартии од вредност, исклучени од монетарните агрегати, во денари	13593	13685	6909	9838	8366	9654	6280	9274	12629	12333	15319	15862	17776	20817	22954
4. Ограничени депозити	2	1	1	13	17	17	8	2	12	7	0	0	0	0	0
5. Девизни обврски	949	950	949	949	734	733	733	4158	4542	4484	4505	4561	4638	4719	4722
6. Депозити на државата	13738	11696	14900	8287	7600	5445	16149	14595	13536	12103	11903	12692	11385	9507	8242
6.1. Во денари	10876	9055	12445	5757	4808	3485	3812	2170	1539	1523	1674	2775	3110	3013	4206
6.2. Во странска валута	2862	2641	2455	2530	2793	1960	12337	12425	11997	10580	10229	9917	8274	6494	4035
7. Останати обврски	19137	18708	16455	15999	15878	15338	15249	14989	15431	15264	16189	16189	16820	17546	16904

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Август 2008 година, депозитните банки и штедилниците издвојуваат задолжителен депозит кај НБРМ, согласно Одлуката за задолжителен депозит кај НБРМ, бр. 02-15/VI-1/2008 од 12.06.2008 година.

3) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

4) Согласно препораките на ММФ, променет е третманот на СПВ алокацијата така што наместо да биде дел од капиталните сметки претставува девизна обврска на НБРМ. Извршена е ревизија на целата временска серија.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8
Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници ^{1,2}
во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007	2008											
	XI	XI	XI	XI	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A. ВКУПНО СРЕДСТВА	128133	146283	171189	204745	254348	254344	260479	259638	266302	269256	275230	280768	286509	284799	284014	279281	283710
1. Валутни и депозити	40700	44136	49509	55860	59192	55552	55793	53142	55432	53979	56547	57250	60132	58007	54892	50692	50211
1.1.. Валутни	2368	2390	3332	3905	4791	3582	3491	3870	4298	4017	4782	5753	4819	4335	5309	4723	5667
1.1.1. Во денари	844	921	1389	1545	1986	1948	1916	2074	2191	2041	2303	3155	2426	2369	2381	2355	3198
1.1.2. Во девизи	1524	1469	1943	2360	2805	1634	1575	1796	2107	1976	2479	2598	2393	1966	2928	2368	2469
1.2. Депозити	38332	41746	46177	51955	54401	51970	52302	49272	51134	49962	51765	51497	55313	53672	49583	45969	44544
1.2.1. Во денари	3583	2850	4814	7420	10848	9520	9522	8080	8765	8434	11713	11386	10556	11806	13671	10495	11977
- НБРМ /																	
Задолжителна резерва и клиринг																	
- Останат и депозитни институции	288	83	72	91	199	25	295	17	16	14	136	136	134	12	17	322	361
1.2.2. Во странска валута	34749	38896	41363	44535	43553	42450	42780	41192	42369	41528	40052	40111	44757	41866	35912	35474	32567
- НБРМ /	771	343	766	1347	1185	789	783	1276	1581	1438	1688	1958	2091	2039	1913	1564	1832
- НБРМ /	2951	3504	5323	6373	7277	7421	8429	8560	8701	8816	9016	9142	9314	9758	9892	9743	9769
- Нерезидент и	31027	35049	35274	36815	35091	34240	33568	31356	32087	31274	29348	29011	33352	30069	24107	24167	20966
2. Хартиен вредност различни од акции	10778	11656	16218	22912	34300	34323	33490	32436	30461	31902	29482	27623	28453	28024	26704	25875	27339
2.1. Во денари	4829	6041	16140	22835	34217	34240	33408	32355	30379	31820	29401	27541	28370	27940	26616	25770	27240
2.1.1. НБРМ /	4006	4465	8932	9457	21000	21594	22195	21660	20683	23226	21607	19958	20724	20058	18412	16851	17437
2.1.2. Останат и депозитни институции	0	0	0	0	300	224	222	272	222	222	222	222	212	212	212	529	529
2.1.3. Останат и финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4. Држава	823	1571	7205	13365	12837	12342	10911	10343	9394	8292	7492	7281	7354	7590	7912	8310	9252
2.1.5. Останат и нефинансиски институции	0	5	3	13	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	22
2.1.6. Нерезидент и	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Во странска валута	5949	5615	78	77	83	83	82	81	82	82	81	82	83	84	88	105	99
2.2.1. Држава	5889	5502	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2. Нерезидент и	60	113	78	77	83	83	82	81	82	82	81	82	83	84	88	105	99
3. Кредити	49164	60126	72604	95069	131562	134501	140277	144039	149379	152467	157345	162214	164785	169638	171812	174121	176417
3.1. Во денари	40735	47799	54148	70302	99521	101756	107169	110734	114704	117282	121319	124651	126447	130078	132009	134270	136665
3.1.1. НБРМ /	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.2. Останат и депозитни институции	1342	743	796	1568	1966	1800	2903	2005	2247	2172	2676	2778	2984	3713	2765	2704	2849
3.1.3. Останат и финансиски институции	46	0	3	4	52	47	45	50	44	50	64	59	62	58	91	30	30
3.1.4. Држава	24	153	44	268	139	133	128	121	116	108	103	99	99	100	103	106	115
3.1.5. Локална самоуправа	2	20	13	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25	25	24	24	24
3.1.6. Звани нефинансиски институции	458	677	517	363	315	331	294	295	290	285	278	274	264	248	246	217	133
3.1.7. Останат и нефинансиски институции	28507	30065	30336	37026	48498	49509	52126	54714	56753	57791	59750	61199	61471	63141	64574	66113	68078
3.1.8. Други резидент и	10355	16139	22428	31049	48487	49896	51655	53533	55231	56864	58443	60182	61492	62767	64208	64987	65414
3.1.9. Нерезидент и	1	2	11	24	64	40	18	16	23	12	19	30	53	22	31	28	22
3.2. Во странска валута	8429	12327	18456	24767	32041	32745	33108	33305	34675	35185	36026	37563	38338	39560	39803	39851	39752
3.2.1. Останат и депозитни институции	917	666	962	988	1151	1146	1142	1140	1135	1162	1161	1155	1156	1157	1159	1160	1175
3.2.2. Останат и финансиски институции	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.3. Држава	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.4. Звани нефинансиски институции	27	5	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
3.2.5. Останат и нефинансиски институции	7069	10934	16477	21864	28361	28948	29281	29324	30320	30467	30977	32206	32824	33904	34105	34152	34128
3.2.6. Други резидент и	180	458	750	1709	2358	2461	2575	2729	2997	3332	3697	4039	4215	4351	4391	4389	4344
3.2.7. Нерезидент и	234	263	267	204	171	190	110	112	223	224	189	163	143	148	148	150	105
4. Акции и други сопственички хартиен вредност	1424	1349	1567	1622	1308	1319	1306	1295	1305	1320	1334	1333	1322	1279	1271	1540	1593
4.1. Во денари	1275	1200	1415	1451	1117	1124	1114	1108	1116	1126	1145	1145	1136	1096	1093	1395	1402
4.2. Во странска валута	149	149	152	171	191	195	192	187	189	194	189	188	186	183	178	145	191
5. Финансиски деривативи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Останати побарувања	15085	17498	20113	18538	17935	18557	19491	18572	19512	19296	20171	21881	21234	17231	18632	16375	17193
6.1. Во денари	13686	15345	18946	17214	16141	16843	17737	16956	17744	17629	18462	20039	19562	16004	17428	15218	16024
6.2. Во странска валута	1399	2153	1167	1324	1794	1714	1754	1616	1768	1667	1709	1842	1672	1227	1204	1157	1169
7. Нефинансиски средства	10982	11518	11178	10744	10051	10092	10122	10154	10213	10292	10351	10467	10583	10620	10703	10678	10957

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003
2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници ^{1,2}

во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007	2008											
	XII	XII	XII	XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Б. ВКУПНО ОБВРСКИ	128133	146283	171189	204745	254348	254344	260479	259638	266302	269256	275230	280768	286509	284799	284014	279281	283710
1. Депозит и вклучени во монета	65671	78831	92725	117838	155869	157534	160504	160448	164434	168327	171071	173138	176800	178437	175665	171303	175130
1.1. Во денари	31159	36262	41617	57385	87613	87462	89079	87994	90119	92383	94414	94640	95235	95929	95125	89702	91298
1.1.1. Останат и финансиски институции	398	285	338	492	1008	1094	1165	1217	1356	1578	1621	1545	1709	1792	1843	1898	1947
1.1.2. Локална самоуправа	308	193	16	10	33	33	31	30	32	31	32	31	31	30	31	47	42
1.1.3. Јавни нефинансиски институции	457	659	609	674	2511	2432	2619	2281	2261	2309	2269	2269	1592	1877	1610	2130	3095
1.1.4. Останат и нефинансиски институции	15491	18866	20571	27691	37280	37187	38410	38327	39865	41891	42975	43867	44837	44431	43065	37960	38913
1.1.5. Други резидент и	14505	16259	20083	28518	46781	46716	46854	46139	46605	46574	47517	47605	46781	48066	48056	47590	47301
1.2. Во странска валута	34512	42569	51108	60453	68256	70072	71425	72454	74315	75944	76657	78498	81565	82508	80540	81601	83832
1.2.1. Останат и финансиски институции	49	73	20	32	78	57	58	56	47	52	92	60	92	57	85	94	217
1.2.2. Локална самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.3. Јавни нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.4. Останат и нефинансиски институции	6834	9659	11522	15243	17417	17687	18307	18428	18795	19685	19345	19390	20578	20177	18745	19789	19883
1.2.5. Други резидент и	27629	32837	39566	45178	50761	52328	53970	55473	56207	57220	59048	60895	62274	61710	61710	61718	63732
2. Депозит и исклучени од монет	7372	5849	8541	13869	18367	15760	16701	17489	18212	16955	18760	19821	21665	20501	21081	22034	23512
2.1. Во денари	3166	2241	2985	3516	4398	4919	5272	4908	4828	4833	5189	6267	4965	4773	4701	4797	5721
2.1.1. НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.2. Останат и депозит ни институции	1150	740	1273	1746	2954	2827	3208	2885	2859	2904	3001	3043	3070	3084	2984	3070	3420
2.1.3. Останат и финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4. Држава	1850	1177	1562	1672	1359	2013	1985	1875	1827	1787	2056	3092	1769	1633	1668	1669	2243
2.1.5. Локална самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.6. Јавни нефинансиски институции	166	324	150	98	85	79	79	148	142	142	132	132	126	56	49	58	58
2.1.7. Останат и нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.8. Други резидент и	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.9. Нерезидент и	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Во странска валута	4206	3608	5556	10353	13969	10841	11429	12581	13384	12122	13571	13554	16700	15728	16380	17237	17791
2.2.1. Останат и депозит ни институции	760	340	964	1657	1571	1065	1062	1562	1949	1759	2132	2307	2456	2226	2209	1868	2308
2.2.2. Останат и финансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3. Држава	25	27	1	1	1	2	2	1	1	0	1	1	1	1	1	2	2
2.2.4. Останат и нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.5. Други резидент и	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.6. Нерезидент и	3421	3241	4591	8695	12397	9774	10365	11018	11434	10363	11438	11246	14243	13501	14170	15367	15481
3. Хартии од вредност различни	0	0	0	0	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	954	954
4. Кредити	8959	9691	13556	14646	17860	17411	18187	17092	17452	17511	17977	18395	18473	19162	18364	18339	16047
4.1. Во денари	2532	1946	2218	3212	3575	3367	4521	3640	3968	4021	4610	4777	5030	5732	4887	4896	5089
4.2. Во странска валута	6427	7745	11338	11434	14285	14044	13666	13452	13484	13490	13367	13618	13443	13430	13477	13443	10958
5. Финансиски деривативи																	
5.1. Во денари																	
5.2. Во странска валута																	
6. Останати обврски	14131	16931	18778	19115	18639	19213	20336	19949	20512	20339	20820	22269	21923	17556	19136	16685	18373
6.1. Во денари	12791	14086	17542	17802	16684	17269	18341	18030	18307	18203	18856	19745	20083	16182	17768	15415	17090
6.2. Во странска валута	1340	2845	1236	1313	1955	1944	1995	1919	2205	2136	1964	2524	1840	1374	1368	1270	1283
7. Акции и други сопственички х:	32000	34981	37589	39277	43313	44126	44451	44360	45392	45824	46302	46845	47348	48843	49468	49966	49694

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003
2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници ^{1,2}
во милиони денари

	2009												2010		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
A. ВКУПНО СРЕДСТВА	279841	283209	281636	284510	282706	284134	287565	293062	293358	298724	302720	306469	307928	309677	310961
1. Валуте и депозити	49414	50741	50913	53215	55682	54737	60173	62983	60786	63857	61073	60794	57956	55073	53849
1.1. Валуте	5043	4812	4962	5203	5268	5025	6109	5512	5349	5200	5539	5912	5153	4932	5286
1.1.1. Во денари	2569	2515	2621	2627	2700	2613	2795	2834	2714	2639	2979	3216	2906	2862	3151
1.1.2. Во девизи	2474	2297	2341	2576	2568	2412	3315	2679	2635	2561	2560	2696	2247	2070	2135
1.2. Депозити	44370	45930	45952	48012	50414	49713	54064	57471	55437	58657	55535	54882	52802	50140	48563
1.2.1. Во денари	11675	11737	9307	8942	7739	9812	13404	14055	13167	16135	15262	14614	15967	15031	13930
- НБРМ/ Задолжит елен резерва и клиринг, задолжит елен депозит	11208	11373	8856	8522	7289	9366	12958	13604	12730	15702	14824	14176	15528	14586	13484
- Останати депозитни институции	467	365	452	420	450	447	447	451	438	433	438	438	439	445	446
1.2.2. Во странска валута	32696	34192	36644	39071	42675	39900	40659	43415	42270	42522	40273	40268	36835	35109	34633
институции	1225	1375	1716	1888	2985	3063	2596	3666	2693	2106	2819	1686	1233	1123	1166
- НБРМ	9801	10392	10623	10903	11189	12468	12231	13196	12835	13404	13083	12225	12189	12171	12240
- Нерезиденти	21669	22425	24305	26280	28501	24369	25833	26553	26742	27012	24371	26357	23412	21814	21227
2. Хартии од вредност различни од акции	23722	23509	21291	20610	17722	19528	16807	20231	22937	23633	28020	29782	32668	35877	36709
2.1. Во денари	23663	23450	21233	20551	17664	19434	16590	19944	22637	23331	27500	29265	32145	35353	36336
2.1.1. НБРМ	13460	13281	6893	9824	8331	9594	6280	9572	12628	12331	15318	15861	17776	20814	22954
2.1.2. Останати депозитни институции	860	863	868	871	876	895	837	838	839	839	832	833	836	839	840
2.1.3. Останати финансиски институции	53	34	34	34	34	13	13	13	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4. Држава	9289	9272	13384	9823	8422	8932	9461	9521	9169	10161	11350	12571	13533	13701	12542
2.1.5. Останати нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.6. Нерезидент и	0	0	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Во странска валута	59	59	59	59	58	94	217	286	300	302	520	517	523	523	374
2.2.1. Држава	0	0	0	0	0	91	215	284	300	302	363	359	362	361	374
2.2.2. Нерезидент и	59	59	59	59	58	3	3	3	0	0	157	159	161	162	0
3. Кредити	177028	179306	180406	180903	180305	179846	180324	180022	179793	180417	181923	184241	184395	185977	187083
3.1. Во денари	136261	138503	139788	140089	140167	139659	140192	139829	139662	140081	141064	142289	142513	142846	143465
3.1.1. НБРМ	8	7	8	8	8	9	10	12	11	12	12	14	13	12	13
3.1.2. Останати депозитни институции	2223	2398	2771	2813	2714	2607	2618	2507	2439	2710	2683	2925	2690	2911	2905
3.1.3. Останати финансиски институции	118	141	87	95	50	57	44	24	33	35	35	31	41	41	42
3.1.4. Држава	52	52	56	56	55	105	103	103	102	102	102	98	97	98	101
3.1.5. Локална самоуправа	24	24	24	23	23	22	22	22	21	21	20	20	20	20	19
3.1.6. Јавни нефинансиски институции	92	91	90	94	87	37	34	32	31	29	30	33	33	32	31
3.1.7. Останати нефинансиски институции	66608	68693	69356	69471	69411	68790	69090	68821	68671	68759	69602	70993	71540	71734	72103
3.1.8. Други резидент и	67083	67044	67344	67472	67764	67978	68216	68252	68296	68357	68526	68121	68025	67945	68196
3.1.9. Нерезидент и	53	53	53	56	55	55	54	56	58	56	55	54	53	54	54
3.2. Во странска валута	40767	40803	40617	40815	40138	40187	40131	40192	40131	40337	40859	41952	41882	43131	43618
3.2.1. Останати депозитни институции	1076	1083	1068	1063	1044	1088	1093	1095	1088	1045	1071	1826	1817	2263	2265
3.2.2. Останати финансиски институции	13	126	131	130	130	104	72	71	71	68	41	41	46	46	46
3.2.3. Држава	185	182	22	21	21	21	19	18	18	20	19	18	18	18	17
3.2.4. Јавни нефинансиски институции	282	281	427	418	425	415	396	403	416	412	409	398	391	386	395
3.2.5. Останати нефинансиски институции	34700	34657	34557	34845	34200	33667	33808	33721	33601	33810	34382	34737	34798	35630	36057
3.2.6. Други резидент и	4381	4341	4285	4210	4172	4094	4029	3980	3928	3893	3844	3823	3806	3778	3833
3.2.7. Нерезидент и	130	132	129	128	146	798	715	905	1010	1089	1092	1109	1005	1009	1005
4. Акции и други сопственички хартии од вредност	1224	1261	1259	1271	1278	1299	1300	1306	1316	1334	1332	1353	1337	1347	1351
4.1. Во денари	1051	1086	1092	1092	1097	1121	1119	1122	1135	1147	1144	1154	1137	1144	1143
4.2. Во странска валута	173	176	167	179	181	179	181	184	181	187	189	198	199	203	207
5. Финансиски деривативи	0	0	0	2	0	0	0	16	16	15	15	15	18	4	5
6. Останати побарувања	17038	16571	16283	17019	16218	17028	17310	16661	16671	17684	18461	17861	19238	19079	19597
6.1. Во денари	16060	15628	15126	15845	14985	16017	16326	15663	15394	16351	17071	16549	17971	17810	18316
6.2. Во странска валута	977	943	1157	1174	1233	1010	985	999	1276	1333	1390	1312	1267	1269	1282
7. Нефинансиски средства	11417	11821	11483	11490	11501	11696	11651	11842	11840	11783	11895	12424	12317	12321	12367

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници ^{1,2}
во милиони денари

	2009												2010		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
Б. ВКУПНО ОБВРСКИ	279841	283210	281636	284510	282706	284134	287565	293062	293358	298724	302720	306469	307928	309677	310961
1. Депозит и вклучени во монета	173922	174586	172789	174714	173259	174596	172880	177642	177897	181947	183647	187587	189304	189768	192433
1.1. Во денари	88487	88391	83493	82879	82375	82972	78099	80497	80773	83617	85023	87073	87556	88087	89897
1.1.1. Останат и финансиски институции	5227	5232	4850	4859	5018	5495	5158	5387	5893	6244	6708	7005	7062	7266	7497
1.1.2. Локална самоуправа	61	60	61	52	52	59	37	32	29	42	39	34	33	33	33
1.1.3. Јавни нефинансиски институции	5455	5220	5278	5073	4695	4330	3625	4260	3692	3487	3183	3067	2410	3127	2799
1.1.4. Останат и нефинансиски институции	32860	34104	32240	31848	32275	33312	29409	31276	30733	31548	32111	31459	31777	29999	29881
1.1.5. Други резидент и	44884	43774	41065	41047	40335	39776	39870	39543	40426	42295	42983	45508	46273	47663	49685
1.2. Во странска валута	85435	86195	89296	91834	90885	91624	94780	97145	97124	98330	98624	100513	101748	101681	102535
1.2.1. Останат и финансиски институции	793	893	844	873	1017	994	935	941	933	971	1015	1108	1085	1044	1382
1.2.2. Локална самоуправа	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9
1.2.3. Јавни нефинансиски институции	1791	327	383	435	261	230	392	457	431	459	484	358	369	364	362
1.2.4. Останат и нефинансиски институции	17668	17528	17746	17790	15904	15177	16361	17641	16829	17609	17131	17679	17732	16931	17370
1.2.5. Други резидент и	65176	67440	70316	72729	73695	75215	77084	78096	78922	79283	79986	81360	82553	83333	83412
2. Депозит и исклучени од монет	21661	23950	24033	24248	25233	20024	24959	25539	25359	24009	24103	21332	19363	19154	19076
2.1. Во денари	4087	4771	4713	5047	5373	5012	5971	6665	6737	6028	5937	6124	6438	5582	5743
2.1.1. НБРМ	35	35	0	0	0	3	3	4	6	7	7	8	9	10	12
2.1.2. Останат и депозитни институции	510	504	593	530	561	562	593	621	628	542	554	552	565	551	582
2.1.3. Останат и финансиски институции	0	4	88	19	4	4	34	37	37	37	37	37	38	33	34
2.1.4. Држава	1230	1212	1217	1299	1182	1310	1330	1931	1948	1365	1168	1226	1256	1122	1175
2.1.5. Локална самоуправа	23	23	23	23	23	24	24	18	18	18	18	18	12	12	10
2.1.6. Јавни нефинансиски институции	39	39	39	39	39	39	0	19	19	19	21	21	21	21	21
2.1.7. Останат и нефинансиски институции	483	966	1077	1097	1072	1000	989	976	1007	930	956	912	1048	992	992
2.1.8. Други резидент и	803	1020	828	810	1113	792	860	830	830	891	930	1136	1187	1128	1132
2.1.9. Нерезидент и	964	970	846	1228	1377	1280	2138	2231	2245	2219	2247	2214	2302	1713	1786
2.2. Во странска валута	17573	19179	19320	19202	19861	15012	18988	18874	18622	17981	18165	15208	12926	13571	13333
2.2.1. Останат и депозитни институции	1213	963	1170	1247	1382	1454	1493	1780	1350	921	1150	902	849	875	945
2.2.2. Останат и финансиски институции	47	56	9	9	9	9	8	8	8	8	9	9	9	9	12
2.2.3. Држава	49	16	5	8	8	6	5	7	6	4	5	5	6	7	6
2.2.4. Останат и нефинансиски институции	244	1826	1910	1942	1935	1923	1861	1792	1797	1753	1757	1747	1764	1762	1652
2.2.5. Други резидент и	1606	1633	1770	1742	1717	1797	1809	2058	2392	2344	2156	2243	2258	2353	2404
2.2.6. Нерезидент и	14414	14686	14455	14253	14809	9822	13812	13229	13069	12951	13087	10303	8040	8567	8316
3. Хартии од вредност различни	957	959	975	977	944	932	936	940	943	947	942	932	938	942	945
4. Кредити	15599	15955	16088	16330	15912	20139	19923	19672	19695	20991	21801	25445	25125	26354	25004
4.1. Во денари	4838	4999	5358	5360	5263	5209	5181	5074	5101	5412	5441	5779	5462	5713	5710
4.2. Во странска валута	10760	10956	10730	10971	10649	14929	14742	14598	14594	15578	16359	19666	19663	20641	19294
5. Финансиски деривативи												1	5	6	1
5.1. Во денари												0	0	0	0
5.2. Во странска валута												1	5	6	1
6. Останат и обврски	17133	17215	17787	18570	17326	18010	17996	17923	17516	18329	19228	18366	19854	19760	19810
6.1. Во денари	15824	15924	16520	17287	16112	16664	16683	16655	15921	16763	17623	17036	18481	18356	18454
6.2. Во странска валута	1309	1290	1267	1282	1214	1346	1313	1268	1595	1567	1605	1330	1373	1404	1356
7. Акции и други сопственички	50569	50544	49964	49672	50031	50432	50871	51347	51948	52501	53000	52806	53340	53693	53692

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од Јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9

Преглед на депозитните институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)^{1,2}

во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007	2008											
	XII	XI	XI	XI	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A. ДЕВИЗНИ СРЕДСТВА, НЕТО	65371	67722	88937	107524	109068	109870	109285	104779	104025	104424	104162	104093	108162	111029	104329	97548	90980
1. Девизни средства, нето	42096	41374	65725	84853	94424	94418	94928	92970	91621	91871	93932	94394	96955	102428	101876	96743	90953
1.1. Девизни средства	46078	44831	69588	88102	94979	94978	95488	93530	92181	92431	94492	95338	97898	103371	102821	97688	91908
1.2. Девизни обврски	-3982	-3457	-3863	-3249	-555	-560	-560	-560	-560	-560	-944	-944	-943	-943	-945	-945	-955
2. Девизни средства, нето	23275	26348	23212	22671	14644	15452	14357	11809	12404	12553	10230	9699	11207	8601	2453	805	27
2.1. Девизни средства	33080	37106	37797	39732	38478	36468	35609	33598	34802	33808	32421	32134	36258	32517	27524	26999	23904
2.2. Девизни обврски	-9805	-10758	-14585	-17061	-23834	-21016	-21252	-21789	-22398	-21255	-22191	-22435	-25051	-23916	-25071	-26194	-23877
B. ДОМАШНИ КРЕДИТИ	43317	55212	57232	72912	121814	123439	127900	129284	135034	139083	142983	146070	147978	148996	153632	158519	169749
1. Побарувања од државата, нето	-4392	-4132	-15271	-21263	-8922	-10468	-10837	-14107	-13353	-12498	-13044	-14752	-15233	-18389	-16837	-14763	-5530
1.1. Побарувања од државата	3890	3495	3549	2519	1271	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1272	1294	1304
1.2. Депозити на државата	-12348	-12865	-24025	-34648	-20833	-21431	-20262	-22929	-21256	-19287	-18749	-19193	-21034	-24584	-23346	-21679	-12334
1.3. Побарувања од државата	6833	7333	7542	13646	12995	12616	11099	10539	9621	8548	7781	7602	7710	7984	8346	8784	9380
1.4. Депозити на државата	-2767	-2095	-2338	-2781	-2355	-2925	-2946	-2989	-2990	-3031	-3348	-4433	-3181	-3061	-3109	-3163	-3880
2. Побарувања од локалната самоуправа	2	20	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25	25	24	24
2.1. Побарувања од локалната самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Побарувања од локалната самоуправа	2	20	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25	25	24	24
3. Побарувања од јавни нефинансиски институции	485	682	517	363	315	331	294	295	290	285	280	274	264	248	246	217	133
3.1. Побарувања од јавни нефинансиски институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Побарувања од јавни нефинансиски институции	485	682	517	363	315	331	294	295	290	285	280	274	264	248	246	217	133
4. Побарувања од приватен сектор	47172	58639	71967	93803	130366	133526	138395	143042	148050	151243	155694	160456	162859	167047	170138	172640	174782
4.1. Побарувања од приватен сектор	-1	44	1063	1092	1412	1408	1425	1421	1412	1406	1399	1393	1388	1473	1466	1514	1508
4.2. Побарувања од приватен сектор	47173	58595	70904	92711	128954	132118	136970	141621	146638	149837	154295	159063	161471	165574	168672	171126	173274
5. Побарувања од останати финансиски институции	49	3	6	9	55	50	48	53	47	53	53	67	62	65	61	401	340
5.1. Побарувања од останати финансиски институции	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
5.2. Побарувања од останати финансиски институции	46	0	3	6	52	47	45	50	44	50	50	64	59	62	58	398	337
B. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	28265	28842	31354	36788	48858	46489	47705	46415	48299	50237	52003	51029	52699	53040	52147	52285	56942
1. Готови пари надвор од останати депозитни институции	14166	14150	14424	16187	17908	16385	16208	15718	16317	16380	16151	16737	16350	16525	16582	15824	17601
2. Обврски кон јавен сектор	0	0	679	635	1602	1891	2038	1953	2033	2043	2569	2505	2668	2858	2940	2988	2823
3. Обврски кон останати финансиски институции	1317	1569	1575	1882	2006	2223	2383	2363	2374	2450	2508	2853	4209	2932	3029	3051	2794
4. Депозитни пари	12782	13123	14676	18084	27342	25990	27076	26381	27575	29364	30775	28934	29472	30725	29596	30422	33724
G. ОГРАНИЧЕНИ ДЕПОЗИТИ	166	324	150	98	85	79	79	148	142	143	133	133	127	57	50	61	69
1. Ограничени депозити	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	3	11
2. Ограничени депозити	166	324	150	98	85	79	79	148	142	142	132	132	126	56	49	58	58
D. ОСТАНАТИ ДЕПОЗИТИ	52889	65708	78049	99754	128527	131544	133428	134067	136859	138963	140296	144204	147328	147712	146069	140881	141406
1. Орочени, штедни и девизни депозити	52889	65708	78049	99754	128527	131544	133428	134067	136859	138963	140296	144204	147328	147712	146069	140881	141406
Ѓ. ОБВРСКИ КОН ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ	0	0	0	15	346	344	343	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
1. Обврски кон останати финансиски институции	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Обврски кон останати финансиски институции	0	0	0	0	346	344	343	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
E. КАПИТАЛНИ СМЕТКИ	38327	40727	45756	47644	52570	54590	54879	53889	54668	54919	55595	56364	57160	59982	61321	63569	61474
Ж. ОСТАНАТИ СТАВКИ (НЕТО)	-10959	-12667	-9140	-3863	496	263	751	-456	-909	-755	-883	-1566	-1175	-766	-1626	-739	828

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Преглед на депозитните институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници) ^{1,2}
во милиони денари

	2009												2010		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
А. ДЕВИЗНИ СРЕДСТВА, НЕТО	88967	87428	80949	78762	78534	77493	86604	90895	92170	92974	92113	94764	95012	92917	92943
1. Девизни средства, нето	87939	86251	77247	73340	71278	73172	84696	88061	88996	90405	92994	93246	94877	94978	94214
1.1. Девизни средства	88888	87201	78197	74290	72012	73904	85428	92219	93538	94889	97499	97807	99515	99697	98935
1.2. Девизни обврски	-949	-950	-949	-949	-734	-733	-733	-4158	-4542	-4484	-4505	-4561	-4638	-4719	-4722
2. Девизни средства, нето	1029	1177	3702	5421	7256	4322	1908	2834	3174	2569	-881	1518	135	-2061	-1271
2.1. Девизни средства	24682	25244	27203	29365	31604	27899	30187	30465	30720	30978	28489	30643	27146	25372	24694
2.2. Девизни обврски	-23654	-24067	-23501	-23944	-24348	-23577	-28279	-27632	-27546	-28409	-29370	-29125	-27012	-27433	-25965
Б. ДОМАШНИ КРЕДИТИ	170028	173783	174959	178445	177414	179028	169596	170240	170646	174054	177231	178825	181649	184830	186027
1. Побарувања од државата, нет	-6033	-4360	-4082	-1073	-1643	1028	-9009	-7941	-7308	-4287	-2648	-2408	-91	2070	2145
1.1. Побарувања од државата	1309	1305	1305	1306	1306	1305	1306	1306	1301	1294	1319	1327	1337	1347	1347
1.2. Депозити на државата	-13738	-11696	-14900	-8287	-7601	-5446	-16149	-14595	-13536	-12103	-11903	-12692	-11385	-9507	-8242
1.3. Побарувања од државата	9800	9588	13529	9972	8576	9228	9884	10018	9687	10690	11945	13059	14021	14195	13056
1.4. Депозити на државата	-3405	-3557	-4017	-4064	-3924	-4060	-4050	-4669	-4761	-4168	-4009	-4103	-4064	-3965	-4017
2. Побарувања од локалната самоуправа	24	24	24	23	23	22	22	22	21	21	20	20	20	20	19
2.1. Побарувања од локалната самоуправа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Побарувања од локалната самоуправа	24	24	24	23	23	22	22	22	21	21	20	20	20	20	19
3. Побарувања од јавни нефинансирани институции	374	372	516	512	511	453	431	435	446	441	439	431	424	417	426
3.1. Побарувања од јавни нефинансирани институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Побарувања од јавни нефинансирани институции	374	372	516	512	511	453	431	435	446	441	439	431	424	417	426
4. Побарувања од приватен сектор	175068	177000	177802	178276	177861	176876	177546	177138	176893	177287	178846	180196	180710	181736	182852
4.1. Побарувања од приватен сектор	1499	1490	1494	1506	1498	1491	1487	1480	1471	1464	1480	1512	1514	1493	1487
4.2. Побарувања од приватен сектор	173569	175509	176307	176769	176363	175386	176059	175658	175422	175823	177366	178684	179196	180244	181364
5. Побарувања од останати финансирани институции	595	747	699	708	661	649	607	586	593	592	573	587	586	587	586
5.1. Побарувања од останати финансирани институции	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.2. Побарувања од останати финансирани институции	594	746	698	707	660	648	606	585	592	591	572	586	585	585	585
В. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	52702	52073	49446	49465	50319	50854	51471	52894	51376	52716	52301	54584	52872	53367	52866
1. Готови пари надвор од останати депозитни институции	15915	15341	14646	14760	14443	14210	15299	14766	14456	14604	14470	16266	15525	15087	14844
2. Обврски кон јавен сектор	3080	3185	2655	2646	2992	3219	3157	3290	3467	3596	3241	2361	2896	2622	2592
3. Обврски кон останати финансирани институции	2844	2848	2942	3006	3137	3143	3414	3296	3379	3392	3327	3410	3300	3415	3459
4. Депозитни пари	30863	30700	29203	29053	29746	30281	29602	31542	30075	31123	31262	32547	31151	32242	31971
Г. ОГРАНИЧЕНИ ДЕПОЗИТИ	3201	5509	5649	5667	5917	5592	5551	5695	6075	5962	5838	6077	6291	6268	6211
1. Ограничени депозити	2	1	1	13	17	17	8	2	12	7	0	0	0	0	0
2. Ограничени депозити	3199	5507	5648	5654	5900	5575	5543	5693	6062	5955	5837	6077	6290	6268	6211
Д. ОСТАНАТИ ДЕПОЗИТИ	143059	143887	143586	145660	143514	144315	143278	146100	147823	150824	152385	155040	158153	157526	160461
1. Орочени, штедни и девизни депозити	143059	143887	143586	145660	143514	144315	143278	146100	147823	150824	152385	155040	158153	157526	160461
Ѓ. ОБВРСКИ КОН ОСТАНАТИ ФИНАНСИНСКИ ИНСТИТУЦИИ	441	452	436	369	360	340	381	361	356	415	407	397	398	396	379
1. Обврски кон останати финансирани институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Обврски кон останати финансирани институции	441	452	436	369	360	340	381	361	356	415	407	397	398	396	379
Е. КАПИТАЛНИ СМЕТКИ	64514	65062	63470	62687	62817	62648	62848	63140	63672	64130	65552	65554	66408	67627	67758
Ж. ОСТАНАТИ СТАВКИ (НЕТО)	-4921	-5772	-6680	-6641	-6979	-7226	-7329	-7055	-6485	-7019	-7140	-8062	-7460	-7437	-8705

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Кредити на недржавниот сектор дадени од банки и штедилници^{1,2}
во милиони денари

	2003		2004	2005	2006	2007	2008												
	I	XII	XII	XII	XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ВКУПНИ КРЕДИТИ	39125	46644	58298	70524	92017	128071	131192	135976	140645	145635	148789	153197	157989	160350	164498	167606	169973	172150	
1. Во денари	33301	39368	46901	53297	68442	97352	99783	104120	108592	112318	114990	118521	121744	123311	126243	129110	131432	133679	
1.1. Краткорочни кредити	15460	15975	17200	17800	22121	32070	32902	34889	36638	38004	38594	39808	40767	41331	42634	43113	44516	44469	
1.1.1. Во денари без валут на клаузула	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.1.2. Во денари со валут на клаузула	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.2. Долгорочни кредити	9810	14347	20810	26065	36856	56324	57617	59857	62460	64789	66568	68774	70868	71702	73271	75458	76171	78193	
1.2.1. Во денари без валут на клаузула	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.2.2. Во денари со валут на клаузула	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.3. Пресметана камата	521	406	385	485	578	752	799	830	866	892	930	952	978	1079	1033	1066	1138	1027	
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	7510	8640	8506	8947	8887	8206	8465	8544	8628	8633	8898	8987	9131	9199	9305	9473	9607	9990	
2. Во странска валута	5824	7276	11397	17227	23575	30719	31409	31856	32053	33317	33799	34676	36245	37039	38255	38496	38541	38471	
2.1. Краткорочни кредити	1361	1863	3246	3360	4654	6734	7114	7369	7460	8014	8206	8394	8998	9176	10034	9889	9725	9829	
2.2. Долгорочни кредити	3295	4016	6993	12684	17692	22695	22537	22662	23197	24018	24372	24813	25878	26491	26718	27058	27168	27064	
2.3. Пресметана камата	50	33	45	44	76	88	93	89	93	118	105	107	101	105	133	120	111	96	
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	1118	1364	1113	1139	1153	1202	1665	1736	1303	1167	1116	1362	1268	1267	1370	1429	1537	1482	
годишни стапки на пораст																			
ВКУПНИ КРЕДИТИ			24,98	20,97	30,48	39,18	39,97	41,44	42,22	44,08	43,37	42,09	42,04	40,13	38,61	39,65	37,66	34,42	
1. Во денари			19,13	13,64	28,42	42,24	42,25	45,07	47,03	48,18	47,81	47,03	45,53	42,88	40,93	41,51	40,11	37,32	
1.1. Краткорочни кредити			7,67	3,49	24,28	44,98	42,38	47,85	53,16	56,63	57,05	57,26	52,30	48,86	42,95	42,73	45,15	38,66	
1.1.1. Во денари без валут на клаузула																			
1.1.2. Во денари со валут на клаузула																			
1.2. Долгорочни кредити			45,05	25,25	41,40	52,82	53,29	54,53	53,88	54,17	53,78	50,61	49,46	46,55	46,97	46,47	42,10	38,83	
1.2.1. Во денари без валут на клаузула																			
1.2.2. Во денари со валут на клаузула																			
1.3. Пресметана камата			-5,17	25,97	19,18	30,10	37,52	27,11	37,03	41,14	39,85	44,24	42,57	45,22	33,46	43,09	49,74	36,57	
1.4. Сомнителни и спорни побарувања			-1,55	5,18	-0,67	-7,66	-4,58	-2,79	-1,00	-2,75	-4,01	0,12	3,93	3,74	1,97	8,04	9,48	21,74	
2. Во странска валута			56,64	51,15	36,85	30,30	33,20	30,74	28,05	31,79	30,08	27,46	31,47	31,68	31,47	33,75	29,93	25,24	
2.1. Краткорочни кредити			74,24	3,51	38,51	44,69	54,48	52,00	44,15	53,85	48,15	36,38	53,21	53,55	61,21	67,27	56,65	45,96	
2.2. Долгорочни кредити			74,13	81,38	39,48	28,28	27,67	23,93	24,61	27,92	27,57	26,45	27,48	28,52	25,04	26,61	23,24	19,25	
2.3. Пресметана камата			36,36	-2,22	72,73	15,79	6,90	32,84	5,68	34,09	3,96	-4,46	8,60	10,53	66,25	29,03	29,07	9,09	
2.4. Сомнителни и спорни побарувања			-18,40	2,34	1,23	4,25	34,71	49,14	12,91	-3,31	-9,93	3,50	-2,76	-12,20	-3,93	1,71	16,00	23,29	

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Кредити на недржавниот сектор дадени од банки и штедилници^{1,2}
во милиони денари

	2009												2010			
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
ВКУПНИ КРЕДИТИ	173301	175397	176298	176758	176261	175164	175711	175326	175066	175384	176889	178196	178702	179611	180722	
1. Во денари	133925	135992	136900	137156	137334	136884	137406	137151	137052	137201	138212	139197	139660	139771	140391	
1.1. Краткорочни кредити	44943	45454	45691	46097	45789	45204	45330	44905	44496	42948	43485	44529	44518	44621	45084	
1.1.1. Во денари без валут на клаузула	40204	40759	40424	39468	39004	38549	38424	37803	37339	35794	36187	36400	36099	35654	36159	
1.1.2. Во денари со валут на клаузула	4738	4695	5267	6628	6785	6654	6906	7102	7157	7153	7298	8130	8419	8967	8925	
1.2. Долгорочни кредити	78631	80030	80332	80069	79653	79141	79123	78939	78834	79650	80109	81155	80273	80265	80545	
1.2.1. Во денари без валут на клаузула	29856	30968	30948	28581	28297	28388	28144	27968	27865	28008	27969	28288	27841	27837	28200	
1.2.2. Во денари со валут на клаузула	48775	49062	49384	51488	51357	50753	50979	50972	50969	51642	52141	52866	52433	52428	52345	
1.3. Пресметана камата	1542	1552	1589	1615	1690	1681	1723	1824	1841	1849	1904	1788	1913	1880	1874	
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	8808	8956	9287	9375	10201	10858	11230	11483	11880	12753	12713	11725	12954	13004	12889	
2. Во странска валута	39376	39405	39398	39602	38927	38280	38304	38175	38015	38183	38676	38998	39042	39840	40331	
2.1. Краткорочни кредити	9974	10173	9967	10428	9786	9516	9554	9342	8797	8873	9210	8558	8303	8441	8704	
2.2. Долгорочни кредити	26559	26323	26027	25563	25452	25034	25080	25059	25075	25171	25318	26226	26256	26899	26963	
2.3. Пресметана камата	243	260	238	222	231	232	224	244	226	220	230	216	234	245	249	
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	2601	2649	3166	3389	3456	3499	3445	3530	3917	3919	3918	3999	4249	4255	4414	
годишни стапки на пораст																
ВКУПНИ КРЕДИТИ	32,10	28,99	25,35	21,37	18,46	14,34	11,22	9,34	6,42	4,64	4,07	3,51	3,12	2,40	2,51	
1. Во денари	34,22	30,61	26,07	22,11	19,43	15,49	12,87	11,22	8,56	6,27	5,16	4,13	4,28	2,78	2,55	
1.1. Краткорочни кредити	36,60	30,28	24,71	21,29	18,64	13,55	11,19	8,65	4,37	-0,38	-2,32	0,14	-0,94	-1,83	-1,33	
1.1.1. Во денари без валут на клаузула																
1.1.2. Во денари со валут на клаузула																
1.2. Долгорочни кредити	36,47	33,70	28,61	23,58	19,66	15,07	11,65	10,09	7,59	5,56	5,17	3,79	2,09	0,29	0,26	
1.2.1. Во денари без валут на клаузула																
1.2.2. Во денари со валут на клаузула																
1.3. Пресметана камата	93,04	86,96	83,49	81,05	81,70	76,61	76,15	69,02	78,19	73,49	67,35	74,09	24,01	21,15	17,93	
1.4. Сомнителни и спорни побарувања	4,05	4,82	7,63	8,60	14,65	20,82	22,99	24,82	27,67	34,63	32,33	17,37	47,07	45,20	38,79	
2. Во странска валута	25,37	23,70	22,92	18,86	15,17	10,39	5,68	3,07	-0,63	-0,81	0,35	1,37	-0,85	1,10	2,37	
2.1. Краткорочни кредити	40,20	38,05	33,60	30,13	19,26	13,37	6,18	1,81	-12,33	-10,27	-5,30	-12,93	-16,75	-17,02	-12,67	
2.2. Долгорочни кредити	17,85	16,15	12,20	6,43	4,43	0,89	-3,08	-5,41	-6,15	-6,98	-6,81	-3,10	-1,14	2,19	3,60	
2.3. Пресметана камата	160,88	192,62	156,36	88,13	120,30	116,41	122,26	132,42	69,77	83,37	107,57	124,79	-3,73	-6,08	4,53	
2.4. Сомнителни и спорни побарувања	56,21	52,57	142,99	190,39	209,72	156,88	171,70	178,59	185,94	174,25	154,92	169,84	63,37	60,67	39,42	

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)^{1,2}

во милиони денари

	2003	2004	2005	2006	2007	2008											
	XII	XII	XII	XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1. Готови пари во оптик	14166	14150	14424	16187	17908	16385	16208	15718	16317	16380	16151	16737	16350	16525	16582	15824	17601
2. Депозитни пари	14099	14692	16251	19966	29348	28213	29459	28744	29949	31814	33283	31787	33681	33657	32625	33473	36518
3. (1+2) Парична маса M1	28265	28842	30675	36153	47256	44598	45667	44462	46266	48194	49434	48524	50031	50182	49207	49297	54119
4. Краткорочни депозити	48986	61593	73802	94187	119697	122689	123836	123847	126001	127350	128619	132004	134108	133842	130872	124744	124766
4.1. во денари	15752	20722	24677	36742	55599	56661	57017	56462	57141	57250	57585	59307	59146	58247	57902	51234	49584
4.2. во странска валута	33234	40871	49125	57445	64098	66028	66819	67385	68860	70100	71034	72697	74962	75595	72970	73510	75182
5. (3+4.1.) Парична маса M2 - денарски	44017	49564	55352	72895	102855	101259	102684	100924	103407	105444	107019	107831	109177	108429	107109	100531	103703
6. (5+4.2.) Парична маса M2 - вкупно	77251	90435	104477	130340	166953	167287	169503	168309	172267	175544	178053	180528	184139	184024	180079	174041	178885
7. Долгорочни депозити	3903	4115	4247	5567	8830	8855	9592	10220	10858	11613	11677	12200	13220	13870	15197	16137	16640
7.1. во денари	2625	2417	2264	2559	4672	4811	4986	5151	5403	5769	6054	6399	6617	6957	7627	8046	7990
7.2. во странска валута	1278	1698	1983	3008	4158	4044	4606	5069	5455	5844	5623	5801	6603	6913	7570	8091	8650
8. (6+7) Парична маса M4 - вкупно	81154	94550	108724	135907	175783	176142	179095	178529	183125	187157	189730	192728	197359	197894	195276	190178	195525

годишни стапки на пораст

1. Готови пари во оптик	-0,11	1,94	12,22	10,63	12,96	8,32	4,71	5,22	6,81	2,10	0,53	-0,02	-1,15	0,21	-2,69	-1,71
2. Депозитни пари	4,21	10,61	22,86	46,99	44,13	47,19	38,44	37,56	43,17	50,18	38,38	37,90	38,18	37,15	32,48	24,43
3. Парична маса M1	2,04	6,35	17,86	30,71	30,86	30,56	24,29	24,11	28,33	30,15	22,47	22,69	22,17	21,99	18,71	14,52
4. Краткорочни депозити	25,74	19,82	27,62	27,08	26,92	24,44	22,61	20,31	18,45	15,96	17,03	19,16	18,75	13,90	6,35	4,23
4.1. во денари	31,55	19,09	48,89	51,32	50,14	43,46	37,77	29,82	24,11	17,82	18,97	20,87	15,22	8,63	-6,15	-10,82
4.2. во странска валута	22,98	20,20	16,94	11,58	12,05	11,79	12,27	13,42	14,19	14,50	15,49	17,84	21,62	18,46	17,22	17,29
5. Парична маса M2 - денарски	12,60	11,68	31,69	41,10	40,99	37,42	31,48	27,20	26,00	23,21	20,52	21,70	18,33	14,39	4,59	0,82
6. Парична маса M2 - вкупно	17,07	15,53	24,75	28,09	27,95	26,03	23,05	21,31	21,01	19,58	18,45	20,10	19,66	16,00	9,58	7,15
7. Долгорочни депозити	5,43	3,21	31,08	58,61	62,78	69,02	80,76	67,30	59,15	58,40	52,14	64,74	65,14	87,55	94,33	88,45
7.1. во денари	-7,92	-6,33	13,03	82,57	89,93	89,73	92,20	57,43	59,19	58,61	55,16	52,85	55,08	83,83	91,89	71,02
7.2. во странска валута	32,86	16,78	51,69	38,23	39,11	51,17	70,44	78,38	59,11	58,17	48,93	78,65	76,67	91,45	96,81	108,03
8. Парична маса M4 - вкупно	16,51	14,99	25,00	29,34	29,34	27,77	25,34	23,32	22,83	21,41	20,13	22,32	22,02	19,55	13,79	11,23

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усовоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Статистички план за банки

Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)^{1,2}

во милиони денари

	2009												2010		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
1. Готови пари во оптик	15915	15341	14646	14760	14443	14210	15299	14766	14456	14604	14470	16266	15525	15087	14844
2. Депозитни пари	33707	33548	32145	32059	32883	33425	33016	34838	33453	34516	34590	35957	34451	35658	35430
3. (1+2) Парична маса М1	49622	48888	46791	46819	47326	47635	48315	49603	47909	49119	49060	52223	49976	50745	50274
4. Краткорочни депозити	128446	128828	128168	130009	127606	128129	126819	129604	130687	132786	132869	133761	136124	135063	136879
4.1. во денари	50444	50453	46995	46580	45341	45530	41523	42133	43538	44957	45742	45735	47145	46229	47695
4.2. во странска валута	78002	78376	81173	83429	82264	82598	85296	87471	87149	87829	87128	88025	88979	88835	89184
5. (3+4.1.) Парична маса М2 - денарски	100065	99341	93786	93400	92668	93165	89837	91736	91447	94076	94801	97958	97121	96974	97969
6. (5+4.2.) Парична маса М2 - вкупно	178067	177717	174959	176829	174932	175763	175133	179208	178596	181905	181929	185984	186100	185808	187153
7. Долгорочни депозити	14613	15058	15418	15651	15908	16186	16460	16496	17136	18038	19516	21279	22029	22463	23582
7.1. во денари	7180	7239	7295	7246	7288	7160	6975	6823	7161	7537	8019	8791	9260	9617	10231
7.2. во странска валута	7433	7820	8123	8405	8620	9026	9485	9673	9975	10501	11496	12488	12769	12846	13351
8. (6+7) Парична маса М4 - вкупно	192681	192775	190377	192480	190840	191949	191593	195704	195732	199943	201445	207262	208129	208271	210735

годишни стапки на пораст

1. Готови пари во оптик	-2,87	-5,35	-6,82	-9,54	-11,82	-12,02	-8,59	-9,69	-12,52	-11,93	-8,55	-7,59	-2,45	-1,65	1,35
2. Депозитни пари	19,47	13,88	11,83	7,05	3,36	0,43	3,87	3,43	-0,60	5,79	3,34	-1,54	2,21	6,29	10,22
3. Парична маса М1	11,26	7,05	5,24	1,20	-1,80	-3,64	-0,43	-0,85	-4,53	-0,18	-0,48	-3,50	0,71	3,80	7,44
4. Краткорочни депозити	4,69	4,03	3,49	3,18	0,20	-0,38	-3,93	-3,36	-2,36	1,46	6,51	7,21	5,98	4,84	6,80
4.1. во денари	-10,97	-11,51	-16,77	-18,48	-20,80	-20,93	-29,99	-28,76	-25,25	-22,36	-10,72	-7,76	-6,54	-8,37	1,49
4.2. во странска валута	18,14	17,30	20,46	21,16	17,35	16,28	17,33	16,69	15,28	20,36	18,52	17,08	14,07	13,34	9,87
5. Парична маса М2 - денарски	-1,18	-3,26	-7,07	-9,68	-12,12	-12,95	-16,69	-15,97	-15,66	-12,17	-5,70	-5,54	-2,94	-2,38	4,46
6. Парична маса М2 - вкупно	6,44	4,85	3,95	2,65	-0,35	-1,29	-2,99	-2,68	-2,95	1,01	4,53	3,97	4,51	4,55	6,97
7. Долгорочни депозити	65,03	56,99	50,86	44,14	36,98	38,62	34,91	24,78	23,55	18,69	20,94	27,88	50,74	49,17	52,95
7.1. во денари	49,25	45,18	41,63	34,11	26,32	18,27	9,00	3,11	2,93	-1,18	-0,33	10,02	28,96	32,85	40,24
7.2. во странска валута	83,80	69,77	60,25	54,08	47,51	60,52	63,50	46,50	44,29	38,72	42,09	44,37	71,78	64,28	64,36
8. Парична маса М4 - вкупно	9,39	7,64	6,64	5,11	1,97	1,17	-0,59	-0,84	-1,09	2,39	5,92	6,00	8,02	8,04	10,69

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усовоена методологија за периодот од јануари 2003

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Табела 12

Побарувања на останатите депозитни институции (банки и штедилници)
во милиони денари
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР**- Нефинансиски друштва (јавни и приватни друштва)**

Период	Кредити				Пресмета на камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни		Хартии од вредност		Акции	
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според валута		Според валута	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута
XII.03	20696	5717	15577	10836	313	33	7956	1346	0	0	596	0
XII.04	23010	9796	17499	15307	253	45	7479	1098	5	0	514	0
XII.05	23077	15318	17065	21330	280	44	7496	1115	3	0	446	0
2006												
I	23167	15417	17233	21351	297	64	7759	1135	3	0	440	0
II	23894	15834	17833	21895	349	49	7627	1136	3	0	440	0
III	24710	16455	18491	22674	313	76	7470	1179	3	0	439	0
IV	25073	17080	19034	23119	350	61	7627	1178	3	0	439	0
V	25307	17425	18905	23827	370	55	7651	1190	3	0	439	0
VI	26994	17952	20122	24824	351	62	7553	1353	3	0	452	0
VII	26887	18240	19674	25453	332	76	7700	1396	3	0	453	0
VIII	26400	18670	18975	26095	347	70	8154	1375	3	0	453	0
IX	26844	19199	19431	26612	327	75	7214	1147	3	0	453	0
X	28256	19700	20280	27676	322	85	7555	1205	3	0	453	0
XI	28528	20416	19736	29208	355	82	7504	1130	3	0	444	0
XII	29812	20668	20288	30192	334	76	7243	1120	13	0	446	0
2007												
I	30579	20573	20504	30648	324	87	7206	1204	13	0	447	0
II	31619	21465	21099	31985	395	67	7089	1126	13	0	446	0
III	32448	22064	21338	33174	366	88	7123	1119	13	0	428	0
IV	32846	22185	21212	33819	360	88	7266	1172	13	0	414	0
V	32934	22804	21279	34459	382	101	7558	1204	13	0	402	0
VI	34500	23870	22261	36109	372	112	7280	1275	13	0	382	0
VII	35731	24235	22739	37227	383	93	6953	1264	64	0	382	0
VIII	36823	24664	23221	38266	425	95	6918	1361	64	0	382	0
IX	38493	25632	25166	38959	449	80	7039	1338	64	0	381	0
X	39167	25263	24718	39712	411	93	6656	1315	64	0	365	0
XI	40105	26125	25207	41023	426	86	6595	1239	75	0	373	0
XII	42409	27165	26611	42963	420	88	5984	1108	80	0	362	0
2008												
I	43232	27338	27182	43388	429	93	6179	1517	80	0	372	0
II	45778	27581	28942	44417	460	89	6182	1611	80	0	361	0
III	48372	28052	30308	46116	473	93	6164	1179	80	0	356	0
IV	50391	29094	31768	47717	487	118	6165	1108	80	0	360	0
V	51282	29345	31998	48629	513	105	6281	1017	80	0	360	0
VI	53261	29736	32909	50088	524	107	6243	1136	80	0	346	0
VII	54752	31037	34092	51697	542	101	6179	1068	80	0	344	0
VIII	55018	31661	34269	52410	615	105	6102	1058	80	0	343	0
IX	56824	32637	36229	53232	572	133	5993	1134	80	0	342	0
X	58138	32802	36422	54518	590	120	6092	1183	80	0	341	0
XI	59463	32757	37390	54830	658	111	6209	1284	80	0	340	0
XII	61309	32796	37811	56294	567	96	6335	1235	22	0	341	0
2009												
I	61364	32442	37678	56127	506	212	4830	2328	0	0	349	0
II	63338	32359	38455	57242	513	230	4933	2349	0	0	349	0
III	63690	31918	38221	57387	528	209	5227	2856	0	0	355	0
IV	63847	31998	39012	56833	531	193	5187	3071	0	0	354	0
V	63289	31297	37902	56684	564	201	5645	3127	0	0	358	0
VI	62440	30727	36971	56195	529	200	5858	3156	0	0	355	0
VII	62624	30921	37162	56383	538	193	5963	3091	0	0	354	0
VIII	62185	30751	36300	56636	596	211	6073	3161	0	0	356	0
IX	61796	30305	35238	56863	596	195	6309	3517	0	0	358	0
X	61178	30519	33811	57886	570	188	7040	3515	0	0	363	0
XI	62024	31073	34709	58388	602	200	7006	3518	0	0	353	6
XII	64196	31381	35418	60159	529	187	6300	3567	0	0	352	6
2010												
I	63659	31173	35100	59732	596	204	7318	3813	0	0	351	6
II	63838	31965	35486	60317	596	221	7331	3831	0	0	357	6
III	64418	32248	36317	60349	565	226	7152	3978	0	0	357	6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Побарувања на останатите депозитни институции (банки и штедилници)

во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Домаќинства

(Физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд)

Период	Кредити				Пресметана камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити		Кредити						
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според рочност		Според намена						
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Потрошувачки кредити	Автомобилски	За станбена изградба	Ранковни кредити	Останати	За вршење на самостојна дејност	
2003	XII	9569	3	2141	7431	93	0	680	18	-	-	1499	1175	6695	203
2004	XII	14966	344	2902	12408	132	0	1023	15	-	-	2018	1490	11342	460
2005	XII	20763	717	4079	17401	205	0	1416	24	-	-	2803	2350	15390	937
2006	III	21889	963	4543	18309	216	0	1530	24	-	-	2910	2723	16131	1088
	IV	22418	1088	4637	18869	222	0	1574	22	-	-	2964	2810	16531	1201
	VI	23930	1323	4928	20325	227	0	1724	24	-	-	3177	3183	17504	1388
	VII	24745	1400	5105	21040	239	0	1657	26	-	-	3335	3377	17995	1438
	VIII	25450	1438	5436	21452	246	0	1752	28	-	-	3422	3687	18320	1459
	IX	26112	1496	5601	22007	243	0	1459	29	-	-	3512	3894	18694	1508
	X	26966	1580	5885	22661	256	0	1556	29	-	-	3636	4183	19128	1599
	XI	27902	1636	6201	23337	246	0	1583	29	-	-	3781	4479	19596	1682
	XII	29150	1675	6478	24347	244	0	1608	32	-	-	3901	4818	20325	1781
2007	I	30099	1682	7196	24585	257	0	1629	32	-	-	3978	5582	20407	1814
	II	30693	1667	7332	25028	258	0	1664	38	-	-	4065	5701	20699	1895
	III	32040	1720	7745	26015	266	0	1556	34	-	-	4188	6140	21442	1990
	IV	33423	1794	8250	26967	272	0	1575	34	-	-	4315	6587	22250	2065
	V	34892	1835	8819	27908	283	0	1676	34	-	-	4450	7117	23011	2149
	VI	36444	1903	9195	29152	288	0	1660	39	-	-	4640	7523	23983	2201
	VII	38420	1929	9888	30461	303	0	1708	39	-	-	4848	8106	25158	2237
	VIII	39836	1916	10506	31246	318	0	1821	81	-	-	5010	8605	25833	2304
	IX	41153	1951	10870	32234	325	0	1955	87	-	-	5211	8979	26562	2352
	X	42504	2012	11368	33148	334	0	1945	89	-	-	5361	9346	27357	2452
	XI	44094	2113	11634	34573	334	0	2010	85	-	-	5570	9643	28431	2563
	XII	45905	2249	12149	36005	332	0	2050	93	-	-	5772	10165	29548	2669
2008	I	47206	2297	12788	36715	370	0	2112	111	-	-	5897	10737	30133	2736
	II	48894	2435	13277	38052	370	0	2185	124	-	-	6041	11151	31290	2847
	III	50650	2589	13748	39491	393	0	2284	123	-	-	6220	11614	32455	2950
	IV	52333	2922	14214	41041	405	0	2285	58	-	-	6448	11985	33773	3049
	V	53803	3217	14756	42264	417	0	2431	98	-	-	6740	12502	34652	3126
	VI	55243	3455	15246	43452	428	0	2556	225	-	-	7114	12949	35465	3170
	VII	56761	3824	15599	44986	436	0	2761	199	-	-	7468	13317	36211	3589
	VIII	57889	3991	16160	45720	464	0	2903	208	-	-	7767	13829	36740	3544
	IX	58961	4100	16367	46694	461	0	3116	233	-	-	8110	14022	37424	3505
	X	60318	4130	16512	47936	476	0	3182	242	-	-	8487	14230	38103	3628
	XI	61020	4122	16693	48449	480	0	3198	251	-	-	8730	14409	38380	3623
	XII	61222	4083	16392	48913	460	0	3450	245	-	-	8932	14263	38303	3807
2009	I	61987	4064	17053	48998	1036	30	3977	273	23382	4252	13162	16664	4329	4262
	II	61895	3997	16973	48920	1038	30	4022	299	23238	4237	13273	16562	4352	4231
	III	62136	3932	17293	48776	1060	28	4058	310	23147	4213	13615	16758	4384	3953
	IV	62112	3850	17360	48601	1083	28	4187	318	23029	4249	13722	16876	4329	3756
	V	61996	3800	17577	48219	1125	29	4556	330	22697	4214	13732	17131	4256	3766
	VI	61752	3707	17668	47791	1151	30	4999	343	23553	4177	13730	17287	2909	3803
	VII	61669	3631	17652	47648	1184	30	5266	355	23357	4183	13834	17286	2892	3748
	VIII	61544	3567	17887	47224	1227	32	5409	368	23008	4138	13862	17550	2866	3686
	IX	61409	3485	17980	46914	1244	30	5570	400	22793	4102	13878	17666	2854	3602
	X	61278	3446	17932	46792	1278	31	5713	404	22620	4083	13953	17640	2838	3592
	XI	61433	3402	17915	46921	1302	30	5706	400	22602	4061	14080	17633	2840	3619
	XII	61366	3351	17612	47105	1258	28	5424	432	22542	4074	14233	17375	2864	3629
2010	I	61003	3329	17663	46669	1316	29	5636	436	22220	4045	14211	17403	2850	3603
	II	60925	3318	17518	46725	1283	24	5673	425	22197	4028	14367	17246	2837	3568
	III	61069	3363	17411	47021	1308	23	5736	436	22346	3983	14498	17177	2854	3574

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Побарувања на останатите депозитни институции (банки и штедилници)
во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Останато

(Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, Останати финансиски институции, Локална самоуправа)

Период	Кредити				Пресметана камата		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити		Хартии од вредност		Акции		
	Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според валута		Според валута		
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	
2003	XII	57	159	120	96	0	0	4	0	0	0	0	0
2004	XII	34	99	45	88	0	0	4	0	0	0	0	0
2005	XII	25	9	16	18	0	0	35	0	0	0	0	0
2006	I	25	8	17	16	0	0	35	0	0	0	0	0
	II	38	8	31	15	0	0	35	0	0	0	0	0
2006	III	38	7	31	14	0	0	35	0	0	0	0	0
	IV	44	6	37	13	0	0	35	0	0	0	0	0
	V	42	5	34	13	0	0	35	0	0	0	0	0
	VI	31	3	22	12	0	0	36	0	0	0	0	0
	VII	31	3	24	10	0	0	36	0	0	0	0	0
	VIII	25	2	18	9	0	0	36	0	0	0	0	0
	IX	24	2	17	9	0	0	36	0	0	0	0	0
	X	11	4	6	9	0	0	36	0	0	0	0	0
	XI	13	3	7	9	0	0	36	1	0	0	0	0
	XII	15	3	9	9	0	0	36	1	0	0	0	0
2007	I	18	2	13	7	0	0	36	0	0	0	0	0
	II	20	2	15	7	0	0	36	0	0	0	0	0
	III	23	6	14	15	0	0	36	1	1	0	0	0
	IV	20	6	11	15	0	0	36	1	1	0	0	0
	V	35	5	15	25	0	0	36	1	1	0	0	0
	VI	32	5	12	25	0	0	36	2	1	0	0	0
	VII	34	9	14	29	0	0	125	1	1	0	0	0
	VIII	32	9	14	27	0	0	128	1	1	0	0	0
	IX	33	8	13	28	0	0	131	1	0	0	0	0
	X	52	8	33	27	0	0	167	1	0	0	0	0
	XI	71	15	35	51	0	0	170	1	0	0	0	0
	XII	80	15	44	51	0	0	172	1	0	0	0	0
2008	I	81	16	46	51	0	0	174	37	0	0	0	0
	II	74	15	39	50	0	0	177	1	0	0	0	0
	III	76	16	42	50	0	0	180	1	0	0	0	0
	IV	69	16	36	49	0	0	183	1	0	0	0	0
	V	77	16	46	47	0	0	186	1	0	0	0	0
	VI	78	16	47	47	0	0	188	1	0	0	0	0
	VII	122	15	74	63	0	0	191	1	0	0	0	0
	VIII	126	15	78	63	0	0	194	1	0	0	0	0
	IX	120	15	72	63	0	0	196	3	0	0	0	0
	X	115	15	68	62	0	0	199	4	0	0	0	0
	XI	204	14	158	60	0	0	200	2	0	307	0	0
	XII	131	14	95	50	0	0	205	2	0	307	0	0
2009	I	222	27	185	64	2	0	1	0	53	405	5	5
	II	250	140	199	191	2	0	1	0	34	441	5	5
	III	197	144	143	197	2	1	1	0	34	441	4	4
	IV	206	143	153	197	2	1	1	0	34	442	4	4
	V	157	142	97	202	2	1	1	0	34	442	4	4
	VI	152	116	80	188	2	1	1	0	13	470	4	4
	VII	160	83	70	173	2	1	1	0	13	473	4	4
	VIII	115	83	60	138	1	1	1	0	13	473	4	4
	IX	125	82	74	133	2	1	1	0	0	484	4	4
	X	142	79	78	142	1	1	1	0	0	484	4	4
	XI	137	53	71	119	2	0	1	0	0	493	4	4
	XII	122	52	57	117	2	0	1	0	0	510	4	4
2010	I	130	57	58	129	2	0	1	0	0	493	4	4
	II	122	57	58	122	2	0	1	0	0	493	4	4
	III	142	56	59	139	1	0	1	0	0	493	4	4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Побарувања на останатите депозитни институции (банки и штедилници) во милиони денари

II. ДРЖАВА

Период	Кредити	Пресмета на камата				Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни				Хартии од вредност		Акции	
		Според валута		Според рочност		Според валута		Според валута		Според валута		Според валута	
		Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	во денари	во странска валута	во денари	во странска валута	во денари	во странска валута
2003	XII	14	2	14	2	10	0	0	0	823	5889	0	0
2004	XII	151	1	151	1	2	0	0	0	1571	5502	0	0
2005	XII	43	0	41	2	1	0	0	0	7205	0	0	0
2006	III	221	0	167	54	1	0	0	0	9831	0	0	0
	IV	201	0	147	54	1	0	0	0	11214	0	0	0
	V	177	0	126	51	1	0	0	0	11682	0	0	0
	VI	290	0	240	50	1	0	0	0	11136	0	0	0
	VII	215	0	166	49	2	0	0	0	12203	0	0	0
	VIII	138	0	90	48	2	0	0	0	13021	0	0	0
	IX	125	0	77	48	2	0	0	0	13044	0	0	0
	X	252	0	205	47	1	0	0	0	13852	0	0	0
	XI	282	0	236	46	1	0	0	0	13894	0	0	0
	XII	267	0	236	31	1	0	0	0	13365	0	0	0
2007	I	287	0	257	30	1	0	0	0	13045	0	0	0
	II	313	0	283	30	1	0	0	0	13481	0	0	0
	III	261	0	143	118	1	0	0	0	14307	0	0	0
	IV	207	0	95	112	1	0	0	0	15173	0	0	0
	V	181	0	76	105	1	0	0	0	16084	0	0	0
	VI	160	0	59	101	1	0	0	0	16975	0	0	0
	VII	198	0	42	156	1	0	0	0	16834	0	0	0
	VIII	175	0	24	151	1	0	0	0	17667	0	0	0
	IX	162	0	17	145	2	0	0	0	14141	0	0	0
	X	150	0	11	139	1	0	0	0	12887	0	0	0
	XI	144	0	4	140	1	0	0	0	12923	0	0	0
	XII	138	0	4	134	1	0	0	0	12837	0	0	0
2008	I	132	0	4	128	1	0	0	0	12342	0	0	0
	II	127	0	4	123	1	0	0	0	10911	0	0	0
	III	120	0	4	116	1	0	0	0	10343	0	0	0
	IV	115	0	4	111	1	0	0	0	9394	0	0	0
	V	107	0	3	104	1	0	0	0	8292	0	0	0
	VI	102	0	3	99	1	0	0	0	7492	0	0	0
	VII	98	0	3	95	1	0	0	0	7281	0	0	0
	VIII	98	0	3	95	1	0	0	0	7354	0	0	0
	IX	99	0	3	96	1	0	0	0	7590	0	0	0
	X	102	0	7	95	1	0	0	0	7912	0	0	0
	XI	104	0	9	95	2	0	0	0	8310	0	0	0
	XII	106	0	12	94	9	0	0	0	9252	0	0	0
2009	I	39	184	23	201	0	0	12	0	9289	0	0	0
	II	40	182	23	198	0	0	12	0	9272	0	0	0
	III	44	22	28	38	0	0	12	0	13384	0	0	0
	IV	44	21	27	38	0	0	12	0	9823	0	0	0
	V	43	21	27	37	0	0	12	0	8422	0	0	0
	VI	92	20	14	98	1	0	12	0	8932	91	0	0
	VII	91	19	14	96	0	0	12	0	9461	215	0	0
	VIII	91	18	14	95	0	0	12	0	9521	284	0	0
	IX	90	18	14	94	0	0	12	0	9169	300	0	0
	X	89	20	15	94	1	0	12	0	10161	302	0	0
	XI	90	19	15	93	0	0	12	0	11350	363	0	0
	XII	89	18	15	92	1	0	9	0	12571	359	0	0
2010	I	87	18	13	92	1	0	8	0	13533	362	0	0
	II	87	18	14	91	2	0	8	0	13701	361	0	0
	III	90	17	17	90	3	0	8	0	12542	374	0	0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13

Обврски на останатите депозитни институции (банки и штедилници) ^{1,2}
ВО МИЛИОНИ ДЕНАРИ

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати кредитни обврски		
	Во денари					Во странска валута					Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити					
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР															
- Нефинансиски друштва (јавни и приватни друштва)															
2003	XII	8507	391	5830	899	231	90	4890	1481	0	463	0	0	0	0
2004	XII	8988	259	7813	1905	449	111	5010	4088	0	561	0	0	0	0
2005	XII	10143	218	7756	2294	662	107	4485	6502	0	535	0	0	0	0
2006	XII	12851	309	12317	2316	495	77	5990	8490	7	756	0	0	0	0
2007	XII	19786	536	12070	6508	830	61	7282	9437	44	654	0	0	0	0
2008	I	18482	550	12808	6876	838	65	7613	9588	42	444	0	0	0	0
	II	19184	361	13527	6979	899	79	7999	9707	42	559	0	0	0	0
	III	18441	383	15511	5279	928	66	7212	10423	38	755	0	0	0	0
	IV	18777	447	19230	2525	1011	136	7184	10556	46	1009	0	0	0	0
	V	20254	294	17734	4752	1029	137	7296	11038	62	1289	0	0	0	0
	VI	21009	307	17424	5278	1097	129	7969	10563	62	751	0	0	0	0
	VII	18849	333	19104	5764	1266	143	7460	11274	166	490	0	0	0	0
	VIII	20004	422	19222	5573	1348	145	7515	11822	167	1074	0	0	0	0
	IX	20427	331	18807	4897	1417	162	9033	9941	207	996	0	0	0	0
	X	19202	333	18405	5645	1438	172	7552	10196	210	787	0	0	0	0
	XI	20287	328	11132	6744	1495	181	8822	10109	245	613	30	0	0	0
	2009	XII	22574	331	10699	6751	1504	149	8464	10794	170	455	30	0	0
I		19104	324	10724	6505	1282	375	8148	9949	251	1111	0	0	27	3
II		19140	332	11491	6078	1220	1063	6532	9933	257	1132	0	0	27	3
III		17644	261	12019	5709	1209	675	6598	9920	188	1423	0	0	27	2
IV		16796	615	13448	4241	1131	690	6574	10089	221	1341	0	0	27	2
V		17752	305	8226	8879	1134	674	7568	7177	219	1200	0	0	27	2
VI		18427	270	7180	10146	1050	569	6873	7209	236	1089	0	0	26	1
VII		17590	281	8636	4982	985	560	7494	7690	264	1305	0	0	26	1
VIII		19636	215	9044	5111	966	564	7523	9093	281	1202	0	0	26	3
IX		18135	289	8745	5773	924	557	7624	8303	237	1096	0	0	26	2
X		18211	215	8676	6453	948	533	7771	8974	233	1089	0	0	27	2
XI		18394	197	8585	6607	941	571	6860	9597	250	908	0	0	26	3
2010	XII	18126	205	7499	7091	990	616	7718	9116	271	932	0	0	26	3
	I	17374	254	7766	7260	1044	490	8134	8561	297	1108	0	0	26	3
	II	18300	147	6280	6881	1039	479	7284	8630	273	1108	0	0	26	3
III	17411	231	8980	4544	1008	507	7468	8817	219	1228	0	0	26	2	
- Домаќинства (Физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд)															
2003	XII	2594	4504	2751	1004	2179	0	15774	10899	815	0	0	0	0	0
2004	XII	2565	4902	3125	2379	1820	0	16890	14529	1137	0	0	0	0	0
2005	XII	3004	5599	4020	4152	1461	0	19276	18581	1448	0	0	0	0	0
2006	XII	3457	6941	7370	6912	1813	0	20791	21870	2245	0	0	0	0	0
2007	XII	5302	8906	10666	15528	3151	0	21210	25872	3460	0	0	0	0	0
2008	I	5278	7916	10889	16245	3193	0	21811	26737	3558	0	0	0	0	0
	II	5704	7345	10959	16453	3221	0	21358	27497	4005	0	0	0	0	0
	III	5848	6798	10654	16441	3301	0	21190	28296	4276	0	0	0	0	0
	IV	6646	7095	10539	16360	3308	0	21545	29347	4400	0	0	0	0	0
	V	6888	6761	10528	16277	3442	0	21483	30055	4493	0	0	0	0	0
	VI	7443	6641	10583	16449	3614	0	21623	30614	4810	0	0	0	0	0
	VII	7925	6332	10510	16535	3777	0	21779	31927	5145	0	0	0	0	0
	VIII	7187	5936	10593	16669	3841	0	21596	33689	5362	0	0	0	0	0
	IX	8037	5958	10564	16900	4001	0	21448	34795	5710	0	0	0	0	0
	X	8213	5990	10161	16608	4494	0	20423	34426	6573	0	0	0	0	0
	XI	7792	5814	9967	16474	4829	0	19588	34631	7233	0	0	0	0	0
	2009	XII	8753	5475	9296	16243	4697	0	19572	35780	8025	0	0	0	0
I		9830	3411	8995	15703	4799	185	18634	37572	7441	1167	0	0	8	0
II		9664	3169	8751	15084	4872	211	18578	39495	7857	1163	0	0	8	0
III		9549	2894	7571	13948	4845	199	18798	41870	8190	1133	0	0	10	0
IV		10477	3183	7017	13323	4860	234	19454	43330	8494	1142	0	0	10	0
V		10175	3034	6845	13073	4950	262	19492	44021	8745	1125	0	0	2	0
VI		9923	2987	7022	12563	4919	282	19770	44875	9163	1116	0	0	4	0
VII		10316	2897	7198	12387	4775	303	20177	45775	9623	1215	0	0	4	0
VIII		10101	2744	7281	12375	4692	349	20288	46327	9825	1337	0	0	4	0
IX		10179	2668	7662	12481	4809	335	20319	46811	10148	1373	0	0	6	0
X		11058	2868	7967	12680	5076	358	19871	47062	10696	1387	0	0	6	0
XI		10998	2790	8234	12825	5522	355	19528	47085	11692	1380	0	0	6	0
2010	XII	12631	2708	8575	13006	6102	317	19518	47398	12679	1481	0	0	10	0
	I	11943	2739	9010	13711	6374	318	19465	48340	12961	1509	0	0	10	0
	II	12142	2685	9463	14259	6612	334	19686	48688	13048	1589	0	0	10	0
III	12725	2731	9820	14845	7118	338	19571	48434	13552	1557	0	0	12	0	

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2009 до јуни 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Обврски на останатите депозитни институции (банки и штедилници) ^{1,2}
ВО МИЛИОНИ ДЕНАРИ

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати кредитни обврски		
	Во денари					Во странска валута					Во денари	Во странска валута	Во денари	Во странска валута	
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити					
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР															
- Останато															
(Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, Останати финансиски институции, Локална самоуправа)															
2003	XII	1681	0	202	171	125	0	190	0	0	0	0	0	18	0
2004	XII	1570	0	172	167	37	0	354	0	0	0	0	0	28	0
2005	XII	1529	0	446	192	34	0	281	0	0	0	0	0	38	0
2006	XII	1776	0	274	303	174	0	304	0	0	0	0	0	44	0
2007	XII	2254	0	966	419	630	0	297	0	0	0	0	0	47	346
2008	I	2230	0	979	398	715	0	279	0	0	0	0	0	47	344
	II	2188	0	965	428	787	0	258	0	0	0	0	0	47	343
	III	2092	0	961	435	856	0	264	0	0	0	0	0	61	0
	IV	2152	0	545	400	948	0	228	0	0	0	0	0	61	0
	V	2222	0	519	385	1161	0	228	0	0	0	0	0	61	0
	VI	2323	0	504	399	1214	0	265	0	0	0	0	0	58	0
	VII	2160	0	284	445	1213	0	257	0	0	0	0	0	58	0
	VIII	2281	0	288	443	1283	0	340	0	0	0	0	0	58	0
	IX	2261	0	345	445	1377	0	378	0	0	0	0	0	55	0
	X	2181	0	314	446	1523	0	373	0	0	0	0	0	64	0
	XI	2343	0	326	449	1541	0	360	0	0	0	10	0	64	0
	XII	2397	0	309	480	1640	0	546	26	0	0	10	0	102	0
2009	I	1929	145	1586	1990	1577	21	528	464	166	3	21	0	422	77
	II	1896	113	1743	1849	1662	54	523	476	168	81	0	0	420	78
	III	2010	116	1391	1648	1743	61	492	503	179	3	0	0	368	0
	IV	1781	42	1421	1802	1747	70	470	529	180	10	0	0	370	1
	V	1819	56	1534	1884	1725	49	616	529	182	10	0	0	376	1
	VI	1932	191	1790	1970	1706	46	452	638	181	21	0	0	357	0
	VII	1695	45	1736	1954	1714	45	414	622	183	21	0	0	369	0
	VIII	1806	58	1754	2062	1699	42	431	635	185	19	0	0	348	1
	IX	1760	57	1743	2641	1968	46	365	650	187	9	0	0	340	0
	X	1854	31	1821	2694	2116	57	339	701	194	13	0	0	399	0
	XI	1870	144	2006	2750	2173	61	414	705	196	9	0	0	389	1
	XII	1791	24	1840	3158	2332	64	529	683	179	10	0	0	380	0
2010	I	1834	29	1753	3138	2452	65	486	698	174	13	0	0	380	0
	II	1801	40	1784	3182	2590	69	479	707	176	11	0	0	383	1
	III	1836	132	1550	3336	2724	62	786	715	176	11	0	0	361	0
II. ДРЖАВА															
2003	XII	1154	64	372	104	156	0	25	0	0	0	0	0	887	0
2004	XII	551	128	379	15	104	0	27	0	0	0	0	0	889	0
2005	XII	833	128	539	14	48	0	1	0	0	0	0	0	770	0
2006	XII	1079	162	362	20	49	0	1	0	0	0	0	0	1029	0
2007	XII	723	176	323	24	113	0	1	0	0	0	0	0	920	0
2008	I	898	176	776	50	113	0	2	0	0	0	0	0	895	0
	II	888	177	773	34	113	0	2	0	0	0	0	0	909	0
	III	856	178	686	42	113	0	1	0	0	0	0	0	1111	0
	IV	758	178	764	24	103	0	1	0	0	0	0	0	1161	0
	V	735	179	739	30	104	0	0	0	0	0	0	0	1243	0
	VI	741	186	1009	23	97	0	1	0	0	0	0	0	1290	0
	VII	1917	133	814	131	97	0	1	0	0	0	0	0	1339	0
	VIII	843	8	796	25	97	0	1	0	0	0	0	0	1410	0
	IX	656	8	851	21	97	0	1	0	0	0	0	0	1426	0
	X	771	8	771	29	89	0	1	0	0	0	0	0	1439	0
	XI	668	8	879	25	89	0	2	0	0	0	0	0	1491	0
	XII	1251	8	854	40	90	0	2	0	0	0	0	0	1487	0
2009	I	1018	1	93	12	61	45	8	0	41	0	0	0	1455	581
	II	1018	1	94	11	61	26	8	0	8	0	0	0	1498	707
	III	959	1	88	82	61	26	5	0	0	0	0	0	1652	1108
	IV	1048	1	88	82	61	18	8	0	0	0	0	0	1624	1112
	V	903	2	89	117	61	11	8	0	0	0	0	0	1630	1081
	VI	1034	1	90	117	61	6	6	0	0	0	0	0	1696	1024
	VII	1037	1	130	158	0	4	5	0	0	0	0	0	1652	1019
	VIII	1645	2	125	158	0	2	7	0	0	0	0	0	1676	1021
	IX	1669	2	118	158	0	1	6	0	0	0	0	0	1815	954
	X	1091	2	113	158	0	2	4	0	0	0	0	0	1801	955
	XI	932	2	88	142	0	4	5	0	0	0	0	0	1863	928
	XII	992	2	88	142	0	2	5	0	0	0	0	0	1958	870
2010	I	1013	2	88	142	0	11	6	0	0	0	0	0	1920	868
	II	888	52	38	142	0	2	7	0	0	0	0	0	1954	871
	III	918	2	109	142	0	4	6	0	0	0	0	0	1971	814

1) Ревидирани податоци: Почнувајќи со кварталниот извештај за Q1 2009 податоците се ревидирани согласно со новата усвоена методологија за периодот од јануари 200

2) Почнувајќи од Јануари 2009 година податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14

**Пондирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити
во % на ГОДИШНО НИВО**

	XI.05	XII.05	XII.06	XII.07	I.08	II.08	III.08	IV.08	V.08	VI.08	VII.08	VIII.08	IX.08	X.08	XI.08	XII.08	I.09 ¹⁾	II.09	III.09	IV.09	V.09	VI.09	VII.09	VIII.09	IX.09	X.09	XI.09	XII.09	I.10	II.10	III.10	
А. ДЕНАРСКИ КАМАТНИ СТАПКИ																																
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ КРЕДИТИ																																
1.1. Каматни стапки на кредити без валутна клаузула	12,5	12,6	10,9	10,2	10,2	10,1	10,1	10,1	10,0	10,2	10,2	10,3	10,3	10,4	10,5	10,5	10,5	10,4	10,7	11,1	11,4	11,5	11,5	11,6	11,6	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,3	
<i>Каматни стапки на краткорочни кредити без валутна клаузула</i>	11,3	11,4	9,9	8,9	8,8	8,8	8,7	8,6	8,7	8,9	8,9	9,0	8,9	9,0	9,2	9,2	8,9	8,8	9,0	9,2	9,5	9,6	9,7	9,9	10,0	10,0	10,0	9,9	9,9	9,7		
- на краткорочни кредити на претпријатија	10,7	10,7	9,5	8,6	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,7	8,7	8,8	8,7	8,8	9,0	9,0	8,8	8,7	8,9	9,1	9,4	9,6	9,7	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,8	9,8		
- на краткорочни кредити на население	19,5	19,4	16,9	13,4	13,2	13,1	12,3	12,2	12,3	12,2	12,3	12,5	12,6	13,4	13,3	13,5	13,6	13,0	13,2	13,6	13,4	13,4	13,5	13,5	14,1	14,3	14,3	14,3	14,4	14,6		
<i>Каматни стапки на долгорочни кредити без валутна клаузула</i>	13,5	13,5	11,7	11,3	11,3	11,2	11,2	11,3	11,2	11,3	11,4	11,4	11,5	11,7	11,7	11,6	11,7	11,6	11,8	11,8	12,2	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6	12,5	12,5	12,3		
- на долгорочни кредити на претпријатија	10,1	10,0	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,6	8,6	8,6	8,6	8,7	8,8	8,8	9,0	9,0	9,3	9,4	9,7	9,8	9,7	9,8	9,8	9,8	9,8	9,7	9,7			
- на долгорочни кредити на население	15,4	15,3	14,3	13,3	13,2	13,1	13,0	13,1	12,9	12,9	13,0	13,0	13,1	13,3	13,4	13,4	13,4	13,4	13,5	13,5	14,0	14,6	14,6	14,6	14,6	14,6	14,6	14,5	14,5	14,3		
1.2. Каматни стапки на кредити со валутна клаузула	11,2	11,1	10,3	9,5	9,4	9,3	9,2	9,1	9,1	9,0	9,0	8,9	8,9	9,0	9,1	9,1	9,0	9,1	9,1	9,2	9,3	9,1	9,1	9,2	9,2	9,3	9,2	9,3	9,2	8,9	8,7	
<i>Каматни стапки на краткорочни кредити со валутна клаузула</i>	9,4	9,0	8,1	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,4	7,3	7,3	7,7	7,7	7,5	7,4	7,4	7,5	7,9	8,4	8,6	8,8	8,8	8,9	9,0	9,0	8,9	8,8	8,7			
- на краткорочни кредити на претпријатија	9,6	9,1	8,3	7,2	7,4	7,2	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4	7,4	7,8	7,5	7,4	7,4	7,5	7,9	8,4	8,6	8,8	8,8	8,9	8,9	9,1	9,0	9,0	8,9	8,7			
- на краткорочни кредити на население	8,1	8,1	7,0	7,1	7,1	7,3	7,1	7,2	7,2	6,9	6,9	6,9	7,3	7,4	7,3	7,5	7,9	7,8	8,1	8,2	8,6	8,7	8,6	8,7	8,2	8,4	8,5	8,5	8,2	8,2		
<i>Каматни стапки на долгорочни кредити со валутна клаузула</i>	11,5	11,5	10,6	9,6	9,5	9,4	9,3	9,2	9,2	9,1	9,1	9,0	9,0	9,1	9,2	9,2	9,1	9,2	9,2	9,3	9,3	9,1	9,2	9,2	9,2	9,3	9,2	9,3	8,9			
- на долгорочни кредити на претпријатија	10,9	11,0	10,4	9,3	9,1	9,0	8,9	8,9	8,9	8,9	8,8	8,7	8,7	8,7	9,1	9,0	8,9	9,0	9,3	9,3	9,5	9,4	9,5	9,5	9,4	9,7	9,6	9,7	9,5			
- на долгорочни кредити на население	11,9	11,9	10,8	9,8	9,8	9,7	9,6	9,5	9,4	9,4	9,3	9,2	9,2	9,4	9,4	9,4	9,3	9,3	9,1	9,2	9,2	8,8	8,9	8,9	9,0	9,0	8,9	8,9	8,4			
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ ДЕПОЗИТИ	5,7	5,6	4,4	5,3	5,4	5,5	5,6	5,5	5,7	5,8	5,9	6,0	6,1	6,2	6,5	6,5	6,8	6,8	6,6	6,7	6,8	6,8	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4	7,5	7,3	7,5		
2.1. Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула	5,8	5,7	4,5	5,6	5,7	5,9	5,9	5,9	6,0	6,1	6,2	6,3	6,4	6,5	6,7	6,8	7,1	7,1	7,2	7,3	7,7	7,8	7,9	8,1	8,2	8,2	8,3	8,4	8,0	8,0		
<i>Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на претпријатија</i>	7,4	7,2	3,4	5,4	5,3	5,4	5,5	5,5	5,6	5,8	6,0	6,0	6,0	6,1	6,2	6,2	6,4	6,4	6,4	6,4	6,5	6,6	6,8	7,0	7,0	7,2	7,2	7,1	6,2			
- на депозити по видување	0,7	0,6	0,7	2,3	2,3	3,3	3,5	3,0	2,4	1,1	1,4	1,3	1,4	1,3	1,6	1,5	2,3	2,3	2,3	2,2	1,5	1,6	1,6	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1			
- на краткорочно орочени депозити	7,6	7,3	3,4	5,4	5,3	5,3	5,4	5,4	5,5	5,8	5,9	5,9	5,9	6,0	6,0	6,0	6,2	6,2	6,2	6,3	6,3	6,4	6,7	6,9	6,9	7,1	7,1	6,0				
- на долгорочно орочени депозити	7,3	7,3	6,7	7,5	7,4	7,5	7,6	7,5	7,6	8,4	8,5	8,6	8,6	8,6	8,6	8,9	9,1	9,1	9,2	9,2	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,1	9,1	9,1				
<i>Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на население</i>	4,8	4,8	5,0	5,7	5,9	6,0	6,1	6,0	6,1	6,2	6,2	6,4	6,5	6,6	6,9	7,0	7,4	7,4	7,5	7,6	8,0	8,2	8,3	8,4	8,5	8,5	8,6	8,7				
- на депозити по видување	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,4	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	0,8				
- на краткорочно орочени депозити	6,9	7,0	6,7	6,9	7,1	7,1	7,2	7,1	7,1	7,2	7,2	7,3	7,4	7,4	7,8	7,9	7,9	7,9	8,0	8,2	8,7	8,8	8,9	9,0	9,1	9,1	9,1	8,9				
- на долгорочно орочени депозити	7,9	8,0	8,0	8,3	8,2	8,2	8,2	8,1	8,3	8,4	8,4	8,5	8,6	8,9	9,0	9,1	9,2	9,2	9,2	9,7	9,8	10,1	10,2	10,3	10,3	10,5	10,6	10,7				
2.2. Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула	4,4	4,4	3,4	3,9	3,8	3,8	3,9	4,1	4,2	4,5	4,4	4,4	5,1	5,1	5,1	5,0	4,8	4,8	4,4	4,3	4,1	3,8	3,2	3,3	3,5	3,5	3,5	3,6	3,1	3,9		
<i>Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на претпријатија</i>	4,4	4,4	3,3	3,9	3,7	3,8	3,9	4,0	4,2	4,5	4,4	4,4	5,1	5,1	5,1	5,0	4,8	4,8	4,4	4,3	4,1	3,8	3,1	3,3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,0			
- на краткорочно орочени депозити	4,5	4,5	3,2	3,9	3,7	3,8	3,9	4,0	4,2	4,5	4,5	4,4	5,1	5,1	5,1	5,0	4,8	4,8	4,4	4,2	4,1	3,7	3,0	3,2	3,4	3,5	3,5	3,5	3,0			
- на долгорочно орочени депозити	3,8	3,7	5,8	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,4	4,3	4,8	4,5	5,6	5,5	5,5	5,5	5,5	6,0	7,1	7,1	7,1	7,1				
<i>Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на население</i>	8,8	8,3	8,3	8,2	8,2	8,2	8,2	8,5	8,5	9,2	9,2	9,2	8,8	9,2	9,2	9,6	9,6	9,6	9,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6				
- на краткорочно орочени депозити	8,8	8,3	8,3	8,1	8,1	8,1	8,1	8,2	8,2	8,2	8,2	8,9	8,9	8,9	8,2	8,9	8,9	8,0	8,0	8,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5				
- на долгорочно орочени депозити				8,0	9,0	9,0	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7				

1) Почнувајќи од Јануари 2009, каматните стапки се пондерираат согласно новиот Сметковен план за банки.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити
во % на годишно ниво

	XI.05	XII.05	XII.06	XII.07	I.08	II.08	III.08	IV.08	V.08	VI.08	VII.08	VIII.08	IX.08	X.08	XI.08	XII.08	I.09 ¹⁾	II.09	III.09	IV.09	V.09	VI.09	VII.09	VIII.09	IX.09	X.09	XI.09	XII.09	I.10	II.10	III.10	
Б. ДЕВИЗНИ КАМАТНИ СТАПКИ																																
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ КРЕДИТИ	7,6	7,8	8,5	8,5	8,2	8,1	8,1	8,0	8,1	8,1	8,1	8,0	8,1	8,3	7,8	7,2	6,6	7,0	7,4	7,4	7,5	7,7	7,6	7,6	7,6	7,5	7,6	7,6	7,5	7,3		
1.1. Каматни стапки на краткорочни девизни кредити	7,6	8,1	8,4	8,1	7,6	7,4	7,4	7,4	7,5	7,5	7,4	7,3	7,4	7,8	7,0	6,2	5,7	6,2	7,0	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,3	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4		
Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на претпријатија	7,6	8,0	8,4	8,0	7,6	7,4	7,4	7,4	7,5	7,5	7,4	7,3	7,4	7,8	7,0	6,2	5,7	6,2	7,0	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,3	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4		
- одобрени во ЕВРА	7,5	8,1	8,4	8,1	7,7	7,6	7,7	7,7	7,7	7,7	7,6	7,7	7,8	8,3	7,5	6,8	6,3	6,8	7,2	7,4	7,4	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,7	7,7	7,8	7,8		
- одобрени во САД долари	7,9	7,4	8,0	6,8	5,7	4,9	4,5	4,8	4,7	4,7	4,7	4,6	4,9	5,8	4,5	3,1	2,5	2,7	6,0	6,1	6,2	5,9	5,9	6,1	6,2	6,0	6,0	6,0	5,9	5,9		
Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на население	16,1	16,2	13,3	12,4	12,1	12,0	12,0	12,1	11,8	11,7	11,5	11,5	11,9	11,9	11,8	12,8	10,0	9,3	12,5	12,0	11,1	11,1	10,5	10,1	9,4	9,7	9,4	9,6	9,6	9,2	9,1	
- одобрени во ЕВРА	16,1	16,2	13,3	12,4	12,1	12,0	12,0	12,1	11,8	11,7	11,5	11,6	11,9	12,0	11,8	12,8	10,0	9,3	12,5	12,1	11,5	11,8	11,1	10,5	10,2	10,2	9,9	10,0	9,6	9,2	9,1	
- одобрени во САД долари									3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,4	2,0	2,0				
1.2. Каматни стапки на долгорочни девизни кредити	7,6	7,8	8,5	8,7	8,4	8,3	8,4	8,2	8,3	8,4	8,3	8,3	8,4	8,5	8,0	7,5	6,9	7,3	7,5	7,5	7,8	7,7	7,6	7,6	7,6	7,7	7,6	7,5	7,2	7,3		
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на претпријатија	7,5	7,6	8,4	8,7	8,4	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,5	8,0	7,3	6,6	7,0	7,3	7,3	7,4	7,3	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,2	7,1	7,2		
- одобрени во ЕВРА	7,5	7,6	8,5	8,7	8,5	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3	8,3	8,3	8,4	8,5	8,1	7,4	6,7	7,1	7,3	7,3	7,3	7,4	7,3	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,2	7,1		
- одобрени во САД долари	6,9	6,9	7,6	7,1	6,6	5,6	5,3	5,3	5,1	5,0	4,9	5,2	5,3	6,4	4,2	3,7	2,9	3,0	6,3	6,3	6,3	6,1	6,3	6,4	6,4	6,4	6,4	6,5	6,5	6,4	6,5	
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на население	10,5	10,4	9,2	8,6	8,5	8,4	8,5	7,7	8,3	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	8,0	8,5	8,6	8,6	8,6	8,6	8,8	10,3	10,3	10,2	10,2	10,2	10,2	9,7	8,1	8,1		
- одобрени во ЕВРА	10,5	10,4	9,2	8,6	8,5	8,4	8,5	7,7	8,3	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	8,0	8,5	8,6	8,6	8,6	8,6	8,8	10,3	10,3	10,3	10,3	10,2	10,2	10,2	9,7	8,1	8,1	
- одобрени во САД долари	4,2	4,2	4,1	4,7	4,5	4,5	4,4	4,4	3,2	3,1	3,1	3,0	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,5	2,8	2,8	2,8	3,0	2,8	2,8	2,8	2,8	3,9	2,8		
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ ДЕПОЗИТИ	1,3	1,4	1,8	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,4	2,5	2,7	2,9	3,0	3,1	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,3	3,3	3,2		
2.1. Каматни стапки на девизни депозити на претпријатија	1,7	1,7	2,1	2,3	2,3	2,3	2,3	2,5	2,4	2,5	2,5	2,6	2,8	2,7	2,7	2,7	2,8	2,6	2,6	2,1	2,3	2,2	2,2	2,1	2,1	2,3	2,2	2,0	2,1	2,0		
- на депозити по видување	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4		
- примени во ЕВРА	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3		
- примени во САД долари	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4		
- на краткорочно орочени депозити	2,5	2,5	3,2	3,6	3,6	3,6	3,4	3,4	3,7	3,8	3,6	3,7	4,3	4,4	4,4	4,2	4,3	4,3	4,0	4,0	3,9	4,0	3,9	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5	3,5		
- примени во ЕВРА	2,0	2,1	2,8	3,6	3,6	3,6	3,5	3,6	3,9	3,9	3,9	3,9	4,4	4,5	4,4	4,3	4,4	4,3	4,0	4,0	3,9	4,0	3,9	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5	3,5		
- примени во САД долари	3,2	3,3	4,3	3,8	3,6	3,6	2,6	2,4	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	3,2	3,1	3,1	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,0	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	1,9		
- на долгорочно орочени депозити			3,0	2,7	2,9	2,9	3,0	2,8	2,5	2,6	3,9	3,8	4,0	3,8	3,1	2,5	3,8	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8	4,7	4,8	4,8	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0		
- примени во ЕВРА			3,0	2,7	2,9	2,9	3,0	2,8	2,5	2,6	3,9	3,8	4,0	3,8	3,1	2,5	3,8	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8	4,7	4,8	4,8	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0		
- примени во САД долари												2,5	2,5	2,5	2,5	1,5																
2.2. Каматни стапки на девизни депозити на население	1,2	1,3	1,7	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3	2,4	2,5	2,7	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5		
- на депозити по видување	0,6	0,6	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,4	
- примени во ЕВРА	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	
- примени во САД долари	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2		
- на краткорочно орочени депозити	1,7	1,8	2,3	2,6	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1	3,2	3,4	3,8	3,9	3,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,2	4,1	
- примени во ЕВРА	1,8	1,8	2,3	2,6	2,9	3,0	3,0	2,9	3,0	3,0	3,1	3,2	3,3	3,6	4,0	4,1	4,1	4,2	4,3	4,3	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4	4,3	
- примени во САД долари	1,6	1,7	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,1	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1		
- на долгорочно орочени депозити	2,8	2,9	3,7	3,7	3,8	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1	4,0	4,2	4,5	4,6	4,8	5,1	5,2	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,5	5,5	5,5	5,5	5,4		
- примени во ЕВРА	2,9	2,9	3,8	3,9	3,9	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,4	4,7	4,8	4,9	5,2	5,3	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,4		
- примени во САД долари	2,4	2,5	3,1	3,0	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,7	2,8	2,8	2,8	3,8	4,0	3,8	3,9	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6	3,7		

1) Почнувајќи од Јануари 2009, каматните стапки се пондерираат согласно новиот Сметковен план за банки.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

**Каматни стапки на Народната банка на Република Македонија
во %**

Период	Есконтна стапка	Активни каматни стапки - обезбедување		Пасивни каматни стапки - повлекување на	
		Расположлив кредит преку ноќ-ломбарден кредит	Аукциски репо-транзакции	Благајнички записи - основна рочност*	
				тендер со износи	тендер со каматни стапки
2003.XII	6,5	14,0			6,2
2004.I	6,5	14,0			6,8
II	6,5	14,0		7,5	
III	6,5	14,0		8,0	
IV	6,5	14,0		8,0	
V	6,5	14,0		8,0	
VI	6,5	14,0		8,0	
VII	6,5	11,0		8,0	
VIII	6,5	11,0		8,3	
IX	6,5	11,0		8,6	
X	6,5	11,0		9,0	
XI	6,5	11,0		9,7	
XII	6,5	13,0		10,0	
2005.I	6,5	13,0		10,0	
II	6,5	13,0		10,0	
III	6,5	13,0		10,0	
IV	6,5	13,0		10,0	
V	6,5	13,0		10,0	
VI	6,5	13,0		10,0	
VII	6,5	13,0		10,0	
VIII	6,5	13,0		10,0	
IX	6,5	13,0		10,0	
X	6,5	13,0			10,0
XI	6,5	13,0			9,1
XII	6,5	13,0			8,5
2006.I	6,5	13,0			7,3
II	6,5	11,0			7,1
III	6,5	11,0			6,8
IV	6,5	11,0			6,2
V	6,5	11,0			5,7
VI	6,5	9,5			5,8
VII	6,5	9,5			5,6
VIII	6,5	9,5			5,5
IX	6,5	9,5			5,4
X	6,5	9,5			5,5
XI	6,5	9,5			5,7
XII	6,5	9,5			5,7
2007.I	6,5	9,5			5,7
II	6,5	9,5			5,4
III	6,5	9,5			5,3
IV	6,5	9,5			5,1
V	6,5	9,5			5,0
VI	6,5	7,5			4,9
VII	6,5	7,5			5,1
VIII	6,5	7,5			5,1
IX	6,5	7,5			4,8
X	6,5	7,5			4,8
XI	6,5	7,5			4,7
XII	6,5	7,5			4,77
2008.I	6,5	7,5			4,89
II	6,5	7,5		5,15	
III	6,5	7,5		5,85	
IV	6,5	7,5		6,00	
V	6,5	7,5		6,80	
VI	6,5	8,5		7,00	
VII	6,5	8,5		7,00	
VIII	6,5	8,5		7,00	
IX	6,5	8,5		7,00	
X	6,5	8,5		7,00	
XI	6,5	8,5		7,00	
XII	6,5	8,5		7,00	
2009.I	6,5	8,5		7,00	
II	6,5	8,5		7,00	
III	6,5	8,5		7,00	
IV	6,5	10,5		9,00	
V	6,5	10,5		9,00	
VI	6,5	10,5		9,00	
VII	6,5	10,5		9,00	
VIII	6,5	10,5		9,00	
IX	6,5	10,5		9,00	
X	6,5	10,5		9,00	
XI	6,5	10,5		9,00	
XII	6,5	10,0		8,50	
2010.I	6,5	9,5		8,00	
II		9,0		7,61	
III		8,0		7,26	

* 28 дена

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 16

Задолжителна резерва на банките и штедилниците*
во милиони денари

Период	Стапки на задолжителна резерва на банки (%)			Задолжителна резерва на банки во денари					Задолжителна резерва на банки во евра		Задолжителна резерва на штедилници во денари			
	Обврски во домашна валута	Обврски во домашна валута со валутна клаузула	Обврски во странска валута	Процент од износот утврден од обврски во странска валута**	Задолжителна резерва	Просечно исполнување	Вишок/ Недостиг	Процент на исполнување (%)	Стапка на надомест (%)	Задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)
2003.XII	7,5		7,5	0,00	2.488	3.467	980	139,4	4,0	2.763	1,0	2,5	7	4,0
2004.I	7,5		7,5	0,00	2.519	3.005	486	119,3	4,0	2.768	1,0	2,5	7	4,0
II	7,5		7,5	0,00	2.559	3.053	494	119,3	4,0	2.869	1,0	2,5	7	4,0
III	7,5		7,5	0,00	2.558	3.069	511	120,0	4,0	2.895	1,0	2,5	8	4,0
IV	7,5		7,5	0,00	2.574	2.961	387	115,1	4,0	2.934	1,0	2,5	8	4,0
V	7,5		7,5	0,00	2.610	3.150	540	120,7	4,0	2.970	1,0	2,5	8	4,0
VI	7,5		7,5	0,00	2.632	3.016	383	114,6	4,0	3.089	1,0	2,5	8	4,0
VII	7,5		7,5	0,00	2.729	3.102	373	113,7	4,0	3.137	1,0	2,5	8	4,0
VIII	7,5		7,5	0,00	2.741	3.052	312	111,4	2,0	3.149	1,0	2,5	8	2,0
IX	7,5		7,5	0,00	2.827	3.139	375	111,1	2,0	3.190	1,0	2,5	8	2,0
X	7,5		7,5	0,00	2.843	3.100	256	109,0	2,0	3.218	1,0	2,5	8	2,0
XI	7,5		7,5	0,00	2.854	3.126	265	109,5	2,0	3.279	1,0	2,5	8	2,0
XII	7,5		7,5	0,00	2.855	3.309	454	115,9	2,0	3.374	1,0	2,5	8	2,0
2005.I	10,0		10,0	0,00	3.844	4.214	370	109,6	2,0	4.492	0,0	2,5	9	2,0
II	10,0		10,0	0,00	3.837	4.212	375	109,8	2,0	4.670	0,0	2,5	9	2,0
III	10,0		10,0	0,00	3.926	4.288	362	109,2	2,0	4.721	0,0	2,5	9	2,0
IV	10,0		10,0	0,00	4.074	4.400	326	108,0	2,0	4.772	0,0	2,5	10	2,0
V	10,0		10,0	0,00	4.237	4.728	491	111,6	2,0	4.770	0,0	2,5	10	2,0
VI	10,0		10,0	0,00	4.311	4.574	263	106,1	2,0	4.845	0,0	2,5	10	2,0
VII	10,0		10,0	0,00	4.450	4.757	306	106,9	2,0	4.946	0,0	2,5	10	2,0
VIII	10,0		10,0	0,00	4.098	4.399	300	107,3	2,0	5.000	0,0	2,5	11	2,0
IX	10,0		10,0	0,00	3.877	4.184	307	107,9	2,0	5.214	0,0	2,5	11	2,0
X	10,0		10,0	0,00	3.931	4.335	404	110,3	2,0	5.294	0,0	2,5	10	2,0
XI	10,0		10,0	0,00	4.086	4.464	378	109,3	2,0	5.241	0,0	2,5	11	2,0
XII	10,0		10,0	0,00	4.242	5.267	1.025	124,2	2,0	5.325	0,0	2,5	11	2,0
2006.I	10,0		10,0	0,00	4.352	4.573	220	105,1	2,0	5.396	0,0	2,5	11	2,0
II	10,0		10,0	0,00	4.434	5.000	566	112,8	2,0	5.433	0,0	2,5	12	2,0
III	10,0		10,0	0,00	4.542	4.944	403	108,9	2,0	5.507	0,0	2,5	12	2,0
IV	10,0		10,0	0,00	4.674	5.162	488	110,4	2,0	5.572	0,0	2,5	12	2,0
V	10,0		10,0	0,00	4.934	5.550	616	112,5	2,0	5.655	0,0	2,5	13	2,0
VI	10,0		10,0	0,00	5.058	5.433	375	107,4	2,0	5.663	0,0	2,5	13	2,0
VII	10,0		10,0	0,00	4.931	5.263	332	106,7	2,0	5.768	0,0	2,5	13	2,0
VIII	10,0		10,0	0,00	5.030	5.435	405	108,1	2,0	5.874	0,0	2,5	14	2,0
IX	10,0		10,0	0,00	5.213	5.549	336	106,4	2,0	6.003	0,0	2,5	14	2,0
X	10,0		10,0	0,00	5.304	5.618	314	105,9	2,0	6.117	0,0	2,5	14	2,0
XI	10,0		10,0	0,00	5.460	6.674	1.214	122,2	2,0	6.243	0,0	2,5	14	2,0
XII	10,0		10,0	0,00	5.618	6.705	1.087	119,3	2,0	6.373	0,0	2,5	14	2,0
2007.I	10,0		10,0	0,00	5.883	6.219	336	105,7	2,0	6.458	0,0	2,5	15	2,0
II	10,0		10,0	0,00	6.057	6.479	422	107,0	2,0	6.513	0,0	2,5	15	2,0
III	10,0		10,0	0,00	6.194	6.688	494	108,0	2,0	6.596	0,0	2,5	16	2,0
IV	10,0		10,0	0,00	6.431	6.900	469	107,3	2,0	6.675	0,0	2,5	16	2,0
V	10,0		10,0	0,00	6.803	7.401	597	108,8	2,0	6.736	0,0	2,5	16	2,0
VI	10,0		10,0	0,00	7.082	7.343	261	103,7	2,0	6.952	0,0	2,5	16	2,0
VII	10,0		10,0	0,00	7.433	8.763	1.330	117,9	2,0	6.988	0,0	2,5	17	2,0
VIII	10,0		10,0	0,00	7.579	8.428	849	111,2	2,0	7.143	0,0	2,5	17	2,0
IX	10,0		10,0	0,00	7.553	7.933	380	105,0	2,0	7.225	0,0	2,5	17	2,0
X	10,0		10,0	0,00	7.722	8.425	703	109,1	2,0	7.303	0,0	2,5	17	2,0
XI	10,0		10,0	0,00	7.952	8.611	659	108,3	2,0	7.185	0,0	2,5	17	2,0
XII	10,0		10,0	0,00	8.436	9.125	689	108,2	2,0	7.288	0,0	2,5	17	2,0
2008.I	10,0		10,0	0,00	8.734	8.966	232	102,7	2,0	7.394	0,0	2,5	17	2,0
II	10,0		10,0	0,00	9.193	9.555	362	103,9	2,0	8.455	0,0	2,5	17	2,0
III	10,0		10,0	0,00	9.398	9.622	224	102,4	2,0	8.555	0,0	2,5	17	2,0
IV	10,0		10,0	0,00	9.468	9.714	246	102,6	2,0	8.684	0,0	2,5	17	2,0
V	10,0		10,0	0,00	9.600	9.800	200	102,1	2,0	8.847	0,0	2,5	17	2,0
VI	10,0		10,0	0,00	9.774	10.021	247	102,5	2,0	9.014	0,0	2,5	17	2,0
VII	10,0		10,0	0,00	10.003	10.369	366	103,7	2,0	9.139	0,0	2,5	18	2,0
VIII	10,0		10,0	0,00	9.998	10.644	646	106,5	2,0	9.317	0,0	2,5	18	2,0
IX	10,0		10,0	0,00	10.158	10.528	370	103,6	2,0	9.758	0,0	2,5	18	2,0
X	10,0		10,0	0,00	10.334	10.613	279	102,7	2,0	9.997	0,0	2,5	18	2,0
XI	10,0		10,0	0,00	10.234	10.646	412	104,0	2,0	9.773	0,0	2,5	18	2,0
XII	10,0		10,0	0,00	10.125	10.762	637	106,3	2,0	9.802	0,0	2,5	18	2,0
2009.I	10,0		10,0	0,00	9.695	9.915	220	102,3	2,0	9.801	0,0	2,5	17	2,0
II	10,0		10,0	0,00	9.645	9.827	182	101,9	2,0	10.392	0,0	2,5	17	2,0
III	10,0		10,0	0,00	9.310	9.482	172	101,9	2,0	10.623	0,0	2,5	17	2,0
IV	10,0		10,0	0,00	9.146	9.462	316	103,5	2,0	10.903	0,0	2,5	17	2,0
V	10,0		10,0	0,00	8.952	9.224	272	103,0	2,0	11.189	0,0	2,5	16	2,0
VI	10,0		10,0	0,00	8.867	9.365	498	105,6	2,0	11.291	0,0	2,5	16	2,0
VII	10,0		10,0	11,5	11.957	12.161	204	101,7	2,0	11.251	0,0	2,5	16	2,0
VIII	10,0	20,0 **	13,0	23,00	13.239	13.375	136	101,0	2,0	11.604	0,0	2,5	15	2,0
IX	10,0	20,0	13,0	23,00	13.207	13.410	203	101,5	2,0	11.979	0,0	2,5	15	2,0
X	10,0	20,0	13,0	23,00	13.489	14.058	569	104,2	2,0	12.058	0,1	2,5	15	2,0
XI	10,0	20,0	13,0	23,00	13.653	14.029	376	102,8	2,0	12.104	0,1	2,5	14	2,0
XII	10,0	20,0	13,0	23,00	13.874	14.253	379	102,7	2,0	12.225	0,1	2,5	14	2,0
2010.I	10,0	20,0	13,0	23,00	14.097	14.549	452	103,2	2,0	12.151	0,1	2,5	14	2,0
II	10,0	20,0	13,0	23,00	14.212	14.606	394	102,8	2,0	12.144	0,1	2,5	14	2,0
III	10,0	20,0	13,0	23,00	13.914	14.217	302	102,2	2,0	12.237	0,1	2,5	14	2,0

* Задолжителната резерва на банки во денари се одржува на просечно ниво, додека задолжителната резерва на банки во евра и задолжителната резерва на штедилници во денари се одржува на фиксно ниво.

** Процент од износот утврден од обврски во странска валута кој се исполнува во денари. Остатокот го претставува износот на задолжителна резерва кој се исполнува во евра.

*** Пред 11 јули 2009 година, стапката на задолжителна резерва на обврски во домашна валута со валутна клаузула беше еднаква со стапката на задолжителна резерва на обврски во домашна валута.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 17

**Каматни стапки на државните хартии од вредност
во %**

Период	во денари						во денари со девизна клаузула					
	1 месец	3 месеци	6 месеци	12 месеци	2 години	3 години	1 месец	3 месеци	6 месеци	12 месеци	2 години	3 години
2004.I		7,5										
II		7,4										
III		8,8										
IV		8,9										
V		8,3										
VI		8,4										
VII		8,4										
VIII		8,4										
IX		8,5										
X		8,9										
XI		9,2	9,5									
XII		9,2	10,4									
2005.I		9,3	10,8									
II		10,0	10,8									
III		10,5	11,2									
IV		10,4	9,8									
V		10,8	10,5									
VI		10,4	10,5	11,1								
VII		10,4	10,6									
VIII		10,5	10,9									
IX		10,3	11,2									
X		9,8	10,1									
XI		8,9	9,9		10,0							
XII		8,0	8,8	9,6								
2006.I		7,2	7,6									
II		7,0	7,1									
III		6,8	7,3	8,6								
IV		6,4	6,8		9,4							
V		6,1	7,1									
VI		6,5	6,9	8,7								
VII		6,2	6,7									
VIII		6,0	6,6									
IX		6,0	7,0	8,7								
X		6,2	6,9		9,3							
XI		6,1	6,8			9,6						
XII		6,3	7,0	8,9								
2007.I		6,5	6,8	8,8								
II		6,4	6,8		8,9							
III		6,4	7,0	8,4		8,0						
IV		6,4	6,8									
V		6,2	6,6		5,7							
VI		5,4	5,5	5,8								
VII		5,4	5,6									
VIII		5,4	5,5									
IX		3,7		5,1								
X		5,1	5,4									
XI		5,2	5,4		6,5							
XII		4,8										
2008.I		5,1	5,4	5,7								
II		5,1	5,3		6,3							
III		5,8	5,6	6,5		6,8						
IV		6,1	6,3		7,0							
V		6,7	6,3									
VI		7,1	7,2	7,3		8,0						
VII		7,31	7,30	7,92		8,0						
VIII		7,39	7,76		8,25							
IX		7,43	7,68	7,99		8,40						
X		7,55	7,86		8,25							
XI		7,58	7,69									
XII		7,48	7,84	7,00								
2009.I		7,43	7,26	7,00								
II		7,80	7,51									
III	8,57	8,74	7,69									
IV	8,81	8,97	9,10									
V		9,03	8,80									
VI		9,35	8,99					5,25		7,00		
VII		8,65							5,25	5,70		
VIII									5,50			
IX								5,40				
X									5,50			
XI									5,50			
XII								5,30				
2010.I									5,20			
II									5,00			
III									4,99			

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 18

Платен биланс на Република Македонија - агрегатни податоци /1
во милиони САД-долари

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
I. Тековна сметка	-82,5	-262,9	-298,9	-339,8	-286,5	-280,1	-65,6	-103,1	-235,4	-378,8	-185,5	-451,6	-159,3	-28,5	-605,7	-1.220,1	-645,6
СТОКИ, нето	42,8	-184,9	-222,8	-314,7	-386,3	-515,6	-495,9	-690,8	-526,7	-805,6	-851,0	-1.139,0	-1.063,0	-1.260,5	-1.638,5	-2.572,5	-2.156,9
Извоз, ф.о.б	1.055,3	1.086,3	1.204,0	1.147,4	1.236,8	1.291,5	1.190,0	1.320,7	1.155,4	1.112,1	1.362,7	1.674,9	2.040,6	2.410,7	3.391,5	3.970,9	2.685,5
Увоз, ф.о.б /2	-1.012,5	-1.271,3	-1.426,8	-1.462,1	-1.623,1	-1.807,1	-1.685,9	-2.011,6	-1.682,2	-1.917,7	-2.213,7	-2.813,8	-3.103,6	-3.671,2	-5.030,0	-6.543,4	-4.842,3
УСЛУГИ, нето	-154,5	-155,1	-200,5	-156,2	-137,8	-59,8	38,9	48,7	-19,2	-22,1	-6,6	-54,4	-33,6	28,5	34,4	11,4	40,1
Прилив	84,0	172,0	185,2	154,3	138,1	149,3	272,8	316,7	244,6	253,1	380,3	452,5	515,5	601,3	818,4	1.011,7	862,7
Одлив	-238,5	-327,1	-385,7	-310,4	-275,8	-209,1	-234,0	-268,0	-263,8	-275,3	-386,9	-506,9	-549,1	-572,8	-784,0	-1.000,2	-822,6
ДОХОД, нето	-56,7	-46,6	-39,6	-51,3	-54,4	-53,5	-72,1	-70,0	-27,2	-45,5	-63,8	-38,0	-114,8	-33,7	-385,0	-114,7	-128,0
Прилив	4,3	10,0	20,8	22,8	17,5	23,6	24,2	41,6	52,6	50,8	60,4	84,6	97,5	134,9	213,1	272,7	178,1
Одлив	-61,0	-56,6	-60,4	-74,2	-71,9	-77,1	-96,4	-111,7	-79,8	-96,3	-124,2	-122,6	-212,4	-168,6	-598,1	-387,4	-306,2
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	85,8	123,7	163,9	182,3	292,0	348,9	463,6	609,0	337,8	494,4	735,9	779,7	1.052,2	1.237,1	1.383,4	1.455,7	1.599,2
Прилив	115,0	197,0	293,5	341,3	433,3	376,5	507,2	635,5	372,4	535,2	773,8	824,5	1.094,9	1.279,2	1.480,9	1.525,6	1.672,4
Одлив	-29,2	-73,3	-129,5	-158,9	-141,3	-27,6	-43,6	-26,5	-34,6	-40,8	-37,9	-44,8	-42,7	-42,1	-97,5	-70,0	-73,2
II. Капитална и финансиска сметка	-12,9	162,3	280,6	318,2	349,6	296,3	-91,4	40,2	236,6	388,0	218,3	434,1	165,5	23,0	647,8	1.215,4	619,1
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	0,0	30,0	1,7	0,0	0,0	-1,8	0,0	0,3	1,4	8,3	-6,7	-4,6	-2,0	-1,1	4,9	-17,6	28,4
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	-12,9	132,3	278,9	318,2	349,6	298,1	-91,4	39,9	235,2	379,7	225,0	438,7	167,5	24,1	642,9	1.232,9	590,8
Директни инвестиции, нето	0,0	24,0	9,5	11,2	58,0	150,5	88,1	215,7	446,3	105,5	117,5	321,9	94,2	424,0	700,2	600,5	234,8
Директни инвестиции во земјата	0,0	24,0	9,5	11,2	58,1	150,5	88,4	215,1	447,1	105,6	117,8	323,0	97,0	424,2	699,1	587,0	247,9
Директни инвестиции во странство	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,3	0,6	-0,9	-0,1	-0,3	-1,2	-2,8	-0,2	1,1	13,5	-13,1
Портфолио-инвестиции, нето	0,0	0,0	2,7	0,3	1,3	-0,2	0,1	-0,9	3,5	1,2	5,7	11,5	238,6	92,4	155,2	-72,5	147,6
Средства	0,0	0,0	1,4	-0,5	1,7	0,2	0,1	-0,8	3,2	1,2	0,3	-0,9	0,8	-0,5	-2,8	-1,1	-51,2
Обврски	0,0	0,0	1,3	0,8	-0,4	-0,4	0,0	-0,1	0,4	0,1	5,3	12,4	237,8	92,8	157,9	-71,4	198,8
Останат и инвестиции, нето	44,0	150,2	367,4	300,8	294,1	201,1	-36,3	89,6	-137,6	133,4	152,8	124,8	249,7	-116,4	-69,4	657,7	344,8
Средства	32,0	34,7	39,9	77,7	-66,1	-58,9	-184,1	-63,0	-112,2	226,8	18,2	8,5	-47,0	-148,6	-80,9	297,7	-143,6
Обврски	12,0	115,5	327,5	223,1	360,3	260,0	147,8	152,6	-25,4	-93,4	134,7	116,3	296,8	32,2	11,4	360,0	488,4
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /3	-56,8	-41,9	-100,6	5,9	-3,8	-53,3	-143,3	-264,5	-77,0	139,7	-51,0	-19,5	-415,1	-375,8	-143,0	47,2	-136,5
III. Грешки и пропусти	95,4	100,6	18,3	21,6	-63,2	-16,2	157,0	62,9	-1,2	-9,2	-32,8	17,6	-6,2	5,6	-42,0	4,7	26,5

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци

а. во ноември 2009 година извршена е ревизија на податоците за:

- 2008 година во категориите: директни инвестиции, доход и останат и инвестиции - поради вклучување на податоците од годишниот прашалник за странски вложувања ДИ 22 и подобар опфат на податоците за кредитната задолженост;

- стоки и услуги - пресметане и применет нов ц.и.ф. - ф.о.б. фактор за 2008 година и

- стоки, услуги и трговски кредит и, врз основа на дефинитивните податоци за надворешно - трговска размена за 2006 и 2007 година.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф.

по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%, 1995-20%, 1996-14%, 1997-10%, 1998-5,02%, 1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8%, 2003-4,06%, 2004, 2005, 2006, 2007-4,14%, 2008 и 2009 - 3,86%.

3/ За 2006, 2007 и 2008 година направено е временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Табела 19

Платен биланс на Република Македонија - агрегатни податоци /1
во милиони евра

	2003	2004	2005	2006	2007	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	2010
I. Тековна сметка	-169,8	-361,8	-122,5	-23,4	-421,2	-173,1	-210,7	-68,3	-401,2	-853,3	-345,6	-100,1	102,5	-140,0	-483,3	-41,9	-18,2	-13,9	-74,0
СТОКИ, нето	-753,0	-914,3	-858,5	-1.001,5	-1.181,0	-374,2	-464,0	-419,9	-492,6	-1.750,7	-446,6	-339,1	-301,0	-464,3	-1.551,0	-87,2	-92,3	-117,3	-296,7
Извоз, ф.о.б	1.203,2	1.345,0	1.642,9	1.914,0	2.472,2	611,6	735,8	745,2	591,6	2.684,2	400,3	491,3	532,4	497,0	1.920,9	133,8	158,5	189,8	482,1
Увоз, ф.о.б /2	-1.956,2	-2.259,3	-2.501,4	-2.915,5	-3.653,2	-985,8	-1.199,9	-1.165,1	-1.084,2	-4.434,9	-846,8	-830,3	-833,4	-961,3	-3.471,9	-221,0	-250,7	-307,1	-778,8
УСЛУГИ, нето	-6,0	-43,4	-24,7	22,4	25,1	0,5	-7,6	29,6	-18,1	4,3	-1,0	-1,2	23,3	6,9	28,0	1,4	0,8	3,7	6,0
Прилив	335,3	363,7	416,2	477,3	594,5	144,0	158,3	196,9	187,0	686,3	141,7	148,3	163,4	164,8	618,3	39,6	44,2	50,4	134,2
Одлив	-341,4	-407,1	-440,8	-455,0	-569,4	-143,6	-166,0	-167,3	-205,1	-681,9	-142,7	-149,6	-140,2	-157,9	-590,3	-38,2	-43,3	-46,7	-128,3
ДОХОД, нето	-56,9	-32,3	-92,6	-26,1	-277,7	23,8	0,7	-14,4	-101,0	-90,9	-27,4	-20,4	-17,6	-26,3	-91,7	-29,0	-8,2	-5,0	-42,1
Прилив	53,2	67,9	79,0	107,2	155,2	51,4	43,2	45,7	44,9	185,2	31,0	31,4	33,7	32,0	128,0	9,1	10,2	13,5	32,7
Одлив	-110,1	-100,2	-171,6	-133,4	-432,9	-27,6	-42,6	-60,2	-145,8	-276,1	-58,4	-51,8	-51,3	-58,2	-219,7	-38,0	-18,4	-18,5	-74,8
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	646,1	628,2	853,3	981,9	1.012,4	176,8	260,3	336,4	210,5	984,0	129,4	260,6	397,8	343,6	1.131,4	72,8	81,4	104,7	258,9
Прилив	679,5	664,2	887,5	1.015,3	1.081,3	191,3	270,3	347,4	222,6	1.031,7	140,9	273,3	408,6	360,9	1.183,8	75,9	84,2	108,9	268,9
Одлив	-33,4	-36,0	-34,2	-33,4	-68,9	-14,5	-10,0	-11,0	-12,2	-47,7	-11,5	-12,7	-10,8	-17,3	-52,3	-3,1	-2,7	-4,2	-10,0
II. Капитална и финансиска сметка	193,9	347,1	127,7	18,3	454,0	184,3	221,3	56,4	389,2	851,2	327,4	115,9	-111,5	134,4	466,1	35,9	17,1	14,1	67,2
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	-5,8	-3,8	-1,7	-0,8	3,7	-0,8	-2,6	-0,5	-8,3	-12,2	0,8	1,7	15,2	2,3	20,0	0,1	0,3	0,4	0,9
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	199,7	350,9	129,4	19,1	450,3	185,1	223,9	56,9	397,6	863,5	326,6	114,2	-126,7	132,1	446,2	35,8	16,7	13,7	66,2
Директни инвестиции, нето	100,1	259,7	74,9	344,7	506,9	142,5	111,5	74,8	80,5	409,4	56,5	60,3	-5,8	60,9	171,9	36,9	-23,0	34,8	48,7
Директни инвестиции во земјата	100,4	260,7	77,2	344,8	506,0	130,0	113,6	76,1	80,1	399,9	56,7	60,8	-4,8	68,2	181,0	37,1	-22,5	34,9	49,5
Директни инвестиции во странство	-0,3	-0,9	-2,3	-0,1	0,9	12,5	-2,1	-1,3	0,4	9,5	-0,2	-0,5	-1,0	-7,3	-9,1	-0,2	-0,5	-0,1	-0,8
Портфолио-инвестиции, нето	5,1	8,6	200,8	72,7	114,1	-8,2	-10,8	-8,2	-23,4	-50,6	-19,1	-12,4	148,7	-12,8	104,3	-1,6	-3,0	3,6	-1,0
Средства	0,3	-0,8	0,7	-0,4	-2,0	-0,2	-0,6	-0,6	0,8	-0,5	-14,1	-4,5	-15,5	-3,4	-37,6	0,0	-0,3	-0,2	-0,5
Обврски	4,8	9,3	200,1	73,1	116,1	-8,0	-10,2	-7,6	-24,2	-50,1	-4,9	-7,8	164,1	-9,4	141,9	-1,6	-2,7	3,9	-0,5
Останати инвестиции, нето	133,1	98,5	201,6	-100,7	-68,9	42,8	146,7	117,9	145,7	453,1	36,4	14,0	53,4	135,4	239,3	18,6	27,8	-38,9	7,4
Средства	14,1	7,3	-39,8	-117,6	-61,5	81,0	17,3	19,2	90,1	207,4	-17,0	-6,4	-65,5	-17,3	-106,3	53,3	20,1	-1,7	71,7
Обврски	119,1	91,2	241,4	17,0	-7,5	-38,2	129,5	98,7	55,6	245,7	53,4	20,5	118,9	152,8	345,6	-34,8	7,7	-37,2	-64,3
Бруто официјални резерви (- = зголемување) /3	-38,6	-15,9	-347,9	-297,6	-101,8	8,0	-23,5	-127,6	194,8	51,6	252,8	52,2	-323,0	-51,4	-69,4	-18,1	14,9	14,2	11,0
III. Грешки и пропусти	-24,1	14,7	-5,3	5,1	-32,8	-11,2	-10,6	11,9	12,0	2,1	18,2	-15,8	9,1	5,6	17,1	6,0	1,1	-0,3	6,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни подат

а. во ноември 2009 год

- 2008 година во категориите: директни инвестиции, доход и останати инвестиции - поради вклучување на податоци од годишниот прашалник за странски вложувања ДИ 22 и подобар опфат на податоци за кредитната задолженост;

- стоки и услуги - пресметане и применет нов ц.и.ф. - ф.о.б. фактор за 2008 година и

- стоки, услуги и трговски кредити, врз основа на дефинитивните податоци за надворешно - трговска размена за 2006 и 2007 година.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф.

по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%, 1995-20%, 1996-14%, 1997-10%, 1998-5,02%, 1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8%, 2003-4,06%, 2004, 2005, 2006, 2007-4,14%, 2008, 2009 и 2010 - 3,86%.

За 2006, 2007 и 2008 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Табела 20
Платен биланс на Република Македонија - услуги
во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	2010
Услуги, нето	-6,0	-43,4	-24,7	22,4	25,1	4,3	-1,0	-1,2	23,3	6,9	28,0	1,4	0,8	3,7	6,0
- Извоз	335,3	363,7	416,2	477,3	594,5	686,3	141,7	148,3	163,4	164,8	618,3	39,6	44,2	50,4	134,2
- Увоз	-341,4	-407,1	-440,8	-455,0	-569,4	-681,9	-142,7	-149,6	-140,2	-157,9	-590,3	-38,2	-43,3	-46,7	-128,3
1. Транспорт	-32,8	-52,8	-45,3	-33,9	-43,3	-47,2	-6,7	-14,2	-3,0	-14,2	-38,1	-3,0	-2,1	-1,9	-7,0
- Извоз	110,9	115,2	129,3	148,1	183,9	222,8	41,5	42,1	46,7	50,1	180,4	13,2	13,6	16,0	42,8
- Увоз	-143,7	-168,0	-174,6	-182,0	-227,2	-270,1	-48,2	-56,3	-49,7	-64,3	-218,5	-16,2	-15,6	-18,0	-49,8
2. Патувања	7,6	14,0	22,4	46,3	61,0	62,7	17,6	17,1	28,9	20,4	84,0	4,8	4,2	5,2	14,2
- Извоз	49,9	57,9	72,3	102,4	134,9	155,2	36,9	35,1	48,4	35,7	156,2	8,7	7,8	10,1	26,7
- Увоз	-42,3	-43,9	-49,9	-56,2	-73,9	-92,4	-19,3	-18,0	-19,6	-15,3	-72,2	-3,9	-3,6	-5,0	-12,5
3. Други услуги	19,1	-4,6	-1,8	10,0	7,4	-11,2	-11,9	-4,2	-2,6	0,7	-17,9	-0,4	-1,3	0,5	-1,2
- Извоз	174,5	190,7	214,5	226,8	275,7	308,3	63,3	71,1	68,3	79,0	281,7	17,8	22,8	24,3	64,8
- Увоз	-155,4	-195,2	-216,3	-216,8	-268,3	-319,4	-75,1	-75,3	-70,9	-78,3	-299,6	-18,1	-24,1	-23,8	-66,0
3.1. Комуникациски услуги	31,1	21,8	19,6	26,5	27,8	21,9	4,9	5,1	6,4	3,2	19,6	2,1	0,3	1,8	4,2
- Извоз	48,7	38,6	36,2	48,5	50,9	54,6	13,0	14,7	15,5	12,7	61,9	3,5	2,6	3,9	10,1
- Увоз	-17,6	-16,8	-16,6	-22,0	-23,1	-32,7	-8,1	-9,6	-15,1	-9,5	-42,3	-1,4	-2,3	-2,2	-5,9
Поштенски и курирски услуги	0,7	0,7	0,7	0,4	0,4	0,6	0,2	0,0	0,0	0,2	0,4	0,0	0,1	0,1	0,2
- Извоз	1,1	0,9	0,8	1,1	1,1	1,1	0,4	0,3	0,3	0,4	1,4	0,0	0,2	0,1	0,3
- Увоз	-0,3	-0,2	-0,2	-0,6	-0,7	-0,5	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2	-0,9	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Телекомуникациски услуги	30,3	21,2	19,0	26,0	27,3	21,3	4,7	5,1	6,3	3,0	19,2	2,1	0,2	1,7	4,0
- Извоз	47,6	37,7	35,4	47,4	49,8	53,5	12,7	14,4	21,1	12,3	60,5	3,5	2,4	3,9	9,8
- Увоз	-17,3	-16,5	-16,4	-21,4	-22,5	-32,2	-7,9	-9,3	-14,8	-9,3	-41,3	-1,4	-2,2	-2,2	-5,8
3.2. Градежни услуги	32,9	43,0	40,6	36,0	53,2	32,4	-1,9	9,5	2,9	11,8	22,4	0,5	1,0	0,5	2,0
- Извоз	36,5	45,4	47,8	38,3	54,9	41,4	3,0	11,5	4,8	12,5	31,8	0,6	1,1	0,9	2,6
- Увоз	-3,6	-2,4	-7,2	-2,3	-1,7	-8,9	-4,9	-2,0	-1,9	-0,7	-9,4	-0,1	-0,1	-0,4	-0,6
Градежни работи во странство	36,5	45,4	47,7	29,2	34,1	27,2	2,2	10,7	4,4	12,1	29,4	0,5	1,1	0,9	2,5
- Извоз	36,5	45,4	47,7	29,2	34,1	27,2	2,2	10,7	4,4	12,1	29,4	0,5	1,1	0,9	2,5
- Увоз	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Градежни работи во земјата	-3,6	-2,4	-7,1	6,8	19,1	5,2	-4,1	-1,1	-1,5	-0,2	-7,0	0,0	0,0	-0,4	-0,4
составувач	0,0	0,0	0,1	9,1	20,8	14,1	0,8	0,8	0,4	0,4	2,4	0,1	0,0	0,1	0,2
- Извоз	-3,6	-2,4	-7,2	-2,3	-1,7	-8,9	-4,9	-2,0	-1,9	-0,7	-9,4	-0,1	-0,1	-0,4	-0,6
- Увоз	-7,5	-7,1	-9,1	-11,8	-11,9	-12,1	-1,6	-2,6	-3,5	-1,2	-8,9	0,7	-1,2	-1,0	-3,0
3.3. Осигурителни услуги	2,0	3,7	3,9	4,7	4,2	5,3	1,2	1,3	1,3	2,5	6,2	0,3	0,4	0,4	1,0
- Извоз	-9,5	-10,9	-13,1	-16,5	-16,1	-17,4	-2,8	-3,9	-4,8	-3,7	-15,2	-1,0	-1,6	-1,4	-4,0
- Увоз	0,1	-0,2	-0,8	1,7	1,4	-1,1	-1,1	0,0	-0,7	-0,1	-1,9	-0,2	-0,1	-0,1	-0,4
3.4. Финансиски услуги	2,5	2,5	2,8	4,2	6,3	3,5	0,5	0,8	0,7	0,9	3,0	0,3	0,3	0,3	0,9
- Извоз	-2,4	-2,7	-3,6	-2,5	-4,9	-4,6	-1,6	-0,8	-1,4	-1,0	-4,8	-0,4	-0,4	-0,4	-1,2
- Увоз	-7,5	-9,6	-6,2	-13,3	-6,4	-8,4	-4,7	-0,3	-4,4	-5,0	-14,4	0,5	-1,6	-0,3	-1,5
3.5. Компјутерски и информациски услуги	4,0	7,1	13,5	18,6	24,0	34,3	7,0	6,8	5,6	6,9	26,4	2,4	3,2	2,4	8,0
- Извоз	-11,5	-16,7	-19,7	-31,9	-30,4	-42,7	-11,7	-7,1	-10,0	-11,9	-40,8	-1,9	-4,8	-2,7	-9,4
- Увоз	-4,1	-5,0	-5,8	-4,7	-10,5	-13,3	-4,3	-1,5	-2,2	-2,4	-10,2	-0,8	-0,6	-0,6	-2,0
3.6. Патенти и лиценци	2,0	2,5	2,5	2,1	3,4	3,9	1,0	1,7	0,9	1,0	4,5	0,5	0,3	0,5	1,3
- Извоз	-6,2	-7,5	-8,3	-6,9	-13,9	-17,2	-5,3	-3,1	-2,9	-3,3	-14,6	-1,3	-0,9	-1,1	-3,3
- Увоз	-28,0	-49,9	-44,2	-19,7	-36,9	-18,7	0,4	-10,1	1,8	-3,0	-10,9	-0,5	1,7	2,4	3,6
3.7. Други деловни услуги	56,9	66,0	80,7	86,7	106,2	139,3	31,1	28,6	27,6	34,0	121,3	8,7	12,6	13,9	35,2
- Извоз	-84,9	-115,9	-125,0	-106,4	-143,2	-158,1	-30,7	-38,7	-25,8	-37,0	-132,3	-9,3	-10,9	-11,4	-31,6
- Увоз	7,9	6,8	15,1	12,4	1,9	16,3	4,1	2,2	3,0	-1,9	7,4	0,5	3,4	3,1	7,1
3.7.1. Посредување и други услуги поврзани со трговијата	12,9	13,8	22,5	17,8	17,7	29,2	7,0	5,1	6,1	2,4	20,6	1,0	4,7	4,1	9,7
- Извоз	-4,9	-6,9	-7,4	-5,5	-15,8	-12,8	-2,9	-2,9	-3,1	-4,3	-13,2	-0,4	-1,3	-1,0	-2,7
- Увоз	0,1	-0,3	-1,2	-2,6	-5,8	-3,8	0,1	-0,1	-0,1	-0,5	-0,7	-0,1	0,1	-0,2	-0,4
3.7.2. Услуги на оперативен лизинг	1,1	0,8	1,7	1,0	0,7	1,4	0,4	0,3	0,4	0,3	1,3	0,1	0,1	0,2	0,4
- Извоз	-1,0	-1,2	-2,9	-3,6	-6,5	-5,2	-0,3	-0,4	-0,4	-0,8	-1,9	-0,2	-0,2	-0,4	-0,7
- Увоз	-36,1	-56,4	-58,2	-2,9	-33,1	-31,3	-3,7	-12,1	-1,2	-0,7	-17,7	-1,0	-1,7	-0,4	-3,1
3.7.3. Разни деловни, професионални и технички услуги	42,9	51,4	56,5	67,9	87,8	108,8	23,8	23,2	21,1	31,3	99,5	7,7	7,8	9,6	25,1
- Извоз	-79,0	-107,8	-114,6	-97,4	-120,9	-140,1	-27,5	-35,4	-22,3	-32,0	-117,2	-8,7	-9,5	-10,0	-28,2
- Увоз	-15,7	-17,2	-17,3	-15,3	-15,5	-30,5	-6,9	-4,0	-2,0	-3,7	-16,5	-1,2	-2,0	-0,7	-3,8
3.7.3.1. Правни, сметководствени и услуги менаџерски консалтинг и односи со јавноста	4,2	6,8	11,2	16,2	16,7	22,9	5,3	5,8	6,2	6,1	23,4	1,5	1,9	2,2	5,6
- Извоз	-19,8	-24,0	-28,5	-31,5	-32,2	-53,4	-12,2	-9,8	-8,2	-9,8	-39,9	-2,7	-3,9	-2,8	-9,4
- Увоз	-1,0	-3,3	-2,5	2,3	-0,3	-1,5	1,5	2,9	2,5	2,0	9,0	0,1	0,5	0,3	1,0
3.7.3.2. Рекламирање, испитување на пазар и испитување на јавно мислење	9,5	10,8	12,3	15,7	19,3	23,6	6,1	5,5	4,9	5,8	22,3	2,2	1,7	2,0	5,8
- Извоз	-10,5	-14,1	-14,8	-13,4	-19,5	-25,0	-4,5	-2,6	-2,4	-3,8	-13,3	-2,0	-1,1	-1,6	-4,8
- Увоз	-8,2	-5,8	-2,2	-4,9	-7,5	-3,1	-1,1	-8,3	0,2	-0,3	-9,5	-0,6	-0,3	-0,1	-0,9
3.7.3.3. Истражување и развој	4,9	4,5	4,6	2,6	3,6	4,1	0,7	0,8	1,4	1,2	4,1	0,5	0,3	0,3	1,0
- Извоз	-13,1	-10,3	-6,7	-7,5	-11,0	-7,2	-1,9	-9,2	-1,2	-1,5	-13,7	-1,0	-0,5	-0,4	-1,9
- Увоз	-5,3	-5,2	-17,9	-4,6	0,3	4,3	-0,3	-2,1	-5,1	-1,1	-8,6	-0,4	-0,7	-0,7	-1,8
3.7.3.4. Архитектонски, инжињерски, и други технички услуги	11,7	15,8	14,1	18,3	28,2	38,6	6,5	6,6	3,5	11,9	28,4	1,9	2,6	3,6	8,1
- Извоз	-17,0	-21,0	-32,0	-23,0	-27,9	-34,3	-6,7	-8,7	-8,6	-13,0	-36,9	-2,3	-3,3	-4,3	-9,9
- Увоз	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,4	-0,2	0,0	0,1	0,0	0,6	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
3.7.3.5. Земјоделски, рударски и услуги на теренска обработка	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,6	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
- Извоз	-0,1	-0,3	-0,2	-0,3	-0,4	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Увоз	-5,9	-25,0	-18,2	-6,7	-9,8	-0,3	3,0	-0,7	3,2	1,8	7,2	1,0	0,8	0,7	2,4
3.7.3.6. Останати деловни услуги	12,5	13,2	14,2	15,0	20,0	19,6	5,2	4,4	5,1	5,8	20,5	1,6	1,3	1,5	4,5
- Извоз	-18,4	-38,2	-32,4	-21,7	-29,8	-19,9	-2,2	-5,1	-2,0	-4,0	-13,3	-0,7	-0,6	-0,9	-2,1
- Увоз	-1,1	1,3	0,7	1,8	4,9	1,1	-1,0	-0,2	-0,3	-0,1	-1,6	0,1	0,1	-0,3	-0,1
3.7.4. Лични, културни и рекреативни услуги	3,8	5,6	5,7	8,0	12,0	12,4	3,2	3,1	3,0	4,9	14,1	0,8	1,2	1,0	3,0
- Извоз	-4,9	-4,3	-5,1	-6,1	-7,1										

Табела 21
Платен биланс на Република Македонија - доход
во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	2010
Доход, нето	-56,9	-32,3	-92,6	-26,1	-277,7	-90,9	-27,4	-20,4	-17,6	-26,3	-91,7	-29,0	-8,2	-5,0	-42,1
- Прилив	53,2	67,9	79,0	107,2	155,2	185,2	31,0	31,4	33,7	32,0	128,0	9,1	10,2	13,5	32,7
- Одлив	-110,1	-100,2	-171,6	-133,4	-432,9	-276,1	-58,4	-51,8	-51,3	-58,2	-219,7	-38,0	-18,4	-18,5	-74,8
1. Надоместоци на вработенивклучувајќи погранични, сезонски, и други работници	24,0	40,6	44,9	53,1	75,1	92,6	19,3	22,5	21,9	20,5	84,2	3,6	7,1	9,1	19,8
- Прилив	24,5	41,7	46,3	54,9	77,0	95,9	20,0	23,3	22,6	21,3	87,1	3,7	7,3	9,4	20,4
- Одлив	-0,5	-1,1	-1,4	-1,8	-1,8	-3,3	-0,7	-0,8	-0,7	-0,7	-2,9	-0,2	-0,2	-0,2	-0,6
2. Доход од инвестиции	-80,9	-72,9	-137,5	-79,2	-352,8	-183,5	-46,7	-42,9	-39,5	-46,8	-175,9	-32,6	-15,2	-14,1	-61,9
- Прилив	28,7	26,2	32,7	52,4	78,2	89,3	11,0	8,1	11,1	10,7	40,9	5,3	2,9	4,1	12,3
- Одлив	-109,6	-99,1	-170,2	-131,6	-431,0	-272,8	-57,7	-51,0	-50,6	-57,5	-216,8	-37,9	-18,1	-18,2	-74,2
2.1. Директни инвестиции	-56,0	-55,4	-114,2	-45,9	-337,7	-181,9	-32,9	-32,9	-31,8	-32,7	-130,3	-12,5	-12,5	-12,3	-37,3
- Прилив	0,8	0,3	0,5	0,4	1,8	2,3	0,1	0,1	1,2	0,3	1,7	0,0	0,0	0,2	0,2
- Одлив	-56,8	-55,8	-114,6	-46,4	-339,5	-184,2	-33,0	-33,0	-33,0	-33,0	-132,0	-12,5	-12,5	-12,5	-37,5
2.1.1. Доход од капитал	-56,0	-55,4	-114,2	-45,9	-337,7	-181,9	-32,9	-32,9	-31,8	-32,7	-130,3	-12,5	-12,5	-12,3	-37,3
- Прилив	0,8	0,3	0,5	0,4	1,8	2,3	0,1	0,1	1,2	0,3	1,7	0,0	0,0	0,2	0,2
- Одлив	-56,8	-55,8	-114,6	-46,4	-339,5	-184,2	-33,0	-33,0	-33,0	-33,0	-132,0	-12,5	-12,5	-12,5	-37,5
2.1.2. Доход од заеменов капитал (камата)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Прилив															
- Одлив															
2.2. Портфолио инвестиции	2,8	3,4	-2,7	-13,9	2,9	44,7	8,4	6,5	8,4	3,9	27,1	4,7	2,4	3,4	10,5
- Прилив	4,8	2,2	0,9	2,3	9,4	52,1	8,4	6,7	8,5	9,2	32,8	4,7	2,4	3,4	10,5
- Одлив	-1,9	1,2	-3,6	-16,3	-6,6	-7,4	0,0	-0,2	-0,1	-5,3	-5,7	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1. Доход од капитал	-1,8	1,7	-3,0	-8,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Одлив	-1,8	1,7	-3,0	-8,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Доход од заеменов капитал (камата)	4,6	2,2	0,3	-5,3	2,9	44,7	8,4	6,5	8,4	3,9	27,1	4,7	2,4	3,4	10,5
- Прилив	4,8	2,2	0,9	2,3	9,4	52,1	8,4	6,7	8,5	9,2	32,8	4,7	2,4	3,4	10,5
- Одлив	-0,1	0,0	-0,6	-7,6	-6,6	-7,4	0,0	-0,2	-0,1	-5,3	-5,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Обврзници и записи	4,6	1,7	0,3	-5,3	2,9	44,7	8,4	6,5	8,4	3,9	27,1	4,7	2,4	3,4	10,5
- Прилив	4,8	2,2	0,9	2,3	9,4	52,1	8,4	6,7	8,5	9,2	32,8	4,7	2,4	3,4	10,5
- Одлив	-0,1	-0,5	-0,6	-7,6	-6,6	-7,4	0,0	-0,2	-0,1	-5,3	-5,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Монетарна власт	4,8	2,2	0,9	2,3	9,4	52,1	8,4	6,7	8,5	9,2	32,8	4,7	2,4	3,4	10,5
- Прилив	4,8	2,2	0,9	2,3	9,4	52,1	8,4	6,7	8,5	9,2	32,8	4,7	2,4	3,4	10,5
- Одлив															
Држава	-0,1	-0,5	-0,6	-7,6	-6,6	-7,4	0,0	-0,2	-0,1	-5,3	-5,7	0,0	0,0	0,0	0,0
- Прилив															
- Одлив	-0,1	-0,5	-0,6	-7,6	-6,6	-7,4	0,0	-0,2	-0,1	-5,3	-5,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Банки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Прилив															
- Одлив															
Останати сектори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Прилив															
- Одлив															
Инструменти на Пазар на пари	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Одлив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Останати инвестиции	-27,7	-20,8	-20,7	-19,4	-17,9	-46,3	-22,1	-16,5	-16,1	-18,0	-72,7	-24,7	-5,2	-5,2	-35,1
- Прилив	23,2	23,6	31,3	49,6	67,0	34,9	2,5	1,3	1,4	1,2	6,4	0,6	0,5	0,5	1,6
- Одлив	-50,9	-44,5	-52,0	-69,0	-84,9	-81,2	-24,7	-17,8	-17,5	-19,2	-79,1	-25,4	-5,6	-5,7	-36,7
2.3.1. Монетарна власт	22,4	22,9	30,2	47,8	66,0	15,2	1,2	0,3	0,7	0,4	2,4	0,1	0,0	0,1	0,2
- Прилив	23,2	23,6	31,3	49,6	67,0	15,5	1,2	0,3	0,7	0,4	2,5	0,1	0,1	0,1	0,2
- Одлив	-0,7	-0,7	-1,1	-1,8	-1,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.2. Држава	-28,2	-22,4	-24,4	-25,8	-22,6	-20,7	-5,9	-4,9	-3,1	-4,0	-17,9	-0,8	-0,6	-0,7	-2,1
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Одлив	-28,2	-22,4	-24,4	-25,8	-22,6	-20,7	-5,9	-4,9	-3,1	-4,0	-17,9	-0,8	-0,6	-0,7	-2,1
2.3.3. Банки	-9,0	-5,9	-7,5	-11,6	-23,0	-3,7	-4,2	-2,9	-2,9	-3,9	-13,9	-0,3	-0,9	-2,3	-3,5
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,5	1,3	1,0	0,7	0,8	3,9	0,5	0,4	0,5	1,4
- Одлив	-9,0	-5,9	-7,5	-11,6	-23,0	-23,2	-5,6	-3,9	-3,7	-4,7	-17,8	-0,9	-1,3	-2,8	-4,9
2.3.4. Останати сектори	-12,9	-15,4	-19,0	-29,8	-38,4	-37,1	-13,2	-9,0	-10,7	-10,4	-43,3	-23,7	-3,7	-2,2	-29,6
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Одлив	-12,9	-15,4	-19,0	-29,8	-38,4	-37,1	-13,2	-9,0	-10,7	-10,4	-43,3	-23,7	-3,7	-2,2	-29,6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 22

Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери
во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	2010
Тековни трансфери, нето	646,1	628,2	853,3	981,9	1012,4	984,0	129,4	260,6	397,8	343,6	1131,4	72,8	81,4	104,7	258,9
- Прилив	679,5	664,2	887,5	1015,3	1081,3	1031,7	140,9	273,3	408,6	360,9	1183,8	75,9	84,2	108,9	268,9
- Одлив	-33,4	-36,0	-34,2	-33,4	-68,9	-47,7	-11,5	-12,7	-10,8	-17,3	-52,3	-3,1	-2,7	-4,2	-10,0
1. Држава - официјални трансфери	89,4	55,5	53,4	58,8	24,3	47,9	10,3	12,9	8,3	22,4	53,9	0,3	2,4	1,7	4,4
- Прилив	92,9	60,1	60,9	66,3	61,0	61,0	13,2	16,4	11,4	30,3	71,4	0,5	2,8	1,9	5,2
- Одлив	-3,5	-4,7	-7,6	-7,4	-36,7	-13,1	-2,9	-3,5	-3,2	-8,0	-17,5	-0,3	-0,3	-0,2	-0,8
2. Останати сектори - приватни трансфери	556,7	572,7	799,9	923,1	988,2	936,1	119,1	247,7	389,5	321,3	1077,6	72,5	79,0	103,0	254,5
- Прилив	586,6	604,1	826,5	949,0	1020,4	970,7	127,8	256,9	397,2	330,6	1112,4	75,4	81,4	106,9	263,7
- Одлив	-29,9	-31,3	-26,6	-25,9	-32,2	-34,6	-8,7	-9,2	-7,7	-9,3	-34,8	-2,9	-2,4	-3,9	-9,2
2.1. Дознаки од вработени	115,2	117,9	125,3	144,7	158,1	161,6	35,5	43,3	46,4	44,9	170,1	11,5	11,8	16,0	39,3
- Прилив	128,9	129,8	136,6	157,1	174,3	180,9	39,8	47,3	49,9	49,1	186,2	12,6	12,8	17,3	42,7
- Одлив	-13,6	-11,9	-11,3	-12,4	-16,2	-19,2	-4,3	-4,1	-3,4	-4,2	-16,0	-1,1	-1,0	-1,4	-3,5
2.2. Други трансфери	441,5	454,8	674,6	778,4	830,1	774,4	83,6	204,4	343,1	276,4	907,4	61,0	67,2	87,1	215,2
- Прилив	457,7	474,3	690,0	791,9	846,0	789,8	87,9	209,5	347,3	281,5	926,2	62,8	68,6	89,6	221,0
- Одлив	-16,2	-19,4	-15,3	-13,5	-16,0	-15,4	-4,3	-5,1	-4,2	-5,1	-18,8	-1,8	-1,4	-2,6	-5,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 23

Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка
во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2009	1	2	3	2010
Капитална и финансиска сметка	193,9	347,1	127,7	18,3	454,0	851,2	327,4	115,9	-111,5	134,4	466,1	35,9	17,1	14,1	67,2
А. Капитална сметка	-5,8	-3,8	-1,7	-0,8	3,7	-12,2	0,8	1,7	15,2	2,3	20,0	0,1	0,3	0,4	0,9
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,1	1,4	4,1
- Одлив	-5,8	-3,8	-1,7	-0,8	3,7	-12,2	0,8	1,7	15,2	2,3	20,0	-1,5	-0,8	-1,0	-3,2
1. Капитални трансфери	-5,8	-3,8	-1,7	-0,8	1,2	-1,1	0,8	1,7	7,7	2,3	12,5	0,1	0,3	0,4	0,9
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,1	1,4	4,1
- Одлив	-5,8	-3,8	-1,7	-0,8	1,2	-1,1	0,8	1,7	7,7	2,3	12,5	-1,5	-0,8	-1,0	-3,2
1.1. Држава - Официјални	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Одлив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Останати сектори - Приватни	-5,8	-3,8	-1,7	-0,8	1,2	-1,1	0,8	1,7	7,7	2,3	12,5	0,1	0,3	0,4	0,9
- Прилив	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,1	1,4	4,1
- Одлив	-5,8	-3,8	-1,7	-0,8	1,2	-1,1	0,8	1,7	7,7	2,3	12,5	-1,5	-0,8	-1,0	-3,2
2. Стекнување/располагање со непроизводни нефинансиски средства	-0,1	0,0	0,0	0,0	2,4	-11,2	0,0	0,0	7,5	0,0	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
- Приливи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Одливи	-0,1	0,0	0,0	0,0	2,4	-11,2	0,0	0,0	7,5	0,0	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 24

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена во милиони САД-долари

	ИЗВОЗ						УВОЗ						ИЗВОЗ				УВОЗ				ИЗВОЗ		УВОЗ	
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009				2009				2010	2010		
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.1
ВКУПНО	1.367,0	1.675,9	2.042,3	2.415,2	3.398,3	3.990,6	2.306,4	2.931,6	3.232,8	3.752,3	5.280,6	6.882,7	521,2	670,8	762,5	736,9	2.691,5	1.146,6	1.176,7	1.239,9	1.480,0	5.043,1	642,1	1.100,7
СМТК																								
Храна и живи животни	92,0	125,6	167,2	192,7	250,4	308,5	271,2	337,5	343,2	362,4	518,3	620,9	45,4	82,9	77,0	78,3	283,5	126,3	132,2	141,5	160,3	560,4	59,7	128,3
Пијалоци и тутун	137,1	127,8	163,1	193,6	209,6	218,8	24,2	28,0	31,1	31,8	38,3	51,2	26,5	66,8	66,2	37,5	197,0	8,6	13,7	12,8	16,5	51,7	43,9	12,6
Суровини освен гориво	39,9	44,1	67,8	113,6	170,6	272,0	60,0	77,4	106,7	133,5	298,2	351,0	26,7	37,7	50,2	58,3	172,9	34,4	45,6	53,0	64,4	197,3	62,4	34,2
Минерални горива, мазира и сл.	73,7	78,3	163,6	225,0	165,3	314,3	323,1	397,8	619,2	758,9	975,7	1.419,3	31,6	46,6	69,8	54,9	202,9	220,4	150,5	196,4	242,5	809,7	45,3	187,4
Животински и растителни масла	0,8	7,0	2,9	2,2	2,5	12,4	24,5	52,9	30,0	31,4	47,0	67,4	2,5	2,1	2,6	1,0	8,2	11,9	10,2	10,7	12,9	45,7	2,1	8,6
Хемиски производи	70,2	73,4	90,8	100,7	133,1	181,1	254,9	281,0	334,0	364,5	490,2	614,1	31,0	41,7	43,6	56,0	172,2	115,8	141,5	145,1	166,3	568,8	51,2	150,9
Производи класирани по материјали	398,1	552,7	682,8	853,8	1.513,2	1.602,8	333,2	740,8	950,5	1.121,0	1.509,2	1.862,9	141,5	188,2	223,7	217,6	770,9	237,6	304,8	305,7	353,5	1.201,5	177,6	257,3
Машини транспортни уреди	80,6	92,6	109,9	118,7	151,6	186,4	434,2	504,5	563,1	688,8	1.046,3	1.442,4	36,0	36,8	31,2	38,8	142,7	304,9	277,7	276,7	350,0	1.209,3	25,2	233,5
Разни готови производи	471,8	570,8	590,5	612,0	800,3	892,8	128,7	171,9	252,9	257,7	355,9	451,6	180,0	167,9	198,0	194,4	740,3	84,1	98,3	97,5	112,9	392,9	174,6	84,5
Трансакции и неспомната стока	2,7	3,5	3,7	3,0	1,8	1,4	452,4	340,1	2,1	2,1	1,8	1,7	0,1	0,2	0,4	0,1	0,8	2,7	2,1	0,6	0,4	5,9	0,1	3,6
Економска намена																								
Производи за репродукција	669,2	816,2	1.110,4	1.398,9	2.086,1	2.444,1	1.492,5	1.904,7	2.099,0	2.453,5	3.427,8	4.452,7	224,2	346,8	416,6	379,6	1.367,3	637,9	666,9	725,8	851,3	2.881,9	354,9	662,7
Средства за работа	22,3	30,6	39,9	51,5	76,6	133,9	285,9	312,8	348,5	421,4	643,7	939,1	33,3	29,7	23,5	29,2	115,7	228,0	188,4	185,6	235,2	837,1	17,3	136,1
Стока за широка потрошувачка	674,5	827,7	891,2	964,7	1.235,6	1.412,6	525,2	711,8	783,2	875,3	1.207,5	1.489,2	263,7	294,3	322,4	328,1	1.208,6	278,1	319,4	327,8	393,0	1.318,4	269,8	298,4
Непознато	0,9	1,3	0,8	0,0	0,0	0,0	2,7	2,3	2,1	2,1	1,7	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	2,0	0,6	0,4	5,7	0,0	3,5

Извор: Државен Завод за статистика на РМ

Табела 25

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји
во милиони САД-долари

	ИЗВОЗ						УВОЗ						ИЗВОЗ				УВОЗ				ИЗВОЗ		УВОЗ	
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009				2009				2010	2010		
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q1
ВКУПНО	1.367,0	1.675,9	2.042,3	2.415,2	3.398,3	3.990,6	2.306,4	2.931,6	3.232,8	3.752,3	5.280,6	6.882,7	521,2	670,8	762,5	736,9	2.691,5	1.146,6	1.176,7	1.239,9	1.480,0	5.043,1	642,1	1.100,7
Србија и Црна Гора	275,0	347,6	459,7	559,6			212,8	243,7	264,2	283,4														
Србија					644,7	934,8					454,5	533,1	108,4	102,2	57,5	69,5	337,6	80,4	100,3	101,4	114,9	397,1	43,4	88,3
Црна Гора					28,0	39,0					1,4	1,2	4,5	5,8	7,4	7,1	24,9	0,4	0,4	0,5	0,4	1,8	4,8	0,2
Германија	279,4	317,2	364,2	381,2	501,8	564,9	304,8	368,2	336,1	372,3	533,1	652,9	115,7	102,4	107,6	124,7	450,4	112,2	128,4	130,0	146,9	517,5	134,0	115,9
Грција	180,4	228,8	313,2	361,3	424,7	536,4	300,6	282,6	297,7	306,4	416,2	511,7	58,0	84,2	77,4	70,4	290,0	83,9	100,7	120,4	134,1	439,2	59,2	84,6
Италија	95,4	134,6	169,8	238,5	349,9	321,4	123,1	168,8	194,1	228,3	313,3	390,2	43,1	44,1	66,9	63,9	218,0	69,2	102,2	85,5	104,8	361,7	47,4	70,0
Бугарија	25,8	51,5	76,1	130,9	243,9	379,3	149,2	209,7	234,4	251,3	271,1	327,9	29,8	51,5	75,0	60,7	217,0	49,4	61,5	64,0	67,8	242,6	66,8	51,0
Хрватска	66,2	80,2	81,1	124,7	165,1	230,5	63,5	65,8	75,3	79,0	110,8	137,8	35,5	44,9	32,2	40,1	152,7	25,5	26,0	30,9	36,0	118,3	29,2	23,7
Белгија	9,7	15,2	34,6	83,9	178,1	109,2	16,7	22,1	27,3	27,0	32,4	42,1	8,1	4,3	14,1	9,5	36,1	6,6	7,9	10,0	9,0	33,5	26,9	8,2
Босна и Херцеговина	23,8	33,2	50,5	65,8	89,0	104,8	11,8	16,3	23,6	26,5	34,9	52,6	16,9	20,5	23,5	25,8	86,6	9,0	11,7	12,6	13,2	46,5	15,3	9,4
Холандија	47,3	47,3	44,6	56,5	73,1	70,6	49,6	57,1	53,3	60,1	75,3	94,1	14,5	10,8	19,5	16,7	61,5	12,5	15,9	19,5	22,6	70,4	13,7	13,7
Турција	32,8	54,0	46,3	55,2	53,8	31,6	78,8	94,9	113,9	122,5	198,5	272,1	10,1	11,2	8,4	11,0	40,8	51,8	63,4	55,7	79,9	250,7	11,5	51,8
Шпанија	21,3	23,0	14,0	50,4	173,0	77,0	24,6	31,0	32,4	51,9	52,1	55,6	3,2	5,3	19,4	10,8	38,7	10,9	12,7	10,8	14,0	48,3	9,1	11,7
Словенија	21,3	27,2	31,8	41,4	69,1	65,1	139,1	140,3	128,0	129,6	156,1	203,4	6,7	7,8	10,3	9,5	34,3	43,8	43,7	47,3	56,0	190,9	8,8	37,8
Албанија	17,4	23,6	27,5	40,7	73,1	107,0	4,0	6,3	9,1	11,7	19,7	35,7	15,4	22,3	22,9	22,9	83,9	3,4	7,0	8,2	5,4	24,1	15,6	2,6
В.Британија	35,2	42,5	42,9	36,6	76,0	70,1	39,5	54,7	44,2	38,2	52,9	70,6	8,5	8,5	12,3	13,6	42,9	10,6	14,2	15,2	22,5	62,5	10,2	43,7
Русија	13,7	19,7	21,4	25,6	23,6	32,7	179,0	271,0	425,2	569,7	638,2	932,0	2,5	6,3	5,6	8,1	22,5	142,8	96,9	104,4	150,9	495,0	4,0	127,3
САД	72,8	72,1	44,4	22,4	52,7	11,2	56,6	48,0	45,2	40,3	78,5	101,6	1,6	2,3	2,3	3,2	9,5	24,3	19,9	30,0	36,6	110,7	1,9	24,1
Шведска	5,6	5,7	8,3	19,4	15,2	9,4	20,2	25,1	20,1	29,6	55,0	53,5	2,3	1,9	2,3	2,9	9,5	6,2	7,0	8,2	10,2	31,6	2,3	4,5
Австралија	7,7	8,5	9,0	15,0	20,0	22,5	56,2	68,9	69,2	80,5	102,7	119,9	3,4	4,6	5,1	5,9	19,1	18,9	26,3	25,3	29,8	100,3	6,2	17,0
Романија	1,4	1,8	4,2	13,4	19,3	33,5	14,4	113,1	64,9	91,9	96,7	117,7	2,9	3,4	5,9	7,8	20,0	17,6	21,7	26,8	41,7	107,8	5,8	34,0
Чешка	3,1	5,4	6,0	10,7	11,3	14,4	12,0	17,5	23,3	32,9	64,6	65,5	2,0	2,1	2,5	2,7	9,3	11,8	12,5	12,9	14,6	51,9	1,1	12,3
Франција	54,7	77,3	19,9	10,3	16,1	24,3	51,5	67,5	61,0	66,6	90,8	124,7	2,6	3,1	3,6	3,3	12,6	16,9	20,8	22,4	31,3	91,4	3,7	18,1
Швајцарија	19,3	6,4	7,5	10,2	10,8	16,2	27,2	45,7	63,9	59,2	114,7	292,8	2,3	3,3	6,3	5,5	17,4	51,4	24,8	25,5	21,4	123,1	3,6	21,2
Унгарија	2,8	2,2	2,7	6,5	6,7	7,2	29,1	31,0	36,3	37,6	55,2	80,6	0,5	1,0	1,3	1,1	3,8	11,0	12,8	13,4	13,6	50,9	2,0	12,2
Полска	0,5	2,6	4,0	6,4	11,2	16,8	26,4	78,3	94,6	117,8	162,7	265,3	2,2	1,9	1,5	2,4	8,1	18,4	24,0	21,6	19,2	83,2	2,4	12,8
Кипар	0,5	4,8	5,5	4,5	3,0	5,5	4,1	4,7	3,5	1,5	1,9	4,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,2	0,2	0,4	1,2	0,2	0,2
Австралија	2,5	2,5	1,7	2,3	3,6	3,3	6,7	2,7	4,3	1,8	3,4	3,3	0,4	0,9	0,7	1,8	3,9	0,7	0,9	0,9	0,6	3,1	0,9	0,6
Украина	1,8	2,2	2,0	1,8	2,0	3,0	88,0	74,1	72,1	105,7	104,4	203,0	1,9	5,4	1,7	1,2	10,1	15,0	18,1	27,0	24,4	84,5	0,3	23,3
Кореја	0,1	2,0	1,4	1,7	0,0	0,3	14,0	23,4	33,7	41,4	55,1	57,7	0,0	0,0	3,4	0,0	3,5	7,2	9,7	9,7	11,8	38,4	0,0	8,6
Кина	14,6	1,4	9,9	1,5	0,6	1,6	48,3	82,0	115,3	138,6	245,6	315,6	0,0	0,3	1,6	1,3	3,2	62,9	67,6	67,5	91,4	289,4	18,4	65,5
Данска	3,3	2,3	2,8	1,6	3,7	13,8	11,3	14,8	14,3	16,9	19,5	22,5	0,4	0,5	0,5	0,9	2,2	4,8	4,7	4,7	5,2	19,5	0,8	4,5
Јапонија	5,8	2,7	8,4	1,2	0,7	1,3	19,3	24,4	22,8	26,9	41,2	58,1	0,1	0,2	2,9	0,1	3,2	17,0	12,6	9,1	15,6	54,4	0,0	8,5
Канада	0,5	1,1	1,1	1,0	1,8	1,3	4,0	8,6	22,3	35,5	15,8	17,4	0,3	0,2	0,3	0,6	1,4	4,1	6,2	4,7	8,3	23,2	0,4	4,4
Белорусија	0,1	0,2	0,5	0,9	2,6	3,1	0,6	0,2	0,2	0,2	0,4	1,5	0,1	0,3	0,2	0,1	0,7	0,1	0,1	0,3	0,5	1,1	0,2	0,1
Хонг Конг	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	2,4	3,0	2,6	1,7	13,9	16,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,4	0,5	0,4	0,5	1,1	2,5	0,1	0,7
Лихтенштајн	0,0	0,3	0,3	0,1	0,0	0,0	0,7	0,4	0,6	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Аргентина	0,0	0,3	1,6	0,0	0,0	0,0	5,6	9,9	8,7	10,1	13,4	14,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	2,6	3,5	6,1	15,0	0,0	4,0
Боливија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Бразил	0,0	0,0	0,9	0,0	0,1	0,0	23,3	41,1	37,7	38,2	75,4	121,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,8	12,8	20,4	13,8	62,9	0,0	15,7

Извор: Државен Завод за статистику на РМ

Табела 26

**Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1
во милиони евра**

Земји СДИ во Република Македонија	1997		1998		1999		2000		2001		2002	
	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%
Авганистан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Албанија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,6	0,1	2,1	0,2
Австралија	-0,1	-0,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,3	0,1	0,4	0,0	1,8	0,2
Австрија	17,6	12,4	30,1	11,2	39,5	11,0	33,0	5,7	36,8	3,5	37,7	3,3
Бахамски Острови	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Барбадос	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Белгија	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,4	0,0	0,5	0,0
Бермуди	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Босна и Херцеговина	1,6	1,1	2,9	1,1	2,8	0,8	2,7	0,5	2,4	0,2	2,4	0,2
Белизе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Британски Девствени Острови	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,1	1,4	0,2	3,9	0,4	7,0	0,6
Бугарија	2,6	1,8	3,4	1,2	2,9	0,8	3,5	0,6	6,6	0,6	11,7	1,0
Белорусија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Канада	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
Кајмански Острови	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Централно Афричка Република	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шри Ланка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кина	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Ташван	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8	0,5	4,2	0,4	3,5	0,3
Кукви Острови	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Костарика	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Хрватска	5,8	4,1	6,4	2,4	7,6	2,1	8,2	1,4	10,3	1,0	12,3	1,1
Куба	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кипар	1,2	0,8	77,1	28,5	92,8	25,8	117,9	20,3	138,7	13,4	141,6	12,2
Чешка	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0
Данска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
Доминиканска Република	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ел Салвадор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Естонија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Финска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Франција	0,2	0,2	0,4	0,1	0,4	0,1	8,0	1,4	5,9	0,6	10,7	0,9
Грузија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Германија	9,3	6,6	14,1	5,2	15,9	4,4	50,2	8,7	54,6	5,3	52,5	4,5
Гибралтар	0,3	0,2	0,4	0,2	0,5	0,1	0,9	0,2	0,8	0,1	1,0	0,1
Грција	9,7	6,9	12,8	4,7	20,5	5,7	105,3	18,2	174,2	16,8	213,0	18,4
Хонг Конг	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Унгарија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	300,6	28,9	300,1	25,9
Исланд	0,9	0,6	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Индија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Иран	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Ирак	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ирска	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,7	0,1	0,0	0,0
Израел	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Италија	9,9	7,0	11,0	4,1	11,4	3,2	11,4	2,0	13,9	1,3	16,5	1,4
Јапонија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Џонстон Остров	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Јордан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Либија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Лихтенштајн	0,2	0,1	3,8	1,4	10,2	2,9	4,8	0,8	6,5	0,6	4,1	0,4
Луксембург	0,2	0,1	1,8	0,7	1,9	0,5	2,3	0,4	2,3	0,2	2,3	0,2
Малезија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Малта	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Маврициус	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Мексико	0,0	0,0	-0,9	-0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Молдавија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Црна Гора	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Холандија	1,4	1,0	4,6	1,7	10,2	2,8	14,7	2,5	15,6	1,5	61,1	5,3
Холандски Антили	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Нигерија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Норвешка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
Маршалски Острови	1,3	0,9	0,6	0,2	0,7	0,2	0,1	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0
Пакистан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Панама	2,0	1,4	2,9	1,1	3,1	0,9	3,5	0,6	12,9	1,2	13,3	1,2
Полска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Португалија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Романија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0
Русија	3,5	2,5	5,5	2,0	2,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,1
Сент Ките и Невис	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сент Винсент и Гренадин	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сан Марино	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,1
Саудиска Арабија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Србија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сејшеелски Острови	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
Сингапур	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Словачка	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Словенија	16,4	11,6	21,2	7,8	43,7	12,1	56,2	9,7	58,8	5,7	66,4	5,7
Јужна Африка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шланија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шведска	1,4	1,0	1,6	0,6	1,7	0,5	2,2	0,4	1,1	0,1	2,3	0,2
Швајцарија	32,1	22,8	40,8	15,1	45,8	12,7	61,5	10,6	79,2	7,6	85,2	7,3
Сирија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Турција	0,7	0,5	1,1	0,4	14,2	4,0	16,1	2,8	16,2	1,6	18,0	1,6
Украина	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Велика Британија	5,3	3,7	5,9	2,2	4,2	1,2	39,5	6,8	26,6	2,6	21,9	1,9
Церси	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Човечки остров	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
САД	1,4	1,0	2,4	0,9	4,1	1,2	12,5	2,2	34,0	3,3	41,3	3,6
Девствени Острови на Обединетите Држави	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0
Узбекистан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Србија и Црна Гора	15,9	11,2	19,4	7,2	21,1	5,9	19,3	3,3	29,7	2,9	26,7	2,3
Меѓународна финансиска корпорација	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Европска банка за реконструкција и развој	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банка за развој на Централно африкански земји	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Северноатланска алијанса за соработка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Вкупно	141,2	100,0	270,4	100,0	359,9	100,0	580,1	100,0	1.039,2	100,0	1.160,7	100,0

/1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1
во милиони евра

Земји СДИ во Република Македонија	2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%
Авганистан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Албанија	2,0	0,2	4,4	0,3	3,6	0,2	11,6	0,6	16,6	0,7	23,9	0,8
Австралија	2,1	0,2	2,1	0,1	2,1	0,1	2,3	0,1	2,0	0,1	2,4	0,1
Австрија	42,8	3,3	62,3	3,9	57,7	3,3	219,4	10,5	238,3	9,4	334,6	11,3
Бахамски Острови	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Барбадос	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Белгија	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	0,9	0,0	1,3	0,1	1,2	0,0
Бермуди	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
Босна и Херцеговина	2,4	0,2	0,7	0,0	0,2	0,0	1,0	0,0	1,3	0,1	1,8	0,1
Белизе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Британски Дејствени Острови	11,3	0,9	8,7	0,5	11,8	0,7	15,8	0,8	29,4	1,2	51,3	1,7
Бугарија	23,3	1,8	24,3	1,5	27,4	1,6	42,8	2,0	62,5	2,5	86,5	2,9
Белорусија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Канада	0,3	0,0	0,4	0,0	0,5	0,0	1,1	0,1	2,3	0,1	3,2	0,1
Кајмански Острови	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0
Централно Афричка Република	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шри Ланка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Кина	0,2	0,0	0,9	0,1	1,1	0,1	1,4	0,1	1,5	0,1	1,3	0,0
Тџиџан	3,3	0,3	2,5	0,2	0,8	0,0	2,2	0,1	1,6	0,1	0,8	0,0
Кукови Острови	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0	1,3	0,0
Костарика	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
Хрватска	10,9	0,9	15,7	1,0	20,3	1,2	30,6	1,5	44,3	1,7	53,2	1,8
Куба	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кипар	141,1	10,9	150,5	9,4	160,8	9,1	182,2	8,7	20,5	0,8	34,9	1,2
Чешка	0,2	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	7,5	0,3	0,5	0,0
Данска	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	1,2	0,0	1,3	0,0
Доминиканска Република	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ел Салвадор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Естонија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Финска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Франција	15,2	1,2	19,6	1,2	1,5	0,1	0,3	0,0	10,5	0,4	13,0	0,4
Грузија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Германија	57,3	4,4	70,6	4,4	64,1	3,6	64,1	3,1	85,9	3,4	66,2	2,2
Гибралтар	0,4	0,0	0,4	0,0	0,5	0,0	0,7	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0
Грција	223,0	17,3	264,1	16,4	279,2	15,8	320,4	15,3	387,1	15,2	450,7	15,2
Хонг Конг	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Унгарија	313,4	24,3	354,4	22,0	350,0	19,8	350,4	16,7	421,3	16,6	410,6	13,8
Исланд	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,1	0,3	12,2	0,4
Индија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Иран	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ирак	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ирска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Израел	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3	0,2	4,1	0,1
Италија	15,0	1,2	32,1	2,0	37,7	2,1	44,4	2,1	46,5	1,8	55,5	1,9
Јапонија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0
Џонстон Остров	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Јордан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Либија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Либија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Лихтенштајн	22,0	1,7	1,5	0,1	2,5	0,1	6,7	0,3	1,6	0,1	2,1	0,1
Луксембург	2,2	0,2	10,8	0,7	15,2	0,9	25,4	1,2	71,9	2,8	69,1	2,3
Малезија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Малта	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,2	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Маврициус	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Мексико	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Молдавија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Црна Гора	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0
Холандија	69,7	5,4	103,2	6,4	213,3	12,1	212,0	10,1	431,3	16,9	435,6	14,7
Холандски Антили	0,0	0,0	98,9	6,1	69,5	3,9	54,7	2,6	18,0	0,7	0,0	0,0
Нигерија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Норвешка	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,9	0,0
Маршалски Острови	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Пакистан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,0	-0,3	0,0
Панама	13,3	1,0	3,0	0,2	3,2	0,2	4,1	0,2	8,6	0,3	11,1	0,4
Полска	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0
Португалија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	0,1	2,2	0,1	2,3	0,1
Романија	0,3	0,0	0,5	0,0	0,4	0,0	0,1	0,0	0,5	0,0	-0,3	0,0
Русија	1,3	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,5	0,1	1,3	0,0
Сент Ките и Невис	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,1	2,9	0,1
Сент Винсент и Гренадин	0,0	0,0	0,0	0,0	36,1	2,0	17,6	0,8	19,3	0,8	62,1	2,1
Сан Марино	0,7	0,1	0,7	0,0	0,8	0,0	0,9	0,0	2,4	0,1	2,4	0,1
Саудиска Арабија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Србија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	66,3	2,6	62,3	2,1
Сејшелски Острови	-0,1	0,0	2,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Сингапур	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,1	0,0	0,0
Словачка	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Словенија	84,7	6,6	101,8	6,3	106,8	6,0	126,7	6,0	165,8	6,5	262,8	8,9
Јужна Африка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шпанија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0	-0,1	0,0
Шведска	2,0	0,2	2,5	0,2	2,5	0,1	2,6	0,1	2,7	0,1	-1,8	-0,1
Швајцарија	101,9	7,9	143,9	8,9	164,2	9,3	150,8	7,2	166,8	6,6	200,7	6,8
Сирија	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Турција	18,9	1,5	26,5	1,7	25,1	1,4	27,7	1,3	34,9	1,4	43,0	1,4
Украина	0,2	0,0	0,6	0,0	3,6	0,2	3,3	0,2	1,9	0,1	0,9	0,0
Велика Британија	34,7	2,7	38,4	2,4	38,2	2,2	67,4	3,2	102,2	4,0	145,6	4,9
Џерси	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0
Човечки остров	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
САД	42,2	3,3	25,6	1,6	29,8	1,7	45,3	2,2	35,9	1,4	47,8	1,6
Дејствени Острови на Обединетите Држави	0,5	0,0	0,8	0,1	0,9	0,1	1,2	0,1	7,6	0,3	7,0	0,2
Узбекистан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Србија и Црна Гора	29,1	2,3	29,5	1,8	32,8	1,9	53,8	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Меѓународна финансиска корпорација	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Европска банка за реконструкција и развој	2,6	0,2	2,4	0,2	1,8	0,1	1,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Банка за развој на Централно африкански земји	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Северноатланска алијанса за соработка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	1,7	0,1	0,0	0,0
Вкупно	1.292,1	100,0	1.610,2	100,0	1.769,0	100,0	2.098,6	100,0	2.545,2	100,0	2.968,8	100,0

1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 27

Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по дејности - 1997 - 2008 /1

во милиони евра

Дејности	1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%	Вредност	%
СДИ во Република Македонија																								
ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ЛОВ И РИБАРСТВО	1,1	0,8	0,6	0,2	0,9	0,3	0,8	0,1	2,7	0,3	3,7	0,3	9,8	0,8	23,1	1,4	23,0	1,3	23,1	1,1	27,0	1,1	30,9	1,0
РУДАРСТВО И ЕКСТРАКЦИЈА	0,3	0,2	0,4	0,2	0,7	0,2	9,9	1,7	13,6	1,3	16,9	1,5	15,5	1,2	22,4	1,4	39,3	2,2	45,3	2,2	50,7	2,0	168,5	5,7
ПРОИЗВОДСТВО	67,5	47,8	165,3	61,2	222,1	61,7	294,8	50,8	396,2	38,1	457,7	39,4	490,4	38,0	664,9	41,3	775,3	43,8	801,9	38,2	907,3	35,6	886,3	29,9
ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА, ГАСИФИКАЦИЈА И ВОДОСТОПАНСТВО	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1	5,2	0,3	6,2	0,4	157,1	7,5	161,7	6,4	164,3	5,5
ГРАДЕЖНИШТВО	0,6	0,4	0,8	0,3	5,6	1,6	32,9	5,7	47,0	4,5	56,1	4,8	65,9	5,1	64,5	4,0	61,1	3,5	70,5	3,4	87,1	3,4	117,2	3,9
ВКУПНО УСЛУГИ	68,3	48,4	98,1	36,3	124,9	34,7	236,9	40,8	574,4	55,3	619,6	53,4	702,5	54,4	822,0	51,1	854,2	48,3	984,5	46,9	1.302,7	51,2	1.601,5	53,9
НЕ АЛОЦИРАНИ	3,6	2,5	5,1	1,9	5,7	1,6	4,7	0,8	5,3	0,5	6,7	0,6	7,3	0,6	8,1	0,5	9,9	0,6	16,2	0,8	9,1	0,4	0,0	0,0
СУБ-ТОТАЛ	141,2		270,4		359,9		580,1		1.039,2		1.160,7		1.292,1		1.610,2		1.769,0		2.098,6		2.545,2		2.968,8	
ВКУПНО	141,2	100,0	270,4	100,0	359,9	100,0	580,1	100,0	1.039,2	100,0	1.160,7	100,0	1.292,1	100,0	1.610,2	100,0	1.769,0	100,0	2.098,6	100,0	2.545,2	100,0	2.968,8	100,0

1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 28

Меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија - состојби
во милиони САД-долари

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Меѓународна инвестициона позиција, нето	-1.999,0	-2.498,5	-2.333,9	-2.474,0	-3.527,7	-4.606,2
Средства	1.868,5	2.162,2	2.455,8	3.256,5	3.946,3	3.462,8
Директни инвестиции во странство	42,0	54,2	62,1	39,7	67,6	85,0
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	35,7	43,9	43,6	37,7	51,6	68,2
Останат капитал	6,3	10,3	18,5	2,0	16,0	16,8
Портфолио инвестиции	3,8	4,1	3,6	4,2	4,4	3,1
Сопственички хартии од вредност	3,8	4,1	3,6	4,2	4,4	3,1
Банки	3,0	3,3	2,9	3,4	3,6	2,1
Останати сектори	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	1,0
Должнички хартии од вредност	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Останати инвестиции	929,3	1.128,6	1.065,4	1.346,9	1.634,7	1.267,1
Трговски кредити	194,3	267,2	299,0	441,8	652,7	674,0
Останати сектори	194,3	267,2	299,0	441,8	652,7	674,0
Долгорочни	0,4	0,4	0,8	0,9	1,1	1,4
Краткорочни	193,9	266,8	298,2	441,0	651,6	672,7
Заеми	25,5	27,4	26,0	2,3	3,9	8,5
Банки	24,0	25,7	25,6	2,0	1,1	1,5
Долгорочни	15,2	16,5	15,0	1,4	1,1	1,5
Краткорочни	8,8	9,2	10,6	0,5	0,0	0,0
Останати сектори	1,5	1,7	0,4	0,3	2,8	7,0
Долгорочни	0,0	1,7	0,1	0,3	2,3	5,8
Краткорочни	1,5	0,0	0,2	0,0	0,5	1,2
Валуте и депозити	706,0	827,7	733,3	868,4	936,4	541,1
Монетарна власт	41,4	16,2	15,5	23,6	25,3	1,6
Банки	664,6	811,5	717,8	844,8	911,2	539,2
Останати средства	3,5	6,3	7,1	34,4	41,7	43,4
Меѓународни официјални резерви	893,4	975,3	1.324,7	1.865,8	2.239,6	2.107,6
Обврски	3.867,5	4.660,7	4.789,7	5.730,5	7.474,1	8.069,0
Директни инвестиции во земјата	1.614,7	2.190,6	2.086,9	2.763,8	3.739,4	4.185,3
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.477,0	1.858,5	1.863,5	2.454,0	3.271,4	3.394,0
Останат капитал	137,7	332,1	223,4	309,8	468,0	791,4
Портфолио инвестиции	107,2	71,7	273,9	366,5	457,2	373,5
Сопственички хартии од вредност	80,5	40,0	52,8	114,0	194,8	187,9
Банки	12,6	19,1	29,5	106,2	90,9	99,7
Останат сектор	67,9	20,9	23,3	7,8	103,9	88,2
Должнички хартии од вредност	26,8	31,7	221,2	252,5	262,5	185,5
Останати инвестиции	2.145,6	2.398,5	2.428,9	2.600,2	3.277,5	3.510,1
Трговски кредити	398,2	485,6	457,0	486,2	854,5	914,4
Останати сектори	398,2	485,6	457,0	486,2	854,5	909,5
Долгорочни	61,8	46,7	29,3	25,8	21,4	33,2
Краткорочни	336,4	438,9	427,6	460,4	833,1	876,3
Заеми	1.657,2	1.814,4	1.852,2	1.853,3	1.991,9	2.180,9
Монетарна власт	68,4	62,5	62,1	55,8	0,0	0,0
Држава	1.256,5	1.351,2	1.292,2	1.152,6	1.068,4	1.087,3
Банки	90,9	89,1	131,0	192,7	317,8	283,6
Долгорочни	80,0	78,4	128,3	192,7	293,6	283,6
Краткорочни	10,9	10,7	2,7	0,0	24,2	0,0
Останати сектори	241,4	311,6	366,9	452,2	605,7	810,0
Долгорочни	219,9	293,6	293,5	436,8	547,9	789,0
Краткорочни	21,5	18,0	73,4	15,4	57,8	21,0
Валуте и депозити	69,0	70,5	86,9	148,6	238,3	245,3
Банки	69,0	70,5	86,9	148,6	238,3	245,3
Останати обврски	21,4	27,9	32,8	112,1	192,8	169,5

1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 29

Меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија - состојби
во милиони евра

Период	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Меѓународна инвестициона позиција, нето	-1.599,7	-1.836,6	-1.978,4	-1.878,5	-2.401,1	-3.267,2
Средства	1.495,3	1.589,3	2.081,7	2.472,7	2.686,0	2.456,2
Директни инвестиции во странство	33,6	39,9	52,6	30,1	46,0	60,3
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	28,6	32,3	37,0	28,6	35,1	48,4
Останат капитал	5,0	7,6	15,6	1,5	10,9	11,9
Портфолио инвестиции	3,0	3,0	3,1	3,2	3,0	2,2
Сопственички хартии од вредност	3,0	3,0	3,1	3,2	3,0	2,2
Банки	2,4	2,4	2,5	2,6	2,5	1,5
Останати сектори	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Должнички хартии од вредност	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Останати инвестиции	743,7	829,5	903,1	1.022,7	1.112,7	898,8
Трговски кредити	155,5	196,4	253,5	335,5	444,3	478,1
Останати сектори	155,5	196,4	253,5	335,5	444,3	478,1
Долгорочни	0,3	0,3	0,7	0,7	0,8	1,0
Краткорочни	155,2	196,1	252,8	334,8	443,5	477,1
Заеми	20,4	20,1	22,0	1,7	2,6	6,1
Банки	19,2	18,9	21,7	1,5	0,7	1,1
Долгорочни	12,2	12,2	12,7	1,1	0,7	1,0
Краткорочни	7,0	6,7	9,0	0,4	0,0	0,0
Останати сектори	1,2	1,2	0,3	0,3	1,9	5,0
Долгорочни	0,0	1,2	0,1	0,3	1,6	4,1
Краткорочни	1,2	0,0	0,2	0,0	0,3	0,9
Валуте и депозити	565,0	608,4	621,6	659,4	637,4	383,8
Монетарна власт	33,2	11,9	13,2	17,9	17,2	1,1
Банки	531,8	596,5	608,4	641,5	620,2	382,4
Останати средства	2,8	4,6	6,0	26,1	28,4	30,8
Меѓународни официјални резерви	715,0	716,9	1.122,9	1.416,7	1.524,4	1.494,9
Обврски	3.095,0	3.426,0	4.060,1	4.351,2	5.087,2	5.723,5
Директни инвестиции во земјата	1.292,1	1.610,2	1.769,0	2.098,6	2.545,2	2.968,7
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.182,0	1.366,1	1.579,6	1.863,4	2.226,6	2.407,4
Останат капитал	110,2	244,1	189,4	235,2	318,6	561,3
Портфолио инвестиции	85,8	52,7	232,2	278,3	311,2	264,9
Сопственички хартии од вредност	64,4	29,4	44,7	86,6	132,6	133,3
Банки	10,1	14,0	25,0	80,7	61,9	70,7
Останати сектори	54,3	15,4	19,7	5,9	70,7	62,6
Должнички хартии од вредност	21,4	23,3	187,5	191,7	178,7	131,6
Останати инвестиции	1.717,1	1.763,1	2.058,9	1.974,3	2.230,8	2.489,8
Трговски кредити	318,6	356,9	387,3	369,2	581,6	648,6
Останати сектори	318,6	356,9	387,3	369,2	581,6	645,1
Долгорочни	49,4	34,3	24,9	19,6	14,5	23,6
Краткорочни	269,2	322,6	362,5	349,6	567,1	621,6
Заеми	1.326,2	1.333,8	1.570,1	1.407,2	1.355,8	1.546,9
Монетарна власт	54,7	46,0	52,7	42,4	0,0	0,0
Држава	1.005,5	993,2	1.095,4	875,2	727,2	771,2
Банки	72,8	65,5	111,1	146,3	216,3	201,1
Долгорочни	64,0	57,6	108,8	146,3	199,8	201,1
Краткорочни	8,7	7,9	2,3	0,0	16,5	0,0
Останати сектори	193,2	229,1	311,0	343,3	412,2	574,6
Долгорочни	175,9	215,8	248,8	331,6	372,9	559,7
Краткорочни	17,2	13,3	62,2	11,7	39,3	14,9
Валуте и депозити	55,2	51,9	73,7	112,8	162,2	174,0
Банки	55,2	51,9	73,7	112,8	162,2	174,0
Останати обврски	17,1	20,5	27,8	85,1	131,2	120,3

1/ претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 30

Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба /1
во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007*	31.03.2008	30.06.2008	30.09.2008	31.12.2008	31.03.2009	30.06.2009	30.09.2009	31.12.2009	31.03.2010
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	1.016,46	1.282,82	1.065,56	897,71	883,72	883,07	880,13	906,33	916,40	906,78	1.093,17	1.055,84	1.059,95
1.1 Краткорочни обврски	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21
1.2 Долгорочни обврски	1.016,45	1.282,82	1.065,56	897,71	883,72	883,07	880,13	906,33	916,40	906,78	1.093,17	1.055,64	1.059,53
1.2.1. Обврзници	23,25	187,47	190,38	170,49	165,51	155,64	143,61	131,62	134,35	129,18	320,16	275,57	270,06
1.2.2. Заеми	993,20	1.095,36	875,19	727,22	718,21	727,44	736,52	771,22	778,98	774,73	770,34	777,60	787,21
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,49	3,08	2,87	2,67	2,46	2,26
1.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	55,54	62,81	51,99	9,01	8,72	8,69	9,09	9,15	9,50	9,25	71,46	71,74	73,89
2.1 Краткорочни обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валуту и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочни обврски	55,54	62,81	51,99	9,01	8,72	8,69	9,09	9,15	9,50	9,25	71,46	71,74	73,89
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Заеми	45,97	52,66	42,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2.1. Валуту и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати обврски	9,56	10,14	9,60	9,01	8,72	8,69	9,09	9,15	9,50	9,25	71,46	71,74	73,89
Од кои СПВ Алокација	9,56	10,14	9,60	9,01	8,72	8,69	9,09	9,15	9,50	9,25	71,46	71,74	73,89
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	123,24	192,02	269,88	387,85	346,15	358,89	389,60	384,07	377,53	377,43	448,16	467,75	415,65
3.1 Краткорочни обврски	67,32	81,41	115,44	178,12	142,31	138,83	173,34	171,35	153,22	162,82	227,33	222,20	133,17
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	7,04	1,30	0,00	16,50	10,72	10,00	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	22,50
3.1.3. Валуту и депозити	51,71	69,46	104,70	152,26	124,29	121,28	154,87	162,46	143,63	153,59	218,29	172,84	100,52
3.1.4. Останати обврски	8,57	10,66	10,74	9,36	7,29	7,55	8,48	8,90	9,59	9,23	9,04	9,36	10,15
Достасани неплатени обврски	8,57	10,66	10,74	9,36	7,29	7,55	8,48	8,90	9,59	9,23	9,04	9,36	10,15
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочни обврски	55,93	110,60	154,44	209,73	203,84	220,06	216,25	212,72	224,30	214,62	220,83	245,55	282,48
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2. Заеми	55,79	106,40	146,31	199,81	189,02	206,48	203,21	201,14	200,67	190,92	194,00	219,63	224,72
3.2.3. Валуту и депозити	0,14	4,20	8,13	9,92	14,82	13,58	13,04	11,58	23,63	23,69	26,82	25,92	57,77
3.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	600,40	721,01	786,69	1.115,71	1.031,96	1.143,09	1.328,26	1.321,91	1.340,18	1.341,35	1.352,17	1.417,72	1.433,10
4.1 Краткорочни обврски	370,02	475,84	435,42	727,89	643,68	727,10	808,90	738,32	745,03	736,73	750,23	818,19	850,39
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	4,78	53,03	11,65	39,32	24,35	16,37	16,51	14,91	17,02	11,31	9,00	5,03	17,15
4.1.3. Валуту и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.4. Комерцијални кредити	322,58	362,86	349,59	567,07	539,02	626,80	703,70	621,55	626,68	620,76	634,16	694,72	687,05
4.1.5. Останати обврски	42,66	59,95	74,17	121,50	80,30	83,92	88,69	101,87	101,33	104,67	107,06	118,45	146,20
Достасани неплатени обврски	42,66	58,40	74,17	121,50	80,30	83,92	88,69	101,87	101,33	104,67	107,06	118,45	146,20
Останато	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочни обврски	230,39	245,18	351,27	387,81	388,28	415,99	519,36	583,59	595,15	604,62	601,94	599,53	582,70
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	207,63	234,14	331,68	372,92	371,83	397,35	499,36	559,66	574,66	584,61	581,92	582,29	565,30
4.2.3. Валуту и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	22,76	11,04	19,59	14,54	16,10	18,28	19,64	23,57	20,13	19,65	19,67	16,88	17,04
4.2.5. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	284,52	269,57	329,30	430,77	588,22	664,41	685,47	682,70	695,77	742,67	785,44	826,37	850,64
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	3,70	5,68	13,16	6,11	4,30	5,46	6,35	7,40	9,35	9,37	9,43	9,48	7,56
Краткорочни обврски	2,70	4,68	12,16	5,61	3,80	4,21	5,37	6,54	6,54	6,54	6,54	6,58	6,59
Долгорочни обврски	1,00	1,00	1,00	0,50	0,50	1,26	0,98	0,87	2,81	2,83	2,89	2,90	0,97
5.2. Обврски кон директните инвеститори	280,82	263,89	316,14	424,66	583,92	658,95	679,12	675,29	686,42	733,30	776,01	816,89	843,08
Краткорочни обврски	189,58	112,22	162,51	219,65	213,84	243,62	266,16	246,37	245,10	214,70	248,10	256,16	255,79
Долгорочни обврски	91,23	151,67	153,63	205,01	370,08	415,33	412,96	428,92	441,32	518,60	527,91	560,72	587,28
БРУТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	2.080,17	2.528,23	2.503,42	2.841,05	2.858,77	3.058,16	3.292,55	3.304,16	3.339,37	3.377,48	3.750,39	3.839,43	3.833,23

Меморандум ставки

Јавен долг	1.211,44	1.487,93	1.270,37	1.057,35	1.037,38	1.045,22	1.047,77	1.109,94	1.118,58	1.107,64	1.352,19	1.324,39	1.337,39
Приватен долг	868,73	1.040,31	1.233,06	1.783,70	1.821,39	2.012,94	2.244,78	2.194,23	2.220,80	2.269,85	2.398,21	2.515,04	2.495,84
Краткорочен долг	629,63	674,16	725,53	1.131,28	1.003,62	1.113,76	1.253,77	1.162,58	1.149,89	1.120,79	1.232,20	1.303,34	1.246,36
Долгорочен долг	1.450,54	1.854,08	1.777,89	1.709,77	1.855,15	1.944,40	2.038,78	2.141,58	2.189,48	2.256,69	2.518,20	2.536,09	2.586,86

*Ревизија на трговските кредити за 2007 и 2008 година врз основа на податоците од новиот прашалник КИПО. Податоците за трговски кредити за 2009 и Q1 2010 година се проценети врз основа на податоци за тековите од билансот на гласања.

1/ Претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 31

Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба / 1
 во милиони евра

	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2006	31.12. 2007*	31.03. 2008	30.06. 2008	30.09. 2008	31.12. 2008	31.03. 2009	30.06. 2009	30.09. 2009	31.12. 2009	31.03. 2010
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1 Краткорочни побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани ненаплатени побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочни побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.4. Остнати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	664,66	1.040,51	1.326,97	1.416,28	1.395,51	1.413,65	1.552,13	1.361,16	1.120,06	1.060,47	1.315,08	1.366,89	1.362,69
2.1 Краткорочни побарувања	664,66	1.040,51	1.167,82	917,15	279,69	300,38	404,19	245,87	168,70	249,03	515,89	465,13	341,54
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	664,66	1.040,51	1.167,82	917,15	279,69	300,38	404,19	245,87	168,70	249,03	515,89	465,13	341,54
2.1.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани ненаплатени побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочни побарувања	0,00	0,00	159,16	499,13	1.115,83	1.113,26	1.147,94	1.115,29	951,35	811,44	799,19	901,76	1.021,14
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	159,16	499,13	1.115,83	1.113,26	1.147,94	1.115,29	951,35	811,44	799,19	901,76	1.021,14
2.2.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	619,59	635,87	668,26	648,05	549,07	529,53	533,90	390,65	442,10	454,55	510,61	496,74	400,12
3.1 Краткорочни побарувања	618,75	634,56	667,17	631,33	532,37	509,81	514,22	371,12	422,58	433,88	488,92	473,08	376,73
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	0,00	2,17	0,39	0,00	0,00	0,02	0,02	0,01	0,01	9,43	12,16	11,14	10,50
3.1.3. Валути и депозити	596,54	608,45	641,45	604,19	525,74	502,97	507,24	363,95	415,49	417,15	469,32	454,29	358,37
3.1.4. Останати побарувања	22,21	23,93	25,33	27,14	6,63	6,83	6,96	7,16	7,09	7,30	7,44	7,65	7,86
Достасани ненаплатени побарувања	22,21	23,93	25,33	27,14	6,63	6,83	6,96	7,16	7,09	7,30	7,44	7,65	7,86
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочни побарувања	0,84	1,31	1,10	16,72	16,70	19,71	19,67	19,52	19,52	20,68	21,69	23,66	23,39
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2. Заеми	0,84	1,31	1,10	0,74	0,72	1,23	1,19	1,04	1,03	2,19	3,20	5,17	4,20
3.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	15,98	15,98	18,48	18,49	18,49	18,49	18,49	18,49	18,49	19,19
3.2.4. Остнати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	197,77	253,94	336,54	447,43	490,79	540,12	588,92	507,00	460,93	466,64	496,43	431,28	440,66
4.1 Краткорочни побарувања	196,55	253,46	335,63	445,09	486,45	534,86	583,89	501,91	455,20	459,55	490,24	425,39	436,33
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	0,00	0,20	0,00	0,31	0,23	0,46	0,68	0,88	0,95	0,42	0,41	0,06	0,42
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,21	0,39	0,13	0,18	0,04	0,23	0,07	0,06	0,06	0,02	0,11
4.1.4. Комерцијални кредити*	196,12	252,79	334,82	443,51	463,85	512,13	559,94	477,14	429,81	434,59	464,88	399,23	408,29
4.1.5. Останати побарувања	0,43	0,46	0,60	0,87	22,23	22,09	23,22	23,65	24,36	24,48	24,90	26,08	27,50
Достасани ненаплатени побарувања	0,43	0,46	0,60	0,87	22,23	22,09	23,22	23,65	24,36	24,48	24,90	26,08	27,50
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочни побарувања	1,23	0,49	0,91	2,34	4,35	5,26	5,04	5,09	5,73	7,09	6,19	5,88	4,33
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	1,23	0,10	0,25	1,57	3,83	4,10	4,07	4,12	4,96	6,31	5,60	5,30	3,94
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	0,00	0,39	0,66	0,77	0,52	1,17	0,97	0,97	0,78	0,78	0,58	0,58	0,39
4.2.5. Остнати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	47,98	95,87	95,60	123,11	130,14	138,32	127,95	133,29	143,93	181,16	175,31	178,91	206,80
5.1. Побарувања од директно инвестирани субјекти	11,28	21,33	14,69	17,00	16,81	17,53	17,93	19,37	19,51	20,22	20,22	20,86	21,14
Краткорочни побарувања	11,28	18,31	12,99	15,79	15,60	15,65	15,97	17,24	17,21	17,21	17,12	16,94	16,99
Долгорочни побарувања	0,00	3,02	1,70	1,21	1,21	1,88	1,96	2,10	2,16	2,30	3,10	3,92	4,14
5.2. Побарувања од директните инвеститори	36,70	74,54	80,91	106,11	113,34	120,78	110,02	113,96	124,57	161,65	155,09	158,05	185,66
Краткорочни побарувања	21,78	24,71	29,46	66,31	59,09	66,61	55,85	57,14	58,48	58,88	66,98	69,45	115,76
Долгорочни побарувања	14,92	49,82	51,45	39,80	54,24	54,17	54,17	56,82	66,08	102,77	88,11	88,60	69,90
БРУТО НАДВОРЕШНИ ПОБАРУВАЊА	1.530,00	2.026,19	2.427,38	2.634,87	2.565,51	2.621,61	2.802,90	2.392,10	2.167,03	2.162,82	2.497,43	2.473,82	2.410,26

Меморандум ставки

Краткорочни побарувања	1.513,01	1.971,55	2.213,07	2.075,67	1.373,19	1.427,32	1.574,12	1.193,28	1.122,17	1.218,55	1.579,16	1.450,01	1.287,36
Долгорочни побарувања	16,99	54,64	214,31	559,20	1.192,33	1.194,29	1.228,78	1.198,83	1.044,85	944,27	918,27	1.023,82	1.122,90

*Ревизија на трговските кредити за 2007 и 2008 година врз основа на податоците од новиот прашалник КИПО. Податоците за трговски кредити за 2009 и Q1 2010 година се проценети врз основа на податоци за тековите од билансот на плаќања.

1/Претходни податоци

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 32

Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба / 1
во милиони евра

	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2006	31.12. 2007*	31.03. 2008	30.06. 2008	30.09. 2008	31.12. 2008	31.03. 2009	30.06. 2009	30.09. 2009	31.12. 2009	31.03. 2010
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	1.016,46	1.282,82	1.065,56	897,71	883,72	883,07	880,13	906,33	916,40	906,78	1.093,17	1.055,84	1.059,95
1.1 Краткорочни обврски	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,42
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,42
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,42
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,42
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочни обврски	1.016,45	1.282,82	1.065,56	897,71	883,72	883,07	880,13	906,33	916,40	906,78	1.093,17	1.055,64	1.059,53
1.2.1. Обврзници	23,25	187,47	190,38	170,49	165,51	155,64	143,61	131,62	134,35	129,18	320,16	275,57	270,06
1.2.2. Заеми	993,20	1.095,36	875,19	727,22	718,21	727,44	736,52	771,22	778,98	774,73	770,34	777,60	787,21
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,49	3,08	2,87	2,67	2,46	2,26
1.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НЕРМ)	-609,12	-977,70	-1.274,98	-1.407,27	-1.386,79	-1.404,95	-1.543,04	-1.352,01	-1.110,56	-1.051,22	-1.243,62	-1.295,15	-1.288,79
2.1 Краткорочни обврски	-664,66	-1.040,51	-1.167,82	-917,15	-279,69	-300,38	-404,19	-245,87	-168,70	-249,03	-515,89	-465,13	-341,54
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	-664,66	-1.040,51	-1.167,82	-917,15	-279,69	-300,38	-404,19	-245,87	-168,70	-249,03	-515,89	-465,13	-341,54
2.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочни обврски	55,54	62,81	-107,17	-490,11	-1.107,10	-1.104,57	-1.138,85	-1.106,14	-941,86	-802,19	-727,73	-830,02	-947,25
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	-159,16	-499,13	-1.115,83	-1.113,26	-1.147,94	-1.115,29	-951,35	-811,44	-799,19	-901,76	-1.021,14
2.2.2. Заеми	45,97	52,66	42,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати обврски	9,56	10,14	9,60	9,01	8,72	8,69	9,09	9,15	9,50	9,25	71,46	71,74	73,89
Од кои СПВ Алокација	9,56	10,14	9,60	9,01	8,72	8,69	9,09	9,15	9,50	9,25	71,46	71,74	73,89
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	-496,34	-443,85	-398,38	-260,20	-202,92	-170,63	-144,30	-6,57	-64,58	-77,12	-62,45	-29,00	15,53
3.1 Краткорочни обврски	-551,43	-553,14	-551,72	-453,20	-390,06	-370,98	-340,88	-199,77	-269,36	-271,06	-261,59	-250,89	-243,56
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	7,04	-0,87	-0,39	16,50	10,72	9,98	9,98	-0,01	-0,01	-9,43	-12,16	28,86	12,00
3.1.3. Валути и депозити	-544,82	-539,00	-536,75	-451,93	-401,45	-381,68	-352,37	-201,49	-271,86	-263,57	-251,03	-281,46	-257,86
3.1.4. Останати обврски	-13,64	-13,27	-14,59	-17,78	0,67	0,72	1,51	1,74	2,51	1,94	1,60	1,71	2,29
Достасани неплатени обврски	-13,64	-13,27	-14,59	-17,78	0,67	0,72	1,51	1,74	2,51	1,94	1,60	1,71	2,29
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочни обврски	55,09	109,29	153,34	193,01	187,14	200,35	196,58	193,19	204,78	193,94	199,14	221,89	259,10
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2. Заеми	54,95	105,09	145,21	199,07	188,31	205,25	202,02	200,10	199,64	188,73	190,80	214,45	220,52
3.2.3. Валути и депозити	0,14	4,20	8,13	-6,06	-1,16	-4,90	-5,44	-6,91	5,14	5,21	8,34	7,44	38,58
3.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	402,63	467,07	450,15	668,28	541,17	602,97	739,33	814,91	879,25	874,70	855,75	986,45	992,44
4.1 Краткорочни обврски	173,47	222,38	99,79	282,81	157,23	192,24	225,01	236,41	289,84	277,18	259,99	392,80	414,07
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	4,78	52,83	11,65	39,01	24,13	15,92	15,83	14,02	16,07	10,89	8,59	4,97	16,72
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	-0,21	-0,39	-0,13	-0,18	-0,04	-0,23	-0,07	-0,06	-0,06	-0,02	-0,11
4.1.4. Комерцијални кредити	126,47	110,07	14,77	123,56	75,17	114,67	143,76	144,40	196,87	186,17	169,29	295,48	278,76
4.1.5. Останати обврски	42,23	59,48	73,57	120,63	58,07	61,83	65,47	78,21	76,97	80,18	82,17	92,37	118,70
Достасани неплатени обврски	42,23	59,48	73,57	120,63	58,07	61,83	65,47	78,21	76,97	80,18	82,17	92,37	118,70
Останато	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочни обврски	229,16	244,69	350,36	385,47	383,94	410,72	514,32	578,50	589,42	597,53	595,76	593,65	578,37
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	206,40	234,04	331,43	371,35	368,00	393,25	495,29	555,54	569,70	578,30	576,31	576,99	561,36
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	22,76	10,65	18,93	13,77	15,58	17,11	18,67	22,60	19,36	18,87	19,08	16,30	16,65
4.2.5. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	236,54	173,71	233,70	307,66	458,08	526,10	557,52	549,40	551,83	561,51	610,13	647,46	643,84
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	-7,57	-15,65	-1,53	-10,89	-12,51	-12,07	-11,58	-11,93	-10,02	-10,14	-10,79	-11,37	-13,57
Краткорочни обврски	-8,58	-13,63	-0,83	-10,18	-11,80	-11,45	-10,60	-10,70	-10,67	-10,67	-10,58	-10,36	-10,40
Долгорочни обврски	1,00	-2,02	-0,70	-0,71	-0,71	-0,62	-0,98	-1,23	0,65	0,53	-0,21	-1,01	-3,17
5.2. Обврски кон директните инвеститори	244,11	189,36	235,23	318,55	470,58	538,17	569,09	561,33	561,85	571,65	620,91	658,84	657,41
Краткорочни обврски	167,80	87,51	133,05	153,35	154,75	177,01	210,30	189,23	186,61	155,82	181,11	186,71	140,03
Долгорочни обврски	76,31	101,85	102,18	165,20	315,84	361,16	358,79	372,10	375,24	415,82	439,80	472,13	517,39
НЕТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	550,17	502,05	76,05	206,18	293,26	436,55	489,65	912,06	1.172,35	1.214,66	1.252,96	1.365,61	1.422,97
Меморандум ставки													
Краткорочен долг	-883,39	-1.297,39	-1.487,53	-944,38	-369,57	-313,56	-320,35	-30,70	27,72	-97,76	-346,96	-146,67	-41,00
Долгорочен долг	1.433,55	1.799,43	1.563,58	1.150,57	662,82	750,11	810,00	942,75	1.144,63	1.312,42	1.599,93	1.512,28	1.463,96

1/Нето надворешниот долг се пресметува како разлика на бруто надворешниот долг и бруто надворешните побарувања, изразени по пазарна вредност во делот на хартиите од вредност.
2/Претходни податоци
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 33
Девизни резерви
во милиони евра

	1. Девизни резерви					2. Други девизни средства
	Монетарно злато	Специјални права на влечење - SDR	Резервна позиција кај ММФ	Девизи	ВКУПНО	
2003	29,7	0,3	0,0	685,0	715,0	33,2
2004	63,6	0,6	0,0	652,8	716,9	11,9
2005	94,9	0,7	0,0	1.027,3	1.122,9	13,2
2006	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
2007	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
I	108,7	1,7	0,0	1.284,7	1.395,1	18,1
II	111,7	0,2	0,0	1.270,6	1.382,6	17,9
III	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
IV	108,5	4,2	0,0	1.343,0	1.455,7	17,7
V	106,8	1,4	0,0	1.357,8	1.466,0	17,8
VI	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
VII	106,6	1,4	0,0	1.341,1	1.449,1	17,7
VIII	107,1	1,2	0,0	1.377,1	1.485,4	17,8
IX	113,6	1,1	0,0	1.407,4	1.522,1	17,4
X	118,6	1,1	0,0	1.431,4	1.551,1	17,6
XI	117,7	1,0	0,0	1.428,3	1.547,0	17,1
XII	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
Кв.1	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
Кв.2	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
Кв.3	113,6	1,1	0,0	1.407,4	1.522,1	17,4
Кв.4	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
2008	133,9	1,0	0,0	1.360,0	1.494,9	1,1
I	136,1	1,0	0,0	1.398,6	1.535,8	9,9
II	139,9	0,9	0,0	1.408,1	1.548,9	9,8
III	129,5	0,9	0,0	1.388,9	1.519,3	6,6
IV	121,6	1,1	0,0	1.371,5	1.494,3	6,7
V	123,8	1,0	0,0	1.385,1	1.509,9	0,6
VI	129,3	1,0	0,0	1.413,1	1.543,4	0,6
VII	127,7	1,0	0,0	1.428,2	1.556,9	0,6
VIII	123,9	1,0	0,0	1.474,7	1.599,6	0,6
IX	136,5	1,0	0,0	1.551,5	1.689,0	0,6
X	122,0	1,1	0,0	1.550,1	1.673,2	0,7
XI	139,5	1,0	0,0	1.448,7	1.589,2	1,2
XII	133,9	1,0	0,0	1.360,0	1.494,9	1,1
Кв.1	129,5	0,9	0,0	1.388,9	1.519,3	6,6
Кв.2	129,3	1,0	0,0	1.413,1	1.543,4	0,6
Кв.3	136,5	1,0	0,0	1.551,5	1.689,0	0,6
Кв.4	133,9	1,0	0,0	1.360,0	1.494,9	1,1
2009	168,1	63,5	0,0	1.365,9	1.597,5	1,0
I	156,4	1,0	0,0	1.284,3	1.441,8	5,4
II	162,9	1,0	0,0	1.249,7	1.413,6	6,1
III	152,0	1,0	0,0	1.114,8	1.267,8	5,2
IV	146,3	1,0	0,0	1.056,6	1.203,8	5,6
V	150,5	0,9	0,0	1.015,4	1.166,8	5,0
VI	146,1	0,9	0,0	1.056,6	1.203,6	3,9
VII	145,5	0,9	0,0	1.247,0	1.393,4	2,4
VIII	145,5	57,0	0,0	1.302,6	1.505,0	2,1
IX	150,2	63,3	0,0	1.313,1	1.526,6	2,0
X	154,1	62,4	0,0	1.332,5	1.549,0	1,6
XI	171,5	62,7	0,0	1.357,7	1.591,8	1,5
XII	168,1	63,5	0,0	1.365,9	1.597,5	1,0
Кв.1	152,0	1,0	0,0	1.114,8	1.267,8	5,2
Кв.2	146,1	0,9	0,0	1.056,6	1.203,6	3,9
Кв.3	150,2	63,3	0,0	1.313,1	1.526,6	2,0
Кв.4	168,1	63,5	0,0	1.365,9	1.597,5	1,0
2010	179,6	65,4	0,0	1.361,5	1.606,6	1,1
I	168,8	64,5	0,0	1.386,4	1.619,7	0,9
II	179,0	65,4	0,0	1.374,9	1.619,3	1,2
III	179,6	65,4	0,0	1.361,5	1.606,6	1,1
Кв.1	179,6	65,4	0,0	1.361,5	1.606,6	1,1

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 34

Девизен курс на денарот (просек за периодот)

	100 ATS	100 FRF	100 ITL	100 DEM	100 CHF	1 GBP	1 USD	1 EUR	100 JPY
1993 /1	2,0127	4,1226	1,4832	14,1617	15,9867	35,3541	23,5722	-	
1994	3,7833	7,7828	2,6792	26,6162	31,5905	66,0911	43,2351	-	
1995	3,7722	7,6206	2,3369	26,5390	32,1770	60,0303	38,0354	-	
1996	3,7787	7,8183	2,5929	26,5848	32,3948	62,4691	39,9935	-	
1997	4,0780	8,5259	2,9225	28,6980	34,3423	81,6392	49,8299	-	
1998	4,3993	9,2329	3,1357	30,9525	37,5788	90,2462	54,4506	-	
1999	4,4052	9,2409	3,1306	30,9927	37,8747	92,0413	56,8964	-	
2000	4,4131	9,2575	3,1362	31,0482	38,9892	99,6905	65,8856	60,7250	61,1533
2001	4,4267	9,2862	3,1459	31,1445	40,3381	97,9875	68,0421	60,9133	56,0157
2002	-	-	-	-	41,5689	97,0365	64,7341	60,9783	51,6839
2003	-	-	-	-	40,3117	88,6405	54,3031	61,2639	46,8292
2004	-	-	-	-	39,7337	90,4298	49,4105	61,3377	45,6661
2005	-	-	-	-	39,5872	89,6186	49,2919	61,2958	44,7895
2006	-	-	-	-	38,8981	89,7611	48,7854	61,1885	41,9345
2007	-	-	-	-	37,2534	89,4324	44,7184	61,1838	37,9705
2008	-	-	-	-	38,6300	77,1265	41,8646	61,2654	40,7177
2009	-	-	-	-	40,5769	68,8041	44,0766	61,2728	47,1313
2007 Кв.1	-	-	-	-	37,8609	91,2615	46,6974	61,1809	39,1234
Кв.2	-	-	-	-	37,1487	90,0730	45,3961	61,1741	37,6175
Кв.3	-	-	-	-	37,1335	90,0013	44,5585	61,1750	37,8021
Кв.4	-	-	-	-	36,8825	86,4403	42,2718	61,2053	37,3601
2008 Кв.1	-	-	-	-	38,2826	81,0138	40,9350	61,2908	38,8218
Кв.2	-	-	-	-	38,0241	77,2550	39,2020	61,2579	37,5382
Кв.3	-	-	-	-	37,9561	76,9805	40,7035	61,1776	37,8493
Кв.4	-	-	-	-	40,2469	73,3003	46,5786	61,3356	48,6062
2009 Кв.1	-	-	-	-	41,0135	67,5760	47,0742	61,4067	50,4188
Кв.2	-	-	-	-	40,5226	69,6867	45,0823	61,3386	46,2837
Кв.3	-	-	-	-	40,2498	70,2639	42,8182	61,1774	45,7428
Кв.4	-	-	-	-	40,5307	67,6727	41,4079	61,1720	46,1421
2010 Кв.1	-	-	-	-	41,9384	69,2109	44,3686	61,4015	48,9037
2007 1	-	-	-	-	37,8973	92,1831	47,0635	61,1802	39,1269
2	-	-	-	-	37,7300	91,6664	46,8414	61,1905	38,8048
3	-	-	-	-	37,9428	89,9742	46,2014	61,1729	39,4077
4	-	-	-	-	37,3937	90,0173	45,3304	61,1754	38,1562
5	-	-	-	-	37,0661	89,7285	45,2464	61,1729	37,5017
6	-	-	-	-	36,9892	90,4847	45,6166	61,1739	37,1983
7	-	-	-	-	36,9193	90,7086	44,6560	61,1771	36,6735
8	-	-	-	-	37,3499	90,3063	44,9242	61,1713	38,4779
9	-	-	-	-	37,1313	88,9552	44,0798	61,1767	38,2698
10	-	-	-	-	36,6500	87,9323	43,0387	61,1820	37,1373
11	-	-	-	-	37,1130	86,4482	41,7364	61,2049	37,5533
12	-	-	-	-	36,8919	84,9406	42,0230	61,2290	37,3960
2008 1	-	-	-	-	37,7680	82,1796	41,6851	61,3375	38,5097
2	-	-	-	-	38,1420	81,7821	41,6268	61,3231	38,8401
3	-	-	-	-	38,9287	79,1295	39,5378	61,2140	39,1168
4	-	-	-	-	38,4651	77,1392	38,9019	61,3727	38,0133
5	-	-	-	-	37,7336	77,3340	39,3720	61,2280	37,7820
6	-	-	-	-	37,8834	77,2891	39,3265	61,1740	36,8111
7	-	-	-	-	37,8104	77,1410	38,7910	61,1836	36,3449
8	-	-	-	-	37,7134	77,2368	40,7884	61,1783	37,3325
9	-	-	-	-	38,3576	76,5500	42,5922	61,1706	39,9380
10	-	-	-	-	40,2313	77,6866	45,7943	61,1979	45,7813
11	-	-	-	-	40,6211	74,2772	48,2683	61,4102	49,8986
12	-	-	-	-	39,9004	67,9685	45,7279	61,4012	50,1804
2009 1	-	-	-	-	41,1248	66,6250	46,0763	61,3998	50,9909
2	-	-	-	-	41,1790	69,3252	48,0659	61,4078	52,1057
3	-	-	-	-	40,7526	66,9471	47,1763	61,4126	48,3223
4	-	-	-	-	40,4791	68,2231	46,4123	61,3479	46,9268
5	-	-	-	-	40,6244	69,3441	45,1223	61,4011	46,6773
6	-	-	-	-	40,4609	71,5043	43,7110	61,2647	45,2340
7	-	-	-	-	40,2642	71,0768	43,4667	61,1950	46,0554
8	-	-	-	-	40,1109	70,9292	42,9041	61,1714	45,2262
9	-	-	-	-	40,3786	68,7365	42,0592	61,1656	45,9535
10	-	-	-	-	40,4087	66,9090	41,3269	61,1685	45,8048
11	-	-	-	-	40,4927	68,1054	41,0722	61,1695	45,9878
12	-	-	-	-	40,6894	68,0175	41,8137	61,1778	46,6287
2010 1	-	-	-	-	41,4189	69,2566	42,8267	61,1798	46,8747
2	-	-	-	-	41,8753	70,1393	44,9312	61,4225	49,7987
3	-	-	-	-	42,5149	68,3266	45,4022	61,6042	50,1244

1/ Извршена деноминација на денарот за 100 во мај 1993

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 35

Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)

	EUR	DEM	ITL	USD	ATS	FRF	GBP	CHF 1/
	1	100	100	1	100	100	1	100
31.12.1993		2.575,2100	2,6000	44,4600	366,3000	757,7600	65,8200	3.029,4800
31.12.1994		2.621,1400	2,5000	40,6000	372,4900	759,5300	63,4500	3.098,1900
31.12.1995		2.649,4300	2,4000	37,9800	376,5900	775,0400	58,6500	3.299,6000
31.12.1996		2.663,4000	2,7100	41,4100	378,4961	789,1662	69,9596	3.062,9100
31.12.1997		3.092,4800	3,1500	55,4200	439,5300	924,1300	92,2200	3.811,4800
31.12.1998		3.098,3900	3,1294	51,8400	440,4100	923,8800	86,6900	3.786,2300
31.12.1999	60,6173	3.099,3136	3,1306	60,3400	440,5231	924,1000	97,5000	3.776,5400
31.12.2000	60,7878	3.108,0300	3,1400	65,3300	441,7600	926,7000	97,4000	3.990,8000
31.12.2001	60,9610	3.116,8844	3,1484	69,1716	443,0206	929,3438	100,1824	4.110,9286
31.12.2002	61,0707			58,5979			93,9549	4.197,8760
31.12.2003	61,2931			49,0502			87,1136	3.930,5566
31.12.2004	61,3100			45,0676			86,4983	3.970,8549
31.12.2005	61,1779			51,8589			89,2717	3.934,0171
31.12.2006	61,1741			46,4496			91,1007	3.806,9637
31.01.2007	61,2139			47,1893			92,7062	3.770,2575
28.02.2007	61,1773			46,2413			90,8079	3.780,3436
31.03.2007	61,1675			45,9284			89,9787	3.764,8489
30.04.2007	61,1621			44,8304			89,6476	3.722,3602
31.05.2007	61,1920			45,5976			90,0545	3.716,0381
30.06.2007	61,1692			45,2973			90,7555	3.695,3543
31.07.2007	61,1658			44,7806			90,5757	3.721,2265
31.08.2007	61,1716			44,9461			90,2236	3.729,5208
30.09.2007	61,1940			43,1582			87,8215	3.686,1635
31.10.2007	61,1821			42,4669			87,7540	3.652,4446
30.11.2007	61,2935			41,5888			85,7552	3.713,6322
31.12.2007	61,2016			41,6564			83,2901	3.685,9552
31.01.2008	61,4240			41,4747			82,6258	3.806,8795
29.02.2008	61,2338			40,4959			80,4279	3.818,2827
31.03.2008	61,2664			38,7860			77,4740	3.893,6384
30.04.2008	61,3856			39,4230			77,8067	3.800,2600
31.05.2008	61,1654			39,4412			77,8186	3.758,0118
30.06.2008	61,1741			38,8456			77,2059	3.810,7581
31.07.2008	61,1879			39,2507			77,7779	3.750,4076
31.08.2008	61,1642			41,5095			75,9804	3.783,9767
30.09.2008	61,1689			42,6294			76,8550	3.860,4544
31.10.2008	61,4099			47,1115			77,6652	4.149,3176
30.11.2008	61,4030			48,2462			73,9884	3.973,0184
31.12.2008	61,4123			43,5610			63,0387	4.104,2772
31.01.2009	61,4129			47,9189			68,4000	4.129,7088
28.02.2009	61,4129			48,5708			68,7637	4.138,0567
31.03.2009	61,4135			46,5501			66,1000	4.051,2897
30.04.2009	61,4115			46,2924			68,3299	4.076,7061
31.05.2009	61,4128			43,5614			70,3549	4.059,5452
30.06.2009	61,1642			43,5085			72,0724	4.008,1389
31.07.2009	61,1704			43,5284			71,7626	3.994,4103
31.08.2009	61,1761			42,8764			69,4867	4.015,7608
30.09.2009	61,1741			42,0469			67,0916	4.044,8360
31.10.2009	61,1741			41,3339			68,4465	4.045,1035
30.11.2009	61,1741			41,0069			67,2908	4.060,9466
31.12.2009	61,1732			42,6651			67,6695	4.111,6548
31.01.2010	61,3673			43,9405			70,8180	4.185,4658
28.02.2010	61,5058			45,3248			68,8986	42,0179
31.03.2010	61,5200			45,6312			68,8682	42,9729

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 36

Индекси на ефективен девизен курс на денарот*

базен период 2003=100, пондери НТР 2006 година

година	Квартал	Номинален ефективен девизен курс на денарот	Реален ефективен девизен курс на денарот		
			Индекс на трошоци на живот	Индекс на цени на производители на индустриски производи	Индекс на трошоци на работна сила по единица производ
2002	Квартал 4	93,0	110,1	108,8	
2003	Квартал 4	96,4	110,4	107,1	105,3
2004	Квартал 4	99,4	105,9	103,6	111,1
2005	Квартал 4	99,8	100,6	99,4	109,0
2006	Квартал 4	99,3	98,7	97,8	97,8
2007	Квартал 4	99,5	97,5	96,7	85,5
2008	Квартал 4	101,2	98,3	95,6	90,9
2009	Квартал 4	106,8	98,5	100,5	
2002	Квартал 1	89,3	110,4	109,0	
	Квартал 2	90,6	111,2	110,5	
	Квартал 3	92,6	110,8	109,8	
	Квартал 4	93,0	110,1	108,8	
2003	Квартал 1	94,4	109,5	108,7	132,3
	Квартал 2	95,4	110,5	108,5	128,2
	Квартал 3	95,0	109,7	106,5	118,1
	Квартал 4	96,4	110,4	107,1	105,3
2004	Квартал 1	96,9	108,7	105,1	110,4
	Квартал 2	97,0	106,0	103,4	110,4
	Квартал 3	98,0	105,2	103,7	108,0
	Квартал 4	99,4	105,9	103,6	111,1
2005	Квартал 1	99,8	104,3	101,5	109,8
	Квартал 2	99,6	102,5	100,7	92,9
	Квартал 3	99,8	101,6	101,7	95,2
	Квартал 4	99,8	100,6	99,4	109,0
2006	Квартал 1	99,9	100,6	100,4	107,4
	Квартал 2	100,6	100,6	101,3	95,4
	Квартал 3	100,1	100,0	100,6	99,4
	Квартал 4	99,3	98,7	97,8	97,8
2007	Квартал 1	99,5	97,3	96,6	88,3
	Квартал 2	99,8	97,1	96,5	85,3
	Квартал 3	99,6	96,7	96,5	82,4
	Квартал 4	99,5	97,5	96,7	85,5
2008	Квартал 1	100,6	100,0	97,2	79,6
	Квартал 2	101,0	99,4	98,7	76,6
	Квартал 3	99,7	97,0	97,9	72,7
	Квартал 4	101,2	98,3	95,6	90,9
2009	Квартал1	106,4	101,3	97,8	82,6
	Квартал2	106,3	99,8	99,0	83,8
	Квартал3	106,8	99,2	100,4	80,9
	Квартал 4	106,8	98,5	100,5	
2010	Квартал1	106,1	98,4	99,7	

* Индекс под 100 означува зголемена извозна конкурентност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

МЕТОДОЛОШКИ ОБЈАСНУВАЊА

РЕАЛЕН СЕКТОР

Табела бр. 1 Бруто домашен производ

Извор на податоците за бруто домашниот производ (БДП) е Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ). Пресметката на БДП базира на податоци од годишните сметки од Централниот регистар, од статистичките истражувања на ДЗС, од Министерството за финансии, УЈП и од други извори.

Бруто домашниот производ (БДП) по тековни цени (според производствен метод) е финален производ на производната активност на резидентните производни единици и претставува збир на бруто додадената вредност од одделни институционални сектори или одделни дејности, по основни цени, зголемен за данокот на промет (односно ДДВ) и царините, а намален за субвенциите на производи (што не се распределени по дејности).

Податоци за БДП на квартална основа се расположливи од 1997 година. Производствената страна на БДП на квартална основа се пресметува по постојани цени. Податоците за БДП по произведен метод прикажани по сектори се според Националната класификација на дејности - НКД.

Табела бр.2 Цени

Извор на податоците за цените е ДЗСРМ.

Просечните месечни цени на мало, нивната динамика и структурата на личната потрошувачка се основа за пресметка на *индексот на трошоците на животот (Consumer price index - CPI)*.

При изборот на производите за следење на цените на мало се земаат предвид само оние производи кои имаат значително учество во прометот на мало. Под цени на мало се подразбираат цените по кои трговијата на мало, индивидуалните производители и вршителите на услугите ги продаваат производите и услугите на крајните потрошувачи. Во цените е вклучен и ДДВ.

Индексот на трошоци на животот се пресметува врз база на посебно групирана листа на производи и услуги од личната потрошувачка на неземјоделските домаќинства и просечните месечни цени на мало на тие производи и услуги, односно нивните индивидуални индекси на цени, пондерирани со структурата од индивидуалната потрошувачка. Од јануари 2007 година структурата на индексот на трошоците на животот е проширена за две нови категории: „Ресторани и хотели“ и „Останати услуги неспоменати на друго место“.

Цените на производителите на индустриски производи - ЦПИП (Producer price index-PPI) се следат во Месечниот извештај за цени на производители на индустриски производи, Ц.41 кај 200 претпријатија од областа на индустријата во Р. Македонија. Изборот на претпријатијата се врши според нивното значење во вкупното производство.

Продажна цена на производителите на индустриски производи е цената според која производителот ги продава своите производи на редовните купувачи на домашниот пазар, во најголеми количества франко натоварено во вагон (камион) во местото на производителот, или цената по која производителот врши пресметка со други производители во прометната сфера. Во оваа цена влегува регресот, ако продавачот го остварува според прописите, а од цената се

одбива трговскиот рабат и попустот (каса сконто и др.) што продавачот му го одобрува на купувачот. Во цената не влегува ДДВ.

Од јануари 2001 година индексот на ЦПИП се обработува според Националната класификација на дејностите.

Табела бр.3 Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата

Извор на податоците за *индустриското производство* е ДЗСРМ. Податоците за индустријата се прибираат преку месечни извештаи што ги доставуваат претпријатијата евидентирани во областа на индустријата, како и деловните единици кои се занимаваат со индустриска дејност, а се наоѓаат во состав на индустриските претпријатија.

Врз основа на податоците од месечните извештаи се пресметуваат индексите на производство.

Со годишниот извештај за индустријата до 1998 година и месечниот извештај за индустријата до 1999 година, податоците се прибираат според Единствената класификација на дејности - ЕКД, а од 1999 година, односно 2000 година, соодветно, прибирањето на податоците врз база на споменатите извештаи се врши според Националната класификација на дејности - НКД.

Индексот на физички обем на индустриско производство се пресметува врз основа на производството, т.е. по чиста дејност, со распоредување на производите во соодветната гранка. За пресметување на индексот се користат:

- просечното месечно готово производство и структурата на производството во базната година;
- вкупно месечно производство во тековната година;
- номенклатурата на производи за месечниот извештај за индустриското производство;
- пондерациски коефициенти за секој производ;
- пондерациски фактори што ја изразуваат структурата на производството, т. е. учеството на секоја гранка во вкупното индустриско производство на Република Македонија.

Продуктивноста во индустријата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за физичкиот обем на индустриското производство и бројот на вработените во индустријата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.4 Вработеност и продуктивност во целата економија

Извор на презентираниите податоци за *вработеноста* е Анкетата за работна сила (АРС) на ДЗСРМ.

АРС е најсеопфатно истражување на економската активност на населението и нивните демографски, образовни и други карактеристики во меѓупописниот период. Анкетата се спроведува на целата територија на Р. Македонија, врз база на примерок од 10.000 домаќинства (7.200 домаќинства до 2003 година) или 1,8% од вкупниот број домаќинства во земјата. До 2003 година АРС се спроведуваше годишно, а од 2004 година се спроведува постојано неделно во тек на цела година, а обработката се врши квартално и годишно. Единици на набљудување се лица на возраст од 15 до 79 години и домаќинствата. АРС се изработува врз база на меѓународни препораки (ILO и Eurostat). Применети класификации: Национална класификација на дејности и Национална класификација на занимања.

Работоспособното население го сочинуваат сите лица на возраст од 15 години и повеќе. Работоспособното население се дели на активно население и неактивно население.

Активното население (работна сила) ги опфаќа вработените и невработените лица.

Неактивно население ги опфаќа следните лица:

- ученици и студенти
- пензионери
- домаќинки
- издржувани лица (од друго лице, од државата или од друг приход како рента, камата).

Вработените во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; вработените во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; вработените во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Продуктивноста во економијата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за вкупниот БДП и вкупниот број на вработени во економијата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.5 Плати

Податоците за исплатените нето и бруто плати по вработен базираат на месечни извештаи од деловните субјекти во приватна и друга (општествена, државна, задружна и мешовита) сопственост со различни дејности во Република Македонија. Податоците ги изготвува ДЗСРМ.

Нето платите се однесуваат на просечните примања во месецот по работник, остварени за работа со полно, покусо и подолго работно време (прекувремена работа). Вкупно исплатените нето плати опфаќаат и надоместок на нето платата од средствата на претпријатието (или друго правно лице) за годишен одмор, државни празници, платено отсуство до 7 дена, платено отсуство за стручно усовршување, за боледување до 21 ден, надоместок за време поминато на вежби по покана од надлежен државен орган, цивилна заштита, и сл.

Бруто платите ги опфаќаат исплатените нето плати за извештајниот месец, платениот персонален данок и платените придонеси за пензиско, инвалидско и здравствено осигурување, за вработување, професионално заболување и за водостопанство.

Почнувајќи од мај 2001 година податоците за платите се објавуваат според Националната класификација на дејности-НКД.

Платите во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; платите во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; платите во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Табела бр.6 Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)

Податоците за буџетот ги изготвува Министерството за финансии на Република Македонија.

Буџетот на Република Македонија ги инкорпорира централниот буџет и буџетите на вонбуџетските фондови.

Централниот буџет, кој се однесува на централната власт, ги опфаќа основниот буџет, буџетот на самофинансирачки активности и буџетите на заеми и донации. Во вонбуџетски фондови спаѓаат: Фонд за ПИОМ, Фонд за здравствено осигурување, Агенција за вработување и Фонд за патишта.

МОНЕТАРЕН СЕКТОР

Податоците во агрегираниот биланс на останатите депозитни институции (банки и штедилници) и билансот на Народната банка на Република Македонија (НБРМ) се поделени согласно со секторскиот и валутниот критериум, како и со финансискиот инструмент врз основа на кој настануваат определени побарувања и обврски. Податоците во прикажаните биланси се однесуваат на крајните салда на крајот на референтниот период. Износите коишто се изразени во странска валута се конвертираат според средниот девизен курс на денарот на крајот на референтниот период, согласно со индикативната курсна листа на НБРМ.

Во секторската класификација, дефинирана во Прирачникот за монетарна и финансиска статистика на ММФ (во согласност со секторизацијата дадена во СНА93 и ЕСА95), комитентите се распоредуваат во две основни групи: резиденти и нерезиденти. Во рамките на групата „резиденти“ постојат пет сектори: финансиски институции, нефинансиски друштва, држава, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

- Секторот „финансиски институции“ го сочинуваат пет потсектори:
  - Народна банка на Република Македонија (монетарна власт);
  - Останати депозитни институции (банки и штедилници);
  - Останати финансиски институции;
  - Осигурителни друштва и пензиски фондови;
  - Останати финансиски посредници, освен осигурителните друштва и пензиските фондови и помошните финансиски институции.
- Секторот „нефинансиски друштва“ опфаќа два потсектора: јавни нефинансиски претпријатија и приватни нефинансиски претпријатија.
- Секторот „држава“ е поделен на: централна државна власт (Буџет и органи на централната државна власт, фондови за социјално осигурување и други фондови и агенции, како и установи на јавниот сектор (училишта, болници и сл.)) и локална власт.
- Секторот „домаќинства“ опфаќа: население и физички лица кои вршат забележана дејност.
- Секторот „непрофитни институции“ коишто им служат на домаќинствата вклучува непрофитни и нефинансиски институции (институции со социјално-хуманитарен карактер, стопански комори, политички партии, здруженија на граѓани, верски заедници, синдикати, црвен крст).

За потребите на монетарните биланси, секторот на домаќинствата и секторот на непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата се прикажани заедно како сектор на останати резиденти.

Народната банка на Република Македонија и останатите депозитни институции (банките и штедилниците) ги сочинуваат депозитните институции на Република Македонија.

Средствата и обврските на депозитните институции се класифицирани во следниве агрегирани категории: монетарно злато и специјални права на влечење (СПВ), валути и депозити (вклучувајќи ги трансферабилните депозити и останатите депозити), хартии од вредност различни од акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, останати побарувања и обврски (вклучувајќи ги и трговските кредити и други сметки).

Табела бр. 7 Биланс на Народната банка на Република Македонија

Билансот на НБРМ се изготвува врз основа на сметководствената евиденција на сите средства и обврски на НБРМ кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот „нерезиденти“. Билансот на НБРМ се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

А. Средствата на билансот на НБРМ ги вклучуваат следниве категории: девизни средства, побарувања од државата и други средства.

Девизните средства на НБРМ се состојат од: средства на девизните резерви и останати девизни средства. Во девизните резерви се опфаќаат: монетарното злато, девизите во форма на ефективни странски пари, трансферабилни и останатите депозити на НБРМ во странски банки, пласманите во хартии од вредност емитирани од нерезиденти (во странска валута), пласманите во девизи кај меѓународни финансиски институции и држењето специјални права на влечење (СПВ). Останатите девизни средства ги опфаќаат останатите девизи, чековите, трансферабилните и останатите депозити во странска валута, хартиите од вредност и акциите во странска валута и останатите побарувања од нерезиденти во денари и во странска валута коишто не се дел од девизните резерви.

Побарувањата на НБРМ од Државата се однесуваат на односите со ММФ (алокација на СПВ и побарувања врз основа на репласирани кредити на ММФ), како и побарувања врз основа на пласмани во хартии од вредност. Пласманите во хартии од вредност претставуваат специфична категорија. Имено, емисијата на овие хартии од вредност претставува еден од механизмите во процесот на санирање на банките, преку кој се изврши преземање на лошите пласмани во портфолиото на една банка. Овие хартии од вредност се во сопственост на Агенцијата за санација на банки. Нивното амортизирање се одвива во согласност со склучениот договор помеѓу државата и централната банка.

Останатите средства на НБРМ вклучуваат: побарувања на НБРМ од други сектори врз основа на своето тековно работење, основни средства, средства за посебни намени и според посебни прописи, резерви, приливи врз основа на камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата и надомести.

Б. Обврските на билансот на НБРМ опфаќаат: монетарна база, готови пари кај останатите депозитни институции, останати обврски на НБРМ кон останатите депозитни институции, ограничени депозити, девизни обврски, депозити на државата и останати обврски на НБРМ.

Монетарната база ги вклучува: готовите пари во оптек, готовината во благајната, сметките на банките и штедилниците кај НБРМ, сметките на останатите финансиски институции кај НБРМ (главно на фондот за осигурување на депозити). Готовите пари во оптек претставуваат обврска на НБРМ и се однесуваат на готовите пари во оптек коишто ги држат небанкарските субјекти. Сметките на банките кај НБРМ се однесуваат на сметките на банките кај НБРМ (вклучително и на штедилниците), во чии рамки влегува и депонираната задолжителна резерва во денари на останатите финансиски институции кај НБРМ и издвоената задолжителна резерва на банките во странска валута. Задолжителната резерва се пресметува по утврдени стапки на задолжителна резерва коишто се применуваат на просечната месечна состојба на соодветните депозити. Притоа, во примена е просечен систем на одржување задолжителна резерва, според кој банките имаат можност да ги користат средствата на задолжителната резерва за одржување на дневната ликвидност најмногу до 80% од обврската. Податоците за готовите пари во оптек се преземаат од Дирекцијата за трезорско работење при НБРМ, додека податоците за дневната ликвидност на банките и штедилниците се засноваат на нивните дневни извештаи доставени до НБРМ.

Готовите пари кај останатите депозитни институции се однесуваат на готовината во благајната на банките и штедилниците.

Останатите обврски на НБРМ кон останатите депозитни институции главно ги опфаќаат обврските на НБРМ врз основа на издадени благајнички записи. Аукциите на

благајнички записи претставуваат основен инструмент на монетарната политика на НБРМ којшто се користи за регулирање на глобалното ниво на ликвидност и каматните стапки во банкарскиот систем, како и за сигнализирање на насоките на монетарната политика. За првпат се воведени во февруари 1994 година и по дефиниција се наменети за повлекување ликвидност од банкарскиот систем. Интервенциите со овој инструмент, чијашто рочност изнесува 28 дена, се вршат преку спроведување аукции коишто можат да бидат организирани како „тендер со износи“ или „тендер со каматни стапки“ (американски тип). Аукциите на благајнички записи се поставени на пазарна и флексибилна основа, што овозможува нивно постојано менување, со цел да се зголеми нивната ефикасност и успешно да се остварат поставените цели.

Депозитите на државата ги опфаќаат депозитните пари на државата во денари (трезорска сметка на државата и други буџетски фондови) и во странска валута (депозити за посебни намени на централно ниво на државата и други депозити). Во рамки на денарските депозити на државата, почнувајќи од март 2006 година, се вклучени и паричните фондови мобилизирани преку емисија на **државни записи за монетарни цели**, коишто се депонираат на посебна сметка. Имено, на 07.03.2006 година, НБРМ во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели со рок на достасување од три месеци. Државните записи за монетарни цели се издаваат на редовните аукции на државни хартии од вредност и ги имаат истите карактеристики како редовните државни хартии од вредност. Според Законот за јавен долг, државните записи за монетарни цели не се дел од јавниот долг, бидејќи се издаваат за потребите на монетарната политика. Воедно, државата нема право на располагање со повлечените средства преку издавање државни записи за монетарни цели. Каматната стапка на државните записи за монетарни цели ја плаќа НБРМ, според просечната каматна стапка постигната на аукциите на тримесечни државни записи. За регулирање на меѓусебните односи, Министерството за финансии и НБРМ склучија Договор за државни записи за монетарни цели.

Девизните обврски кон странство ги опфаќаат обврските на НБРМ кон нерезидентите врз основа на чекови и кредитни писма во девизи, како и обврските врз основа на искористени кредити од Меѓународниот монетарен фонд. Во оваа категорија е опфатена и алокацијата на специјалните права на влечење (СПВ).

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капиталните сметки коишто ги опфаќаат сопствените средства на НБРМ, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и специфична исправка на вредноста на посебната резерва, вредносните прилагодувања и алокација на СПВ. Во оваа категорија се опфатени и неklasифицираните обврски на НБРМ коишто произлегуваат од најразлични деловни односи со резидентниот сектор.

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капиталните сметки коишто ги опфаќаат сопствените средства на НБРМ, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и специфична исправка на вредноста на посебната резерва и вредносните прилагодувања. Во оваа категорија се и неklasифицираните обврски на НБРМ коишто произлегуваат од најразлични деловни односи со резидентниот сектор.

Табела бр.8. Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници

Билансот на останатите депозитни институции се изготвува врз основа на доставената сметководствена евиденција од страна на банките и штедилниците (КНБИФО) и претставуваат агрегирани биланси на средствата и обврските на сите останати депозитни институции. Месечниот биланс на останатите депозитни институции се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец. Билансот содржи податоци за побарувањата и обврските (носители на монетарните агрегати, согласно со националната дефиниција) на останатите депозитни институции (со исклучок на НБРМ) кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот „нерезиденти“. Податоците се класифицирани во стандардизирани компоненти според сектори, финансиски инструменти и сметководствени принципи.

А. Средствата во билансот на останатите депозитни институции вклучуваат: валути и депозити, хартии од вредност различни од акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, финансиски деривати, останати побарувања, нефинансиски средства.

Валутите и депозитите се поделени согласно со валутната структура во денари и странска валута. Валутите ги опфаќаат банкнотите и кованите пари во благајните на останатите депозитни институции коишто се издадени од централната банка и девизите коишто се издадени од централните банки на странски држави. Депозитите ги сочинуваат трансферабилните депозити коишто ги вклучуваат тековните сметки на останатите депозитни институции кај НБРМ (што ја вклучуваат и нивната задолжителна резерва во денари депонирана кај НБРМ) и сметките на банките во странство. Во групата на депозитите се вклучени и депозитите по видување, штедните и други депозити (коишто го вклучуваат и задолжителниот депозит на банките во НБРМ).

Хартиите од вредност различни од акции се класифицирани според валутната структура и секторот и ги опфаќаат благајничките записи, трезорските записи, државните обврзници, компаниските обврзници, комерцијалните хартии од вредност, преносливите депозитни сертификати и сл.

Кредитите се однесуваат на средствата коишто се дадени на различни сектори од страна на останатите депозитни институции. Податоците за кредитите ја вклучуваат пресметаната камата, додека очекуваните загуби, резервациите за кредити и исправките на вредност се исклучени од оваа категорија. Кредитите се класифицирани во денарски и девизни, според валутната распределба.

Акциите и другите сопственички хартии од вредност ги опфаќаат финансиските инструменти коишто на имателот му даваат право на сопственост на друштвото коешто ги издало.

Останатите побарувања ги вклучуваат трговските кредити и аванси коишто се однесуваат на финансиските услуги што останатите депозитни институции ги даваат на други финансиски и нефинансиски институции. Оваа категорија ги содржи и сите останати ставки коишто не се опфатени во другите категории на финансиски инструменти, а се однесуваат на дивидендите, побарувањата во пресметка, ставките во процес на наплата и сл.

Нефинансиските средства ги вклучуваат материјалните средства (фиксни средства, резерви и сл.) и нематеријалните средства за кои нема евидентирани соодветни обврски (патенти, лиценци, софтвер и сл.).

Б. Обврските на останатите депозитни институции ги вклучуваат обврските што настануваат врз основа на: примени депозити, добиени кредити, емитирани хартии од вредност, останати обврски и акции и други сопственички хартии од вредност.

Депозитите се поделени на депозити вклучени и исклучени од парична маса, а понатаму се класифицирани во депозити во денари и странска валута.

Депозитите вклучени во паричната маса ги опфаќаат трансферабилните депозити и останатите депозити на домашните депозитни институции коишто се вклучени во националната дефиниција на паричната маса. Оваа категорија ги вклучува депозитите на останатите финансиски институции, нефинансиски друштва, домаќинства, непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата и локалната самоуправа.

Депозитите исклучени од парична маса ги опфаќаат трансферабилните и останатите депозити на државата (освен на локалната самоуправа), депозитните институции и нерезидентите.

Хартиите од вредност се однесуваат на комерцијалните хартии од вредност емитирани од страна на останатите депозитни институции коишто се во функција на зајакнување на вкупниот финансиски потенцијал.

Кредитите се однесуваат на средствата коишто останатите депозитни институции ги добиваат од различни институционални сектори.

Останатите обврски вклучуваат: трговски кредити (добиеени при купување стоки и услуги од домаќинства, непрофитни институции и нефинансиски друштва) и аванси примени за тековни работи или работи коишто треба да отпочнат, како и авансни плаќања за стоки и услуги. Во оваа категорија се вклучени и обврските во пресметка, обврски по дивиденди, резервации за загуби за оштетени финансиски средства, акумулирана амортизација и загуби коишто произлегуваат од исправката на вредноста и останати обврски. Останатите обврски ги вклучуваат сите сметки што не се класифицирани на друго место во билансната шема на останатите депозитни институции.

Акциите и другите сопственички хартии од вредност се поделени на сопственички вложувања, задржана добивка, финансиски резултат од тековната година, општа и специфична исправка на вредноста и посебна резерва, алокација на специјалните права на влечење (СПВ) и вредносни прилагодувања.

Акциите и другите сопственички хартии од вредност се поделени на сопственички вложувања, задржана добивка, финансиски резултат од тековната година, општа и специфична исправка на вредноста и посебна резерва и вредносни прилагодувања.

Табела бр.9 Преглед на депозитни институции - НБРМ, останати депозитни институции (ОДИ-банки и штедилници)

Прегледот на депозитните институции претставува консолидиран преглед на сметките на банките, штедилниците и НБРМ, при што ги покажува комбинираниите средства и обврски на монетарниот систем во однос на останатите резидентни и нерезидентни субјекти. Основни извори за изработка на прегледот на депозитни институции се прегледот на НБРМ и прегледот на останатите депозитни институции.

Како консолидиран биланс на монетарниот систем претставува основа за негово постојано следење. Истовремено, прегледот овозможува и анализа на соработката на основните макроекономски сектори: реалниот, фискалниот, надворешниот и монетарниот сектор.

Месечниот преглед на депозитните институции се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

Главни компоненти на Прегледот на депозитните институции се: нето девизни средства, домашни кредити, парични средства, депозити (ограничени и останати), обврски кон останатите финансиски институции, капитални сметки и останати ставки (нето).

Нето девизните средства претставуваат разлика од девизните средства и обврски на НБРМ и останатите депозитни институции (банки и штедилници). Сите девизни средства и обврски на НБРМ и останатите депозитни институции се агрегирани и се прикажани како нето девизни средства на монетарниот систем.

Домашните кредити ги опфаќаат побарувањата на депозитните институции (НБРМ, банки и штедилници) од државата (прикажани на нето-основа), побарувања од локалната самоуправа, јавните нефинансиски институции, приватниот сектор и останатите финансиски институции (прикажани на бруто основа).

Побарувања од државата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и трговски кредити и аванси. Како извори на кредити одобрени на Државата се користат: странски кредити, кредитни линии, депозитниот потенцијал и останати извори. Побарувањата од Државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност (издадени од државата во процесот на санација на една банка, издадени обврзници за старото девизно штедење).

Побарувањата од локалната самоуправа се однесуваат на побарувањата врз основа на дадени кредити во домашна валута.

Побарувањата од јавните нефинансиски друштва се однесуваат на побарувањата врз основа на дадени кредити во домашна и странска валута на јавните претпријатија.

Побарувањата од приватниот сектор ги опфаќаат вкупните пласмани на депозитните институции на приватниот сектор врз основа на дадени кредити, пласмани во хартии од вредност и акции и останати пласмани. Побарувањата од приватниот сектор ги содржат: побарувањата од останатите нефинансиски друштва, побарувањата од домаќинства и побарувањата од непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Побарувањата од останати финансиски институции ги опфаќаат вкупните пласмани на депозитните институции врз основа на дадени кредити, пласмани во хартии од вредност и акции.

Паричните средства ги опфаќаат готовите пари во оптек (готови пари надвор од останатите депозитни институции), депозитните пари на локалната самоуправа и останатите финансиски институции кај НБРМ и депозитните пари на секторот на држатели на пари кај банките и штедилниците.

Ограничените депозити ги вклучуваат депозитите чијашто употреба е ограничена за одредена намена утврдена со пропис. Овие депозити се наменети за покривање отворени акредитиви во надворешниот платен промет, гаранции, банкарски дознаки и др.

Останатите депозити ги опфаќаат орочените, штедните и девизните депозити на секторите вклучени во дефиницијата на парична маса, кај НБРМ, банките и штедилниците.

Обврските кон останатите финансиски институции ги опфаќаат вкупните обврски на депозитните институции врз основа на депозити, хартии од вредност и примени кредити.

Капиталните сметките ги обединуваат капиталните сметки на НБРМ, банките и штедилниците.

Останатите ставки (нето) ги прикажуваат сите категории коишто не се опфатени во претходно прикажаните категории, како и сите неklasифицирани средства и обврски на депозитните институции.

Табела бр. 10 Кредити на недржавниот сектор дадени од банки и штедилници

Кредитите коишто останатите депозитни институции ги одобруваат на недржавниот сектор се класифицирани од аспект на валутата: кредити во денари и во странска валута. Понатаму се класифицирани во краткорочни и долгорочни кредити, пресметана камата и сомнителни и спорни побарувања. Краткорочните и долгорочни кредити се поделени на кредити со и без валутна клаузула. Кредитите на недржавниот сектор ги опфаќаат кредитите на следниве сектори: нефинансиски друштва, домаќинства, непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата, локална самоуправа и останати финансиски институции.

Табела бр. 11 Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)

Монетарните агрегати, како збир на финансиски инструменти класифицирани согласно со степенот на нивната ликвидност, се дефинирани во согласност со меѓународно прифатените дефиниции и критериуми (согласно со методологијата за монетарна и финансиска статистика на ММФ). Депозитите вклучени во монетарните агрегати се однесуваат на следниве сектори: останати финансиски институции, локалната самоуправа, нефинансиски друштва (приватни и јавни), домаќинства (физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд) и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Паричната маса M1 ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари. Притоа, депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај НБРМ.

Готовите пари во оптек претставуваат разлика помеѓу вкупниот износ на печатени и ковани пари и износот на готови пари што се наоѓа во благајната на банките, во трезорот на НБРМ и во дисперзираните трезори.

Паричната маса M2 (ликвидни средства) ги вклучува монетарниот агрегат M1 и краткорочните депозити. Краткорочните депозитите се дефинирани како депозити во кои се опфатени: депозитите по видување, орочените депозити до една година, во денари и странска валута.

Парична маса M4 (вкупен депозитен потенцијал на монетарниот систем), ги вклучува монетарниот агрегат M2 и долгорочните депозити т.е. депозитите орочени над една година, во денари и странска валута.

Табела бр. 12 Вкупни побарувања на останати депозитни институции (ОДИ - банки и штедилници)

Побарувањата на останатите депозитни институции се однесуваат на кредитите, пласманите во хартии од вредност, акциите и достасаните ненаплатени побарувања и сомнителните и спорни побарувања врз основа на кредити. Пласманите на останатите депозитни институции се поделени по сектори, рочности и валути. Согласно со прифатените стандарди од областа на монетарната и финансиската статистика за консолидација, т.е. исклучување на меѓусебните побарувања и обврски во рамките на еден сектор, пласманите ги исклучуваат меѓубанкарските побарувања.

Побарувањата на банките и штедилниците од нефинансиски друштва (приватни и јавни) се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања по кредити, хартии од вредност и акции. Сите категории се поделени по валута, а кредитите и по рочност. Останатите депозитни институции одобруваат кредити од различни извори на средства: депозити, сопствени извори, странски кредити, добиени кредитни линии и останати извори. Побарувањата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на краткорочни хартии од вредност (чекови и меници) и побарувања врз основа на долгорочни хартии од вредност, односно учества или вложувања на банките и штедилниците во хартии од вредност на нефинансиски друштва. Побарувањата што ја сочинуваат категоријата акции се однесуваат на финансиските инструменти коишто им даваат на останатите депозитни институции право на сопственост врз нефинансиското друштво коешто ги издало.

Побарувањата на банките и штедилниците од домаќинствата (физички лица и самостојни вршители на дејност со личен труд) се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметана камата врз основа на кредити, достасани ненаплатени побарувања и сомнителни и спорни побарувања врз основа на кредити. Побарувањата од домаќинствата се поделени по валута, рок и намена. Според намената, кредитите се делат на: потрошувачки кредити, автомобилски кредити, кредити за станбена изградба, рамковни

кредити (кредитни картички и негативни салда на тековни сметки), останати кредити и кредити за вршење самостојна дејност (им се одобруваат на физичките лица кои вршат забележана дејност).

Побарувањата на банките и штедилниците од непрофитните институции коишто им служат на домаќинствата, останатите финансиски институции и локалната самоуправа се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени побарувања и спорни побарувања врз основа на кредити, побарувањата врз основа на хартии од вредност и побарувањата врз основа на акции.

Побарувањата на останатите депозитни институции од Државата се однесуваат на побарувањата врз основа на кредити, пресметаната камата врз основа на кредити, достасаните ненаплатени побарувања и спорни побарувања врз основа на кредити, побарувањата врз основа на хартии од вредност и побарувањата врз основа на акции. Како извори на кредити одобрени на Државата се користат: странските кредити, кредитните линии, депозитниот потенцијал и останати извори.

Побарувањата од Државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност.

Табела бр. 13 Обврски на останатите депозитни институции (ОДИ - банки и штедилници)

Согласно со доминантната класична депозитно-кредитна активност на **останатите депозитни институции, обврските кон нефинансиските друштва** вклучуваат депозити на нефинансиските друштва и кредити добиени од нефинансиските друштва. Покрај депозитите и кредитите во оваа категорија се вклучени и хартиите од вредност издадени од нефинансиските друштва. Депозитите се поделени од аспект на нивната рочна и валутна структура. Кредитите и хартиите од вредност се делат согласно со нивната валутна структура.

Обврските на останатите депозитни институции кон домаќинствата ги вклучуваат тековните сметки, депозитите по видување, орочените депозити (до три месеци, над три месеци, до една година и над една година) и ограничените депозити наменети за покривање акредитиви во домашниот платен промет.

Обврските на депозитните банки кон други комитенти - непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата, кон локалната самоуправа, кон останатите финансиски организации, како и обврските кон државата, соодветно. Станува збор за обврски врз основа на различни видови депозити поделени според нивната рочна и валутна структура, како и обврски врз основа на хартии од вредност и други кредитни обврски изразени во денари и странска валута.

Табела бр.14 Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и вкупно дадени кредити

Врз основа на Извештај за пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити, кои на редовна месечна основа депозитните банки ги доставуваат до НБРМ, се изготвува агрегиран преглед на Пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити во денари и во девизи.

Каматни стапки на денарски кредити ги опфаќа: каматни стапки на денарски кредити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски кредити со валутна клаузула.

Каматни стапки на денарски депозити ги опфаќа: каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула.

Кај денарските кредити/депозити понатаму е извршена поделба според два критериума: секторска класификација и рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; и кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно и долгорочно орочени депозити.

Девизните кредити/депозити се класифицирани според три критериума: по сектор, по валута и по рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; а кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно орочени депозити и долгорочно орочени депозити. Според валутната класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити одобрени во евра и одобрени во САД-долари.

Каматните стапки на кредитите и депозитите искажани се во проценти на годишно ниво.

Табела бр.15 Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија

1. Есконтна стапка е важечката каматна стапка во тековниот месец.
2. Каматната стапка на расположливиот кредит преку ноќ - ломбарден кредит е важечката каматна стапка во тековниот месец.
3. Каматната стапка на репо трансакции за обезбедување на ликвидност во банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.
4. Каматната стапка на благајнички записи се прикажува како просечна пондерираната каматна стапка остварена на аукциите со рок на достасување од 28 дена во тој месец. Каматната стапка е разграничена од аспект на типот на тендер кој може да биде: тендер со износи или тендер со каматни стапки.
5. Каматната стапка на репо-трансакции за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.

Табела бр.16 Задолжителна резерва на банки и штедилници

Банките и штедилниците издвојуваат задолжителната резерва врз основа на просечната состојба на депозитите во претходниот месец. Периодот на одржување на задолжителната резерва е од 11-ти во тековниот месец до 10-ти во наредниот месец. Исполнувањето на задолжителната резерва на банките во денари е на просечна основа, додека на задолжителната резерва на штедилниците во денари и задолжителната резерва на банките во девизи е на фиксна основа.

Табела бр.17 Каматни стапки на државни хартии од вредност

Каматните стапки на државните хартии од вредност се прикажуваат како просечни пондерирани каматни стапки остварени на аукциите во соодветниот месец со определен рок на достасување.

НАДВОРЕШНОТРГОВСКИ И ДЕВИЗЕН СЕКТОР

Табели бр.18-23 ПЛАТЕН БИЛАНС

Платниот биланс претставува статистички извештај за определен временски период, кој систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Македонија со остатокот од светот.

Согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и прописите од доменот на девизното работење, Народна банка на Република Македонија (НБРМ) е одговорна за составување и следење на извршувањето на платниот биланс.

Платно-билансната статистика на Република Македонија во основа се подготвува во согласност со методологијата на Меѓународниот Монетарен Фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание - ППБ). Податоците се објавуваат на месечна основа, во милиони евра и САД-долари. Трансакциите деноминирани во други валути се конвертираат во евра и САД-долари еквивалентно на девизниот курс на денот на трансакцијата.

Основни извори на податоци за извршувањето на платниот биланс се:

- единствениот царински документ (ЕЦД) за надворешно-трговската размена на Република Македонија;
- системот за известување за платниот промет на банките со странство (ППС);
- систем за известување за надворешниот долг (КЗ);
- банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО);
- месечни извештаи за промените и состојбите на сметките во странство на резидентите кои не се овластени банки и состојбата и прометот на евидентните сметки (месечни извештаи-МИ);
- дополнителни извештаи на НБРМ за менувачкото работење и за состојбата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
- податоци од годишниот прашалник за странски директни инвестиции-ДИ 22.

ПЛАТЕН БИЛАНС: ОДДЕЛНИ СТАВКИ

ТЕКОВНА СМЕТКА

Стоки

Извор на податоци за надворешнотрговската размена на Република Македонија е царинската документација (ЕЦД), која се прибира од страна на Царинската Управа на Република Македонија, а се обработува и објавува од страна на Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ) и НБРМ.

ДЗСРМ согласно методологијата за евидентирање на надворешнотрговската размена во трговската статистика, ги објавува податоците за извозот на **ф.о.б.** основа, а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

НБРМ согласно препораките на ППБ при евидентирање на стоките во платниот биланс врши прилагодување за опфат и класификација и тоа за:

- опфат: за вратените стоки и за фактурната вредност на извршената услуга за поправка на стоките;
- класификација: за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот и доработките. Во платниот биланс извозот и увозот се прикажуваат на **ф.о.б.** основа, поради што е неопходно прилагодување на увозот **ц.и.ф.** за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот. Во периодот од 1993 до 1997 година **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот е утврден врз основа на просечните меѓународно определени стапки за пресметка на овие трошоци. Од 1998 година наваму **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот се пресметува по утврдена

методологија која се базира на податоците од ЕЦД за транспорт и осигурување на паритетите со дестинација во Република Македонија прилагодени на целокупниот увоз.

За пресметување на ставката увоз во пристанишни места, се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Услуги

Транспорт: Податоците кои се однесуваат на транспортот се од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ. Постои можност за дизагрегација по вид на транспорт (воздушен, поморски, железнички и патен) и по категорија на услуги (превоз на стоки, патници и останато). Прилагодување се врши кај одливот на транспортни услуги (превоз на стоки) за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за превозни услуги извршени од нерезиденти.

Туризам: Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ.

Останати услуги: Основен извор се податоците од платниот промет на банките со странство за извршените наплати од и плаќања кон нерезиденти по видови на услуги: телекомуникациони услуги, инвестициони работи, осигурување, деловни, владини и останати услуги. Прилагодување се врши кај одливот за осигурување за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за осигурување при превозот на стоки. Како дополнителен извор на податоци за одделните видови услуги се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Доход

Доходот како компонента на платниот биланс произлегува од: надомест за вработени (резиденти вработени кај нерезиденти и обратно) и доход од инвестиции. Доходот од инвестиции претставува капитална добивка од директните инвестиции, портфолио инвестициите и останатите инвестиции (дивиденди, камати на заеми и кредити и сл.).

Доход од директни инвестиции: Во податоците се опфатени платените дивиденди и распределената добивка, како и реинвестираната и нераспределена добивка. Извор на податоци за платените/наплатени дивиденди е платниот промет на банките со странство. Извор на податоци за реинвестираната добивка за претходните години претставува годишниот прашалник за директни инвестиции, додека за тековната година се вршат проценки врз основа на податоците од претходните години.

Доход од портфолио инвестиции: Во податоците на страната на приливот се опфатени наплатените камати од странски должнички хартии од вредност и пресметаните камати од странски должнички хартии од вредност во рамки на девизните резерви. На страната на одливот се опфатени платените дивиденди по сопственички хартии од вредност и платените камати по основ на домашни должнички хартии од вредност. Извор се податоците од платниот промет на банките со странство, извештаите на НБРМ за состојбата на официјалните девизни резерви и годишниот прашалник за директни инвестиции.

Доход од останати инвестиции: Во податоците се опфатени наплатените и платените камати на депозити, краткорочни, среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Наплатените камати ги сочинуваат приливите на камати од девизните депозити на сметки во странство (каматата на официјалните девизни резерви и на девизните средства на банките). Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и извештаите на НБРМ за состојбата на официјалните девизни резерви. Платените камати се однесуваат на достасаните тековни обврски по камати за користени среднорочни и долгорочни странски заеми и кредити. Извор се податоците од КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Тековни трансфери

Официјалните трансфери во најголем дел се однесуваат на парична и стокерна помош добиена од влади на странски држави и меѓународни организации. Извор на податоци за паричните трансфери е платниот промет на банките со странство, а за стоките трансфери царинската евиденција.

Приватните трансфери ги сочинуваат: дознаките во и од странство на домашните физички лица, откупената и продадената ефективна на менувачкиот пазар и останатите трансфери од кој најголем дел се рентите, пензиите, инвалиднините и др. Основен извор на податоци е платниот промет на банките со странство. Откупената и продадената ефективна на менувачкиот пазар согласно ППБ треба да се класифицира во капитално - финансиската сметка на платниот биланс. Меѓутоа, со оглед дека голем дел од овие средства потекнуваат од наплатите на резиденти од нерезиденти по дадени стоки и услуги (сива економија) и примени трансфери во ефективни странски пари, овие трансакции се евидентираат како дел од тековната сметка на платниот биланс (приватни трансфери).

КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА

КАПИТАЛНА СМЕТКА

Опфатени се капиталните трансфери за кои основен извор на податоци е платниот промет на банките со странство.

ФИНАНСИСКА СМЕТКА

Директни инвестиции: Директните инвестиции ги опфаќаат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и другиот капитал. Трговските кредити, долгорочните и краткорочните заеми помеѓу поврзаните субјекти се евидентираат во ставката друг капитал. Основен извор на податоци за претходните години е годишниот прашалник ДИ 22. Извор на податоци за паричните влогови е платниот промет на банките со странство, а за стоките влогови царинските документи. За тековната година за реинвестираната добивка и за еден дел од другиот капитал се вршат проценки врз основа на податоците за претходните години. Податоците за заемите во рамките на другиот капитал се добиваат од системот за известување на надворешниот долг и побарувања.

Портфолио инвестиции: Извор на податоци за портфолио инвестициите е платниот промет на банките со странство. Дополнителен извор на податоци за претходните години е годишниот прашалник ДИ 22.

Други инвестиции:

Трговски кредити: Трговските кредити (одобрени во странство и примени од странство) претставуваат разлика помеѓу физичката размена на стоките и наплатите односно плаќањата за истите. Податоците за трговските кредити како проценка се изведени од податоците за стоканата размена од царинските документи и извршените наплати и плаќања од платниот промет по основ на извоз и увоз на стоки. Доколку вредноста на физичкиот извоз е поголема од вредноста на наплатениот извоз, разликата се евидентира како одобрен трговски кредит (со негативен предзнак). Ако вредноста на увезената стока е поголема од плаќањето по основ на увоз на стоки, разликата се евидентира како примен трговски кредит (со позитивен предзнак). Како дополнителен извор на податоци се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Заеми: Во категоријата заеми се прикажуваат користењата и обврските за отплата на главнина, по среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Довтасаните, а неплатени обврски за главнина и камата се евидентираат во категоријата други инвестиции - друго. Податоците се базираат на извештаите за среднорочниот и долгорочниот јавен и приватен надворешен долг изготвени во НБРМ врз основа на КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Валутни и депозити: Податоците се однесуваат првенствено на промените на девизните средства и девизните обврски на банките. Извор на податоци се месечните банкарски извештаи - КНБИФО и платниот промет на банките со странство. Промените на девизните средства и обврски на банките се искажани со делумно исклучување на

меѓувалутарните промени. Промените на девизните средства на населението ја опфаќаат нето положената ефектива на девизни сметки на граѓаните во банкарскиот систем намалена за увозот на стоки од физички лица. Извор на податоци за нето положената ефектива на девизни сметки е платниот промет на банките со странство, а за увозот на стоки од физички лица царинските декларации. Како дополнителен извор на податоци за валутите и депозитите на останатите сектори се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Бруто официјални резерви: Податоците се однесуваат на промените на состојбата на официјалните девизни резерви. Извор на податоци се извештаите на НБРМ за состојбата на девизните резерви пресметани по курс на денот на извештајниот период.

Табели бр. 24 и 25 Надворешнотрговска размена

Извор на податоци за надворешнотрговската размена е ДЗСРМ. Податоците за стоковната размена на

Република Македонија со странство се подготвуваат согласно основните статистички стандарди, дефиниции и препораки на ООН за концептите и дефинициите на статистиката на надворешната трговија. Податоците за извозот се објавуваат на **ф.о.б.** а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

Табели бр.26 и 27 Состојба на странски директни инвестиции

Начинот на пресметување и прикажување на странските директни инвестиции (СДИ) во меѓународни рамки се базира на методолошките препораки на Прирачникот на ММФ (Balance of Payments Manual-fifth edition, IMF 1993) и Прирачникот на OECD (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-third edition, OECD 1996). Согласно овие препораки СДИ вклучуваат:

- сопственички капитал и реинвестирана добивка;
- побарувања од поврзаните претпријатија во странство;
- обврски кон поврзаните претпријатија во странство.

Реинвестираната добивка методолошки вклучува:

- дел од добивка распоредена во капитал;
- дел од добивка распоредена во резерви;
- дел од добивка распоредена за покривање на загуби од изминат период;
- нераспоредена добивка;
- непокриена загуба;
- загуба од претходен период, претворена во побарување од инвеститорот и
- добивка од претходен период, претворена во обврска кон инвеститорот.

Согласно Петтото издание на прирачникот од ММФ се препорачува како критериум да се користи минимално учество од 10% во капиталот или правото на глас. Според тоа дистинкција на директен и портфолио инвеститор се прави од аспект на процентот на поседувани акции и удели во претпријатието.

Методолошките постапки кои се применуваат во Република Македонија за пресметување на странските директни и портфолио инвестиции во потполност соодветствуваат со методолошките постапки применувани од страна на земјите-членки на ММФ и OECD.

Податоците за СДИ во Република Македонија се прикажани од аспект од земајќа од каде потекнуваат и дејноста во која е инвестирано.

Табели бр.28 и 29 Меѓународна инвестициона позиција

Меѓународната инвестициона позиција претставува статистички извештај кој ја прикажува состојбата и структурата на финансиските побарувања (средства) на резидентите од нерезидентите и финансиските обврски на резидентите кон нерезидентите кои произлегуваат од нивното меѓусебно работење, на определен датум, вообичаено на последниот ден од годината.

Меѓународните финансиски средства на земјата ги сочинуваат директните и портфолио инвестициите на резидентите правни и физички лица во други земји вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, останатите инвестиции на резидентите во странство во вид на одобрени заеми и кредити, девизните средства на резидентните банки кај странските комерцијални банки, како и официјалните девизни резерви. Меѓународните финансиски обврски на земјата ги сочинуваат обврските по директните и портфолио инвестициите на нерезидентите правни и физички лица во земјата вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, обврските по останатите инвестиции на нерезидентите во земјата во вид на користени заеми и кредити и обврските по депозитите на странските правни и физички лица кај резидентните банки.

Разликата помеѓу вкупните меѓународни финансиски средства и обврски ја дава нето меѓународната инвестициона позиција на една земја. Односно, нето меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија е разлика помеѓу инвестициите на резидентите кај нерезиденти (нејзините меѓународни средства) и инвестициите на нерезидентите кај резиденти (нејзините меѓународни обврски).

Директните инвестиции се вложувања со кои инвеститорот има намера да воспостави трајна економска поврзаност и/или да оствари право на управување со правното лице во кое инвестира. Притоа, како критериум за дефинирање на директните инвестиции, согласно меѓународните препораки и стандарди, се користи минимално учество од 10% во капиталот или одлучувачко право на глас во правното лице во кое се инвестира. Директните инвестиции го вклучуваат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и долгот на меѓусебно поврзаните субјекти. Извор на податоци за директните инвестиции за составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, се прашалниците - извештаите за состојбата и прометот на поврзаните субјекти кои до НБРМ на годишна основа ги доставуваат сите правни лица-резиденти за вложувањата во и од странство.

Портфолио инвестициите ги опфаќаат вложувањата во должнички хартии од вредност и во сопственички хартии од вредност, каде инвеститорот поседува помалку од 10% од акционерскиот капитал или нема одлучувачко право на глас. За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за вложувањата во сопственички хартии од вредност се годишните прашалници - извештаи за состојбата и прометот на поврзаните субјекти, а за вложувањето во должнички хартии од вредност се користат податоците од платниот промет на деловните банки со странство (согласно Извештајниот систем за меѓународните трансакции), извештаите за работи со хартии од вредност од овластените учесници на Македонската берза, како и базата на податоци на Централниот депозитар на хартии од вредност. За пресметка на пазарната вредност на хартиите, се користат податоците за пазарните цени од Македонската берза на хартии од вредност.

Останатите инвестиции ги опфаќаат средствата и обврските врз основа на краткорочни и долгорочни финансиски и трговски кредити и заеми, валути и депозити и останати средства и обврски. Согласно Прирачникот за платен биланс на ММФ, под трговски кредити се подразбираат побарувањата и обврските кои произлегуваат од комерцијално работење на резидентите со странство (по основ на извоз/увоз на стоки и услуги, авансно плаќање и сл.). За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за трговските кредити се кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (образец КИПО), а за финансиските

кредити и заеми се користи кредитната евиденција со странство (образец КЗ и КО). Валутите и депозити ги опфаќаат депозитите кои резидентните банки ги држат во странство, односно обврските на резидентните банки кон нерезидентите. Извори на податоци за оваа ставка се месечните извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки и платниот промет на банките со странство.

Табели бр.30-32 Бруто надворешен долг, Бруто надворешни побарувања и Нето надворешен долг

Општи методолошки објаснувања

Евидентирањето и следењето на надворешниот долг го врши Народната банка на Република Македонија (во продолжение: Народната банка) како надлежна институција, согласно со Законот за Народната банка на Република Македонија и Законот за девизно работење.

Статистиката за надворешниот долг, во основа, се изготвува согласно со Прирачникот за статистика на надворешниот долг⁸⁴ (Прирачник).

Бруто надворешен долг

Бруто надворешниот долг во даден момент е еднаков на износот на тековните и безусловните обврски кои бараат плаќања на главница и/или камата од страна на должникот во некое идно време и кои се должат кон нерезиденти, од страна на резидентите на една економија. Согласно со ваквата дефиниција, бруто надворешниот долг претставува состојба на одреден ден на сите идни обврски на резидентите кон нерезидентите, што вклучува обврски по главница, достасани неплатени обврски по главница и камата, како и пресметана задоцнета камата, независно од видот на инструментот и рочноста.

Бруто надворешни побарувања

Бруто надворешните побарувања се состојба на сите тековни и безусловни побарувања, врз основа на должнички инструменти, кои ги имаат резидентите од нерезиденти. Во основа, дефиницијата за бруто надворешните побарувања е идентична со дефиницијата за бруто надворешниот долг, со оглед на фактот дека побарувањата на една економија претставуваат долг на друга економија.

Нето надворешен долг

Нето надворешниот долг е дефиниран како разлика помеѓу состојбата на бруто надворешниот долг и бруто надворешните побарувања. Нето надворешниот долг, во својата структура е идентичен со бруто надворешниот долг, при што стандардното прикажување се состои од поделба по институционални сектори, рачност и инструменти на долг.

Согласно со Прирачникот, поделбата на долгот се врши помеѓу четири основни институционални сектори во економијата, и тоа:

- државниот сектор (ја вклучува јавната власт и нејзините агенции - владините единици на сите нивоа - централна, локална власт и социјални фондови);
- монетарната власт (централната банка, или друга институција носител на монетарната власт);
- банкарскиот сектор (финансиските посредници кои вршат активности на прибирање депозити и давање кредити);
- останати сектори (небанкарските финансиски посредници, нефинансиските трговски друштва, домаќинствата и непрофитните институции).

⁸⁴ External Debt Statistics: Guide for compilers and Users, IMF, 2003.

Понатаму, во рамките на секој сектор, е извршено разграничување по рочност, при што долгот се дели на краткорочен (со рок на достасување до една година) и долгорочен (со рок на достасување над една година).

На третото ниво, долгот се распределува по стандардни видови на инструменти, и тоа:

- трговски кредити (побарувања или обврски кои произлегуваат од директно одобрување кредит од добавувачот (испорачателот), врз основа на промет на стоки и услуги, авансни плаќања од купувачот на стоки и услуги и изведување на работи);

- заеми (побарувања или обврски кои настануваат со директно позајмување на финансиски средства (пари) од страна на кредиторот на должникот врз основа на договор за кредит);

- должнички хартии од вредност (креирање долг или побарувања преку емисија/купување хартии од вредност, како дел од портфолио-инвестициите во земјата, со кои се тргува на организирани финансиски пазари, како и преку шалтер);

- валути и депозити (валутите се побарувања од централната банка која ги издала банкнотите и монетите, од страна на нерезидентите кои располагаат со нив. Обврските врз основа на депозити се обврски на финансиските институции кои примаат депозити од нерезидентите, додека побарувањата по депозити настануваат врз основа на депонирани средства кај нерезидентни финансиски институции); и

- останато (останатите побарувања и обврски настануваат врз основа на должнички инструменти кои не се вклучени во претходните групи. Важна категорија во ставката „останато“ се достасаните неплатени обврски/побарувања кои се третираат како краткорочни, бидејќи достасуваат веднаш и се збир на достасаните неплатени обврски/побарувања по сите претходно наведени инструменти).

Во рамките на нето надворешниот долг, посебно се прикажуваат нето обврските на меѓусебно поврзаните субјекти. Издвојувањето на побарувањата/обврските на меѓусебно поврзаните субјекти во рамки на нето надворешниот долг е значително заради обезбедување компатибилност и конзистентност со извештајот за меѓународната инвестициска позиција, каде што овие обврски/побарувања на меѓусебно поврзаните субјекти се дел од категоријата „директни инвестиции (останат капитал)“.

Од аспект на вреднувањето, согласно со Прирачникот за сите инструменти се користи номиналната вредност, освен за должничките хартии од вредност, каде што долгот се прикажува по пазарна вредност. Ова во целост усогласено со начинот на нивно прикажување во рамките на меѓународната инвестициска позиција на земјата.

Податоците за состојбата на долг, плановите на отплата, достасаните неплатени обврски и склучените кредитни работи се пресметуваат во извештајните валути по средниот курс на Народната банка, на датумот на пресек. Тековите по надворешниот долг, повлечените средства и отплатите се курсираат по средниот курс на Народната банка, на датумот на настанување на трансакциите.

Состојбата на надворешниот долг е резултат на повлекувањата на средства, намалени за вкупните отплати на главнина, зголемени за износите на капитализирана достасана неплатена камата и оценета задоцнета камата до датумот на пресек. Со оглед на фактот дека состојбите се курсираат по курс на крај на периодот, а тековите (повлекувања и отплати) со курс на денот на трансакцијата, разликата во состојбата на почетокот и крајот на периодот не одговара на нето-промените од трансакции, туку таа ги вклучува и остварените курсни разлики.

Извори на податоци и методологија за изготвување на нето надворешниот долг на Република Македонија

Извори на податоци за нето надворешниот долг на државниот сектор:

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - во делот на должничките хартии од вредност издадени во странство и купени од нерезиденти, се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (КЗ);

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - во делот на должничките хартии од вредност, издадени во земјата и купени од нерезиденти, се користат податоци од: извештаите за работи со хартии од вредност (ИХВ), кои ги доставуваат овластените учесници на Македонската берза; од Централниот депозитар на хартии од вредност и од Македонската берза на хартии од вредност за утврдување на пазарната цена на хартиите од вредност. Во делот на бруто надворешниот долг, за тековната година, при пресметката на оваа ставка се користи состојбата на долг на крајот на претходната година, при пресметката на оваа ставка се користи состојбата на крајот на претходната година и нејзе ѝ се додадени нето-движењата од платниот биланс во делот на портфолио-инвестициите - должнички хартии од вредност.

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од: системот за известување за надворешниот долг (извештаи за кредитното задолжување КЗ) - кредитна евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на обврските по одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција овозможува добивање на податоци за состојбата на надворешниот долг, користењата, отплатите, износот на достасаните неплатени обврски за одредена кредитна работа и сл.; и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО) - кредитната евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на побарувањата по одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција обезбедува податоци за состојбата на побарувањата, одобрувањата, наплатите, износот на достасаните ненаплатени побарувања за одредена кредитна работа и сл.

Извори на податоци за нето надворешен долг на секторот „монетарна власт“:

- за категоријата „должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазарот на пари)“ - се користат податоци од извештаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;

- за категоријата „валути и депозити“ - се користат податоци од извештаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;

- за категоријата „заеми“ - се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ);

- за категоријата останати обврски се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и претставува задолжување на Народна банка на Р. Македонија кон Меѓународниот монетарен фонд преку распределба на специјални права за влечење (СПВ).

Извори на податоци за нето надворешен долг на секторот „банки“:

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);

- за категоријата „валути и депозити“ се користат податоци од банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КЊБИФО) - месечни извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки;

- за категоријата „останати обврски“ се користат податоци за достасаните неплатени обврски по категоријата „заеми“, од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО).

Извори на податоци за нето надворешен долг на останатите сектори:

- за категоријата „заеми“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);

- за категоријата „валути и депозити“ се користат податоци од месечните извештаи за состојбата на редовните сметки на резидентите во странство (извештаи МИ);

- за категоријата „краткорочни трговски кредити“ се користат податоци од кварталните извештаи за побарувањата и обврските по комерцијално работење на резидентите со странство

(КИПО). За тековната година, за оваа категорија се прават проценки за податоците за состојбата на долгот и побарувањата од комерцијално работење, при што износите се добиваат со додавање на тековите за ставката трговски кредити од платниот биланс на состојбата на крајот на претходниот квартал ;

- за категоријата „долгорочни трговски кредити“ се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО);

- за категоријата „останати обврски“ се користат податоци за достасаните неплатени обврски по категоријата „заеми“ од системот за известување за надворешниот долг (кредитното задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитното одобрување КО).

Извори на податоци за нето надворешниот долг на меѓусебно поврзаните субјекти - директни инвестиции:

- како основен извор на податоци за побарувањата и обврските на меѓусебно поврзаните субјекти се користат: за заемите на меѓусебно поврзаните субјекти се користи системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО), каде постои можност за утврдување на меѓусебната поврзаност на кредиторите и должниците; за трговските кредити на меѓусебно поврзаните субјекти податоците од кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (КИПО); како дополнителен извор на податоци за побарувања и обврски по други основи се користат податоците од годишните прашалници - за состојбата и прометот на поврзаните субјекти (ДИ-22 и ДИ-11).

Податоците за периодот 2004-2005 година се на годишна, додека почнувајќи од 2006 година, тие се објавуваат на квартална основа во евра и американски долари.

Табела бр.33 Девизни резерви

Податоците се однесуваат на состојбата на девизните резерви и другите девизни средства на определен датум.

Девизните резерви како средства со кои располагаат и се контролирани од страна на монетарните власти, се состојат од: монетарно злато, специјални права на влечење (SDR-Special Drawing Rights), резервна позиција кај ММФ и девизи.

Одделните компоненти на девизните резерви се дефинирани целосно во согласност со методологијата на Меѓународниот монетарен фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание).

Состојбата на девизните резерви се пресметува по средниот курс на НБРМ на денот за кој се објавуваат податоци.

Монетарно злато

Злато: Категоријата монетарно злато го опфаќа златото со кое ракува НБРМ, а кое се состои од монетарно злато кое се наоѓа во трезорот на НБРМ, златни гранулати, монетарно злато депонирано во странски банки и монетарно злато на пат.

Депозити во злато: Депозитите во злато го опфаќаат ороченото злато во странски банки на подолг временски период.

Девизи

Депозити кај странски банки: Оваа категорија ги опфаќа девизните средства на ностро-сметки кај странски банки, средства во странски банки кои служат како покритие за отворени акредитиви и гаранции, пласмани во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, како и орочени девизни средства во странство.

Ефектива во трезор: Ефективата во трезор ја сочинуваат ефективните средства за плаќање кои се наоѓаат во трезорот на НБРМ, чекови во девизи примени во благајна, чекови испратени за наплата во странство, како и чекови испратени за наплата кај домашни банки.

Хартии од вредност: Во оваа категорија влегуваат девизните средства пласирани во должнички купонски и дисконтни хартии од вредност издадени или гарантирани од странски држави, централни банки, мултилатерални развојни банки и меѓународни финансиски институции, како и девизните средства пласирани во колатерализирани и агенциски обврзници.

Други девизни средства

Во оваа категорија се опфатени пласманите во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, девизни средства во странски банки кои служат како колатерал за дадени гаранции, примени девизни средства на тековните сметки на државата, како и пласмани во сопственички хартии од вредност издадени од нерезиденти (БИС-акции) во странска валута расположливи за продажба.

Табели бр.34 и 35 Девизен курс на денарот- просек за периодот и на крајот од месецот

Просечните годишни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви.

Просечните квартални девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви од дадениот квартал.

Просечните месечни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од средните дневни девизни курсеви.

Девизен курс на крајот на месецот е средниот дневен девизен курс од курсната листа на НБРМ за последниот ден од месецот.

Табела бр.36 Индекси на ефективен девизен курс на денарот

Реалниот ефективен девизен курс претставува индексен број кој се добива како количник од индексот на номиналниот ефективен девизен курс на денарот и индексот на релативните цени.

Индексот на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) на денарот се пресметува како пондерирана геометриска средина од билатералните просечни месечни девизни курсеви на дванаесет поголеми надворешнотрговски партнери на Република Македонија (Австрија, Бугарија, Хрватска, Германија, Грција, Италија, Холандија, Русија, Словенија, Турција, САД и Србија), со базен период 2003=100 и пондери засновани врз надворешнотрговската размена во 2006 година.

Индексот на релативни цени е однос помеѓу просечниот пондериран индекс од индексите на странски цени на земјите што соодветствуваат со изборот на земји чии валути се користат при пресметката на НЕДК на денарот и индексот на домашни цени, со базен период

2003=100 и пондери засновани врз надворешнотрговската размена во 2006 година. Притоа, како дефлатори се користат индексот на потрошувачки цени (CPI), Индексот на производители на индустриски производи (PPI) и Индексот на трошоци на работна сила по единица производ (ULC).